

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
STATE STATISTICS COMMITTEE OF UKRAINE

ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ
ENVIRONMENT OF UKRAINE

СТАТИСТИЧНИЙ ЗБІРНИК
STATISTICAL YEARBOOK

2009

Київ • 2010

Kyiv • 2010

Державний комітет статистики України
State Statistics Committee of Ukraine

За редакцією **Ю.М. Остапчука**
Edited by Yu.M. Ostapchuk

Відповідальний за випуск **О.М. Прокопенко**
Accountable for issue O.M. Prokopenko

У статистичному збірнику наведено дані про наявні природні ресурси та стан навколишнього середовища в країні за 2009р. у порівнянні з іншими роками. Збірник розрахований на широке коло читачів.

При передруковуванні посилання на першоджерело обов'язкове.

Statistical Yearbook contains basic information about the natural resources and environment state in Ukraine for 2009 and in comparisons with the other time series. Yearbook is intended for the wide circles of readers.

When reprinting the reference to the primary source is required.

Державний комітет статистики України

- адреса: 01023, м. Київ-23, МПС,
вул. Шота Руставелі, 3
- телефони: 287-02-38
- факс: 235-37-39
- електронна пошта: office@ukrstat.gov.ua
- Інтернет: www.ukrstat.gov.ua

State Statistics Committee of Ukraine

- address: 3, Shota Rustaveli str., Kyiv-23, 01023, Ukraine
- tel: 287-02-38
- fax: 235-37-39
- e-mail: office@ukrstat.gov.ua
- Internet: www.ukrstat.gov.ua

Розповсюдження статистичних видань
Держкомстату України

Держаналітінформ

- адреса: 01023, м. Київ,
вул. Еспланадна, 4-6, кім. 413, 419
- тел./факс: 287-03-79
- електронна пошта: office@dstati.kiev.ua

Distribution of statistical publications
of the State Statistics Committee of Ukraine

Derzhanalitinform

- address: office 413,419, 4-6, Esplanadna str., Kyiv-23, 01023, Ukraine
- tel./fax: 287-03-79
- e-mail: office@dstati.kiev.ua

Скорочення: / Abbreviations

тис. – тисяча – <i>ths – thousand</i>
млн. – мільйон – <i>mln. – million</i>
т – тонна – <i>t –tonne</i>
р. – рік – <i>year</i>
грн. – гривня – <i>UAN</i>
м ² – квадратний метр – <i>m² – square meter</i>
га – гектар – <i>ha – hectare</i>
км – кілометр – <i>km – kilometer</i>

Умовні позначення використані у збірнику

Тире (–)	–	явищ не було
Крапки (...)	–	відомості відсутні
Нуль (0; 0,0)	–	явища відбулися, але у вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці розрядами
Символ (X)	–	заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу або недоцільне

CONVENTIONAL SYMBOLS USED IN THE YEARBOOK

Dash (–)	–	no occurrences recorded
Ellipsis (...)	–	data not available
Zero (0; 0,0)	–	occurrences recorded, however the amount is less than what could be displayed with the available number of digits
Symbol (X)	–	given the definition of the column, it is impossible or meaningless to record any entry

ЗМІСТ

Вступ	15
Основні географічні та екологічні характеристики	17
Географічна характеристика України.....	18
Родовища мінеральних підземних вод за категоріями.....	20
Надходження шкідливих речовин у довкілля	21
Охорона атмосферного повітря	22
Основні показники охорони атмосферного повітря.....	25
Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересув-них джерел забруднення в Автономній Республіці Крим і областях.....	26
Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересув-них джерел забруднення у розрахунку на квадратний кілометр у Автономній Республіці Крим і областях.....	27
Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересув-них джерел забруднення у розрахунку на одну особу в Автономній Республіці Крим і областях.....	28
Викиди шкідливих речовин у атмосферу від стаціонарних джерел забруднення в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	29
Викиди шкідливих речовин у атмосферу від пересувних джерел забруднення в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	30
Викиди шкідливих речовин у атмосферу від стаціонарних джерел забруднення у розрізі виробничих та технологічних процесів, технологічного устаткування (установок) у 2009 році.....	31
Динаміка викидів шкідливих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення у регіонах та окремих населених пунктах.....	42
Викиди шкідливих речовин в атмосферу повітря від стаціонарних джерел забруднення за видами економічної діяльності у 2009 році.....	44

Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення. Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря від авто-транспорту (графіки).....	45
Викиди шкідливих речовин в атмосферу пересувними джерелами забруднення від використання окремих видів палива в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році	46
Впровадження повітроохоронних заходів у 2009 році.....	47
<i>Охорона та використання водних ресурсів</i>	48
Загальна характеристика водних ресурсів країни.....	51
Основні характеристики найбільших озер, лиманів та водосховищ країни.....	52
Основні показники використання і відведення води.....	53
Забір води із природних водних об'єктів у Автономній Республіці Крим і областях.....	54
Забір води для використання із природних водних об'єктів у Автономній Республіці Крим і областях.....	55
Забір води із природних водних об'єктів для використання у розрахунку на одну особу у Автономній Республіці Крим і областях.....	56
Забір води із підземних джерел у Автономній Республіці Крим і областях.....	57
Втрати води при транспортуванні у Автономній Республіці Крим і областях.....	58
Використання свіжої води у Автономній Республіці Крим і областях.....	59
Використання прісної води	60
Використання свіжої води на побутово-питні потреби у Автономній Республіці Крим і областях.....	61
Використання свіжої води на побутово-питні потреби у Автономній Республіці Крим і областях у розрахунку на одну особу.....	62
Використання свіжої води на виробничі потреби у Автономній Республіці Крим і областях.....	63

Використання води на зрошення у Автономній Республіці Крим і областях.....	64
Використання води на сільськогосподарські потреби в Автономній Республіці Крим і областях.....	65
Економія забору води за рахунок оборотного та послідовного водопостачання у Автономній Республіці Крим і областях.....	66
Частка оборотної та послідовно використаної води в загальному обсязі використання води на виробничі потреби у Автономній Республіці Крим і областях.....	67
Кількість підприємств, які скидали зворотні води в поверхневі водні об'єкти в Автономній Республіці Крим і областях.....	68
Загальне водовідведення у Автономній Республіці Крим і областях.....	69
Водовідведення у поверхневі водні об'єкти у Автономній Республіці Крим і областях.....	70
Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у Автономній Республіці Крим і областях.....	71
Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти в Автономній Республіці Крим і областях у розрахунку на одну особу.....	72
Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти в Автономній Республіці Крим і областях у 2009р.....	73
Скидання нормативно-очищених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у Автономній Республіці Крим і областях.....	74
Скидання недостатньо очищених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у Автономній Республіці Крим і областях.....	75
Скидання забруднених зворотних вод без очищення у поверхневі водні об'єкти у Автономній Республіці Крим і областях.....	76
Очищення зворотних вод на очисних спорудах у Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	77
Потужність очисних споруд у Автономній Республіці Крим і областях.....	78
Кількість підприємств, які скидали зворотні води у поверхневі водні об'єкти в окремих містах.....	79

Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти в окремих містах.....	80
Скидання нормативно-очищених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти в окремих містах.....	81
Потужність очисних споруд в окремих містах.....	82
Використання та відведення свіжої води підприємствами галузей економіки у 2009 році.....	83
Забір, використання та відведення води у розрізі морів та окремих річок у 2009 році.....	84
Надходження окремих органічних забруднюючих речовин в моря та річки зі зворотними водами у 2009 році.....	85
Надходження окремих важких металів в моря та річки зі зворотними водами у 2009 році.....	86
Надходження окремих мінеральних забруднюючих речовин в моря та річки зі зворотними водами у 2009 році.....	88
<i>Земельні ресурси та їх охорона</i>	89
Розподіл земельного фонду України. Структура земельного фонду України (графік).....	91
Загальна земельна площа та розподіл сільськогосподарських угідь по земле-власниках і землекористувачах на 1 січня 2010 року.....	92
Порушення і рекультивація земель. Зняття та використання родючого шару ґрунту. Витрати засобів захисту рослин підприємствами.....	93
Здійснення заходів з охорони земель земельними відділами Держкомзему. Внесення мінеральних та органічних добрив у ґрунт сільськогосподарськими підприємствами.....	94
Удобрена площа під урожай 2009 року в сільськогосподарських підприємствах Автономної Республіки Крим і областей.....	95
Внесення мінеральних і органічних добрив під урожай 2009 року сільськогос-подарськими підприємствами Автономної Республіки Крим і областей.....	96

Проведення вапнування та гіпсування ґрунтів у 2009 році сільськогосподарськими підприємствами Автономної Республіки Крим і областей.....	97
Поводження з відходами I-III класів небезпеки	98
Основні показники поведінки з відходами I-III класів небезпеки.....	100
Наявність відходів I-III класів небезпеки у місцях видалення відходів та на території підприємств за класами небезпеки. Утворення відходів I-III класів небезпеки на підприємствах країни за класами небезпеки.....	101
Утворення відходів I-III класів небезпеки в Автономній Республіці Крим і областях.....	102
Утворення відходів I-III класів небезпеки у розрахунку на 1 кв. км території в Автономній Республіці Крим і областях	103
Утворення відходів I-III класів небезпеки у розрахунку на 1 особу в Автономній Республіці Крим і областях	104
Утворення відходів I класу небезпеки в Автономній Республіці Крим і областях.....	105
Утилізовано відходів I-III класів небезпеки в Автономній Республіці Крим і областях.....	106
Утилізовано відходів I класу небезпеки в Автономній Республіці Крим і областях.....	107
Знешкоджено (знищено) відходів I-III класів небезпеки в Автономній Республіці Крим і областях.....	108
Знешкоджено (знищено) відходів I класу небезпеки в Автономній Республіці Крим і областях.....	109
Відправлено відходів I-III класів небезпеки в місця видалення відходів в Автономній Республіці Крим і областях.....	110
Відправлено відходів I-III класів небезпеки у місця неорганізованого складування за межі підприємств в Автономній Республіці Крим і областях.....	111
Наявність відходів I-III класів небезпеки у місцях видалення відходів та на території підприємств в Автономній Республіці Крим і областях.....	112
Наявність відходів I-III класів небезпеки у місцях видалення відходів та на території підприємств у розрахунку на 1 кв. км території в Автономній Республіці Крим і областях.....	113

Наявність відходів I-III класів небезпеки у місцях видалення відходів та на території підприємств у розрахунку на 1 особу в Автономній Республіці Крим і областях	114
Наявність відходів I класу небезпеки у місцях видалення відходів та на території підприємств в Автономній Республіці Крим і областях	115
Основні показники поводження з відходами I-III класів небезпеки в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	116
Утворення відходів I-III класів небезпеки та їхня наявність в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	117
Основні показники поводження з відходами I-III класів небезпеки за групами небезпечних відходів у 2009 році.....	118
Структура показників поводження з відходами I-III класів небезпеки за основними групами небезпечних відходів у 2009 році.....	124
Основні показники поводження з відходами I-III класів небезпеки за видами економічної діяльності у 2009 році.....	126
<i>Лісогосподарська діяльність</i>	128
Динаміка основних показників ведення лісового господарства.....	131
Темпи росту обсягів продукції лісового господарства. Заготівля ліквідної деревини за категоріями технічної придатності (графіки).....	132
Обсяги продукції лісового господарства в Автономній Республіці Крим і областях	133
Площа рубок лісу за видами рубок в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	134
Рубки догляду за лісом в молодих насадженнях (освітлення та прочищення) в Автономній Республіці Крим і областях.....	135
Заготівля ліквідної деревини в Автономній Республіці Крим і областях	136
Заготівля лісоматеріалів круглих в Автономній Республіці Крим і областях.....	137
Породна структура заготівлі лісоматеріалів круглих в Автономній Республіці Крим і областях у 2009р.....	138

Заготівля деревини від рубок формування і оздоровлення лісів та інших заходів, пов'язаних з веденням лісового господарства в Автономній Республіці Крим і областях.....	139
Заготівля ліквідної деревини від рубок формування і оздоровлення лісів та інших заходів, пов'язаних з веденням лісового господарства в Автономній Республіці Крим і областях.....	140
Відтворення лісів на землях лісового фонду в Автономній Республіці Крим і областях.....	141
Садіння і висівання лісу в Автономній Республіці Крим і областях.....	142
Природне поновлення лісу в Автономній Республіці Крим і областях.....	143
Переведення лісових культур у вкриті лісом землі в Автономній Республіці Крим і областях.....	144
Заготівля другорядних лісових матеріалів та продукції побічного лісового користування в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	145
Залишок неочищених площ місць рубок в лісах Автономної Республіки Крим і областей.....	146
Кількість лісових пожеж в Автономній Республіці Крим і областях.....	147
Лісова площа, пройдена пожежами в Автономній Республіці Крим і областях ...	148
Лісові пожежі. Загибель лісових насаджень від пожеж (графіки)	149
Збитки, заподіяні лісовими пожежами в Автономній Республіці Крим і областях	150
Лісозахисні роботи в лісовому фонді.....	151
Загибель лісових насаджень. Загибель лісових насаджень від впливу несприятливих погодних умов (графіки).....	152
Причини загибелі лісових насаджень в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	153
Загибель лісових насаджень від пожеж в Автономній Республіці Крим і областях.....	154

Загибель лісових насаджень від впливу несприятливих погодних умов в Автономній Республіці Крим і областях.....	155
Порушення лісового законодавства в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	156
Мисливське господарство та заповідні зони	157
Основні показники економічної діяльності мисливського господарства та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення.....	160
Площа мисливських угідь в Автономній Республіці Крим і областях	161
Площа угідь, охоплених мисливським упорядкуванням в Автономній Республіці Крим і областях.....	162
Кількість працівників, зайнятих у мисливському господарстві в Автономній Республіці Крим і областях.....	163
Витрати на ведення мисливського господарства в Автономній Республіці Крим і областях.....	164
Витрати на охорону диких та відтворення мисливських тварин, включаючи біотехнічні заходи в Автономній Республіці Крим і областях.....	165
Загальна кількість копитних тварин. Загальна кількість хутрових звірів.....	166
Загальна кількість пернатої дичини. Розселення і добування звірів і птахів у мисливському господарстві у 2009 році	167
Загальна кількість у розплідниках та фермах основного поголів'я диких тварин і пернатої дичини. Штучне розведення мисливських звірів і птахів для розселення у 2009 році.....	168
Витрати на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі	169
Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за джерелами фінансування у 2009 році.....	171

Капітальні інвестиції підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за джерелами фінансування у 2009 році	172
Витрати підприємств, організацій, установ на капітальний ремонт основних засобів природоохоронного призначення за джерелами фінансування у 2009 році	173
Поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за джерелами фінансування у 2009 році	174
Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	175
Капітальні інвестиції підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за джерелами фінансування в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	176
Витрати підприємств, організацій, установ на капітальний ремонт основних засобів природоохоронного призначення за джерелами фінансування в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	177
Поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за джерелами фінансування в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	178
Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону атмосферного повітря і зміни клімату в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	179
Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на очищення зворотних вод в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році..	180
Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на поводження з відходами в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році..	181
Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на захист і реабілітацію ґрунту, підземних і поверхневих вод в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	182
Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на збереження біорізноманіття і середовища існування в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	183

Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на зниження шумового і вібраційного впливу в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	184
Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на радіаційну безпеку в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	185
Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на науково-дослідні роботи природоохоронного спрямування в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	186
Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на інші напрями природоохоронної діяльності в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	187
Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за видами економічної діяльності у 2009 році.....	188
Екологічні платежі, пред'явлені підприємствам, організаціям, установам за забруднення навколишнього природного середовища в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	190
Екологічні платежі, фактично сплачені підприємствами, організаціями, установами за забруднення навколишнього природного середовища в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році.....	191
Екологічні збори, пред'явлені підприємствам, організаціям установам за забруднення природних ресурсів в межах та понад встановлені ліміти в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році	192
Екологічні платежі, пред'явлені підприємствам, організаціям, установам за забруднення навколишнього природного середовища за видами економічної діяльності у 2009 році.....	193
Екологічні платежі, фактично сплачені підприємствами, організаціями, установами за забруднення навколишнього природного середовища за видами економічної діяльності у 2009 році.....	195
Визначення термінів	197

Передмова

У статистичному збірнику "Довкілля України" наведена всебічна інформація, яка характеризує техногенне навантаження на навколишнє природне середовище, зокрема, надходження шкідливих речовин в атмосферу, скидання зворотних вод у водні об'єкти, розміщення небезпечних відходів, а також використання водних і земельних ресурсів, надані основні географічні, кліматичні та екологічні характеристики країни.

Широка система економічних та екологічних показників відображає ведення лісового та мисливського господарств, лісовий та заповідний фонди країни, наявність диких тварин у природі та заходи суспільства, що сприяють збереженню природного різноманіття флори і фауни.

Окремі розділи збірника висвітлюють інвестиції та поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища, джерела їхнього фінансування, оплату послуг природоохоронного призначення, платежі за порушення природоохоронного законодавства та збори за забруднення довкілля.

Основна частина представленої інформації базується на даних державних статистичних спостережень за використанням природних ресурсів та охороною навколишнього природного середовища. Однак, з метою більш повного розкриття екологічної ситуації в країні, у збірнику вміщуються адміністративні дані Держводгоспу та Держкомзему.

Статистична інформація у збірнику подається як за 2009 рік, так і в динаміці за останні 15-20 років, у цілому по країні і за регіонами, окремими населеними пунктами, видами економічної діяльності тощо. Аналітичний та табличний матеріали доповнюються графіками та діаграмами, методологічними поясненнями.

Сума складових та підсумкові дані по рядках в окремих таблицях можуть мати незначні розбіжності за рахунок округлення. Деякі показники попередніх періодів можуть бути уточнені.

Іноземним користувачам для зручності найменування таблиць перекладено англійською мовою.

Укладачі збірника сподіваються, що у ньому зможуть почерпнути корисну інформацію не тільки спеціалісти, які працюють у сфері охорони навколишнього середовища, але й науковці, студенти, зацікавлена громадськість. Відгуки та пропозиції просимо надавати на адресу Держкомстату України (01023, м. Київ-23, вул. Шота Руставелі, 3) або за телефоном 287-02-38.

Департамент статистики сільськогосподарства та
навколишнього середовища

Вступ

Динаміка основних показників техногенного навантаження на навколишнє природне середовище та витрат на природоохоронні заходи, що наведена нижче, свідчить про пом'якшення екологічної безпеки природного довкілля, як життєво важливого середовища для існування людини та складової частини національної безпеки країни.

	2000р.	2005р.	2007р.	2008р.	2009р.
Викиди забруднюючих речовин у повітря, тис. т	5908,6	6615,6	7380	7210,3	6442,9
Викиди діоксиду вуглецю, млн.т ¹	...	152	218,1	...	185,2
Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, млн.м ³	3313	3444	3854	2728	1766
Їхня частка у загальному водовідведенні, %	30	39	43	32	24
Утворення відходів I-III класів небезпеки, тис.т	2613,2	2411,8	2585,2	2301,2	1230,3
спеціально відведених місцях чи об'єктах, %	29,1	39,3	38,3	46,3	27,1
Витрати на охорону навколишнього природного середовища, млн.грн.	3224,3	7089,2	9691	12176	11073,5

¹У 2005р. відображені викиди від стаціонарних джерел забруднення, у 2007 – 2009рр. – від стаціонарних та пересувних джерел забруднення.

Протягом 2009р. в повітряний басейн, водні та земельні ресурси країни потрапило 11,3 млн.т небезпечних забруднювальних речовин, з яких 57% припадає на шкідливі викиди в атмосферу, 40% – у поверхневі водойми, 3% – на небезпечні відходи, якими забруднюються земельні ресурси. У місцях видалення відходів зберігається 20,9 млн.т відходів I-III класів небезпеки. У розрахунку на 1 км² території країни припадає 11 т викинутих в атмосферу шкідливих речовин та 35 т відходів I-III класів небезпеки, наявних у місцях видалення.

Наведена статистична інформація щодо витрат на охорону навколишнього середовища, антропогенного навантаження на атмосферне повітря та поводження з небезпечними відходами отримана Держкомстатом за даними державних статистичних спостережень, а щодо забруднення водних ресурсів – за адміністративними даними Держводгоспу.

Ратифікація Україною багатьох міжнародних природоохоронних конвенцій та складна екологічна ситуація обумовлюють актуальність та необхідність у повній та об'єктивній статистичній інформації щодо стану природного довкілля, а також подальше удосконалення екологічної статистичної інформації, перш за все у напрямі її наближення до міжнародних стандартів.

Важливою складовою статистики довкілля є державні статистичні спостереження за охороною атмосферного повітря, які включають облік викидів забруднювальних речовин та парникових газів від стаціонарних джерел забруднення підприємств та пересувних джерел забруднення підприємств і населення.

У 2007р. до державного статистичного спостереження за формою №2-тп(повітря) були включені нові хімічні речовини (перфторвуглець, гідро-фторвуглець, гексафторид сірки), які мають парниковий ефект, звітування про обсяги викидів яких є обов'язковим для країн, які підписали Кіотський протокол до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату.

Поряд з іншими питаннями, у центрі уваги були проблеми підвищення якості даних, повноти обліку та удосконалення статистичної методології розрахунків надходження забруднюючих речовин у повітря від пересувних джерел забруднення, зокрема, автомобільного, залізничного, авіаційного, морського і річкового транспорту. Тому Держкомстат за участю Мінприроди у 2007р. удосконалив методики, за якими розраховуються викиди забруднювальних речовин у повітря від пересувних джерел забруднення. Зокрема, була розширена номенклатура шкідливих речовин, що підлягають обліку. Крім того, починаючи з 2008 року, облік викидів забруднювальних речовин і парникових газів, поширено на промислову, сільськогосподарську, будівельну та іншу техніку, яка використовується у всіх видах економічної діяльності, що дозволило отримувати більш повну інформацію про антропогенне навантаження на атмосферу.

В основу удосконалення української статистики відходів, яке передбачене Стратегією реформування державної статистики на період 2009-2012рр., покладено європейський досвід обліку відходів, у тому числі небезпечних.

На сьогодні більшої актуальності набуває питання створення допоміжних екологічних рахунків, які, зокрема, включають рахунки природних ресурсів (водні, лісові, земельні та інші), рахунки надходження у повітря забруднювальних речовин, утворення відходів, витрат на охорону навколишнього природного середовища.

Центральною ланкою допоміжних екологічних рахунків є рахунки витрат на здійснення природоохоронних заходів. З урахуванням методологічних підходів, рекомендованих ОЕСР для країн Східної Європи, було удосконалено існуюче державне статистичне спостереження за витратами на охорону навколишнього природного середовища (форма №1-екологічні витрати). Зокрема, у формі було розширено перелік статистичних показників щодо природоохоронної діяльності, а безпосередньо статистичний облік витрат на охорону навколишнього природного середовища у 2007р. вперше проводився за Класифікацією напрямів природоохоронної діяльності і витрат (СЕРА), яка використовується в європейській практиці. Це дозволило отримати узагальнені та деталізовані за напрямками природоохоронних заходів дані про капітальні інвестиції та поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища, а також деякі інші показники, необхідні для побудови допоміжних екологічних рахунків.

ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

2009

ДОВКІЛЛЯ
УКРАЇНИ

**Основні географічні та екологічні
характеристики країни**

2009

***Main geographical and ecological
characteristics of the country***

Географічна характеристика України

Geographical characteristics of Ukraine

Україна - держава у східній Європі, з півдня омивається Чорним та Азовським морями.

Територія	603,5 тис.кв.км
------------------	-----------------

Чисельність населення	46,6 млн. чол.
------------------------------	----------------

Протяжність	
з заходу на схід	1316 км
з півночі на південь	893 км
кордонів	6500 км

Крайні точки	
на півночі	с.Петрівка (Чернігівська обл.)
на півдні	мис Сарич (Автономна Республіка Крим)
на заході	м.Чоп (Закарпатська обл.)
на сході	с.Червона Зірка (Луганська обл.)

Суміжні держави

Польща; Словаччина; Угорщина; Румунія; Молдова; Російська Федерація; Білорусь.

Клімат

В межах Східноєвропейської рівнини (95% площі), а також середньовисотних Українських Карпат та Кримських гір (5% площі) є, в основному, помірно континентальним, на південному березі Криму має риси субтропічного.

Температура повітря

Середня місячна температура повітря у 2006 р., °С

	<i>січень</i>	<i>липень</i>
Степ	-7,8	21,3
Лісостеп	- 8,4	20,2
Полісся	- 7,7	20,3
м.Київ	- 7,5	20,9

Абсолютний мінімум температури повітря у 2006 р. становив мінус 37⁰.
Абсолютний максимум температури повітря у 2006 р. становив плюс 40⁰.

Річна кількість опадів у 2006 р.

Степ	461 мм	Полісся	726 мм
Лісостеп	616 мм	м.Київ	621 мм

Найбільші ріки

(Протяжність на території України, км)

Дніпро	1121	Західний Буг	401
Дністер	925	Оріль	384
Південний Буг	806	Тетерів	365
Сіверський Донець	700	Сула	363
Горинь	577	Інгул	354
Десна	575	Рось	346
Інгулець	549	Удай	327
Псел	520	Самара	320
Случ	451	Ворскла	317
Стир	424	Вовча	323
		Хорол	308

Найбільші озера і лимани, кв.км

Озера

Ялпуг	149
Кугурлуй	82
Кагул	82-93
Сасик-Сиваш	71

Лимани

Дніпровсько-Бузький	800
Утлюцький	700
Дністровський	360
Сасик, Кундук	205
Молочний	168
Тилігульський	150-170

Найбільші гірські вершини, м

Українські Карпати

Говерла	2061
Бребенескул	2032
Петрос	2020
Гутин Томнатик	2016
Ребра	2010
Піп-Іван	1936

Кримські гори

Роман-Кош	1545
Демір-Капу	1540
Зейтін-Кош	1534
Кемаль-Егерек	1529
Еклізі-Бурун	1527
Ангара-Бурун	1453

Родовища мінеральних підземних вод за категоріями *

Назва родовища	Місцезнаходження	Категорія родовища **
Голубинське (Лужанське)	Закарпатська область	I
Зайчиківське	Хмельницька область	I
Збручанське	Хмельницька область	I
Келечинське	Закарпатська область	I
Моршинське	Львівська область	I
Новозбручанське	Тернопільська область	I
Новополянське	Закарпатська область	I
Полянське	Закарпатська область	I
Слов'яногірське	Донецька область	I
Східницьке	Львівська область	I
Трускавецьке (Нафтуся)	Львівська область	I
Шаянське	Закарпатська область	I
Березівське	Харківська область	II
Броварське	Київська область	II
Волочиське	Хмельницька область	II
Кирилівське	Запорізька область	II
Куяльницьке	Одеська область	II
Маківське	Хмельницька область	II
Миргородське	Полтавська область	II
Плосківське	Закарпатська область	II
Регіна	Вінницька область	II
(Мурованокуриловецьке)		
Сойминське	Закарпатська область	II
Степанське	Рівненська область	II
Феодосійське	Автономна Республіка Крим	II

* Родовища мінеральних підземних вод, які не включені до таблиці, відносяться до III категорії.

** Родовища мінеральних підземних вод розподіляються за категоріями:

I - родовища унікальних мінеральних підземних вод;

II - родовища рідкісних мінеральних підземних вод;

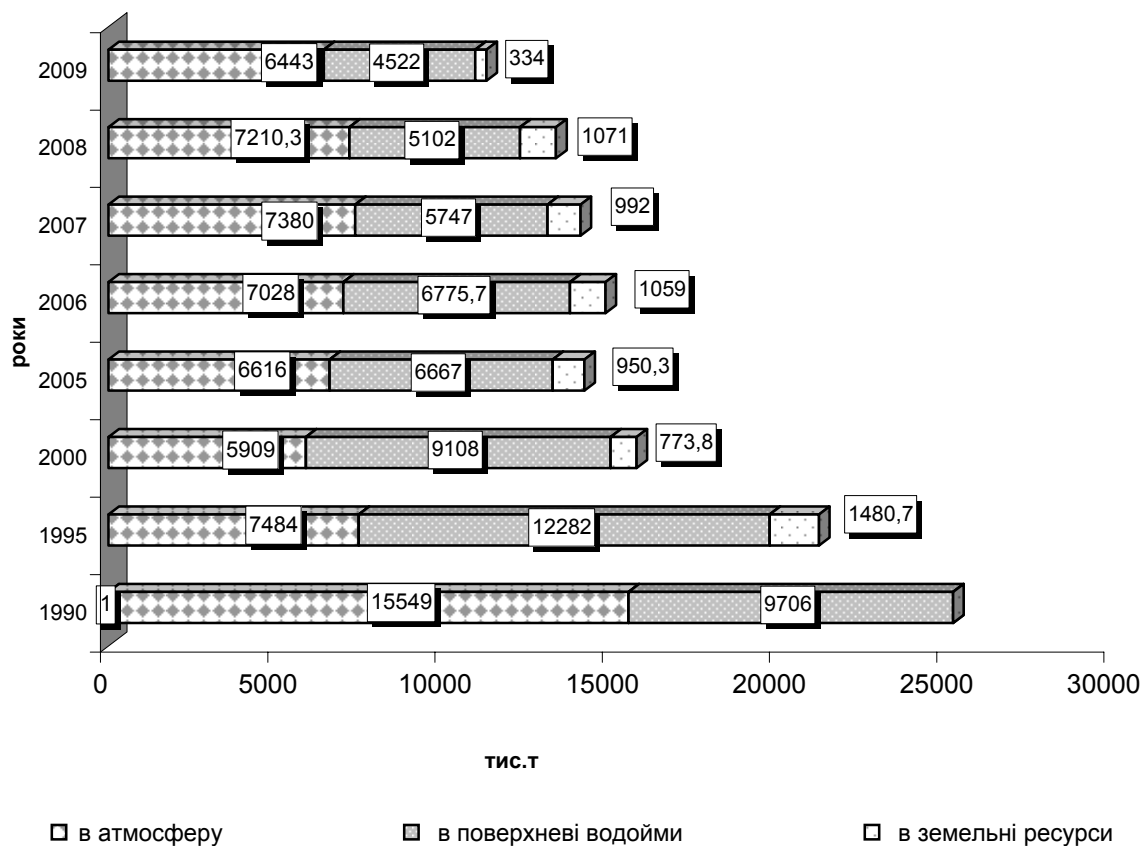
III - всі інші родовища мінеральних підземних вод.

Надходження шкідливих речовин у довкілля

Environmental pollution

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Надходження шкідливих речовин, тис.т								
в атмосферу	15549	7484	5909	6616	7028	7380	7210	6443
в поверхневі водойми	9706	12282	9108	6667	6776	5747	5102	4522
в земельні ресурси	...	1481	774	950	1059	992	1071	334
Надходження шкідливих речовин, у розрахунку на одну особу, кг								
в атмосферу	300	145	119	140	150	159	156	140
в поверхневі водойми	187	238	184	142	143	124	110	98
в земельні ресурси	...	29	16	20	23	21	23	7

Надходження шкідливих речовин у довкілля

ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

2009

ДОВКІЛЛЯ
УКРАЇНИ

**Охорона атмосферного
повітря**

2009

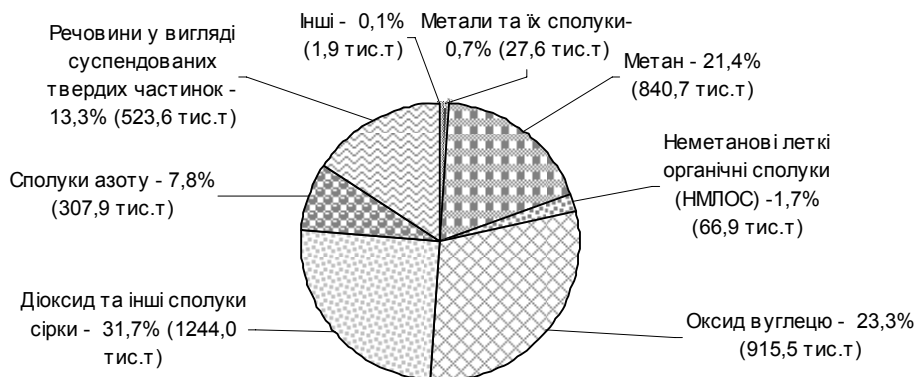
Atmospheric air protection

Охорона атмосферного повітря

Протягом 2009р. в атмосферу надійшло 6,4 млн.т шкідливих речовин від стаціонарних та пересувних джерел забруднення. У сумарній кількості шкідливих речовин викиди метану та оксиду азоту, які належать до парникових газів, становили відповідно 848,8 та 7,1 тис.т. Крім цих речовин, у атмосферу в 2009р. стаціонарними та пересувними джерелами було викинуто 185,2 млн.т діоксиду вуглецю, який також впливає на зміну клімату.

Понад 61% забруднювальних речовин, що потрапили у повітря, припало на стаціонарні джерела забруднення промислових підприємств. Від них в атмосферу надійшло 3,9 млн.т забруднювальних речовин, що на 0,6 млн.т (на 13,2%) менше, ніж у 2008р. та у 2,4 раза менше порівняно з 1990 роком.

Структура викидів шкідливих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення у 2009р.

Щільність викидів від стаціонарних джерел забруднення у розрахунку на квадратний кілометр території країни склала 6,5 т шкідливих речовин, а на душу населення – 85,3 кг. Проте, в окремих регіонах ці показники значно перевищили середній рівень по країні. Зокрема, у Донецькій області обсяги викидів у розрахунку на 1 кв.км були більшими у 7,5 раза, а на душу населення – у 3,4 раза, Дніпропетровській – відповідно у 3,8 та 2,8 раза, Луганській – у 2,9 та 2,6, Івано-Франківській – у 2,4 та 1,8 раза більше. Підприємствами м.Києва у розрахунку на 1 км² території було викинуто 52,5 т забруднювальних речовин, що перевищило середній показник по країні у вісім разів.

Порівняно з попереднім роком збільшення шкідливих викидів в атмосферу відмічалось лише у Черкаській (на 13,0 тис.т, або на 30%), Кіровоградській (на 4,0 тис.т, або на 28%) областях та у м.Києві (на 16,9 тис.т, або на 63%).

Основними забруднювачами повітря країни у 2009р. були підприємства переробної та добувної промисловості (відповідно 31% та 21% шкідливих викидів) та підприємства-виробники електроенергії, газу та води (40%).

З метою охорони атмосферного повітря та клімату підприємства здійснили 545 заходів, на які було витрачено 512,7 млн.грн. Впровадження природоохоронних заходів сприяло зменшенню надходжень небезпечних речовин у повітряний басейн на 32,2 тис.т.

Від роботи двигунів пересувних джерел забруднення у 2009р. в повітря надійшло 2,5 млн.т шкідливих речовин, переважна частина з яких (2285,0 тис.т, або 90,9%) – це викиди автомобільного, 52,2 тис.т, або 2,1% – залізничного, 11,8 тис.т, або 0,5% – водного, 10,7 тис.т, або 0,4% – авіаційного транспорту та 155,1 тис.т, або 6,1% – виробничої техніки. Із загальної кількості близько 1,7 млн.т забруднювальних речовин викинуто автомобілями, що перебувають у приватній власності населення. Основними токсичними інгредієнтами, якими забруднювалось повітря під час експлуатації транспортних засобів та виробничої техніки, були: оксид вуглецю (74,4% або 1872,0 тис.т), діоксид азоту (11,3% або 282,9 тис.т), неметанові леткі органічні сполуки (11,6% або 291,6 тис.т), сажа (1,2% або 30,4 тис.т), діоксид сірки (1,1%, або 27,5 тис.т). Решта викидів припало на оксид азоту, метан, бенз(а)пірен та аміак (0,4% або 10,4 тис.т).

Основні показники охорони атмосферного повітря
Main indicators of atmospheric air protection (thousand tons)

(тис.т)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Викиди шкідливих речовин у повітря - всього	15549,4	7483,5	5908,6	6615,6	7027,6	7380,0	7210,3	6442,9
у тому числі:								
стаціонарними джерелами забруднення	9439,1	5687,0	3959,4	4464,1	4822,2	4813,3	4524,9	3928,1
з них								
діоксид сірки	2782,3	1639,1	976,6	1119,5	1333,0	1313,1	1290,6	1235,2
діоксид азоту	760,8	423,8	320,0	343,7	325,8	336,6	330,9	279,2
оксид азоту	7,1	7,0	6,5	5,9	5,0
оксид вуглецю	3273,7	1478,8	1230,6	1320,5	1357,9	1404,4	1185,2	915,5
метан ¹	261,6	235,2	179,7	811,1	917,1	884,9	915,2	840,7
неметанові леткі органічні сполуки ²	200,4	313,0	263,8	91,1	87,5	82,3	73,7	66,9
сажа	34,5	40,4	10,7	11,1	11,3	9,9	8,3	7,3
пересувними джерелами забруднення ³	6110,3	1796,5	1949,2	2151,5	2205,4	2566,7	2685,4	2514,8
з них								
діоксид сірки	8,2	13,3	14,2	29,5	30,0	27,5
діоксид азоту	...	106,5	120,6	180,2	189,3	305,3	311,1	282,9
оксид азоту	2,3	2,4	2,1
оксид вуглецю	...	1426,8	1546,2	1654,7	1692,6	1897,1	1991,5	1872,0
метан ⁴	...	263,2	267,0	284,5	287,6	9,2	8,6	8,1
неметанові леткі органічні сполуки	5,4	7,2	290,0	308,3	291,6
сажа	7,2	13,4	14,3	33,1	33,3	30,4
у тому числі пересувними джерелами за видами транспорту:								
автомобільним транспортом	6110,3	1796,5	1949,2	2056,0	2097,0	2294,4	2420,3	2285,0
з них								
діоксид сірки	8,2	10,5	11,0	19,5	20,1	18,7
діоксид азоту	...	106,5	120,6	136,2	141,3	202,7	211,6	197,8
оксид азоту	1,2	1,3	1,2
оксид вуглецю	...	1426,8	1546,2	1625,8	1657,8	1773,3	1870,5	1766,6
метан ⁴	...	263,2	267,0	273,5	276,2	7,6	8,0	7,6
неметанові леткі органічні сполуки	266,6	284,8	270,9
сажа	7,2	10,0	10,7	23,4	23,8	22,1
авіаційним, залізничним, водним транспортом та виробничою технікою	95,5	108,4	272,3	265,1	229,8
з них								
діоксид сірки	2,8	3,2	10,0	9,9	8,8
діоксид азоту	44,0	48,0	102,6	99,5	85,1
оксид азоту	1,1	1,1	0,9
оксид вуглецю	28,9	34,8	123,8	121,0	105,4
метан ⁴	11,0	11,4	1,6	0,6	0,5
неметанові леткі органічні сполуки	5,4	7,2	23,4	23,5	20,7
сажа	3,4	3,6	9,7	9,5	8,3
Крім того, викиди діоксиду вуглецю - всього	152008,1	178760,5	218071,4	209377,1	185159,8
у тому числі:								
стаціонарними джерелами	152008,1	178760,5	183962,9	174234,0	152809,1
автомобільним транспортом	25671,7	26719,2	25048,8
авіаційним, залізничним, водним транспортом та виробничою технікою	8436,8	8423,9	7301,9

¹У 1995, 2000рр. включені інші вуглеводні.

²У 1995, 2000рр. наводяться дані щодо викидів летких органічних сполук.

³У 1997р. запроваджена нова методика, згідно з якою обсяги викидів визначаються на основі спожитого палива.

⁴По автомобільному в 1995-2006рр., авіаційному, залізничному, водному транспорту в 2004-2006рр. включені інші вуглеводні.

**Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря
від стаціонарних та пересувних джерел забруднення
в Автономній Республіці Крим і областях¹**

*Emission of harmful pollutants to the atmospheric air
from stationary emitters and mobile transport means
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (thousand tons) ¹*

(tusc.m)							
	1990	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	15549,4	5908,6	6615,6	7027,6	7380,0	7210,3	6442,9
Автономна Республіка Крим	651,1	123,4	125,3	123,2	148,4	155,2	137,4
Вінницька	428,7	145,6	180,4	211,8	236,7	218,1	194,7
Волинська	168,4	35,2	50,4	56,8	66,4	63,4	57,1
Дніпропетровська	2528,4	939,5	1165,3	1273,7	1324,7	1164,8	989,4
Донецька	3090,1	1795,3	1862,9	1895,2	1871,2	1767,2	1513,3
Житомирська	277,2	61,8	72,5	75,8	83,7	80,5	84,1
Закарпатська	144,5	40,7	65,9	70,7	88,2	91,4	87,6
Запорізька	887,1	333,3	383,4	378,8	347,6	331,7	280,5
Івано-Франківська	549,5	184,8	252,2	318,4	325,2	298,3	271,8
Київська	509,1	167,5	170,0	201,9	251,3	289,9	266,7
Кіровоградська	338,0	80,4	70,3	61,9	80,3	75,1	75,8
Луганська	1170,5	529,2	593,6	641,3	632,4	662,5	592,3
Львівська	567,3	192,9	187,6	206,7	253,1	266,8	253,4
Миколаївська	300,3	54,2	71,4	69,0	86,6	89,6	85,8
Одеська	426,1	113,5	141,1	140,2	189,3	192,2	175,1
Полтавська	500,5	151,9	161,1	190,4	205,7	202,2	183,5
Рівненська	204,9	49,7	60,9	59,2	66,2	61,5	52,8
Сумська	297,4	81,1	78,1	77,8	88,4	87,4	83,4
Тернопільська	220,2	43,3	47,7	53,5	66,1	64,8	61,1
Харківська	674,5	268,6	301,6	324,2	296,7	310,4	266,1
Херсонська	263,8	64,3	62,6	64,6	77,6	84,0	80,4
Хмельницька	308,6	70,0	52,5	57,9	87,5	92,1	81,5
Черкаська	342,9	93,1	95,5	105,3	119,3	124,0	133,9
Чернівецька	133,2	35,1	33,6	32,7	45,9	43,3	43,0
Чернігівська	256,3	64,2	83,4	85,7	90,6	98,1	93,9
м.Київ	273,0	170,4	220,5	227,1	230,5	275,2	277,9
м. Севастополь	37,8	19,6	25,8	23,8	20,4	20,6	20,4

¹У 1995, 2000рр. наводяться дані щодо викидів шкідливих речовин від стаціонарних джерел забруднення та автотранспорту, починаючи з 2003р. включені дані щодо викидів від залізничного, авіаційного та водного транспорту, а з 2007р. – від виробничої та іншої техніки.

**Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та
пересувних джерел забруднення у розрахунку на квадратний кілометр
у Автономній Республіці Крим і областях ¹**

*Per square kilometre emission of harmful pollutants to the atmospheric air
from stationary emitters and mobile transport means
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (tons) ¹*

(m)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	25,8	12,4	9,8	11,0	11,6	12,2	11,9	10,7
Автономна Республіка Крим	24,9	5,8	4,7	4,8	4,7	5,7	5,9	5,3
Вінницька	16,2	7,6	5,5	6,8	8,0	8,9	8,2	7,3
Волинська	8,3	2,4	1,8	2,5	2,8	3,3	3,2	2,8
Дніпропетровська	79,3	34,7	29,5	36,5	39,9	41,5	36,5	31,0
Донецька	116,6	86,6	67,7	70,3	71,5	70,6	66,7	57,1
Житомирська	9,3	2,3	2,1	2,4	2,5	2,8	2,7	2,8
Закарпатська	11,3	2,9	3,2	5,1	5,5	6,9	7,1	6,8
Запорізька	32,6	12,7	12,3	14,1	13,9	12,8	12,2	10,3
Івано-Франківська	39,5	23,4	13,3	18,1	22,9	23,4	21,5	19,6
Київська	18,1	7,4	6,0	6,0	7,2	8,9	10,3	9,5
Кіровоградська	13,7	5,4	3,3	2,9	2,5	3,3	3,1	3,1
Луганська	43,8	25,1	19,8	22,2	24,0	23,7	24,8	22,2
Львівська	26,0	11,0	8,8	8,6	9,5	11,6	12,2	11,6
Миколаївська	12,2	3,5	2,2	2,9	2,8	3,5	3,6	3,5
Одеська	12,8	3,8	3,4	4,2	4,2	5,7	5,8	5,3
Полтавська	17,4	8,1	5,3	5,6	6,6	7,1	7,0	6,4
Рівненська	10,2	3,2	2,5	3,0	2,9	3,3	3,1	2,6
Сумська	12,5	4,2	3,4	3,3	3,3	3,7	3,7	3,5
Тернопільська	16,0	4,7	3,1	3,5	3,9	4,8	4,7	4,4
Харківська	21,5	11,7	8,6	9,6	10,3	9,4	9,9	8,5
Херсонська	9,3	3,1	2,3	2,2	2,3	2,7	2,9	2,8
Хмельницька	15,0	5,4	3,4	2,5	2,8	4,2	4,5	4,0
Черкаська	16,4	6,4	4,5	4,6	5,0	5,7	5,9	6,4
Чернівецька	16,4	4,3	4,3	4,1	4,0	5,7	5,3	5,3
Чернігівська	8,0	3,2	2,0	2,6	2,7	2,8	3,1	2,9
м.Київ	341,3	153,9	213,0	275,6	283,9	288,1	344,0	347,4
м. Севастополь	42,0	16,3	21,8	28,7	26,4	22,7	22,9	22,7

¹У 1995, 2000рр. наводяться дані щодо викидів шкідливих речовин від стаціонарних джерел забруднення та автотранспорту, починаючи з 2003р. включені дані щодо викидів від алізничного, авіаційного та водного транспорту, а з 2007р. – від виробничої та іншої техніки.

**Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних
та пересувних джерел забруднення у розрахунку на одну особу
в Автономній Республіці Крим і областях ¹**

*Per capita emission of harmful pollutants to the atmospheric air
from stationary emitters and mobile transport means
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (kilograms) ¹*

	(кг)							
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	299,7	145,2	119,4	140,4	150,2	158,7	155,9	139,9
Автономна Республіка Крим	301,3	68,2	58,5	63,0	62,2	75,2	78,8	69,9
Вінницька	223,3	107,0	80,6	105,4	125,0	141,0	130,9	117,6
Волинська	157,9	45,4	33,3	48,3	54,7	64,0	61,2	55,1
Дніпропетровська	647,6	285,9	254,2	336,6	370,8	388,4	344,0	294,0
Донецька	578,3	438,5	364,7	400,8	411,8	410,4	391,0	337,5
Житомирська	181,9	45,6	43,3	54,2	57,3	63,8	61,9	65,2
Закарпатська	114,5	28,5	31,7	52,8	56,8	70,9	73,5	70,4
Запорізька	423,3	165,9	167,1	205,1	204,3	188,9	181,5	154,4
Івано-Франківська	382,4	222,0	127,0	181,3	229,5	235,0	215,9	196,8
Київська	261,5	109,8	92,0	96,0	114,9	144,1	167,3	154,6
Кіровоградська	271,9	108,6	69,3	65,4	58,4	76,7	72,7	74,1
Луганська	408,0	238,8	201,6	244,8	267,7	267,0	282,7	255,1
Львівська	205,6	86,6	71,2	72,6	80,3	98,7	104,4	99,3
Миколаївська	224,2	63,3	41,9	58,3	56,8	71,7	74,7	71,9
Одеська	161,6	49,0	45,4	58,6	58,4	79,0	80,3	73,2
Полтавська	284,9	133,8	91,0	103,0	123,0	134,2	133,2	121,9
Рівненська	174,4	54,1	41,9	52,6	51,2	57,4	53,4	45,9
Сумська	207,9	71,4	61,1	63,2	63,8	73,4	73,4	70,8
Тернопільська	187,7	55,5	37,5	42,7	48,3	60,0	59,1	56,0
Харківська	211,1	118,3	90,9	106,2	114,9	105,8	111,3	95,9
Херсонська	210,4	70,4	52,7	55,3	57,6	69,8	76,1	73,3
Хмельницька	202,8	73,6	48,1	38,0	42,3	64,5	68,4	60,9
Черкаська	223,9	87,9	64,5	70,8	78,9	90,3	94,7	103,0
Чернівецька	141,9	37,1	37,7	36,9	36,0	50,7	47,9	47,6
Чернігівська	181,9	75,1	50,3	70,8	73,9	79,2	86,9	84,2
м.Київ	103,6	46,6	64,7	82,3	83,9	84,5	100,0	100,1
м. Севастополь	103,9	35,9	50,4	68,1	62,8	53,8	54,2	53,6

¹У 1995, 2000рр. наводяться дані щодо викидів шкідливих речовин від стаціонарних джерел забруднення та автотранспорту, починаючи з 2003р. включені дані щодо викидів від залізничного, авіаційного та водного транспорту, а з 2007р. — від виробничої та іншої техніки.

**Викиди шкідливих речовин у атмосферу
від стаціонарних джерел забруднення
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році¹**

*Emission of some harmful pollutants to the atmospheric air
from mobile transport means
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009*

(тис.т)

	Обсяги викидів- всього, тис.т	У тому числі							Крім того, викинуто діокси- вуглецю, млн. т
		оксиду вуглецю	мета- ну	діокси- азоту	оксиду азоту	сажі	діокси- ду сірки	немета- нових летких органіч- них сполук	
Україна	3928,1	915,5	840,7	279,2	5,0	7,3	1235,2	66,9	152,8
Автономна									
Республіка Крим	26,4	7,2	3,2	2,0	0,5	0,2	7,3	1,0	1,2
Вінницька	114,3	3,8	12,0	8,0	0,1	0,3	80,1	0,9	5,0
Волинська	7,6	1,0	4,0	0,5	0,1	0,0	0,6	0,4	0,5
Дніпропетровська	792,1	329,1	88,9	46,2	0,5	1,1	194,1	2,7	15,5
Донецька	1299,8	313,3	350,6	70,8	1,5	1,3	365,1	3,3	52,8
Житомирська	18,6	1,6	9,9	1,7	0,2	0,2	0,6	0,9	0,9
Закарпатська	21,4	1,3	17,2	1,6	0,1	0,2	0,1	0,2	0,4
Запорізька	180,8	69,9	2,5	24,2	0,1	0,1	62,9	2,2	13,1
Івано-Франківська	214,5	3,3	12,3	13,2	0,4	0,0	160,2	2,9	7,9
Київська	101,9	3,4	12,3	15,2	0,2	0,2	50,3	2,2	7,8
Кіровоградська	18,2	4,8	1,6	1,7	0,1	0,2	2,2	0,9	0,8
Луганська	506,6	125,1	156,2	27,5	0,1	0,2	131,3	11,0	10,1
Львівська	121,0	5,1	52,5	6,6	0,2	0,1	39,4	3,9	2,4
Миколаївська	24,4	1,6	5,4	2,6	0,1	0,4	2,7	0,9	2,1
Одеська	25,9	4,3	10,9	2,5	0,0	0,1	2,1	2,5	2,3
Полтавська	82,4	11,9	28,9	10,0	0,1	0,5	8,4	15,2	1,9
Рівненська	10,0	2,2	0,7	2,0	0,2	0,2	1,0	0,6	0,7
Сумська	29,2	6,3	9,2	3,4	0,0	0,6	2,8	2,3	1,6
Тернопільська	16,3	2,2	9,1	1,7	0,1	0,1	0,4	0,5	0,9
Харківська	139,4	5,8	14,8	12,8	0,1	0,4	67,2	3,3	9,8
Херсонська	9,4	0,3	6,2	0,4	0,1	0,0	0,5	1,0	0,4
Хмельницька	17,8	3,2	2,5	3,8	0,1	0,4	0,7	0,8	1,9
Черкаська	56,1	2,9	12,5	8,0	0,1	0,1	17,5	1,0	2,8
Чернівецька	3,4	0,6	0,1	0,3	0,0	0,1	0,8	0,8	0,2
Чернігівська	43,0	2,3	16,2	3,9	0,0	0,0	12,2	1,6	1,8
м.Київ	43,9	2,7	0,6	8,2	0,0	0,3	24,1	3,6	7,7
м. Севастополь	3,7	0,3	0,4	0,4	0,0	0,0	0,6	0,3	0,3

**Викиди шкідливих речовин у атмосферу
від пересувних джерел забруднення
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році¹**

*Emission of some harmful pollutants to the atmospheric air
from mobile transport means
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009*

(тис.т)

	Обсяги викидів- всього, тис.т	У тому числі							Крім того, викинуто діоксиду вуглецю, млн. т
		оксиду вуглецю	мета- ну	діок- сиду азоту	оксиду азоту	сажі	діокси- ду сірки	немета- нових летких органіч- них сполук	
Україна	2514,8	1872,0	8,1	282,9	2,1	30,4	27,5	291,6	32,4
Автономна									
Республіка Крим	111,0	84,3	0,4	11,0	0,1	1,0	0,9	13,3	1,3
Вінницька	80,4	59,6	0,2	9,4	0,1	1,0	1,0	9,1	1,1
Волинська	49,5	36,2	0,2	6,3	0,0	0,8	0,7	5,3	0,7
Дніпропетровська	197,3	144,4	0,6	23,6	0,1	2,9	2,6	23,1	2,8
Донецька	213,5	157,8	0,6	26,0	0,2	2,3	2,3	24,2	2,6
Житомирська	65,5	49,7	0,2	6,7	0,1	0,7	0,6	7,5	0,8
Закарпатська	66,2	49,8	0,2	6,9	0,0	0,9	0,7	7,7	0,8
Запорізька	99,7	75,1	0,3	10,4	0,1	1,0	1,0	11,8	1,2
Івано-Франківська	57,3	43,1	0,2	6,0	0,1	0,7	0,6	6,6	0,7
Київська	164,8	124,5	0,5	16,6	0,1	1,8	1,7	19,6	2,4
Кіровоградська	57,6	42,7	0,2	6,7	0,0	0,7	0,7	6,6	0,8
Луганська	85,7	64,9	0,3	8,9	0,1	0,8	0,8	9,9	1,0
Львівська	132,4	98,3	0,4	15,0	0,1	1,9	1,5	15,2	1,8
Миколаївська	61,4	44,1	0,2	8,5	0,1	0,9	0,8	6,8	0,9
Одеська	149,3	108,6	0,5	18,7	0,2	2,1	1,8	17,3	2,0
Полтавська	101,1	71,8	0,3	14,8	0,1	1,7	1,5	10,9	1,5
Рівненська	42,8	31,2	0,2	5,5	0,0	0,7	0,6	4,6	0,6
Сумська	54,2	40,9	0,2	5,9	0,0	0,6	0,5	6,1	0,6
Тернопільська	44,8	32,7	0,1	5,7	0,0	0,7	0,6	5,0	0,6
Харківська	126,7	95,7	0,4	13,4	0,1	1,3	1,2	14,6	1,5
Херсонська	71,0	52,4	0,2	8,5	0,1	0,9	0,8	8,1	0,9
Хмельницька	63,6	47,2	0,2	7,4	0,1	0,8	0,7	7,2	0,8
Черкаська	77,8	57,8	0,3	8,9	0,1	0,9	0,9	8,9	1,0
Чернівецька	39,6	29,4	0,1	4,5	0,0	0,6	0,5	4,5	0,5
Чернігівська	50,9	38,7	0,2	5,2	0,0	0,5	0,5	5,8	0,6
м.Київ	234,0	178,3	0,8	20,9	0,2	2,1	1,9	29,8	2,7
м. Севастополь	16,7	12,8	0,1	1,5	0,0	0,1	0,1	2,1	0,2

¹ Враховані викиди від автомобільного, залізничного, авіаційного, водного транспорту та виробничої техніки.

Викиди шкідливих речовин у атмосферу від стаціонарних джерел забруднення у розрізі виробничих та технологічних процесів, технологічного устаткування (установок) у 2009 році

Emission of harmful pollutants from stationary sources by production and technological

	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць ¹	Обсяги викидів		Викинуто в середньому одним підприємством, т
		т	у % до підсумку	
Всі виробничі та технологічні процеси, технологічне устаткування (установки)	10446	3928108	100,0	376
Енергетика	7964	2065369	52,9	259,3
<i>Процеси спалювання в енергетиці та переробній промисловості</i>	1266	1652553	42,4	1305,3
<i>Електростанції загального використання</i>	135	14649834	37,6	10851,7
установки для спалювання ≥ 300 МВт (котлоагрегати)	20	927646	23,9	46382,3
установки для спалювання ≥ 50 та < 300 МВт (котлоагрегати)	25	532815,4	13,6	21312,6
установки для спалювання < 50 МВт (котлоагрегати)	53	2664	0,1	50,3
газові турбіни	9	1686,9	0,0	187,4
стаціонарні двигуни	36	171,7	0,0	4,8
<i>Системи централізованого теплозабезпечення</i>	801	80591,7	2,1	100,6
установки для спалювання ≥ 300 МВт (котлоагрегати)	35	14771,4	0,4	422
установки для спалювання ≥ 50 та < 300 МВт (котлоагрегати)	132	45534,8	1,2	345
установки для спалювання < 50 МВт (котлоагрегати)	663	20226,8	0,5	30,5
газові турбіни	1	1	0,0	1
стаціонарні двигуни	6	57,7	0,0	9,6
<i>Нафтопереробні підприємства</i>	29	6892,7	0,1	237,7
установки для спалювання ≥ 300 МВт (котлоагрегати)	2	1,7	0,0	0,8
установки для спалювання ≥ 50 та < 300 МВт (котлоагрегати)	3	2401,8	0,1	800,6
установки для спалювання < 50 МВт (котлоагрегати)	22	1813,3	0,0	82,4
стаціонарні двигуни	1	212,4	0,0	212,4
процесові печі без контакту	4	1883,2	0,0	470,8
<i>Установки для перетворення твердого палива</i>	146	38627,3	1,0	264,6
установки для спалювання ≥ 300 МВт (котлоагрегати)	5	79,6	0,0	15,9

	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць ¹	Обсяги викидів		Викинуто в середньому одним підприємством, т
		т	у % до підсумку	
установки для спалювання ≥ 50 та < 300 МВт (котлоагрегати)	9	98,7	0,0	11
установки для спалювання < 50 МВт (котлоагрегати)	105	3477,6	0,1	33,1
коксіві печі	14	32079,4	0,8	2291,4
інше (газифікація вугілля, зріджування)	17	2892	0,1	170,1
Видобуток вугілля, нафти /газу, компресори трубопроводів	187	61457,6	1,6	328,7
установки для спалювання ≥ 300 МВт (котлоагрегати)	6	794,6	0,0	132,4
установки для спалювання ≥ 50 та < 300 МВт (котлоагрегати)	10	2252	0,1	225,2
установки для спалювання < 50 МВт (котлоагрегати)	154	53238,7	1,4	345,7
газові турбіни	1	489,1	0,0	489,1
стаціонарні двигуни	19	1148,1	0,0	60,4
компресори трубопроводів	22	3535,1	0,1	160,7
Непромислові установки для спалювання	3052	38801,5	0,9	12,7
Установки для спалювання на комерційних підприємствах та в установах	2220	20107,1	0,5	9,1
установки для спалювання ≥ 50 та < 300 МВт (котлоагрегати)	143	1591,6	0,0	11,1
установки для спалювання < 50 МВт (котлоагрегати)	1827	14894,2	0,4	8,2
стаціонарні газові турбіни	2	2,1	0,0	1,1
стаціонарні двигуни	51	47,7	0,0	0,9
інше стаціонарне обладнання	291	3571,5	0,1	12,3
Установки для спалювання в житлово-комунальному секторі	561	16336,6	0,4	29,1
установки для спалювання ≥ 50 МВт (котлоагрегати)	53	1992,7	0,1	37,6
установки для спалювання < 50 МВт (котлоагрегати)	364	13719,7	0,3	37,7
стаціонарні газові турбіни	9	47	0,0	5,2
стаціонарні двигуни	2	4,4	0,0	2,2
інше стаціонарне обладнання (печі, каміни, приготування їжі)	163	572,9	0,0	3,5
Установки для спалювання в сільському та лісовому господарствах і в секторі культивування водяних організмів	323	2357,8	0,0	7,3
установки для спалювання ≥ 50 МВт (котлоагрегати)	14	237,2	0,0	16,9

	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць ¹	Обсяги викидів		Викинуто в середньому одним підприємством, т
		т	у % до підсумку	
установки для спалювання < 50 МВт (котлоагрегати)	219	1708,8	0,0	7,8
стаціонарні газові турбіни	2	8,7	0,0	4,3
стаціонарні двигуни	8	49,5	0,0	6,2
інше стаціонарне обладнання	99	353,6	0,0	3,6
Спалювання в промисловості	5482	374014,1	9,6	68,2
Процеси спалювання в котло-агрегатах, газових турбінах і стаціонарних двигунах	2403	91070,4	2,3	37,9
установки для спалювання >=300 МВт (котлоагрегати)	39	5159,3	0,1	132,3
установки для спалювання >=50 та < 300 МВт (котлоагрегати)	155	23346,6	0,6	150,6
установки для спалювання < 50 МВт (котлоагрегати)	2024	41554,9	1,1	20,5
газові турбіни	10	4160	0,1	416
стаціонарні двигуни	86	296,7	0,0	3,5
інше стаціонарне обладнання	345	16552,9	0,4	48
Безконтактні технологічні печі	905	39896,8	1,0	44,1
каупери доменних печей	13	30049,1	0,8	2311,5
печі для одержання гіпсової штукатурки, гіпсу	7	87,2	0,0	12,4
інші печі	889	9760,5	0,2	11
Контактні технологічні процеси	4445	243047	6,3	54,7
агломераційні заводи	2	148720,6	3,8	74360,3
печі вторинного нагрівання для виробництва чавуну та сталі	51	2567,2	0,1	50,3
ливарні цехи для виробництва сірого чавуну	100	6049,5	0,2	60,5
первинне виробництво свинцю	—	—	—	—
первинне виробництво цинку	2	3	0,0	1,5
первинне виробництво міді	2	14,4	0,0	7,2
вторинне виробництво свинцю	8	245,3	0,0	30,7
вторинне виробництво цинку	4	10,8	0,0	2,7
вторинне виробництво міді	30	431,3	0,0	14,4
вторинне виробництво алюмінію	61	241	0,0	4
виробництво цементу	25	27839,1	0,7	1113,6
виробництво вапна	49	14442,7	0,4	294,7
виробництво асфальтобетону	319	4155	0,1	13
виробництво листового скла	5	217,4	0,0	43,5
виробництво контейнерного скла	6	1970,8	0,1	328,5
виробництво скляної вати	3	6,1	0,0	2
виробництво іншого скла (включаючи спеціальне скло)	24	841,8	0,0	35,1
виробництво мінеральної вати	8	284,6	0,0	35,6
виробництво цегли та кахлю	295	8329,6	0,2	28,6

	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць ¹	Обсяги викидів		Викинуто в середньому одним підприємством, т
		т	у % до підсумку	
тонкі керамічні матеріали	21	255,3	0,0	12,2
виробництво паперу (процес сушки)	7	388,7	0,0	55,5
виробництво глинозему	4	1009	0,0	252,2
виробництво магнезії (обробка доломіту)	3	6773,2	0,2	2257,7
виробництво нікелю (термальний процес)	3	12,3	0,0	4,1
виробництво емалі	11	54,2	0,0	4,9
зварювання металів	3693	3304,8	0,1	0,9
інше	512	14879,3	0,4	29,1
Виробничі процеси	5371	975689,7	24,7	181,7
Технологічні процеси в нафтовій промисловості	55	43646,9	1,0	793,58
переробка нафтопродуктів	15	21007,7	0,5	1400,5
каталітичний крекінг	2	5135,1	0,1	2567,5
підприємства з відновлення сірки	2	1352,8	0,0	676,4
зберігання і транспортування нафти на нафтопереробних заводах	8	3053,2	0,1	381,6
інше	41	13098,2	0,3	319,5
Технологічні процеси в чорній металургії та вугільній промисловості	328	804490,4	20,5	2452,7
коксів батареї (витікання та гасіння в приміщенні)	14	10044	0,3	717,4
завантаження доменної печі	9	27118,4	0,7	3013,2
плавлення чавуну і відливання чушок	63	54462	1,4	864,5
тверде бездимне паливо	1	3	0,0	3
мартенівська піч	10	21032,6	0,5	2103,3
кисневий конвертер на заводі для виробництва сталі	7	48466,2	1,2	6923,7
виробництво сталі в електричній печі	86	8861,9	0,2	103
прокатні стани	19	14576,7	0,4	767,2
агломераційна установка (за винятком агломераційного заводу)	13	468031,6	11,9	36002,4
інше	232	151894	3,9	654,7
Технологічні процеси в кольоровій металургії	372	36146,5	0,9	97,2
виробництво алюмінію (електроліз)	31	3252,8	0,1	104,9
виробництво феросплавів	17	31186,6	0,8	1834,5
виробництво кремнію	4	5,8	0,0	1,4
виробництво магнезії (за винятком обробки доломіту)	4	18,2	0,0	4,6
виробництво легованих металів	7	24	0,0	3,4
гальванізація	140	124,8	0,0	0,9
електрогальванізація	147	65,1	0,0	0,4
інше	85	1469,2	0,0	17,3

	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць ¹	Обсяги викидів		Викинуто в середньому одним підприємством, т
		т	у % до підсумку	
Технологічні процеси у виробництві неорганічних хімічних речовин				
виробництво сірчаної кислоти	299	39420,4	1,1	131,8
виробництво азотної кислоти	12	6203,8	0,2	517
виробництво аміаку	7	1287,9	0,0	184
виробництво сульфату амонію	11	2590,4	0,1	235,5
виробництво нітрату амонію	6	60,8	0,0	10,1
виробництво азотних, фосфорних, калійних добрив	7	2990,2	0,1	427,2
виробництво сечовини	4	55,1	0,0	13,8
виробництво сажі (кіптяви)	7	2011,4	0,1	287,3
виробництво двоокису титану	6	15014,5	0,4	2502,4
виробництво графіту	3	2361,4	0,1	787,1
виробництво карбіду кальцію	6	1817	0,0	302,8
виробництво хлору	3	60,1	0,0	20
виробництво фосфатних добрив	16	23,6	0,0	1,5
зберігання неорганічних хімічних продуктів	3	99,7	0,0	33,2
інше	170	57,5	0,0	0,3
	112	4787	0,1	42,7
Технологічні процеси у виробництві органічних хімічних речовин				
виробництво етилену	219	1749,3	0,0	8
виробництво пропілену	3	69,5	0,0	23,2
виробництво 1,2 дихлоретану (за винятком збалансованого процесу виробництва 1,2 дихлоретану і вінілхлориду)	—	—	—	—
виробництво вінілхлориду (за винятком збалансованого процесу виробництва 1,2 дихлоретану і вінілхлориду)	—	—	—	—
виробництво 1,2 дихлоретану і вінілхлориду (збалансований процес)	2	0,1	0,0	0,1
виробництво поліетилену низької щільності	9	11,1	0,0	1,2
виробництво поліетилену високої щільності	23	35,4	0,0	1,5
виробництво полівінілхлориду	1	5	0,0	5
виробництво поліпропілену	5	129,8	0,0	26
виробництво стиролу	1	1,4	0,0	1,4
виробництво полістиролу	39	87,1	0,0	2,2
виробництво стиролбутадієну	1	—	2,7	2,7
виробництво формальдегіду	3	29,7	0,0	9,9
виробництво фталевого ангідриду	1	46,7	0,0	46,7
виробництво адипінової кислоти	3	21,9	0,0	7,3
зберігання органічних хімічних речовин	96	110,1	0,0	1,1
виробництво галогенованих вуглеводнів	1	0,6	0,0	0,6
виробництво стійких органічних сполук	10	72	0,0	7,2

	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць ¹	Обсяги викидів		Викинуто в середньому одним підприємством, т
		т	у % до підсумку	
інше (фітосанітарія)	42	1126,3	0,0	26,8
Технологічні процеси в машинобудуванні, деревообробній, целюлозно-паперовій та харчовій промисловості та в інших секторах	4933	49844,5	1,2	10,1
виробництво деревостружкової плити (ДСП)	75	1188,5	0,0	15,8
виробництво целюлози та паперу (крафт - целюлоза)	9	43,3	0,0	4,8
виробництво целюлози та паперу (сульфітна варка)	—	—	—	—
виробництво целюлози (нейтральний сульфітний поліхімічний процес)	—	—	—	—
хлібопромисловість	318	3897	0,1	12,3
виробництво вина	31	105,8	0,0	3,4
виробництво пива	34	147,9	0,0	4,3
виробництво міцних спиртних напоїв	68	510,7	0,0	7,5
інші галузі харчової промисловості	526	8218,3	0,2	15,6
виробництво бітумних покрівельних матеріалів	40	136,2	0,0	3,4
виробництво шляхового асфальтного покриття	186	1555,8	0,0	8,4
виробництво цементу	260	1656,3	0,0	6,4
виробництво скла	20	1994,4	0,1	99,7
виробництво вапна	33	133,9	0,0	4,1
виробництво батарей	8	12,1	0,0	1,5
видобуток мінеральних руд	306	9355,4	0,2	30,6
інше (включаючи виробництво волокнистого азбесту)	1927	6511,1	0,2	3,4
використання вапняку і доломіту	28	482,3	0,0	17,2
виробництво та використання соди	10	593,2	0,0	59,3
машинобудування (механічна обробка металу)	1914	2625,9	0,1	1,4
переробка сільськогосподарської продукції	719	9870,6	0,3	13,7
легка та обробна промисловість	217	805,7	0,0	3,7
Холодильні установки	266	391,7	0,0	1,5
Видобуток і розподіл палива та геотермальної енергії	2735	780659,4	19,8	285,4

	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць ¹	Обсяги викидів		Викинуто в середньому одним підприємством, т
		т	у % до підсумку	
Видобуток та первинна обробка твердого палива	461	532420,2	13,5	1154,9
відкрита розробка родовищ	22	3126,9	0,1	142,1
підземна розробка родовищ	130	462974,5	11,8	3561,3
зберігання твердого палива	337	1759,8	0,0	5,2
інше	212	64559	1,6	304,5
Видобуток, первинна обробка та завантаження рідкого палива	16	5097,7	0,1	318,6
робота на материку	9	1100,6	0,0	122,3
інше	9	3997,2	0,1	444,1
Видобуток, первинна обробка та завантаження газоподібного палива	20	10919,4	0,3	546
робота на материку (десульфуризації)	2	90,5	0,0	45,2
робота на материку (за винятком десульфуризації)	5	511	0,0	102,2
робота у відкритому морі	2	6	0,0	3
інше	16	10312	0,3	644,5
Розподіл рідкого палива (за винятком бензину)	468	5673,3	0,1	12,1
морські термінали (танкери, транспортування та зберігання)	8	391,6	0,0	49
інші види транспортування та зберігання (включаючи трубопроводи)	463	5281,7	0,1	11,4
Розподіл бензину	2113	7652,5	0,2	3,6
станції відправлення з нафтопереробних заводів	3	3,8	0,0	1,3
транспортування та зберігання (за винятком станцій обслуговування, включаючи заправку автомобілів)	320	2733,5	0,1	8,5
станції обслуговування (включаючи заправку автомобілів)	1679	4536,6	0,1	2,7
інше	290	378,6	0,0	1,3
Мережі розподілу газу	178	218896,1	5,6	1229,8
трубопроводи	49	82763,9	2,1	1689,1
трубопровідні компресорні станції	49	90281,6	2,3	1842,5
мережі розподілення	128	45850,5	1,2	358,2
Видобуток геотермальної енергії	2	0,3	0,0	0,1
Використання розчинників та інших продуктів	2606	13660,6	0,2	5,2
Нанесення лакофарбового покриття	2034	8791,9	0,2	4,3
виробництво автомобілів	18	163,4	0,0	9,1
ремонт автомобілів	539	1033	0,0	1,9

	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць ¹	Обсяги викидів		Викинуто в середньому одним підприємством, т
		т	у % до підсумку	
будівництво та оздоблення будівель (за винятком деревини)	33	60,4	0,0	1,8
побутове використання (за винятком деревини)	40	33,9	0,0	0,8
фарбування рулонної продукції	21	2381,3	0,1	113,4
деревина	27	321	0,0	11,9
суднобудування	127	343,4	0,0	2,7
інші види промислового використання фарб (за винятком ремонту автомобілів)	1092	3983,6	0,1	3,6
інші види непромислового використання фарб	280	471,9	0,0	1,7
Знежирення, хімічне очищення та електронне обладнання	422	526,6	0,0	1,2
знежирення металів	125	128,2	0,0	1
хімічне очищення	125	81,9	0,0	0,7
виробництво електронних деталей	34	33,4	0,0	1
інше промислове очищення	223	283	0,0	1,3
Виробництво або обробка хімічних продуктів	469	1854,8	0,0	4
обробка поліестеру	4	1,2	0,0	0,3
обробка полівінілхлориду	81	122,3	0,0	1,5
обробка пінополіуретану	15	13,8	0,0	0,9
обробка пінополістиролу	95	308,8	0,0	3,3
обробка каучуку	128	597,7	0,0	4,7
виробництво фармацевтичних продуктів	15	254,9	0,0	17
виробництво фарб	31	133,4	0,0	4,3
виробництво чорнила	1	0	0,0	0
виробництво клеїв	12	12,4	0,0	1
продування бітуму	2	0,5	0,0	0,2
виробництво клейких, магнітних стрічок, фотоплівок та фотографій	4	7,9	0,0	2
оздоба текстилю	1	0,4	0,0	0,4
дублення шкіри	12	29,5	0,0	2,5
інше	144	372,1	0,0	2,6
Інші види використання розчинників та супутні види діяльності	218	2327,8	0,0	10,7
виробництво скловати	1	0,7	0,0	0,7
виробництво шлакової вати	—	—	—	—
поліграфічна промисловість	92	600,7	0,0	6,5
екстракція жирів, харчових та нехарчових масел	12	1179,4	0,0	98,3
застосування клеїв та клейких стрічок	44	146,6	0,0	3,3
збереження деревини	6	5,2	0,0	0,9

	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць ¹	Обсяги викидів		Викинуто в середньому одним підприємством, т
		т	у % до підсумку	
антикорозійна обробка та консервація транспортних засобів	13	34,1	0,0	2,6
побутове використання розчинників (за винятком використання фарб)	9	3	0,0	0,3
депарафінізація транспортних засобів	1	6,2	0,0	6,2
виробництво фармацевтичної продукції	18	151,5	0,0	8,4
інше (збереження насіння)	42	200,5	0,0	4,8
Використання гідро фторвуглецю, оксиду азоту, аміаку, перфторвуглецю, гексафториду сірки	137	159,4	0,0	1,2
обладнання для заморожування і кондиціонування повітря при використанні галокарбонів	7	1,1	0,0	0,2
обладнання для заморожування і кондиціонування повітря при використанні інших продуктів, відмінних від галокарбонів	94	130,5	0,0	1,4
витікання піни (за винятком пінополістиролу)	1	0,1	0,0	0,1
вогнегасники	3	0,8	0,0	0,3
аерозолі	2	1,1	0,0	0,5
електричне обладнання (за винятком електронних деталей)	13	7,9	0,0	0,6
інше	19	18	0,0	0,947
Обробка та видалення відходів	394	40038,9	1,0	101,6
Спалювання відходів	67	6092,9	0,2	90,9
спалювання побутових або муніципальних відходів	10	993,5	0,0	99,3
спалювання промислових відходів (за винятком відкритого спалювання)	31	259	0,0	8,4
спалювання у факелі на нафтопереробних заводах	5	2193,1	0,1	438,6
спалювання у факелі в хімічній промисловості	5	352,5	0,0	70,5
спалювання відстою зворотних вод	2	22,5	0,0	11,3
спалювання у факелі при видобутку нафти та газу	11	2268,3	0,1	206,2
спалювання відходів від лікарень	1	2,3	0,0	2,3
спалювання відпрацьованого масла	4	1,6	0,0	0,4
Видалення твердих відходів на землі	96	25287,5	0,6	263,4
ліквідація контрольованих відходів на землі	32	12146	0,3	379,6

	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць ¹	Обсяги викидів		Викинуто в середньому одним підприємством, т
		т	у % до підсумку	
ліквідація неконтрольованих відходів на землі	1	0,3	0,0	0,3
інше	65	13141,2	0,3	202,2
Спалювання сільськогосподарських відходів на відкритому повітрі (за винятком пожнивних залишків, соломи та ін. на сільськогосподарських полях)				
	1	133,4	0,0	133,4
Кремація	8	62,5	0,0	7,8
спалювання трупів	3	57,8	0,0	19,3
спалювання туш тварин	5	4,7	0,0	0,9
Обробка інших відходів	249	8462,5	0,2	34
очистка зворотних вод у промисловості	131	3874,6	0,1	29,6
очистка зворотних вод у житловому і комерційному секторах	79	3754,8	0,1	47,5
розміщення осаду зворотних вод	16	298,1	0,0	18,6
розміщення відходів у землі	19	493,8	0,0	23
виробництво компосту із відходів	1	2	0,0	2
виробництво біогазу	1	8	0,0	8
виробництво м'ясо-кісткового борошна	21	30,7	0,0	1,5
інше виробництво палива (залишки відпрацьованого палива)	5	0,5	0,0	0,1
Сільське і лісове господарство, землекористування та зміна лісової біомаси	622	52690,7	1,4	84,7
Вирощування сільськогосподарських культур з використанням добрив (за винятком гною)				
	15	129,5	0,0	8,6
постійні (незмінні) культури	1	119,1	0,0	119,1
сільськогосподарські культури	13	10,4	0,0	0,8
садівництво	1	0	0,0	0
Вирощування сільськогосподарських культур без використання добрив				
	5	1,9	0,0	0,4
сільськогосподарські культури	5	1,9	0,0	0,4
Спалювання пожнивних залишків, соломи й т. ін. на сільськогосподарських полях				
	—	—	—	—
Ентеральна (кишкова) ферментація	417	27010,3	0,7	64,8
молочні корови	272	7549,9	0,2	27,8
інша рогата худоба	273	10163,3	0,3	37,2
вівці	30	33,4	0,0	1,1
свині для відгодовування	221	1466,7	0,0	6,6

	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць ¹	Обсяги викидів		Викинуто в середньому одним підприємством, т
		т	у % до підсумку	
коні	211	70,3	0,0	0,3
кури несучки	21	1450,1	0,0	69,1
бройлери	17	3910,9	0,1	230,1
інша домашня птиця (качки, гуси та інш.)	4	82,7	0,0	20,7
хутрові звірі	1	4	0,0	4
свиноматки	115	98	0,0	0,9
інші	44	2181,1	0,1	49,6
Прибирання, збереження та використання гною, а також органічних сполук	509	24596,8	0,7	48,3
молочні корови	317	4743,3	0,1	15
інша рогата худоба	300	4226,2	0,1	14,1
свині для відгодовування	247	2459,8	0,1	10
свиноматки	127	747,3	0,0	5,9
вівці	35	22,4	0,0	0,6
коні	227	51,4	0,0	0,2
кури несучки	42	2499,6	0,1	59,5
бройлери	16	7378,4	0,2	461,1
інша домашня птиця (качки, гуси та інш.)	6	89,3	0,0	14,9
хутрові звірі	1	6,9	0,0	6,9
інші	64	2372	0,1	37,1
Використання пестицидів та вапняку	1	0,6	0,0	0,6
Прибирання, збереження та використання гною, а також азотних сполук	23	951,8	0,0	41,4

¹ Дані по підсумкових кодах можуть не дорівнювати сумі складових тому, що одне й те ж саме підприємство має декілька виробничих та технологічних процесів, технологічного устаткування (установок).

**Динаміка викидів шкідливих речовин в атмосферу від стаціонарних
джерел забруднення у регіонах та окремих населених пунктах**
*Dynamics of harmful pollutants emission to the atmospheric air from the stationary
emitters in regions and selected towns (thousand tons)*

(muc. m)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	5687,0	3959,4	4464,1	4822,2	4813,3	4524,9	3928,1
Автономна Республіка Крим	83,7	33,5	35,1	34,2	33,8	31,1	26,4
Сімферополь	4,2	2,0	2,1	1,9	2,0	1,8	2,2
Армянськ	10,1	6,1	9,7	9,7	10,1	9,4	7,3
Керч	51,4	10,6	2,5	2,4	2,4	1,8	1,6
Красноперекопськ	9,0	8,6	10,8	10,0	9,3	9,8	6,9
Ялта	1,2	0,8	1,3	0,8	0,7	0,6	0,5
Вінницька область	127,0	80,1	107,4	135,4	152,4	130,3	114,3
Вінниця	4,6	2,1	5,1	5,0	4,8	4,2	4,3
Ладижин	...	62,9	87,1	115,3	132,0	105,3	91,6
Волинська область	15,3	10,3	10,1	12,2	11,5	10,0	7,6
Луцьк	2,9	2,1	1,8	1,9	1,5	1,0	0,8
Ковель	...	1,7	1,1	3,6	5,0	4,2	3,6
Дніпропетровська область	1031,2	783,6	993,7	1101,1	1119,0	952,3	792,1
Дніпропетровськ	177,1	97,3	128,8	127,1	122,8	120,3	105,6
Дніпродзержинськ	84,6	105,0	126,1	128,1	120,7	110,3	110,8
Зеленодольськ	...	79,4	108,6	150,4	142,6	146,0	133,6
Кривий Ріг	454,7	443,4	523,9	577,5	608,5	449,4	321,6
Нікополь	38,8	28,4	24,6	28,1	32,2	25,3	20,0
Донецька область	2136,5	1590,0	1638,1	1659,7	1653,4	1533,4	1299,8
Донецьк	298,7	197,9	168,9	140,0	125,9	101,7	80,3
Авдіївка	35,2	37,4	23,8	19,6	21,2	18,3	12,4
Вугледар	...	23,2	31,8	33,0	30,9	28,1	27,1
Горлівка	130,6	50,4	45,6	44,2	37,4	27,9	26,5
Дебальцеве	149,9	108,6	95,5	120,1	101,9	114,9	119,2
з нього м.Світлодарське	...	94,3	90,6	110,9	87,7	100,2	109,3
Дзержинськ	32,6	31,6	20,1	18,3	15,0	13,2	11,4
Добропілля	...	8,6	34,1	42,8	45,2	55,4	37,1
Єнакієве	174,0	74,8	66,1	62,9	65,1	74,6	69,8
Зугрес	...	70,8	61,3	77,6	83,6	66,3	67,7
Кіровське	...	35,6	57,1	61,9	57,1	64,3	57,8
Курахове	...	117,2	103,4	139,1	160,2	162,8	121,9
Красноармійськ	...	21,7	38,3	41,0	29,5	33,2	18,9
Макіївка	121,2	103,7	124,8	123,5	131,5	110,1	64,8
Маріуполь	340,4	340,4	425,7	397,3	421,1	359,3	283,9
Новий Світ	...	121,8	123,7	117,1	108,6	98,1	104,8
Новоамвросіївське	...	0,6	6,7	9,4	12,4	12,4	3,5
Райгородок	...	32,4	48,9	49,2	45,0	36,5	43,8
Родинське	...	20,6	37,1	40,1	28,9	32,7	18,5
Слов'янськ	69,7	2,0	2,5	2,2	2,0	1,9	1,8
Харцизьк	...	88,4	68,9	84,3	91,4	73,3	73,0
Житомирська область	30,6	12,3	13,4	15,6	19,2	19,1	18,6
Житомир	3,7	2,1	3,0	1,9	1,8	1,7	1,5
Бердичів	...	1,5	2,2	3,9	5,8	6,1	5,4
Закарпатська область	13,2	7,7	26,6	25,6	22,9	23,2	21,4
Ужгород	0,8	0,7	3,1	3,2	2,9	1,7	1,4
Виноградів	...	0,2	0,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Воловець	...	1,0	2,0	1,8	1,8	1,6	1,1
Запорізька область	268,8	231,2	262,0	258,1	231,6	218,3	180,8
Запоріжжя	143,4	135,5	153,9	149,5	147,5	130,4	94,3
Енергодар	101,0	80,8	98,4	98,1	75,5	80,6	79,2
Івано-Франківська область	271,7	141,0	204,2	269,3	269,9	241,7	214,5
Івано-Франківськ	2,7	0,8	0,7	0,6	0,5	0,7	0,5
Бурштин	220,0	118,9	176,5	238,5	246,1	218,3	191,2
Київська область	122,6	80,8	73,0	108,3	93,3	107,4	101,9
Богуслав	...	0,1	3,3	3,0	1,9	2,0	1,7
Боярка	...	0,1	0,4	8,0	7,1	8,0	6,4
Біла Церква	5,1	3,0	2,3	2,2	1,7	2,1	3,0
Українка	...	64,5	53,2	74,6	65,8	79,3	76,9
Яготин	...	2,5	2,2	7,5	6,5	6,0	5,4

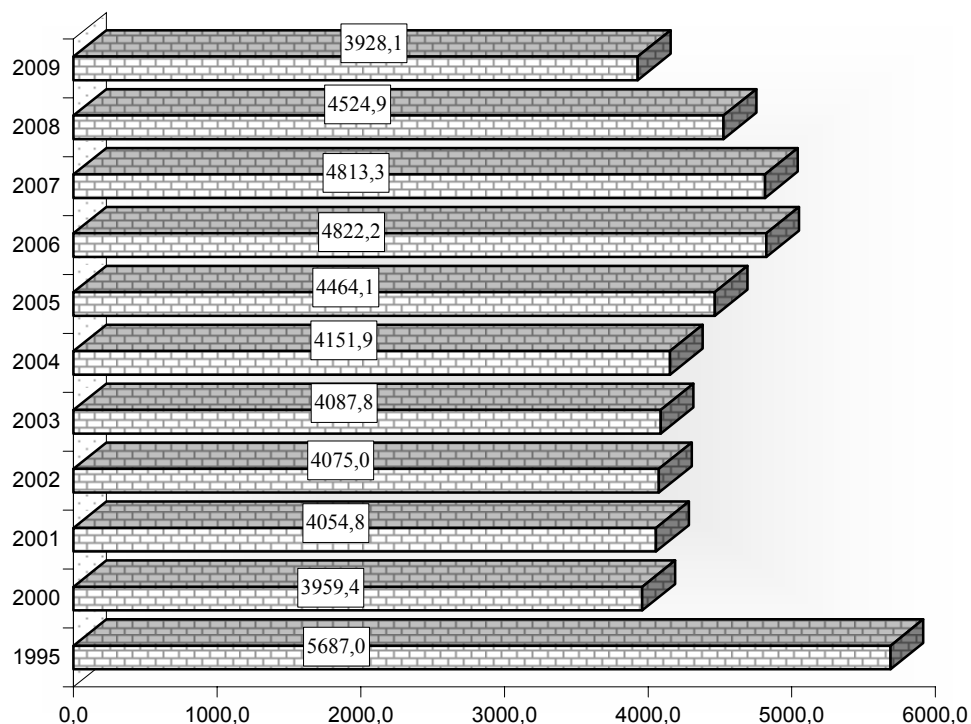
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Кіровоградська область	84,3	44,7	33,0	22,6	20,2	14,2	18,2
Кіровоград	3,6	2,2	2,4	2,9	3,1	2,9	2,1
Олександрія	51,8	32,1	12,5	6,7	5,8	0,2	0,3
з нього смт.Димитрове	...	23,5	9,7	5,5	5,6	0,0	0,0
Луганська область	578,1	429,0	474,7	517,1	542,7	566,3	506,6
Луганськ	79,5	144,2	118,8	140,8	150,6	175,8	150,4
з нього м.Щастя	...	140,4	112,9	131,8	140,2	168,2	145,5
Алчевськ	94,2	78,7	104,8	102,2	115,9	101,3	97,8
Красний Луч	41,5	20,1	16,7	14,1	19,2	25,5	7,0
Краснодон	...	26,0	73,0	93,0	90,5	94,0	13,4
з нього							
м.Суходільськ	...	9,9	40,3	55,8	58,3	66,8	12,1
Лисичанськ	42,6	32,1	45,1	40,2	37,9	37,1	34,5
Перевальськ	...	10,7	6,1	5,9	5,8	6,5	6,5
Самсонівка	...	5,2	13,5	18,1	28,9	35,1	45,4
Стаханов	45,5	19,7	29,2	26,9	28,7	26,7	18,5
Львівська область	124,6	108,6	95,8	110,6	110,5	126,4	121,0
Львів	5,8	3,1	2,8	2,2	2,2	1,9	1,8
Доброутвір	...	73,0	51,5	59,8	52,6	59,1	48,0
Миколаївська область	34,6	11,4	24,3	21,2	22,6	25,8	24,4
Миколаїв	15,2	5,7	6,5	6,5	6,1	7,0	9,1
Ольшанське	...	2,3	6,0	5,9	6,9	9,7	7,0
Одеська область	42,9	23,2	40,5	42,0	35,8	34,4	25,9
Одеса	19,1	9,4	21,1	21,8	17,5	17,6	12,4
Березівка	...	0,3	1,8	2,1	1,9	1,3	0,4
Іллічівськ	...	1,2	1,4	2,2	1,7	0,5	1,1
Южне	...	2,2	2,8	2,9	2,7	2,6	2,0
Полтавська область	126,2	60,4	68,4	93,1	100,2	93,4	82,4
Полтава	5,4	2,9	2,4	2,5	2,5	2,1	2,0
Комсомольськ	...	7,1	9,6	9,9	9,9	9,8	9,9
Кременчук	70,6	24,9	28,7	28,9	28,0	24,7	25,2
Рівненська область	25,3	14,1	17,3	17,9	18,5	16,2	10,0
Рівне	5,1	4,2	3,3	3,9	4,4	3,5	2,1
Здолбунів	...	2,8	5,5	4,5	4,6	4,2	2,3
Сумська область	42,5	26,3	26,1	28,4	29,1	29,7	29,2
у тому числі:							
Суми	6,3	8,0	8,6	8,1	9,3	9,5	9,4
Конотоп	2,6	1,4	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3
Тернопільська область	21,9	9,2	14,8	19,4	20,5	19,2	16,3
Тернопіль	3,2	1,1	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6
Великі Бірки	...	0,6	2,3	7,2	7,5	7,6	6,9
Харківська область	241,2	143,7	158,7	182,4	160,1	173,1	139,4
Харків	50,6	20,6	6,9	6,7	6,2	6,0	4,7
Балаклія	...	4,6	9,1	9,1	12,1	11,7	1,1
Комсомольське	...	95,2	104,4	123,6	98,8	115,5	95,1
Червоний Донець	...	8,2	4,0	5,1	7,5	4,9	6,5
Херсонська область	37,5	11,6	11,0	14,8	9,4	11,9	9,4
Херсон	24,8	8,0	9,2	13,1	7,8	10,5	8,1
Хмельницька область	54,4	18,4	16,0	17,9	23,4	24,5	17,8
Хмельницький	5,6	2,9	1,2	1,1	1,1	1,1	0,8
Гуменці	...	2,2	7,2	7,1	12,6	14,3	8,6
Красилів	...	1,6	1,9	3,7	4,1	3,7	3,5
Черкаська область	63,6	28,8	39,4	40,2	38,8	43,2	56,1
Черкаси	22,8	16,8	21,4	19,1	18,4	19,5	31,7
Тальне	...	0,8	2,2	2,1	1,8	1,6	0,7
Чернівецька область	10,3	4,1	5,2	4,2	4,4	3,9	3,4
Чернівці	2,8	1,4	1,4	1,4	1,2	1,1	1,2
Чернігівська область	38,8	20,2	37,5	40,2	39,0	44,4	43,0
Чернігів	9,2	8,0	12,3	13,2	13,0	18,1	19,2
Олишівка	...	1,3	1,6	3,4	4,3	4,5	3,6
м.Київ	53,3	32,6	33,6	26,4	26,5	27,0	43,9
м.Севастополь	6,9	2,6	4,2	4,3	4,6	4,5	3,7

**Викиди шкідливих речовин в атмосферу від стаціонарних
джерел забруднення за видами економічної діяльності у 2009 році**

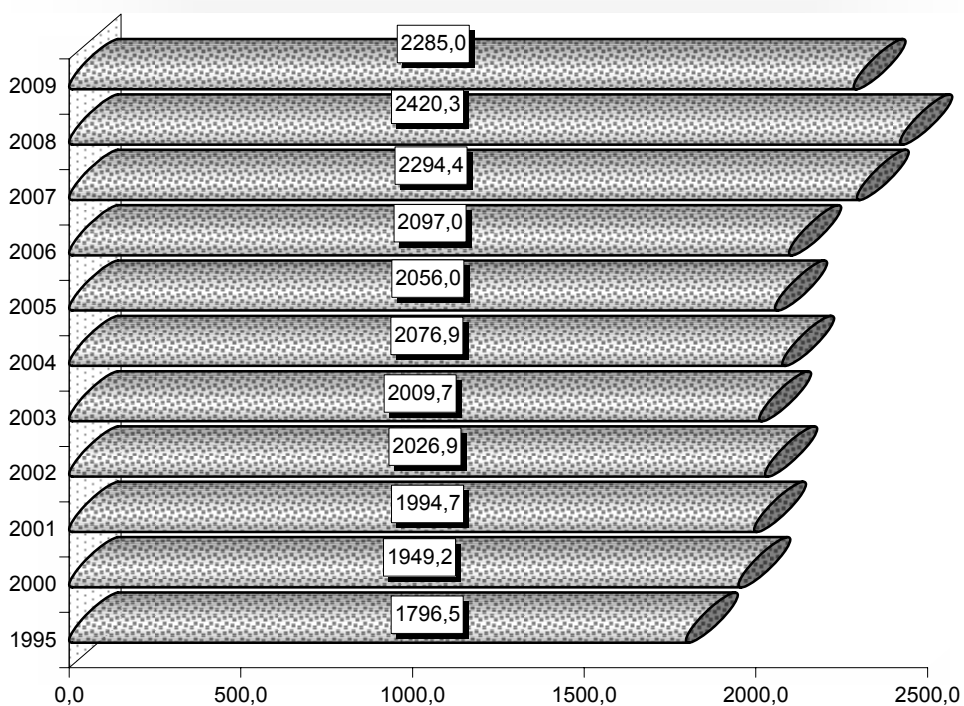
*Emission of harmful pollutants to the atmospheric air from stationary emitters
by types of economic activity in 2009*

	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць	Обсяги викидів			
		шкідливих речовин		діоксида вуглецю	
		тис.т	у % до 2008р.	тис.т	у % до 2008р.
Всі види економічної діяльності	10446	3928,1	86,8	152809,1	87,7
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ним послуги	887	61,0	112,5	566,4	93,7
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	129	2,0	92,3	25,1	110,1
Рибальство, рибництво	18	0,1	120,1	1,3	322,1
Добувна промисловість	512	824,5	85,1	2264,3	93,1
в тому числі:					
добування паливно-енергетичних корисних копалин	267	735,6	92,6	1983,3	97,4
добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	245	88,9	51,1	281,0	71,1
Переробна промисловість	4045	1204,0	79,7	54282,4	86,2
у тому числі:					
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	1276	31,1	92,2	2376,0	81,6
виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення та ядерних матеріалів	43	88,8	96,3	5901,3	90,3
хімічне виробництво	187	72,9	81,6	4993,8	66,6
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	605	50,4	50,2	4219,5	76,7
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	357	926,7	80,6	34348,3	89,9
виробництво машин та устаткування	456	8,4	65,1	439,8	66,6
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	770	1571,7	93,1	88447,5	90,6
Будівництво	755	26,5	72,8	712,3	100,5
Діяльність транспорту та зв'язку	1129	203,2	89,4	5517,2	62,0
у тому числі діяльність наземного транспорту	425	188,3	89,2	5216,9	61,0
Інші види економічної діяльності	2201	35,1	109,4	992,6	101,2

**Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря від
стаціонарних джерел забруднення, тис.т**

**Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря від
автотранспорту, тис.т**

**Викиди шкідливих речовин в атмосферу пересувними
джерелами забруднення від використання окремих видів палива
в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році**

*Emission of harmful pollutants from mobile transport
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009*

	Обсяги викидів, тис. т	У тому числі від використання			Частка викидів шкідливих речовин від використання бензину у загальних обсягах викидів, %
		бензину	газойлів (дизель- ного палива)	зрідженого та стисненого газу	
Україна	2514,8	1823,6	507,8	172,0	72,5
Автономна					
Республіка Крим	111,0	87,9	16,6	6,4	79,2
Вінницька	80,4	56,9	17,7	5,8	70,8
Волинська	49,5	32,8	13,1	3,5	66,3
Дніпропетровська	197,3	141,3	48,1	7,2	71,6
Донецька	213,5	135,4	43,1	33,1	63,4
Житомирська	65,5	47,3	11,4	6,7	72,2
Закарпатська	66,2	49,2	13,4	3,6	74,3
Запорізька	99,7	76,2	17,6	5,5	76,4
Івано-Франківська	57,3	42,3	11,4	3,6	73,8
Київська	164,8	124,1	27,2	9,2	75,3
Кіровоградська	57,6	40,0	12,5	5,2	69,4
Луганська	85,7	65,7	14,3	5,7	76,7
Львівська	132,4	93,8	29,7	8,0	70,8
Миколаївська	61,4	41,9	16,5	2,9	68,2
Одеська	149,3	113,7	33,3	1,7	76,2
Полтавська	101,1	60,0	30,6	10,6	59,3
Рівненська	42,8	28,2	11,7	2,9	65,9
Сумська	54,2	37,9	9,7	6,6	69,9
Тернопільська	44,8	30,3	11,1	3,5	67,6
Харківська	126,7	92,9	22,4	11,4	73,3
Херсонська	71,0	49,6	15,5	5,9	69,9
Хмельницька	63,6	46,3	13,9	3,5	72,8
Черкаська	77,8	56,2	16,2	5,3	72,2
Чернівецька	39,6	29,3	8,7	1,6	74,0
Чернігівська	50,9	37,1	8,7	5,1	72,9
м.Київ	234,0	193,0	31,3	7,2	82,5
м. Севастополь	16,7	14,3	2,1	0,3	85,6

Впровадження повітроохоронних заходів у 2009 році

Introduction of air protection measures in 2009

	Кількість заходів	Загальний обсяг витрат за кошторисною вартістю, млн. грн.	Фактично витрачено з початку виконання заходів, млн. грн.	Зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря після впровадження повітроохоронних заходів, тис. т	
				очікуване	фактичне
Всього	545	512,7	512,4	32,8	32,2
у тому числі					
удосконалення технологічних процесів (включаючи перехід на інші види палива, сировини і т. ін.)	104	150,1	157,1	4,8	4,5
будівництво і введення в дію нових газоочисних установок і споруд	28	129,7	118	1,1	1,1
підвищення ефективності роботи існуючих очисних установок (включаючи їхню модернізацію, реконструкцію і ремонт)	221	100,6	104,2	3,8	3,6
ліквідація джерел забруднення	27	13,5	13,4	0,6	0,6
перепрофілювання підприємств (цехів, ділень) на випуск іншої продукції	—	—	—	—	—
інші заходи	165	118,8	119,7	22,5	22,4

ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

2009

ДОВКІЛЛЯ
УКРАЇНИ

**Охорона та використання
водних ресурсів**

2009

Water resources protection and use

Охорона та використання водних ресурсів

За даними Держводгоспу у 2009р. із природних водних об'єктів було забрано 14,5 млрд. м³ води (13,7 млрд. м³ прісної та 0,8 млрд. м³ морської), що відповідно на 8,0% та у 2,5 раза менше порівняно з 2008р. та з 1990 роком. При транспортуванні втрачено 16% (2,3 млрд.м³) забраної води.

Основними водокористувачами в країні спожито 9,5 млрд.м³ води, що на 0,8 млрд.м³ (на 7,3%) менше порівняно з 2008р. та у 3,2 раза менше, ніж у 1990 році. Зокрема, на виробничі потреби підприємств у 2009р. припало 54% (5,1 млрд.м³) всієї використаної води, на побутово-питні потреби – 21% (2,0 млрд. м³), зрошення – 15% (1,4 млрд.м³), ставково-рибне господарство – 8% (0,8 млрд. м³) та на сільськогос-подарське водопостачання та інші потреби – 2% (0,2 млрд.м³).

Зменшення використання води відбулося за рахунок скорочення її витрат на виробничі потреби (на 0,8 млн.м³, або на 13,8%), побутово-питні потреби (на 147 млн.м³, або на 7,0%), сільськогосподарські потреби (на 4 млн.м³, або на 1,9%).

У той же час, дещо зросли обсяги використаної води на зрошення (на 187 млн.м³, або на 15,3%), ставково-рибне господарство (на 34 млн.м³, або на 4,7%).

Порівняно з 1990р. обсяги води, направленої на сільськогосподарські потреби, зменшились у 8,3 раза, на зрошення – у 4,9 раза, на виробничі та побутово-питні – відповідно у 3,2 та 2,4 раза, проте на ставково-рибне господарство – зросли в 1,9 раза.

Потреби промисловості задовольнялися також шляхом залучення води в оборотні і повторно-послідовні системи, частка яких у загальному обсязі використання води на виробництво зросла з 81% у 1990р. до 89% у 2009 році. За рахунок цього протягом 2009р. зекономлено 41,4 млрд.м³ свіжої води.

Загальне водовідведення у 2009р. склало 7,7 млрд. м³, що на 1,0 млрд. м³ (на 11,1%) менше проти попереднього року, а порівняно з 1990р. цей показник зменшився у 2,6 раза.

Скидання забруднених стоків та безповоротний водозабір негативно впливають на водні ресурси. Протягом 2009р. у водойми скинуто 1,8 млрд.куб.м забруднених стоків, що відповідно в 1,5 та в 1,8 раза менше, ніж у 2008р. та 1990р. У той же час, частка забруднених зворотних вод у загальному водовідведенні зросла удвічі: від 16% у 1990р. до 23% у 2009р.

Понад 85% (1,5 млрд.м³) забруднених стоків потрапило у водойми внаслідок недостатнього очищення зворотних вод на очисних спорудах. Решта (0,3 млрд.м³) – надійшла у водойми без будь-якого очищення, що відповідно в 1,7 раза менше, ніж у 1990р. та у 2,3 раза (на 0,3 млрд.м³) – проти 2008 року. Необхідно зазначити, що наявна потужність очисних споруд (7,6 млрд.м³) дозволяла повністю очистити забруднені зворотні води.

Проте нестача у більшості населених пунктів країни централізованого водовідведення, низька якість очищення зворотної води, незадовільний стан функціонуючих очисних споруд були основними серед причин скидання забруднених стоків у поверхневі водойми.

Значного техногенного навантаження у 2009р. зазнали поверхневі водні об'єкти Кіровоградської (частка забруднених зворотних вод у загальному водовідведенні становила 57%), Одеської (45%), Дніпропетровської та Донецької (по 43%), Сумської (36%), Луганської (33%) областей, міста Севастополя (45%).

За даними Центральної геофізичної обсерваторії Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, водні об'єкти країни залишаються забрудненими переважно сполуками важких металів, амонійним та нітритним азотом, сульфатами. Випадки високих забруднень найчастіше фіксувались в річках басейнів Західного Бугу, Дунаю, Дністра, Південного Бугу, Дніпра, річок Приазов'я та Сіверського Дінця, а також Київського, Канівського, Кременчуцького, Дніпродзержинського та Дніпровського водосховищ.

Загальна характеристика водних ресурсів країни¹

Overall characteristics of the water resources of Ukraine

Кількість річок - 63119.

Обсяг середньорічного річкового стоку - 87100 мільйонів кубічних метрів.

Загальні запаси підземних вод (прогнозовані) - 20879 мільйонів кубічних метрів на рік.

Кількість озер близько 20 тис., в тому числі 953 - площею понад 0,1 кв. км, з них 43 - площею понад 10 квадратних кілометрів.

Кількість лиманів - 27, з них 10 площею понад 50 квадратних кілометрів.

Загальна площа дзеркала озер і лиманів - 4021,5 квадратних кілометрів, в тому числі лиманів -1073 квадратних кілометрів.

Кількість водосховищ, які мають об'єм води 1 мільйон кубічних метрів та більше - 944.

Розподіл водних ресурсів країни

Water resources distribution in the country

Найбільш посушливі регіони:

Луганська, Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Кіровоградська, Миколаївська, Одеська, Херсонська області та Автономна Республіка Крим.

Нормально забезпечені регіони:

Вінницька, Волинська, Житомирська, Львівська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька, Київська, Черкаська, Полтавська, Харківська області.

Найбільш зволожені регіони:

Закарпатська, Івано-Франківська, Чернігівська області.

Міждержавні водойми:

Дніпро, Сіверський Донець, Дністер, Дунай, Західний Буг.

Основні характеристики найбільших річок України

Main characteristics of the biggest rivers of Ukraine

Назва річки	Довжина, км ²		Об'єм води в основному руслі, км ³	Площа басейну, тис.км ²	
	загальна	в межах країни		загальна	в межах країни
Дніпро	2201	1121	53,9	504,0	292,7
Дністер	1362	925	10,0	72,1	52,7
Південний Буг	806	806	3,4	63,7	63,7
Сіверський Донець	1053	700	4,5	98,9	54,5
Дунай	2960	174	214,0	817,0	32,4
в тому числі по Кілійському рукаву (гирлу)	—	—	123,0	—	—

¹За даними Державної гідрометеорологічної служби МНС України.

²За даними довідкового посібника Держводгоспу, Українського інституту досліджень навколишнього середовища і ресурсів "Водний фонд України", Київ, Ніка-Центр 2001.

**Основні характеристики
найбільших озер, лиманів та водосховищ країни¹**

Main characteristics of the biggest lakes, coastal salt lakes and reservoirs of Ukraine

Назва водойми	Площа, км ²		Глибина, м		Об'єм води, км ³	Місцезнаходження, область, район
	водо- збору	водної поверхні ²	макси- мальна	серед- ня		
Озеро Кагул	941	90	7,0	2,0	1,80	Одеська, Ренійський
Озеро Кугурлуй	4430	82	2,0	0,6	...	Одеська, Ренійський
Озеро Китай	1410	60	5,0	1,7	1,02	Одеська, Ізмаїлський, Кілій- ський
Озеро Світязь	112	28	58,4	6,3	1,80	Волинська, Шацький
Озеро Сасик-Сиваш	1064	71	...	0,7-1,2	...	Автономна Республіка Крим, Сакський
Озеро Ялпуг	4300	149	6,0	2,6	3,87	Одеська, Ренійський, Білгородський, Ізмаїлський
Дніпровський лиман	505800	800	5,0	—	—	Миколаївська, Херсонська, Білозірський, Очаківський, Гола Пристань
Дністровський лиман	72900	360	2,5	1,5	5,40	Одеська, Білгород-Дністров- ський, Овідіопольський
Бузький лиман	64500	162	—	—	—	Миколаївська, Миколаїв- ський, Нова Одеса, Жовтне- вий, Очаківський
Молочний лиман, Молочне озеро	4500	168	9,0	1,8-2,0	3,60	Запорізька, Мелітопольський, Білгородський, Ізмаїлський
Лиман Сасик, Кундук	5550	205	3,0	2,0	4,20	Одеська, Кілійський, Татар- бунарський
Тилігульський лиман	5420	150-170	19,0	12,5	10,00	Миколаївська, Одеська, Ко- мінтернівський, Березан- ський, Березівський
Утлюцький лиман	3340	700	6,0-6,5	—	...	Херсонська, Генічеський
Київське водосховище	239000	922	14,5	4,0	3,73	Київська, Чернігівська
Канівське водосховище	336000	569	21,0	3,9	2,48	Київська, Черкаська
Кременчуцьке водо- сховище	378000	2250	25,0	6,0	13,50	Черкаська, Полтавська, Кі- ровоградська
Дніпродзержинське водосховище	424000	567	16,0	4,3	2,45	Полтавська, Кіровоградська, Дніпропетровська
Дніпровське водо- сховище	463000	400	53,0	8,0	3,30	Дніпропетровська, Запорі- зька
Каховське водосхо- вище	482000	2150	24,0	8,5	18,20	Дніпропетровська, Запорі- зька, Херсонська
Дністровське водо- сховище	40500	142	55,0	21,0	3,00	Чернівецька, Вінницька, Хмельницька, Тернопільська

¹ За даними Державної гідрометеорологічної служби МНС України.

² За даними довідкового посібника Держводгоспу, Українського інституту досліджень навколишнього середовища і ресурсів "Водний фонд України", Київ, Ніка-Центр 2001.

**Основні показники використання і
відведення води¹**

*Main indicators of water supply and discharges
(million cubic meters)*

	<i>(млн. м³)</i>							
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Забрано води з природних водних об'єктів - всього	35615	25852	18282	15083	15327	16352	15729	14478
у тому числі для використання ²	31293	19174	13302	9927	10109	10650	10053	9152
Спожито свіжої води (включаючи морську) з неї на	30201	20338	12991	10188	10245	10995	10265	9513
виробничі потреби	16247	10421	6957	5706	5783	6162	5970	5149
побутово-питні потреби	4647	4404	3311	2409	2298	2192	2103	1956
зрошення	6959	3469	1699	1186	1181	1625	1224	1411
сільськогосподарські потреби	1697	1331	513	249	247	236	208	204
ставково-рибне господарство	405	467	399	594	690	735	720	754
Втрати води при транспортуванні	2590	1437	2477	2327	2325	2437	2255	2285
Загальне водовідведення з нього	20261	14981	10964	8900	8824	8917	8655	7692
у поверхневій водній об'єкти	19329	14175	10517	8553	8484	8579	8342	7381
у тому числі								
забруднених зворотних вод	3199	4652	3313	3444	3891	3854	2728	1766
з них без очищення	470	912	758	896	1427	1506	616	270
нормативно очищених	3318	1936	2100	1315	1304	1246	1357	1711
нормативно чистих без очистки	12812	7587	5104	3794	3289	3479	4257	3904
Обсяг оборотної та послідовно використаної води	67661	51054	41523	47167	47716	48883	46260	41379
Частка оборотної та послідовно використаної води, %	81	83	86	89	89	89	89	89
Потужність очисних споруд	8131	8419	7992	7688	8104	7768	7518	7581

¹Ця та інші таблиці розділу підготовлені за даними Держводгоспу України.

²Без урахування забору води з каналів.

**Забір води з природних водних об'єктів
у Автономній Республіці Крим і областях¹**

*Water withdrawal from natural water bodies
in Crimea Autonomous Republic and oblasts ¹ (million cubic meters)*

(млн. м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	35615	25852	18282	15083	15327	16352	15729	14478
Автономна Республіка Крим	3734	2531	1926	1539	1456	1542	1396	1597
Вінницька	1902	1027	711	143	137	128	122	115
Волинська	204	239	132	86	98	103	97	99
Дніпропетровська	4458	3222	2081	1954	1754	1804	1804	1590
Донецька	4051	3197	2446	2223	2277	2364	2164	1958
Житомирська	301	191	132	125	166	207	210	199
Закарпатська	157	113	80	59	59	55	54	45
Запорізька	4699	2763	1815	1115	1135	1489	1314	1035
Івано-Франківська	304	236	131	118	116	118	112	104
Київська	2132	1501	1278	937	1002	995	1015	1019
Кіровоградська	407	264	152	117	116	112	143	111
Луганська	1606	1293	757	601	606	572	541	459
Львівська	564	437	312	256	248	242	244	260
Миколаївська	1124	708	378	273	315	330	264	232
Одеська	2598	2810	2180	1851	2168	2242	2587	2134
Полтавська	485	321	295	253	348	378	271	239
Рівненська	280	200	144	186	189	198	210	185
Сумська	286	224	127	122	133	125	124	106
Тернопільська	185	167	72	79	77	78	71	69
Харківська	736	574	403	357	350	349	363	331
Херсонська	2723	1589	1161	1000	959	1356	1080	1137
Хмельницька	366	279	193	141	144	176	160	157
Черкаська	579	557	234	291	295	285	285	285
Чернівецька	119	101	64	78	78	71	72	74
Чернігівська	294	243	135	160	148	167	159	154
м. Київ	1146	974	874	938	860	786	772	701
м. Севастополь	175	91	69	81	93	80	95	83

¹ Включаючи морську воду, воду з підземних джерел та шахтно-кар'єрну воду.

**Забір води для використання з природних водних об'єктів
у Автономній Республіці Крим і областях**

*Water withdrawal from natural water bodies for use
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)*

(млн. м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	31293	19174	13302	9927	10109	10650	10053	9152
Автономна Республіка Крим	3734	750	615	463	447	467	428	448
Вінницька	1901	1026	711	142	136	128	122	114
Волинська	194	231	128	78	85	86	85	83
Дніпропетровська	3237	2507	1698	1583	1497	1470	1483	1344
Донецька	2590	1905	1293	1191	1286	1349	1257	1113
Житомирська	286	181	119	114	151	180	184	170
Закарпатська	151	108	78	56	55	51	50	44
Запорізька	4681	2741	1794	1095	1116	1470	1295	1016
Івано-Франківська	303	235	130	118	114	116	110	102
Київська	2131	1502	1146	821	882	871	889	897
Кіровоградська	285	206	107	72	65	64	60	56
Луганська	1305	1003	531	383	389	378	367	296
Львівська	525	400	274	251	244	238	241	239
Миколаївська	1113	692	337	235	265	327	245	228
Одеська	1525	940	652	473	511	602	515	481
Полтавська	483	305	266	228	314	316	248	222
Рівненська	273	190	131	166	167	174	181	157
Сумська	284	222	126	120	131	124	123	105
Тернопільська	185	167	72	75	73	73	66	65
Харківська	724	563	402	354	347	346	361	328
Херсонська	2723	1080	1161	287	281	332	280	285
Хмельницька	365	279	167	115	118	140	119	103
Черкаська	571	549	224	254	260	251	252	250
Чернівецька	119	101	65	78	78	70	71	73
Чернігівська	286	239	131	156	144	161	154	149
м. Київ	1145	961	875	938	860	786	772	701
м. Севастополь	174	91	69	81	93	80	95	83

**Забір води з природних водних об'єктів
для використання у розрахунку на одну особу
у Автономній Республіці Крим і областях**

*Per capita water withdrawal for use
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (cubic meters)*

(м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	603	372	270	211	216	229	217	199
Автономна Республіка Крим	1728	339	298	233	226	237	217	228
Вінницька	990	545	395	83	80	76	73	69
Волинська	182	214	120	75	82	83	82	80
Дніпропетровська	829	648	467	457	436	431	438	399
Донецька	485	364	263	256	279	296	278	248
Житомирська	188	122	84	85	114	137	142	132
Закарпатська	120	84	62	45	44	41	40	35
Запорізька	2234	1316	916	586	602	799	709	559
Івано-Франківська	211	160	91	85	82	84	80	74
Київська	1095	787	619	464	502	499	513	520
Кіровоградська	229	167	93	67	61	61	58	55
Луганська	455	357	204	158	162	160	157	127
Львівська	190	145	103	97	95	93	94	94
Миколаївська	831	514	262	192	218	271	204	191
Одеська	578	362	261	196	213	251	215	201
Полтавська	275	175	160	146	203	206	163	147
Рівненська	232	159	111	143	145	151	157	136
Сумська	198	158	95	97	107	103	103	89
Тернопільська	158	142	62	67	66	66	60	60
Харківська	227	181	136	125	123	123	129	118
Херсонська	2172	852	969	253	250	298	254	260
Хмельницька	240	184	115	83	86	103	88	77
Черкаська	373	364	157	188	195	190	192	192
Чернівецька	127	107	70	86	86	77	79	81
Чернігівська	203	176	103	132	124	141	136	134
м. Київ	435	364	335	350	318	288	280	253
м. Севастополь	478	222	179	214	245	211	250	218

**Забір води з підземних джерел
у Автономній Республіці Крим і областях**

*Water withdrawal from ground water sources
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)*

(млн. м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	5200	4305	2987	2449	2408	2315	2175	2007
Автономна Республіка Крим	235	208	147	108	106	102	99	93
Вінницька	112	61	34	23	21	21	20	20
Волинська	124	98	68	62	62	63	63	59
Дніпропетровська	208	223	164	163	158	154	154	147
Донецька	672	620	528	489	481	464	392	370
Житомирська	105	90	39	29	25	26	23	23
Закарпатська	89	74	57	38	39	35	35	27
Запорізька	147	110	60	58	55	55	53	51
Івано-Франківська	77	38	17	10	9	9	9	8
Київська	152	110	69	52	50	50	50	48
Кіровоградська	149	88	51	34	34	30	36	33
Луганська	913	795	562	461	458	422	385	333
Львівська	373	325	260	191	191	183	183	180
Миколаївська	61	48	18	19	18	20	18	15
Одеська	120	76	42	36	35	36	34	34
Полтавська	182	159	109	94	93	93	90	77
Рівненська	121	108	71	55	54	51	51	47
Сумська	155	127	87	61	60	56	53	49
Тернопільська	101	89	49	35	33	30	29	27
Харківська	177	139	83	64	58	55	53	47
Херсонська	318	211	116	81	78	78	72	63
Хмельницька	129	121	92	55	54	54	55	51
Черкаська	131	102	63	49	61	61	58	59
Чернівецька	38	29	22	25	24	22	20	21
Чернігівська	153	120	75	67	65	62	60	57
м. Київ	135	114	89	76	72	68	65	53
м. Севастополь	23	22	15	14	14	15	15	15

**Втрати води при транспортуванні
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Water losses during transportation
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)*

(млн. м ³)								
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	2590	1437	2477	2327	2325	2437	2255	2285
Автономна Республіка Крим	938	206	739	626	602	639	580	703
Вінницька	6	10	15	16	15	15	15	14
Волинська	7	6	6	7	8	6	7	7
Дніпропетровська	113	98	178	194	204	201	198	202
Донецька	175	116	263	325	333	330	314	311
Житомирська	3	4	12	13	15	18	18	20
Закарпатська	7	3	8	12	13	13	13	9
Запорізька	95	70	80	71	70	76	69	69
Івано-Франківська	13	16	19	14	13	13	10	9
Київська	11	7	10	6	6	6	6	6
Кіровоградська	14	21	21	18	20	20	13	13
Луганська	54	94	125	127	138	136	136	97
Львівська	21	43	56	48	49	47	54	58
Миколаївська	116	99	90	76	91	117	81	74
Одеська	227	200	159	137	162	184	178	130
Полтавська	10	13	18	22	24	23	20	18
Рівненська	5	0	6	6	8	8	7	6
Сумська	3	6	11	11	13	13	12	11
Тернопільська	2	4	7	9	9	7	7	7
Харківська	47	55	74	118	114	109	104	107
Херсонська	640	203	417	337	285	329	281	290
Хмельницька	5	10	11	13	11	13	14	14
Черкаська	8	7	15	11	12	12	12	12
Чернівецька	10	15	7	10	9	10	11	12
Чернігівська	2	4	9	8	8	6	6	6
м. Київ	48	113	98	65	66	58	63	55
м. Севастополь	10	14	23	27	27	28	26	25

**Використання свіжої води
в Автономній Республіці Крим і областях¹**

*Raw water consumption
in Crimea Autonomous Republic and oblasts ¹ (million cubic meters)*

	<i>(млн. м³)</i>							
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	30201	20338	12991	10188	10245	10995	10265	9513
Автономна Республіка Крим	2735	1747	1106	791	743	784	687	767
Вінницька	1894	1016	696	125	121	113	107	100
Волинська	187	225	121	71	77	80	78	76
Дніпропетровська	3599	2752	1756	1579	1480	1461	1462	1307
Донецька	3419	2548	1751	1508	1562	1633	1527	1346
Житомирська	282	178	107	101	137	163	166	150
Закарпатська	144	104	70	44	42	38	37	35
Запорізька	4598	2635	1702	1076	1101	1464	1286	1007
Івано-Франківська	289	219	111	104	101	103	100	93
Київська	2131	1496	1132	812	874	862	881	886
Кіровоградська	270	184	86	53	45	44	46	43
Луганська	1261	954	408	254	250	241	232	199
Львівська	552	386	219	203	195	191	187	181
Миколаївська	785	500	277	194	223	233	205	195
Одеська	1315	719	479	330	336	360	321	336
Полтавська	478	295	248	206	290	292	271	204
Рівненська	268	190	125	160	159	167	174	151
Сумська	281	216	115	109	117	110	111	94
Тернопільська	183	162	65	66	64	66	59	58
Харківська	785	594	408	295	292	295	317	282
Херсонська	2161	1131	639	610	607	923	669	760
Хмельницька	363	269	156	102	107	127	106	89
Черкаська	563	547	214	246	251	243	243	241
Чернівецька	109	85	57	68	69	60	60	61
Чернігівська	285	235	122	149	137	154	148	142
м. Київ	1093	848	777	872	792	728	709	646
м. Севастополь	171	103	44	60	73	60	76	64

¹Включаючи прісну та морську воду.

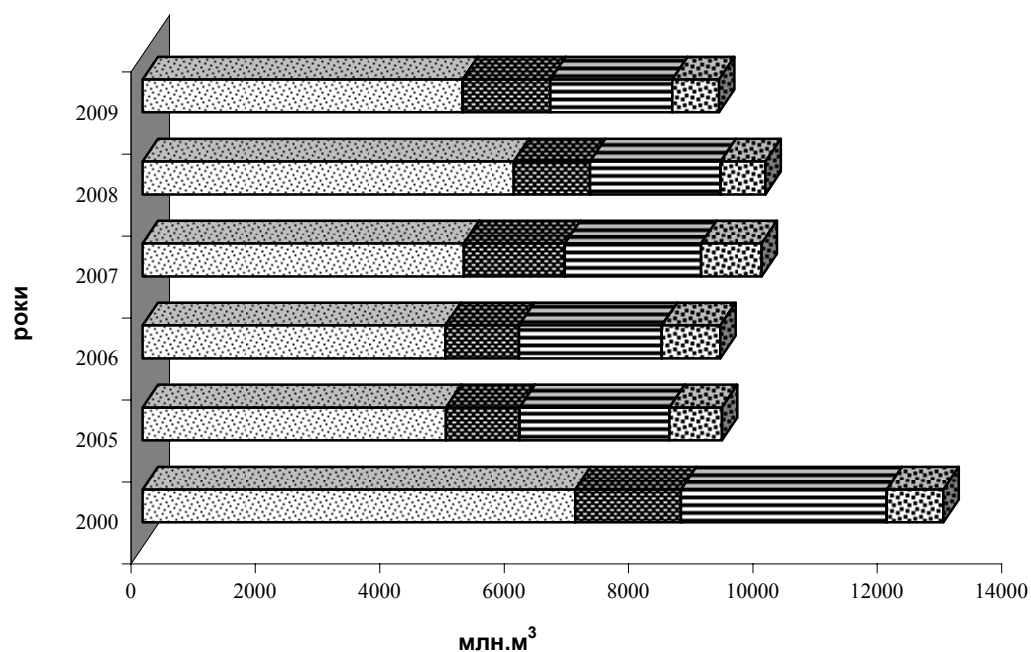
Використання прісної води

Fresh water consumption (million cubic meters)

(млн. м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Використано прісної води-всього	29083	19474	12175	9360	9335	10000	9340	8691
в тому числі на								
побутово-питні потреби	4647	4404	3311	2409	2298	2192	2103	1956
виробничі потреби	15129	9557	6141	4878	4872	5167	5045	4327
зрошення	6959	3469	1699	1186	1181	1625	1224	1411
ставково-рибне та сільське господарство	2102	2102	912	843	937	971	928	958

Використання прісної води

Виробничі потреби
 Побутово-питні потреби

Зрошення
 Ставково-рибне та сільське господарство

**Використання свіжої води на побутово-питні
потреби в Автономній Республіці Крим і областях**

*Raw water consumption for household purposes and drinking water
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)*

(млн. м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	4647	4404	3311	2409	2298	2192	2103	1956
Автономна Республіка Крим	231	208	156	142	134	130	122	109
Вінницька	73	76	63	39	36	35	35	33
Волинська	47	39	39	29	28	27	26	24
Дніпропетровська	576	597	449	322	321	306	281	257
Донецька	722	680	461	320	296	272	261	234
Житомирська	68	63	47	34	32	30	29	28
Закарпатська	49	37	33	20	15	14	15	15
Запорізька	226	242	175	138	125	129	120	110
Івано-Франківська	61	56	40	25	24	22	21	20
Київська	97	108	76	55	50	48	49	46
Кіровоградська	75	78	50	26	24	24	23	22
Луганська	383	350	189	113	105	96	90	83
Львівська	234	199	126	95	94	91	86	80
Миколаївська	95	99	84	49	47	47	52	49
Одеська	248	207	213	135	132	131	124	122
Полтавська	108	113	80	65	63	59	57	54
Рівненська	59	61	40	30	27	26	26	24
Сумська	80	75	56	38	36	34	33	32
Тернопільська	42	45	33	19	18	18	17	16
Харківська	345	298	251	163	161	152	150	143
Херсонська	87	72	53	45	44	45	42	39
Хмельницька	75	71	56	39	38	36	35	33
Черкаська	57	70	52	40	38	36	36	34
Чернівецька	33	27	20	13	13	12	12	11
Чернігівська	54	53	48	39	38	37	37	35
м. Київ	463	419	387	346	329	306	297	277
м. Севастополь	59	61	34	30	30	29	27	26

**Використання свіжої води на побутово-питні потреби
в Автономній Республіці Крим і областях у розрахунку
на одну особу**

*Per capita raw water consumption for household purposes and drinking water
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (cubic meters)*

(м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	90	85	67	51	49	47	45	43
Автономна Республіка Крим	107	94	76	71	68	66	62	55
Вінницька	38	40	35	23	21	21	21	20
Волинська	44	36	37	28	27	26	25	23
Дніпропетровська	148	154	123	93	93	90	83	76
Донецька	135	130	94	69	64	60	58	52
Житомирська	45	42	33	25	24	23	22	22
Закарпатська	39	29	26	16	12	11	12	12
Запорізька	108	116	89	74	67	70	66	61
Івано-Франківська	42	38	28	18	17	16	15	14
Київська	50	57	41	31	28	28	28	27
Кіровоградська	60	63	43	24	23	23	22	22
Луганська	133	125	72	47	44	41	38	36
Львівська	85	72	47	37	37	35	34	31
Миколаївська	71	73	65	40	39	39	43	41
Одеська	94	80	85	56	55	55	52	51
Полтавська	61	65	48	42	41	38	38	36
Рівненська	50	51	34	26	23	23	23	21
Сумська	56	53	42	31	30	28	28	27
Тернопільська	36	38	29	17	16	16	16	15
Харківська	108	96	85	57	57	54	54	52
Херсонська	69	57	44	40	39	40	38	36
Хмельницька	49	47	39	28	28	27	26	25
Черкаська	37	46	36	30	28	27	27	26
Чернівецька	35	29	22	14	14	13	13	12
Чернігівська	38	39	38	33	33	32	33	31
м. Київ	176	159	148	129	122	112	108	100
м. Севастополь	162	149	88	79	79	76	71	68

**Використання свіжої води на виробничі потреби
в Автономній Республіці Крим і областях¹**

*Raw water consumption for production purposes
in Crimea Autonomous Republic and oblasts ¹ (million cubic meters)*

(млн. м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	16247	10421	6957	5706	5783	6162	5970	5149
Автономна Республіка Крим	230	136	76	91	83	86	76	83
Вінницька	1600	890	619	78	77	70	65	61
Волинська	43	35	15	21	25	24	24	22
Дніпропетровська	2586	1866	1244	1224	1122	1111	1145	1005
Донецька	2257	1626	1190	1132	1205	1302	1210	1052
Житомирська	104	60	24	36	46	53	52	46
Закарпатська	43	26	5	7	9	8	6	5
Запорізька	3603	2013	1374	864	909	1244	1093	822
Івано-Франківська	167	104	63	76	76	76	72	62
Київська	1893	1286	986	711	753	747	775	775
Кіровоградська	89	52	22	19	16	15	18	14
Луганська	625	494	181	123	127	126	123	98
Львівська	217	118	56	62	55	54	53	49
Миколаївська	156	129	88	96	119	94	110	105
Одеська	256	154	80	76	74	79	81	74
Полтавська	275	113	55	41	96	103	89	34
Рівненська	149	79	67	91	89	91	94	76
Сумська	116	67	42	37	41	39	37	24
Тернопільська	54	47	29	26	26	24	20	20
Харківська	287	191	105	86	91	105	127	101
Херсонська	122	87	32	36	32	42	30	24
Хмельницька	162	65	49	42	47	42	45	30
Черкаська	289	166	75	56	49	47	44	40
Чернівецька	34	19	19	22	23	21	17	18
Чернігівська	160	135	63	100	90	110	105	102
м. Київ	630	429	390	526	463	422	412	370
м. Севастополь	100	34	8	27	40	27	47	37

¹Включаючи прісну та морську воду.

**Використання води на зрошення
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Water consumption for irrigation
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)*

(млн. м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	6959	3469	1699	1186	1181	1625	1224	1411
Автономна Республіка Крим	2097	1234	758	514	492	522	452	532
Вінницька	32	7	0	0	0	1	1	2
Волинська	0	0	—	—	—	—	—	—
Дніпропетровська	345	175	32	8	10	15	12	15
Донецька	349	164	54	21	23	26	22	16
Житомирська	0	0	—	—	—	—	—	—
Закарпатська	13	5	0	0	—	0	0	0
Запорізька	690	323	139	34	29	53	37	37
Івано-Франківська	0	0	0	0	0	0	0	0
Київська	29	17	1	1	1	2	3	4
Кіровоградська	63	20	5	2	2	3	1	2
Луганська	171	59	11	3	3	4	5	4
Львівська	0	0	0	—	—	—	—	—
Миколаївська	487	232	61	26	37	76	35	34
Одеська	714	276	124	57	61	92	64	71
Полтавська	30	13	1	0	0	0	0	0
Рівненська	1	0	—	—	—	—	—	—
Сумська	7	3	0	0	—	—	—	—
Тернопільська	4	0	—	—	—	—	—	—
Харківська	85	46	9	2	1	1	3	2
Херсонська	1783	855	499	515	520	826	585	687
Хмельницька	2	0	—	—	0	0	0	0
Черкаська	49	34	4	1	1	2	2	4
Чернівецька	2	2	—	—	—	0	0	0
Чернігівська	1	0	—	—	—	0	0	0
м. Київ	0	0	0	0	0	0	0	0
м. Севастополь	5	4	1	2	1	2	2	1

**Використання води на сільськогосподарські потреби
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Water consumption for agriculture purposes
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)*

(млн. м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	1697	1331	513	249	247	236	208	204
Автономна Республіка Крим	172	169	93	12	9	10	7	6
Вінницька	78	43	14	8	7	6	5	5
Волинська	44	35	14	16	16	20	20	19
Дніпропетровська	93	115	29	9	9	11	7	8
Донецька	91	78	21	11	9	9	8	8
Житомирська	62	54	13	9	9	7	6	6
Закарпатська	39	36	21	6	6	6	5	4
Запорізька	82	57	14	5	4	4	4	4
Івано-Франківська	30	22	2	1	0	0	0	0
Київська	65	18	15	3	3	1	1	2
Кіровоградська	42	33	10	4	4	3	4	4
Луганська	81	51	12	4	3	3	3	2
Львівська	68	53	30	31	32	31	31	31
Миколаївська	47	40	11	12	11	11	3	4
Одеська	98	66	24	16	14	14	12	12
Полтавська	65	45	23	19	19	18	15	13
Рівненська	29	24	6	3	3	3	2	2
Сумська	40	33	13	5	4	3	3	2
Тернопільська	42	30	4	2	2	2	1	1
Харківська	68	59	21	8	7	6	5	5
Херсонська	170	116	40	6	4	3	3	3
Хмельницька	43	41	29	4	4	3	3	3
Черкаська	65	55	34	30	43	42	42	41
Чернівецька	15	13	12	16	16	14	13	14
Чернігівська	62	41	7	8	8	6	5	5
м. Київ	0	0	—	0	0	0	0	0
м. Севастополь	6	4	1	1	1	0	0	0

**Економія забору води
за рахунок оборотного та послідовного водопостачання
у Автономній Республіці Крим і областях**

*Economy of water withdrawal due to recycled and repeated water supply
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)*

(млн. м ³)								
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	67661	51054	41523	47167	47716	48883	46260	41379
Автономна Республіка Крим	661	377	252	338	320	325	323	281
Вінницька	285	195	85	573	757	905	903	771
Волинська	122	62	42	43	46	43	38	26
Дніпропетровська	11917	7189	5668	5375	5557	5687	5637	5108
Донецька	15262	10760	7838	7745	8018	8503	7784	6797
Житомирська	290	239	152	237	243	238	247	218
Закарпатська	103	55	19	9	9	1	1	1
Запорізька	7339	7723	9996	10022	10194	10393	9507	10094
Івано-Франківська	3777	3033	1165	2228	2250	2188	2104	1640
Київська	3905	2822	1897	492	474	374	323	318
Кіровоградська	321	157	47	97	115	119	123	83
Луганська	5281	2719	2328	2235	2405	2638	2555	2341
Львівська	1365	670	405	437	425	417	119	368
Миколаївська	2865	3395	2976	3782	3230	3237	3608	3435
Одеська	353	245	179	210	112	142	165	173
Полтавська	1474	1263	839	1072	1086	1098	938	936
Рівненська	3609	3342	3160	6074	6111	6136	6093	3355
Сумська	760	504	188	191	195	207	185	143
Тернопільська	231	122	71	57	64	56	46	34
Харківська	3719	3019	1707	1669	1649	1554	1574	1404
Херсонська	297	197	72	84	98	67	60	57
Хмельницька	1272	1188	1157	2714	2986	3150	2574	2534
Черкаська	1153	780	614	743	680	680	641	590
Чернівецька	85	41	21	9	9	9	9	5
Чернігівська	346	249	177	213	214	204	200	165
м. Київ	824	681	465	501	462	491	473	477
м. Севастополь	45	27	3	17	7	21	30	25

**Частка оборотної та послідовно використаної води
в загальному обсязі використання води на виробничі потреби
у Автономній Республіці Крим і областях**

*Share of recycled and repeated water use in overall volume of water
consumption for production purposes
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (percent)*

(відсотків)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	81	83	86	89	89	89	89	89
Автономна Республіка Крим	74	73	77	79	79	79	81	77
Вінницька	15	18	12	88	91	93	93	93
Волинська	74	64	74	67	65	64	61	54
Дніпропетровська	82	79	82	81	83	84	83	84
Донецька	87	87	87	87	87	87	87	87
Житомирська	74	80	86	87	84	82	83	83
Закарпатська	71	68	79	56	50	11	14	17
Запорізька	67	79	88	92	92	89	90	92
Івано-Франківська	96	97	95	97	97	97	97	96
Київська	67	69	66	41	39	33	29	29
Кіровоградська	78	75	68	84	88	89	87	86
Луганська	89	85	93	95	95	95	95	96
Львівська	86	85	88	88	89	89	69	88
Миколаївська	95	96	97	98	96	97	97	97
Одеська	58	61	69	73	60	64	67	70
Полтавська	84	92	94	96	92	91	91	96
Рівненська	96	98	98	99	99	99	98	98
Сумська	87	88	82	84	83	84	83	86
Тернопільська	81	72	71	69	71	70	70	63
Харківська	93	94	94	95	95	94	93	93
Херсонська	71	69	69	70	75	61	67	70
Хмельницька	89	95	96	98	98	99	98	99
Черкаська	80	82	89	93	93	94	94	94
Чернівецька	71	68	53	29	28	30	35	22
Чернігівська	68	65	74	68	70	65	66	62
м. Київ	57	61	54	49	50	54	53	56
м. Севастополь	31	44	27	39	15	44	39	40

**Кількість підприємств, які скидали зворотні води
в поверхневі водні об'єкти
у Автономній Республіці Крим і областях¹**

*Number of enterprises that discharged the wastewater
into surface water in Crimea Autonomous Republic and oblasts (units)*

(одиниць)								
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	2607	2678	2255	2392	2474	2541	2587	2710
Автономна Республіка Крим	100	122	141	125	118	121	116	110
Вінницька	173	134	113	90	86	87	83	87
Волинська	73	75	52	60	64	66	67	85
Дніпропетровська	111	125	98	71	72	67	66	67
Донецька	255	262	250	276	258	280	279	265
Житомирська	72	84	85	86	105	108	113	125
Закарпатська	104	95	72	71	80	99	100	105
Запорізька	81	109	116	108	116	116	113	111
Івано-Франківська	148	146	95	97	104	134	168	203
Київська	82	116	114	73	76	78	73	75
Кіровоградська	75	75	63	65	58	59	57	54
Луганська	162	167	135	135	132	139	135	134
Львівська	118	118	108	122	122	117	119	133
Миколаївська	30	24	22	19	20	20	20	20
Одеська	86	95	71	66	69	57	58	61
Полтавська	32	45	45	42	42	43	46	45
Рівненська	102	113	94	122	168	196	230	257
Сумська	73	77	69	170	178	124	123	115
Тернопільська	156	148	95	88	94	96	92	87
Харківська	97	107	108	108	111	114	109	106
Херсонська	61	28	29	22	21	23	22	22
Хмельницька	153	152	74	68	66	66	72	84
Черкаська	95	97	75	159	169	177	172	180
Чернівецька	85	71	60	63	59	64	65	104
Чернігівська	47	54	48	43	45	47	45	42
м. Київ	19	23	15	17	17	17	17	17
м. Севастополь	17	16	8	26	24	26	27	16

¹ Включаючи морську воду, з підземних джерел та шахтно-кар'єрну воду.

**Загальне водовідведення
у Автономній Республіці Крим і областях**

*Overall discharges of water
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)*

(млн. м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	20261	14981	10964	8900	8824	8917	8655	7692
Автономна Республіка Крим	915	697	602	367	346	288	273	282
Вінницька	1651	932	660	82	81	83	76	70
Волинська	115	107	57	55	55	58	58	64
Дніпропетровська	2742	2163	1574	1526	1402	1359	1385	1206
Донецька	2626	2137	1762	1605	1657	1699	1546	1232
Житомирська	177	130	70	69	125	156	156	148
Закарпатська	76	71	59	53	54	52	51	46
Запорізька	3671	2067	1411	887	880	1194	1061	762
Івано-Франківська	187	188	112	91	87	90	94	92
Київська	1806	1230	1022	735	774	776	796	791
Кіровоградська	237	168	103	68	65	63	64	58
Луганська	1053	1049	480	399	386	362	330	301
Львівська	438	396	336	290	271	265	262	249
Миколаївська	191	175	130	93	118	75	93	93
Одеська	596	495	332	301	297	280	267	303
Полтавська	261	189	238	183	215	210	216	218
Рівненська	160	125	98	112	119	123	128	114
Сумська	170	118	84	85	89	74	71	62
Тернопільська	129	116	58	68	67	68	63	62
Харківська	529	454	358	314	320	316	323	300
Херсонська	478	202	141	117	97	98	99	75
Хмельницька	236	165	94	56	56	54	57	54
Черкаська	355	386	194	234	222	224	231	225
Чернівецька	80	58	38	42	51	46	48	51
Чернігівська	212	179	96	127	114	134	130	125
м. Київ	1015	900	821	900	817	723	715	658
м. Севастополь	155	84	34	41	59	47	62	51

**Водовідведення у поверхневі водні об'єкти
у Автономній Республіці Крим і областях**

*Water discharges into surface water
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)*

	<i>(млн.м³)</i>							
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	19329	14175	10517	8553	8484	8579	8342	7381
Автономна Республіка Крим	844	645	570	335	315	256	242	250
Вінницька	1600	892	642	69	68	70	65	63
Волинська	94	89	42	40	39	40	41	48
Дніпропетровська	2671	2089	1503	1452	1325	1275	1305	1135
Донецька	2600	2115	1751	1601	1653	1697	1544	1230
Житомирська	145	101	61	63	118	151	151	144
Закарпатська	65	62	53	50	50	48	48	43
Запорізька	3587	2017	1385	864	857	1172	1039	739
Івано-Франківська	180	183	109	90	86	89	93	91
Київська	1747	1179	998	722	761	764	784	780
Кіровоградська	193	123	90	58	57	57	58	51
Луганська	1011	966	438	382	372	346	316	287
Львівська	389	368	322	274	259	253	251	238
Миколаївська	169	157	122	89	115	71	89	89
Одеська	539	458	319	290	287	270	257	294
Полтавська	218	140	201	165	196	190	202	182
Рівненська	142	112	96	110	118	121	127	113
Сумська	146	99	75	74	78	64	63	58
Тернопільська	113	105	54	65	65	66	61	60
Харківська	497	422	346	305	310	308	316	294
Херсонська	463	181	127	100	86	90	90	70
Хмельницька	188	128	67	51	50	48	52	49
Черкаська	311	350	169	209	191	196	205	200
Чернівецька	76	55	36	38	48	43	45	48
Чернігівська	177	157	87	117	105	125	121	117
м. Київ	1014	899	820	900	817	723	715	657
м. Севастополь	150	83	34	40	58	46	62	51

**Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі
водні об'єкти в Автономній Республіці Крим і областях¹**

*Contaminated wastewater discharges into surface water
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)*

(млн. м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	3199	4652	3313	3444	3891	3854	2728	1766
Автономна Республіка Крим	96	68	71	83	80	69	71	68
Вінницька	32	6	63	2	2	4	2	2
Волинська	24	43	35	1	1	4	4	4
Дніпропетровська	850	777	727	703	660	611	613	522
Донецька	432	962	943	735	1374	1438	615	531
Житомирська	63	50	34	29	23	12	8	6
Закарпатська	29	20	14	13	13	12	12	11
Запорізька	168	343	300	498	457	482	378	83
Івано-Франківська	72	68	68	31	26	21	19	17
Київська	23	14	20	19	16	32	30	29
Кіровоградська	37	50	64	26	21	29	30	33
Луганська	257	616	373	269	222	204	147	100
Львівська	77	56	55	193	180	189	60	59
Миколаївська	75	87	98	35	29	29	28	28
Одеська	134	264	238	198	183	191	188	135
Полтавська	7	52	25	6	5	7	7	5
Рівненська	39	31	18	30	25	15	28	24
Сумська	59	31	15	11	10	25	23	22
Тернопільська	9	8	5	3	3	3	3	2
Харківська	339	329	24	19	20	19	16	14
Херсонська	44	69	4	3	28	11	2	1
Хмельницька	7	22	8	6	7	4	3	3
Черкаська	59	23	22	23	20	13	11	12
Чернівецька	40	33	12	9	7	8	11	10
Чернігівська	7	39	32	30	29	27	26	22
м. Київ	215	545	23	437	420	366	366	—
м. Севастополь	5	46	22	32	30	29	27	23

¹ Включаючи морську воду, воду з підземних джерел та шахтно-кар'єрну воду

**Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти
в Автономній Республіці Крим і областях у розрахунку
на одну особу**

*Per capita contaminated wastewater discharges into surface water
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (cubic meters)*

	<i>(m³)</i>							
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	62	90	67	73	83	83	59	38
Автономна Республіка Крим	44	31	34	42	40	35	36	35
Вінницька	17	3	35	1	1	2	1	1
Волинська	23	40	33	1	1	4	4	4
Дніпропетровська	218	199	200	203	192	179	181	155
Донецька	81	180	192	158	299	315	136	118
Житомирська	41	33	24	22	17	9	6	5
Закарпатська	23	16	11	10	10	10	10	9
Запорізька	80	164	153	266	246	262	207	46
Івано-Франківська	50	47	48	22	19	15	14	12
Київська	12	7	11	11	9	18	17	17
Кіровоградська	30	40	55	24	20	28	29	32
Луганська	90	215	143	111	93	86	63	43
Львівська	28	20	21	75	70	74	23	23
Миколаївська	56	65	76	29	24	24	23	23
Одеська	51	100	95	82	76	80	79	56
Полтавська	4	30	15	4	3	5	5	3
Рівненська	33	26	15	26	22	13	24	21
Сумська	41	22	11	9	8	21	19	19
Тернопільська	8	7	4	3	3	3	3	2
Харківська	106	103	8	7	7	7	6	5
Херсонська	35	55	3	3	25	10	2	1
Хмельницька	5	14	6	4	5	3	2	2
Черкаська	39	15	15	17	15	10	8	9
Чернівецька	43	35	13	10	8	9	12	11
Чернігівська	5	28	25	25	25	24	23	20
м. Київ	82	207	9	163	155	134	133	—
м. Севастополь	14	126	57	84	79	76	71	60

**Скидання забруднених зворотних вод
у поверхневі водні об'єкти
у Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році**

*Contaminated wastewater discharges into natural surface water
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (million cubic meters)*

(млн.м³)

	Всього скинуто забруднених зворотних вод	В тому числі:		Частка заб- руднених зворотних вод у загальному водовідве- денні, %
		без очищення	недос- татньо очищених	
Україна	1766	270	1496	23,0
Автономна Республіка Крим	68	15	53	24,1
Вінницька	2	0	2	2,9
Волинська	4	1	3	6,3
Дніпропетровська	522	124	398	43,3
Донецька	531	17	514	43,1
Житомирська	6	0	6	4,1
Закарпатська	11	1	10	23,9
Запорізька	83	15	68	10,9
Івано-Франківська	17	0	17	18,5
Київська	29	3	26	3,7
Кіровоградська	33	0	33	56,9
Луганська	100	23	77	33,2
Львівська	59	4	55	23,7
Миколаївська	28	0	28	30,1
Одеська	135	44	91	44,6
Полтавська	5	—	5	2,3
Рівненська	24	2	22	21,1
Сумська	22	0	22	35,5
Тернопільська	2	1	1	3,2
Харківська	14	7	7	4,7
Херсонська	1	0	1	1,3
Хмельницька	3	0	3	5,6
Черкаська	12	4	8	5,3
Чернівецька	10	6	4	19,6
Чернігівська	22	—	22	17,6
м. Київ	—	—	—	—
м. Севастополь	23	3	20	45,1

**Скидання нормативно-очищених зворотних вод
у поверхневі водні об'єкти
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Purified water discharges into surface water
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)*

	<i>(млн. м³)</i>							
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	3318	1936	2100	1315	1304	1246	1357	1711
Автономна Республіка Крим	129	129	83	72	76	80	68	57
Вінницька	48	67	9	41	39	35	32	29
Волинська	44	6	5	29	28	25	24	22
Дніпропетровська	164	150	132	18	15	41	14	40
Донецька	871	492	287	262	248	226	238	202
Житомирська	32	25	16	20	21	32	37	34
Закарпатська	23	16	35	32	31	31	31	30
Запорізька	161	5	4	18	10	12	17	60
Івано-Франківська	23	37	25	42	43	45	48	43
Київська	66	74	59	39	36	20	20	18
Кіровоградська	73	43	11	23	28	19	18	9
Луганська	397	41	32	103	130	115	141	164
Львівська	243	264	242	53	50	42	161	155
Миколаївська	15	16	1	3	3	1	3	2
Одеська	161	130	55	23	36	19	15	68
Полтавська	92	57	60	65	66	56	54	51
Рівненська	38	58	48	28	29	38	39	27
Сумська	12	53	46	28	26	8	8	7
Тернопільська	47	40	34	27	27	25	25	23
Харківська	35	23	277	248	249	242	234	224
Херсонська	98	62	36	34	7	29	28	26
Хмельницька	67	38	40	28	26	25	27	24
Черкаська	70	88	60	58	52	53	54	54
Чернівецька	6	1	13	12	21	19	14	14
Чернігівська	55	14	10	9	7	8	7	5
м. Київ	297	0	469	0	0	0	0	322
м. Севастополь	51	7	11	—	—	—	—	1

**Скидання недостатньо очищених зворотних вод у поверхневі
водні об'єкти в Автономній Республіці Крим і областях**

*Undertreated wastewater discharges into surface water
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)*

(млн. м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	2728	3740	2555	2548	2464	2348	2112	1496
Автономна Республіка Крим	95	65	61	75	72	60	58	53
Вінницька	28	5	62	2	2	4	2	2
Волинська	24	42	32	1	0	4	3	3
Дніпропетровська	610	599	525	492	484	460	471	398
Донецька	401	752	704	597	594	601	550	514
Житомирська	60	49	34	25	22	10	7	6
Закарпатська	27	19	13	12	12	11	11	10
Запорізька	106	246	223	152	152	143	132	68
Івано-Франківська	65	66	62	29	26	21	19	17
Київська	24	13	11	13	11	27	26	26
Кіровоградська	37	50	64	26	21	28	30	33
Луганська	214	504	330	216	181	170	116	77
Львівська	72	51	51	184	175	177	54	55
Миколаївська	71	63	54	32	28	29	28	28
Одеська	131	134	170	145	137	139	143	91
Полтавська	6	52	25	6	5	7	7	5
Рівненська	39	31	17	25	23	13	14	22
Сумська	58	30	15	11	10	25	23	22
Тернопільська	7	6	4	2	2	2	2	1
Харківська	333	295	15	9	8	9	8	7
Херсонська	3	10	2	1	26	1	1	1
Хмельницька	7	23	7	6	7	4	3	3
Черкаська	49	18	19	16	12	8	7	8
Чернівецька	39	26	6	3	3	3	6	4
Чернігівська	6	39	32	30	29	27	26	22
м. Київ	214	512	0	413	394	340	342	—
м. Севастополь	2	40	17	25	28	25	23	20

Скидання
забруднених зворотних вод без очищення у поверхневі
водні об'єкти у Автономній Республіці Крим і областях

Discharges of untreated contaminated wastewater into surface water
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)

	<i>(млн. м³)</i>							
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	470	912	758	896	1427	1506	616	270
Автономна Республіка Крим	3	3	10	8	8	9	13	15
Вінницька	5	1	2	0	0	0	0	0
Волинська	0	0	3	0	1	0	1	1
Дніпропетровська	238	178	201	211	176	151	142	124
Донецька	30	211	239	139	780	837	65	17
Житомирська	3	1	0	3	1	2	1	0
Закарпатська	2	0	1	1	1	1	1	1
Запорізька	61	98	77	346	305	339	246	15
Івано-Франківська	7	2	6	2	0	0	0	0
Київська	1	1	9	5	5	5	4	3
Кіровоградська	0	0	0	0	0	1	0	0
Луганська	43	112	43	53	41	34	31	23
Львівська	4	5	4	9	5	12	6	4
Миколаївська	5	23	44	2	1	0	0	0
Одеська	3	130	67	53	46	52	45	44
Полтавська	0	0	0	0	—	—	—	—
Рівненська	0	0	1	5	2	2	14	2
Сумська	1	1	0	1	0	0	0	0
Тернопільська	2	2	1	1	1	1	1	1
Харківська	6	34	9	10	12	10	8	7
Херсонська	41	59	2	2	2	10	1	0
Хмельницька	0	0	1	0	—	0	0	0
Черкаська	9	5	4	7	8	5	4	4
Чернівецька	1	7	6	7	4	5	5	6
Чернігівська	1	0	—	—	—	—	—	—
м. Київ	0	33	23	24	26	26	24	—
м. Севастополь	4	6	5	7	2	4	4	3

**Очищення зворотних вод на очисних спорудах
у Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Methods of wastewater purification
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (million cubic meters)*

(млн.м³)

	Всього нормативно- очищених зворотних вод	У тому числі на спорудах		
		біологічного очищення		механічного очищення
		всього	у % до обсягів нормативно- очищених вод	
Україна	1711	1532	90	172
Автономна Республіка Крим	57	57	100	0
Вінницька	29	29	100	0
Волинська	22	18	82	4
Дніпропетровська	40	39	98	1
Донецька	202	174	86	28
Житомирська	34	31	91	3
Закарпатська	30	27	90	3
Запорізька	60	59	98	1
Івано-Франківська	43	42	98	0
Київська	18	17	94	1
Кіровоградська	9	3	33	2
Луганська	164	52	32	111
Львівська	155	154	99	1
Миколаївська	2	2	100	0
Одеська	68	67	99	0
Полтавська	51	49	96	2
Рівненська	27	14	52	13
Сумська	7	7	100	0
Тернопільська	23	23	100	0
Харківська	224	222	99	2
Херсонська	26	26	100	0
Хмельницька	24	24	100	0
Черкаська	54	54	100	0
Чернівецька	14	14	100	0
Чернігівська	5	5	100	0
м. Київ	322	322	100	0
м. Севастополь	1	1	100	0

**Потужність очисних споруд
у Автономній Республіці Крим і областях**

*Capacity of wastewater treatment facilities
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million cubic meters)*

(млн.м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	8131	8419	7992	7688	8104	7768	7518	7581
Автономна Республіка Крим	392	410	397	389	384	382	270	295
Вінницька	96	94	89	103	544	102	95	98
Волинська	83	86	82	77	77	76	76	78
Дніпропетровська	1089	1089	1033	1040	1028	1175	931	970
Донецька	1449	1542	1503	1524	1485	1529	1577	1570
Житомирська	117	113	99	109	110	109	108	108
Закарпатська	53	53	48	65	65	42	41	41
Запорізька	437	406	388	366	374	375	412	418
Івано-Франківська	118	136	134	131	132	131	131	133
Київська	170	174	173	169	168	170	171	168
Кіровоградська	233	227	195	195	165	108	104	106
Луганська	749	906	657	653	655	643	629	641
Львівська	386	388	386	326	329	331	355	331
Миколаївська	108	121	121	120	120	111	118	118
Одеська	315	302	266	278	278	281	293	306
Полтавська	135	128	151	153	155	160	156	150
Рівненська	122	145	133	118	115	116	122	121
Сумська	110	139	165	133	128	141	141	138
Тернопільська	69	66	62	55	55	54	54	53
Харківська	646	601	641	517	516	514	514	513
Херсонська	150	148	135	99	100	97	97	99
Хмельницька	118	108	122	97	93	90	98	98
Черкаська	200	182	155	180	174	172	165	169
Чернівецька	66	66	66	63	63	62	63	62
Чернігівська	72	64	60	66	68	74	74	74
м. Київ	587	661	659	658	658	658	658	658
м. Севастополь	61	64	72	4	65	65	65	65

**Кількість підприємств, які скидали зворотні води
в поверхневі водні об'єкти
в окремих містах**

*Number of enterprises that discharged the wastewater
into surface water in selected towns (units)*

	<i>(одиниць)</i>							
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Вінниця	15	13	9	10	9	6	6	9
Дніпропетровськ	40	38	31	24	23	23	21	21
Донецьк	28	30	26	38	41	47	42	44
Житомир	4	6	7	5	6	5	6	6
Запоріжжя	41	49	52	54	58	57	59	56
Івано-Франківськ	6	5	2	1	1	1	1	1
Кіровоград	8	10	8	7	8	8	8	6
Київ	19	23	15	17	17	17	17	17
Луганськ	9	12	12	17	18	19	19	19
Луцьк	2	2	3	3	3	3	3	4
Львів	3	5	4	4	4	4	4	3
Миколаїв	10	9	9	8	8	8	8	7
Одеса	12	10	6	7	9	7	7	7
Полтава	3	5	5	5	5	5	5	5
Рівне	3	8	7	7	7	7	9	9
Сімферополь	3	3	3	2	2	3	2	2
Севастополь	17	16	8	26	24	26	27	16
Суми	8	12	8	5	5	5	5	5
Тернопіль	4	3	2	3	2	1	1	1
Ужгород	4	3	3	2	5	6	8	8
Харків	14	12	12	15	22	21	19	23
Херсон	15	6	6	3	3	3	3	2
Хмельницький	4	6	3	1	1	1	1	1
Черкаси	7	8	5	5	5	5	5	6
Чернігів	6	7	5	5	4	4	4	3
Чернівці	11	6	6	3	3	3	3	4

**Скидання забруднених зворотних вод
у поверхневі водні об'єкти в окремих містах**

*Contaminated wastewater discharges into surface water
in selected towns (million cubic meters)*

	<i>(млн. м³)</i>							
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Вінниця	12	2	52	—	—	—	—	0
Дніпропетровськ	398	337	335	317	293	290	271	236
Донецьк	20	69	61	52	57	60	58	55
Житомир	33	29	18	10	10	3	3	0
Запоріжжя	160	298	255	216	200	182	142	74
Івано-Франківськ	40	37	54	21	19	14	12	12
Київ	214	545	23	437	420	366	366	—
Кіровоград	35	34	35	19	3	23	23	22
Луганськ	35	82	48	15	6	6	4	3
Луцьк	21	23	22	—	—	—	0	1
Львів	0	1	1	168	160	160	44	42
Миколаїв	67	70	56	34	28	27	27	27
Одеса	101	119	163	158	149	154	158	102
Полтава	0	20	0	0	0	0	0	0
Рівне	21	10	1	11	11	1	2	10
Сімферополь	67	61	60	58	58	56	51	48
Севастополь	6	46	22	32	30	29	27	23
Суми	9	8	5	4	4	19	18	18
Тернопіль	1	0	0	0	—	—	—	—
Ужгород	10	13	11	10	10	9	9	9
Харків	312	276	6	6	7	7	6	5
Херсон	3	0	0	2	27	2	2	0
Хмельницький	0	0	1	0	1	0	—	—
Черкаси	30	3	12	11	8	4	3	3
Чернігів	0	36	31	29	28	26	25	21
Чернівці	38	29	7	3	3	3	6	4

**Скидання нормативно-очищених зворотних вод
у поверхневі водні об'єкти
в окремих містах**

*Purified water discharges into surface water
in selected towns (million cubic meters)*

	<i>(млн.м³)</i>							
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Вінниця	36	48	0	30	28	26	26	23
Дніпропетровськ	0	0	0	0	0	0	0	40
Донецьк	206	149	111	111	104	98	89	81
Житомир	10	8	4	12	11	18	21	23
Запоріжжя	113	0	0	7	0	0	9	53
Івано-Франківськ	3	2	—	15	17	20	23	21
Кіровоград	4	1	0	0	18	0	0	0
Київ	297	0	469	0	0	0	0	322
Луганськ	64	1	3	39	39	35	35	34
Луцьк	14	—	0	16	16	15	15	13
Львів	160	179	179	0	0	0	116	117
Миколаїв	0	—	—	—	—	0	0	0
Одеса	145	117	41	8	21	4	0	56
Полтава	44	25	28	27	27	23	22	23
Рівне	24	31	37	23	22	32	30	19
Сімферополь	0	0	0	0	0	0	0	0
Севастополь	51	7	11	—	—	—	—	1
Суми	2	35	29	19	18	—	1	1
Тернопіль	40	36	32	25	25	24	23	21
Ужгород	10	0	18	18	18	18	18	18
Харків	0	—	256	234	231	232	223	215
Херсон	69	48	27	27	—	22	28	21
Хмельницький	31	27	20	15	14	14	15	14
Черкаси	64	82	57	57	52	52	53	53
Чернігів	45	0	0	0	0	1	1	0
Чернівці	0	—	13	12	21	18	14	14

**Потужність очисних споруд
в окремих містах**

*Capacity of wastewater treatment facilities
in selected towns (million cubic meters)*

(млн.м³)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Вінниця	47	52	56	56	502	55	55	55
Дніпропетровськ	247	239	261	272	268	268	278	276
Донецьк	248	283	272	270	265	286	274	276
Житомир	38	38	38	38	39	39	41	39
Запоріжжя	315	296	299	290	293	293	333	332
Івано-Франківськ	63	63	53	53	53	53	53	53
Кіровоград	64	69	68	68	67	32	32	34
Київ	587	661	659	658	658	658	658	658
Луганськ	90	108	103	104	104	103	103	103
Луцьк	45	45	45	44	45	45	45	45
Львів	179	179	180	179	179	179	180	180
Миколаїв	79	76	75	75	75	74	75	75
Одеса	239	227	208	220	220	220	220	220
Полтава	48	39	49	49	49	49	49	49
Рівне	75	86	73	73	73	73	73	73
Сімферополь	45	45	45	44	44	44	44	62
Севастополь	61	64	72	4	65	65	65	65
Суми	48	71	71	67	68	67	66	63
Тернопіль	40	40	39	39	39	39	39	39
Ужгород	18	18	18	18	19	19	19	19
Харків	531	480	516	397	398	398	399	399
Херсон	83	74	74	73	73	73	73	73
Хмельницький	39	28	39	38	38	38	38	38
Черкаси	144	124	125	125	125	125	124	122
Чернігів	48	35	35	35	35	41	41	41
Чернівці	55	55	55	55	55	55	55	55

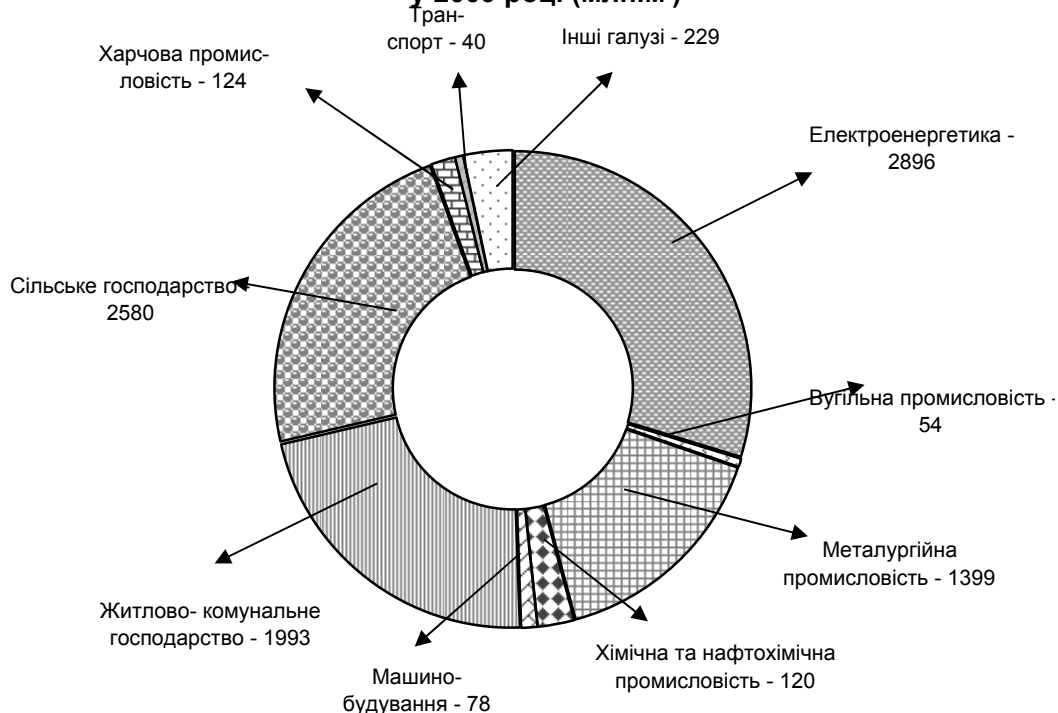
**Використання та відведення свіжої води
підприємствами галузей економіки у 2009 році**

*Consumption and discharges of the raw water
in the main branches in 2009 (million cubic meters)*

(млн. м³)

	Викорис- тано води, всього	З неї на:		Відведено зворотних вод у поверхневі водні об'єкти		
		побу- тово- питні потреби	виробни- чі потре- би	всього	у тому числі забруд- нених	з них без очи- щення
Україна	9513	1956	5149	7692	1766	270
Електроенергетика	2896	35	2860	2306	25	10
Вугільна промисловість	54	11	17	446	314	10
Металургійна промисловість	1399	60	1338	1125	521	92
Хімічна та нафтохімічна промисловість	120	13	106	141	27	21
Машинобудування	78	24	53	42	21	6
Нафтогазова промисловість	16	2	11	12	5	1
Житлово- комунальне господарство	1993	1671	302	2324	780	85
Сільське господарство	2580	35	254	1110	33	31
Харчова промисловість	124	12	107	48	7	2
Транспорт	40	22	18	19	3	2
Промисловість будівельних матеріалів	21	4	17	35	8	4
Інші галузі	192	67	66	84	22	6

**Використання свіжої води підприємствами галузей економіки
у 2009 році (млн.м³)**

**Забір, використання та відведення води
у розрізі морів та окремих річок у 2009 році**

*Water withdrawal, consumption and discharges
by seas and rivers in 2009 (million cubic meters)*

(млн. м³)

	Забрано води із природних водних об'єктів - всього	Використа- но води	Водовідведення у у поверхневі водні об'єкти	
			всього	з нього забруднених зворотних вод
Азовське море ¹	803	800	251	175
р. Сіверський Донець	1431	803	649	176
р. Лугань	130	59	109	33
р. Казенний Торець	100	60	112	69
р. Оскол	6	5	3	1
р. Уди	72	70	218	3
р. Кальміус	242	126	710	126
р. Міус	187	36	165	106
р. Кринка	110	28	96	84
р. Молочна	12	9	6	5
р. Салгир	46	34	47	47
р. Західний Буг	93	63	183	51
Чорне море ¹	98	29	242	93
р. Дніпро	8410	6424	4279	793
р. Інгулець	201	56	56	47
р. Самара	200	61	140	125
р. Ворскла	48	41	29	2
р. Псьол	72	60	55	20
р. Сула	43	37	17	4
р. Рось	96	82	67	17
р. Десна	389	336	119	25
р. Прип'ять	526	311	200	31
р. Дністер	611	458	248	50
р. Дунай	1457	207	172	46
р. Прут	46	42	50	6
р. Тиса	45	35	44	11
р. Південний Буг	346	279	190	29
р. Інгул	17	10	25	22
р. Синюха	70	60	35	4

¹Без надходження та використання річкової води

**Надходження окремих органічних забруднюючих речовин
в моря та річки зі зворотними водами у 2009 році**

*Contents of the major organic contaminants in wastewater discharged
into seas and rivers in 2009*

	БСК (біологічне споживання кисню), тис. т	Нафтопро- дукти, т	Нітрити, тис. т	Азот амонійний, тис. т	Нітрати тис. т	Феноли, т
Азовське море ¹	0,8	6,7	0,0	0,1	2,3	0,0
р. Сіверський Донець	5,9	161,3	0,3	1,0	12,1	0,1
р.Лугань	1,0	8,6	0,1	0,2	1,3	0,0
р.Казенний Торець	0,8	11,1	0,0	0,1	1,6	0,0
р.Оскол	2,9	0,4	0,0	0,0	0,1	—
р.Уди	2,7	134,4	0,1	0,4	7,3	0,3
р.Кальміус	1,6	28,4	0,1	0,3	4,9	0,1
р. Міус	1,3	20,1	0,0	0,2	1,0	0,1
р.Кринка	0,9	15,9	0,0	0,1	0,7	0,1
р. Молочна	0,1	0,2	0,0	0,0	0,3	—
р. Салгир	0,7	1,0	0,0	0,1	1,3	—
р. Західний Буг	3,6	1,0	0,1	0,4	1,8	—
Чорне море ¹	4,7	6,8	0,1	1,4	2,0	—
р.Дніпро	13,2	212,3	1,4	4,8	25,1	0,2
р.Інгулець	0,3	11,5	0,0	0,0	1,1	0,0
р.Самара	1,4	37,2	0,1	0,2	1,6	0,0
р. Ворскла	0,3	0,5	0,0	0,0	0,5	—
р. Псьол	0,5	1,1	0,0	0,1	1,3	—
р. Сула	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	—
р. Рось	0,3	1,6	0,0	0,1	0,2	—
р. Десна	0,6	0,2	0,0	0,2	0,5	—
р. Прип'ять	1,2	7,7	0,1	0,4	1,8	0,0
р. Дністер	2,3	2,7	0,1	0,3	2,3	0,0
р. Дунай	1,7	1,0	0,0	0,2	0,9	0,0
р. Прут	0,8	0,9	0,0	0,1	0,3	0,0
р. Тиса	0,8	—	0,0	0,1	0,4	—
р. Південний Буг	1,0	4,0	0,1	0,3	1,4	—
р. Інгул	0,3	1,9	0,0	0,0	0,6	—
р. Синюха	0,1	1,2	0,0	0,0	0,2	—

¹Без забруднюючих речовин, внесених річками.

**Надходження окремих важких металів
в моря та річки зі зворотними водами у 2009 році**

*Contents of the major heavy metals in wastewater discharged
into seas and rivers in 2009*

(т)

	Нікель	Хром	Кадмій	Марганець	Свинець
Азовське море ¹	—	—	—	0,1	—
р. Сіверський Донець	5,5	1,5	0,1	6,8	0,6
р. Лугань	0,6	0,2	0,0	2,6	0,3
р. Казенний Торець	0,0	0,1	0,0	0,5	0,1
р. Оскол	—	—	—	0,0	—
р. Уди	4,0	1,0	—	—	—
р. Кальміус	0,8	0,1	—	3,1	—
р. Міус	1,2	0,8	0,0	6,9	0,3
р. Кринка	0,9	0,7	0,4	3,6	0,2
р. Молочна	—	0,0	—	—	—
р. Салгир	—	—	—	—	—
р. Західний Буг	0,1	0,0	—	10,0	—
Чорне море ¹	—	—	—	—	—
р. Дніпро	10,7	1,5	0,0	11,3	0,5
р. Інгулець	0,1	0,1	0,0	0,4	0,0
р. Самара	2,2	1,4	—	2,0	0,2
р. Ворскла	0,0	—	—	—	—
р. Псьол	0,0	—	—	—	—
р. Сула	—	—	—	—	—
р. Рось	—	—	—	—	—
р. Десна	0,1	0,0	—	—	—
р. Прип'ять	0,3	0,0	—	2,0	—
р. Дністер	0,0	—	—	—	—
р. Дунай	0,1	0,2	—	—	—
р. Прут	0,1	0,2	—	—	—
р. Тиса	—	—	—	—	—
р. Південний Буг	0,1	—	—	—	—
р. Інгул	—	—	—	—	—
р. Синюха	—	—	—	—	—

¹Без забруднюючих речовин, внесених річками.

Продовження (т)

	Кобальт	Залізо	Мідь	Цинк
Азовське море ¹	0,0	42,8	2,6	3,3
р. Сіверський Донець	0,1	135,0	1,9	9,0
р. Лугань	0,0	23,4	0,3	2,9
р. Казенний Торець	0,0	18,0	0,1	0,3
р. Оскол	—	0,4	—	0,0
р. Уди	—	52,3	1,1	4,1
р. Кальміус	—	48,2	0,6	3,2
р. Міус	0,4	40,3	0,7	2,5
р. Кринка	0,4	27,2	0,4	1,1
р. Молочна	—	1,1	—	—
р. Салгир	—	2,4	—	—
р. Західний Буг	—	78,3	0,8	9,0
Чорне море ¹	—	22,4	0,4	0,3
р. Дніпро	0,0	336,5	9,0	5,5
р. Інгулець	—	20,4	0,2	0,1
р. Самара	0,0	30,9	1,7	1,4
р. Ворскла	—	8,0	0,1	—
р. Псьол	—	7,5	0,2	—
р. Сула	—	2,1	0,0	—
р. Рось	—	1,3	—	0,1
р. Десна	—	9,3	0,0	0,0
р. Прип'ять	—	41,7	1,1	0,8
р. Дністер	—	25,4	0,0	0,0
р. Дунай	—	13,5	0,1	0,2
р. Прут	—	1,1	0,1	0,2
р. Тиса	—	12,4	—	—
р. Південний Буг	—	20,9	0,2	0,5
р. Інгул	—	7,3	—	—
р. Синюха	—	1,2	—	—

¹Без забруднюючих речовин, внесених річками.

**Надходження окремих мінеральних забруднюючих речовин
в моря та річки зі зворотними водами у 2009 році**

*Contents of the major mineral contaminants in wastewater discharged
into seas and rivers in 2009*

(тис. т)

	Завислі речовини	Сухий залишок	Сульфати	Хлориди
Азовське море ¹	1,9	105,5	38,4	52,7
р. Сіверський Донець	8,2	672,8	201,2	129,2
р. Лугань	1,7	179,1	59,3	28,5
р. Казенний Торець	1,3	127,8	40,4	21,1
р. Оскол	0,0	2,3	0,4	0,5
р. Уди	2,6	173,8	42,7	23,5
р. Кальміус	2,9	379,4	130,0	58,0
р. Міус	3,5	30,1	109,4	29,8
р. Кринка	1,9	168,9	53,4	17,4
р. Молочна	0,1	7,5	1,5	1,8
р. Салгир	0,5	18,4	5,1	3,9
р. Західний Буг	3,0	108,4	23,0	22,1
Чорне море*	3,3	81,6	21,3	29,1
р. Дніпро	14,4	833,6	173,9	352,1
р. Інгулець	0,7	110,3	24,2	199,8
р. Самара	2,9	308,5	66,2	70,8
р. Ворскла	0,3	23,4	2,7	6,0
р. Псьол	0,5	31,8	5,7	4,9
р. Сула	0,1	6,0	0,4	1,9
р. Рось	0,1	3,7	0,9	1,2
р. Десна	0,5	18,9	1,5	2,8
р. Прип'ять	1,0	27,5	4,5	5,5
р. Дністер	2,2	83,2	11,1	15,7
р. Дунай	1,9	28,5	4,7	6,5
р. Прут	0,8	10,4	1,8	2,3
р. Тиса	0,8	16,2	2,1	2,1
р. Південний Буг	0,9	48,0	8,3	9,6
р. Інгул	0,3	19,6	4,1	3,7
р. Синюха	0,1	6,1	1,1	1,0

¹Без забруднюючих речовин, внесених річками.

ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

2009

ДОВКІЛЛЯ
УКРАЇНИ

**Земельні ресурси та
їх охорона**

2009

***Land resources.
Protection of land resources***

Земельні ресурси та їх охорона

На початок 2010р., за даними Держкомзему, земельний фонд України складав 60,4 млн.га.

Значна частка земельної площі (69,0%, або 41,6 млн.га) – це сільськогосподарські угіддя, у структурі яких 78,0% (32,5 млн.га) припадає на рілля. Сільськогосподарська освоєність території досягла 72%, а ступінь розораності земельної площі – 56%.

Важливим чинником підвищення продуктивності ґрунтів є їх удобрення. Під урожай 2009р. сільськогосподарськими підприємствами країни було внесено 887 тис.т мінеральних добрив (у перерахунку на 100% поживних речовин), що на 16,7% менше, ніж у попередньому році. Мінеральні добрива були внесені на 63% загальної посівної площі сільськогосподарських культур (11,5 млн.га), що на 1,4 млн.га менше проти 2008 року. Органікою удобрено лише 461 тис.га посівів сільськогосподарських культур (або 2,5% загальної посівної площі), якої внесено 10,4 млн.т, що на 0,3% менше, ніж у 2008 році. На 1 гектар посівної площі сільськогосподарських культур у середньому було внесено по 48 кг мінеральних добрив (на 9 кг менше проти 2008р.) та 0,6 т органіки, що на рівні попереднього року.

Площа, на якій було проведено вапнування ґрунтів, зросла проти 2008р. на 28,1 тис.га (на 47%), проте площа гіпсування зменшилась на 14,6 тис.га (на 37%).

За даними ЦГО МНС України, найбільші забруднення ґрунтів пестицидами виявлені у Мелітопольському районі Запорізької області, Миколаївському районі Миколаївської області, Бериславському районі Херсонської області. Досить високий вміст свинцю, кадмію зафіксовано у ґрунтах міст Вінниця, Костянтинівка (Донецька обл.), Сімферополь (АР Крим) та нітратів у м.Рівне.

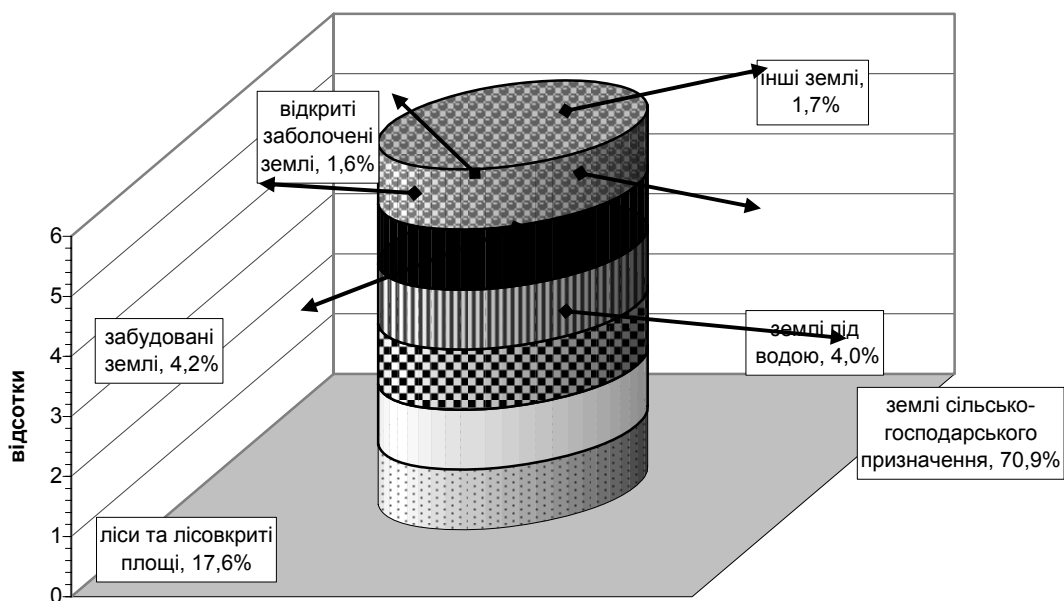
Розподіл земельного фонду України¹
(станом на 01.01.2010 р.)

Land resources of Ukraine (as of January 1, 2010)

	Площа, тис. га	Частка у загальному фонді, відсотків
Всього земель (територія)	60354,8	100,0
у тому числі		
землі сільськогосподарського призначення	42813,7	70,9
ліси та лісовкриті площі	10591,9	17,6
забудовані землі	2499,1	4,2
землі під водою	2423,2	4,0
відкриті заболочені землі	979,4	1,6
інші землі	1047,5	1,7

¹ За даними Державного комітету України із земельних ресурсів.

Структура земельного фонду України
(на 01.01.2010р.)

**Загальна земельна площа та розподіл
сільськогосподарських угідь по землевласниках
і землекористувачах на 1 січня 2010р.¹**

*Total land area and distribution of agricultural lands
by landowners and landusers as of January 1, 2010 (thousand hectares)*

(тис. га)

	Загальна земельна площа (територія)	Всього сільськогос- подарських угідь	В тому числі		
			рілля	багато- річні на- садження	сіножаті та пасовища
Всього земель	60354,8	41596,4	32478,4	897,7	7899,5
в тому числі:					
сільськогосподарські підпри- ємства і господарства	17610,9	16850,3	15602,8	182,4	1042,2
громадяни, яким надані землі у власність і користування	20307,1	19704,5	15327,5	610,0	3589,5
заклади, установи, організації	717,2	121,2	102,6	4,1	14,5
промислові та інші підприємства	585,7	158,6	137,9	2,6	18,1
підприємства та організації транспорту, зв'язку	644,0	47,3	14,9	0,8	31,2
частини, підприємства, організації, установи, навчальні заклади оборони	402,1	56,8	21,8	0,1	34,9
організації, підприємства, установи природоохоронного, оздоровчого, рекре- аційного та історико-культурного призначення	477,2	22,9	2,1	0,2	20,6
лісгосподарські підприємства	8588,8	133,7	33,8	1,9	97,9
водогосподарські підприємства	260,9	9,0	1,8	—	7,2
спільні підприємства, міжнародні об'єд- нання і організації з участю українських та іноземних юридичних і фізичних осіб	103,6	100,1	97,6	0,1	2,4
підприємства, що повністю належать іноземним інвесторам	5,3	4,1	4,0	—	0,1
землі запасу та землі, не надані у влас- ність та постійне користування в межах населених пунктів (які не надані у тимча- сове користування)	10652,0	4387,9	1131,6	95,5	3040,9

¹За даними Державного комітету України із земельних ресурсів.

Порушення і рекультивація земель¹
Land fault and reclamation (thousand hectares)

	<i>(тис. га)</i>							
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Порушено земель	17,0	3,5	1,9	2,0	1,7	1,4	1,2	1,5
Відпрацьовано земель	16,4	4,6	2,8	1,8	2,0	1,1	2,0	1,1
Рекультивовано земель	19,2	8,4	3,7	2,1	1,4	1,2	1,6	0,9
в тому числі під								
сільськогосподарські угіддя	3,0	3,0	2,0	0,8	0,8	0,5	0,7	0,6
з них під								
ріллям	8,9	1,5	1,5	0,3	0,5	0,2	0,3	0,2
лісові (чагарникові) насадження	0,7	3,0	1,2	0,7	0,4	0,4	0,5	0,2
водоймища	0,3	0,6	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
забудови	...	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
рекреаційні та інші цілі	...	1,5	0,3	0,5	0,2	0,3	0,1	0,1

На кінець 2009 року площа порушених земель складала 156,7 тис.га, відпрацьованих – 51,5 тис.га.

Зняття та використання родючого шару ґрунту¹
Fertile soil layer removal and use

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Знято родючого шару ґрунту, тис.куб.м	1051	4609	3737	3803	4792	4258	4531	2579
Використано родючого шару ґрунту, тис.куб.м	1113	6596	2673	3783	3559	3024	3120	1844
Покращено малопродуктивних сільськогосподарських земель, га	1200	3056	1315	687	1089	696	643	335
з них ріллі	975	2323	1249	621	1064	664	618	314
Заскладовано родючого шару ґрунту - всього, тис.куб.м	2999	4039	2896	2747	4590	4123	4011	1961
Наявність заскладованого родючого шару ґрунту, тис.куб.м	35212	58347	55517	68234	55476	53655	54537	63455

Витрати засобів захисту рослин підприємствами
Agrochemicals consumption by enterprises

	<i>(тис.м)</i>						
	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Всього	10,1	14,3	14,9	21,0	22,9	27,9	25,6
Пестициди	9,5	12,0	14,9	21,0	22,9	27,9	25,6
у тому числі:							
інсектициди	1,0	1,1	1,4	2,0	2,3	2,8	2,8
фунгіциди	4,1	3,3	3,4	3,5	4,3	5,7	5,2
гербіциди	3,7	7,3	9,6	15,2	15,9	18,8	17,3
родентициди	0,5	0,3	0,4	0,6	0,3
Біопрепарати	0,6	2,3

¹За даними обліку Державного комітету України із земельних ресурсів. Дані наводяться по юридичних особах, що розробляють родовища корисних копалин, торфу, проводять геологорозвідувальні, будівельні та інші роботи, пов'язані з порушенням ґрунтового покриву і накопиченням родючого шару ґрунту.

**Здійснення заходів з охорони земель
земельними відділами Держкомзему**

*Carrying out the works on protection of lands by the Departments
of the State Committee on Land Resources*

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Будівництво протиерозійних гідротехнічних споруд							
вали, вали-канави, км	135,2	9,3	3,6	8,6	7,3	8,0	0,5
вали-тераси, км	5,4	10,9	6,6	2,3	2,4	2,3	0,7
вали-дороги, км	16,2	2,2	1,1	2,2	1,3	1,1	2,5
протиерозійні ставки (накопичувачі твердого стоку), га	177,0	24,0	7,0	1,5	2,0	1,8	0,0
водоскидні споруди, шт.	51,0	18,0	2,0	2,0	1,0	1,6	9,0
берегоукріплення, км	1,0	4,7	3,9	4,2	4,2	1,2	7,6
Залуження сильнодеградованої і забрудненої шкідливими речо- винами ріллі, га	12785,0	14974,0	6341,5	8929,9	6212,3	6021,8	3805,9

**Внесення мінеральних та органічних
добрив у ґрунт сільськогосподарськими підприємствами**

*Dressing the mineral and organic fertilizers to the soil
by the agricultural enterprises*

	1990	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна посівна площа - тис.га	30056,0	21579,3	17261,0	17373,2	17678,0	18582,9	18338,3
<u>Мінеральні добрива</u>							
Всього внесено в поживних речовинах - тис.ц	42416,3	2787,1	5579,2	6993,3	8964,5	10647,2	8867,6
Удобрена площа під урожай - тис.га	25090,1	4632,1	7755,6	9541,9	10926,5	12904,2	11512,6
% удобреної площі	83	22	45	55	62	69	63
Внесено в ґрунт у поживних речовинах на 1 га - кг:							
посівної площі	141	13	32	40	51	57	48
удобреної площі	169	60	72	73	82	83	77
<u>Органічні добрива</u>							
Всього внесено - тис.т	257130,8	28410,1	13245,8	13027,0	11910,8	10465,8	10432,8
Удобрена площа - тис.га	5384,2	714,5	465,2	487,0	464,0	457,5	460,8
% удобреної площі	18	3	3	3	3	3	3
Внесено на 1 га - т:							
посівної площі	8,6	1,3	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6
удобреної площі	47,8	39,8	28,5	26,7	25,7	22,9	22,6

**Удобрена площа під урожай 2009 року
в сільськогосподарських підприємствах
Автономної Республіки Крим і областей**

*Fertilized area for the crop of 2009 in the agricultural enterprises
in Crimea Autonomous Republic and oblasts*

	Посівна площа, тис. га	Мінеральні добрива		Органічні добрива	
		удобрена площа, тис.га	частка удобреної площі,%	удобрена площа тис.га	частка удобреної площі,%
Україна	18338,3	11512,6	62,8	460,8	2,5
Автономна Республіка Крим ¹	619,7	439,7	71,0	69,7	11,2
Вінницька	1138,0	817,8	71,9	19,1	1,7
Волинська	181,6	120,3	66,2	12,9	7,1
Дніпропетровська	1292,8	879,7	68,0	16,4	1,3
Донецька	908,9	524,9	57,8	8,0	0,9
Житомирська	494,6	270,4	54,7	23,6	4,8
Закарпатська	25,7	15,9	61,8	0,5	2,1
Запорізька	1125,6	660,1	58,6	3,6	0,3
Івано-Франківська	99,1	69,8	70,4	5,0	5,0
Київська	803,8	514,8	64,0	36,3	4,5
Кіровоградська	1143,7	637,7	55,8	2,1	0,2
Луганська	778,7	491,7	63,2	4,2	0,5
Львівська	216,9	157,5	72,6	8,0	3,7
Миколаївська	955,6	505,4	52,9	4,8	0,5
Одеська	1257,1	696,6	55,4	9,9	0,8
Полтавська	1271,8	795,5	62,5	92,3	7,3
Рівненська	252,1	159,3	63,2	10,2	4,1
Сумська	785,9	455,5	58,0	32,8	4,2
Тернопільська	479,1	395,1	82,5	6,1	1,3
Харківська	1204,4	749,0	62,2	16,2	1,3
Херсонська	802,0	452,4	56,4	5,6	0,7
Хмельницька	701,2	526,2	75,0	17,4	2,5
Черкаська	913,7	662,9	72,6	26,8	2,9
Чернівецька	112,5	73,0	64,9	2,1	1,9
Чернігівська	773,8	441,4	57,0	27,2	3,5
м. Київ	—	—	—	—	—
м. Севастополь	—	—	—	—	—

¹Включаючи дані по сільськогосподарських підприємствах, які підпорядковуються Севастопольській міськраді.

**Внесення мінеральних і органічних добрив під урожай 2009 року
сільськогосподарськими підприємствами
Автономної Республіки Крим і областей**

*Dressing the mineral and organic fertilizers by agricultural enterprises
for the crop of 2009 in Crimea Autonomous Republic and oblasts*

	Внесено мінеральних добрив у перерахунку на 100% поживних речовин					Внесено органіч- них добрив	
	всього, тис.ц	в тому числі			на 1 га посівної площі, кг	всього, тис.т	на 1 га посівної площі, т
		азотних, тис.ц	фосфорних (включаючи фосфоритну муку), тис. ц	калійних, тис.ц			
Україна	8867,6	6349,1	1336,3	1182,2	48	10432,8	0,6
Автономна Республіка							
Крим ¹	265,6	194,7	64,0	6,9	43	606,2	1,0
Вінницька	760,6	568,0	92,4	100,2	67	604,5	0,5
Волинська	115,2	81,2	14,6	19,4	63	490,3	2,7
Дніпропетровська	496,4	377,8	77,2	41,4	38	297,6	0,2
Донецька	260,5	184,1	56,6	19,8	29	320,1	0,4
Житомирська	267,8	181,5	39,1	47,2	54	458,9	0,9
Закарпатська	15,3	9,8	3,1	2,4	59	8,6	0,3
Запорізька	328,6	259,2	46,3	23,1	29	70,1	0,1
Івано-Франківська	81,6	49,9	14,1	17,6	82	106,2	1,1
Київська	460,7	322,6	65,4	72,7	57	923,4	1,1
Кіровоградська	415,2	297,4	65,1	52,7	36	71,6	0,1
Луганська	267,0	236,8	19,3	10,9	34	61,1	0,1
Львівська	225,0	138,1	36,8	50,1	104	147,1	0,7
Миколаївська	299,9	230,9	42,8	26,2	31	114,5	0,1
Одеська	444,4	349,9	57,0	37,5	35	104,9	0,1
Полтавська	679,5	484,3	102,6	92,6	53	1837,8	1,4
Рівненська	224,5	146,8	25,2	52,5	89	285,4	1,1
Сумська	436,7	277,9	72,2	86,6	56	669,4	0,9
Тернопільська	368,7	238,9	60,9	68,9	77	233,6	0,5
Харківська	586,1	402,2	94,9	89,0	49	595,7	0,5
Херсонська	261,7	214,7	32,2	14,8	33	43,7	0,1
Хмельницька	530,0	334,0	100,7	95,3	76	541,5	0,8
Черкаська	581,4	410,8	86,6	84,0	64	964,5	1,1
Чернівецька	62,3	44,3	9,3	8,7	55	42,4	0,4
Чернігівська	432,9	313,3	57,9	61,7	56	833,7	1,1
м. Київ	—	—	—	—	—	—	—
м. Севастополь	—	—	—	—	—	—	—

¹Включаючи дані по сільськогосподарських підприємствах, які підпорядковуються Севастопольській міськраді.

**Проведення вапнування та гіпсування ґрунтів у 2009 році
сільськогосподарськими підприємствами
Автономної Республіки Крим і областей**

*Liming and gypsuming the soils by agricultural enterprises in 2009
in Crimea Autonomous Republic and oblasts*

	Проведено вапнування ґрунтів, тис.га	Внесено вапняного борошна та інших вапнякових мате- ріалів, тис. т	Проведено гіпсування ґрунтів, тис. га	Внесено гіпсу та інших гіпсо- вмісних порід, тис. т
Україна	87,8	406,1	24,6	47,0
Автономна Республіка				
Крим ¹	—	—	3,8	20,1
Вінницька	24,4	142,7	2,3	2,0
Волинська	0,0	0,2	—	—
Дніпропетровська	—	—	4,7	6,0
Донецька	—	—	0,1	0,8
Житомирська	5,1	24,8	—	—
Закарпатська	0,3	1,7	—	—
Запорізька	—	—	0,6	0,5
Івано-Франківська	3,3	16,3	—	—
Київська	5,3	22,2	0,5	0,5
Кіровоградська	0,2	1,0	1,4	1,4
Луганська	—	—	1,2	1,2
Львівська	1,7	10,7	—	—
Миколаївська	—	—	0,8	2,4
Одеська	0,1	2,1	0,5	0,3
Полтавська	4,9	30,8	—	—
Рівненська	1,0	0,6	0,5	0,5
Сумська	11,1	11,9	—	—
Тернопільська	4,3	22,3	—	—
Харківська	0,4	1,7	—	—
Херсонська	0,1	0,1	5,0	8,2
Хмельницька	3,0	15,2	—	—
Черкаська	13,4	54,5	2,9	2,9
Чернівецька	1,2	10,5	—	—
Чернігівська	8,0	36,8	0,3	0,2
м. Київ	—	—	—	—
м. Севастополь	—	—	—	—

¹Включаючи дані по сільськогосподарських підприємствах, які підпорядковуються Севастопольській міськраді.

ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

2009

ДОВКІЛЛЯ
УКРАЇНИ

**Небезпечні відходи та
поводження з ними**

2009

***Dangerous wastes, handling the
dangerous wastes***

Поводження з відходами I-III класів небезпеки

На підприємствах країни протягом 2009р. утворилось 1,2 млн.т відходів I-III класів небезпеки, що на 1,1 млн.т менше порівняно з 2008р. Понад 80% зменшення обсягів утворення відходів припало на три регіони країни: Донецьку (453,8 тис.т), Запорізьку (304,9 тис.т), Полтавську (119,4 тис.т) області, що пов'язано зі значним скороченням промислового виробництва на окремих підприємствах у цих областях.

Основна частина утворених відходів (0,9 млн.т, або 75% від загального обсягу) належить до III класу небезпеки. Відходи I та II класів небезпеки склали відповідно 3,8 та 299,2 тис.т.

Із загальної кількості утворених відходів 333,2 тис.т (27%) розміщено у місцях видалення, до яких належать спеціально відведені місця чи об'єкти, у тому числі полігони, комплекси, споруди, ділянки надр.

Частка відходів, які були повністю використані для одержання тієї чи іншої продукції, або знешкоджені, у загальному обсязі утворених складала 68% (у 2008р. – 41%).

Найбільш гострою залишається проблема знешкодження та утилізації небезпечних відходів у Автономній Республіці Крим, Житомирській, Запорізькій, Кіровоградській, Одеській, Харківській, Хмельницькій, Чернігівській областях та м.Севастополі, де частка оброблених та перероблених відходів складала менше 20% від загальної кількості утворених.

Станом на 1 січня 2010р. у спеціально відведених місцях чи об'єктах та на території підприємств країни накопичилось 20,9 млн.т небезпечних відходів, з них 35,5 тис.т (0,2% до загальної кількості) належать до I класу небезпеки і 2,3 млн.т (11%) – до II класу небезпеки.

На території шести регіонів країни зберігається 95% відходів, що належать до I-III класів небезпеки, зокрема, в Запорізькій (40%, або 8,3 млн.т), Донецькій (30%, або 6,3 млн.т), Сумській (9%, або 1,9 млн.т), Дніпропетровській і Луганській (по 4%, або 0,8 та 0,9 млн.т) областях та в Автономній Республіці Крим (8%, або 1,7 млн.т). Понад 70% відходів I класу небезпеки знаходяться у місцях видалення в Івано-Франківській та Луганській областях.

У загальній кількості відходів, що зберігаються у сховищах організованого складування та на території підприємств, найбільшу питому вагу складають відходи, що містять метали та їхні сполуки (10659,3 тис.т, або 51% до загального обсягу), відходи, що містять неметали та їхні сполуки (5665,3 тис.т, або 27%), відходи, що містять корозійні речовини (1944,0 тис.т, або 9%), відходи виробництва і застосування органічної хімії та відходи, що містять інші органічні сполуки (491,2 тис.т, або 2%), відпрацьовані нафтопродукти, продукти нафтопереробки (404,1 тис.т, або 2%).

Надзвичайно небезпечними для навколишнього середовища є відходи, що містять стійкі органічні забруднювачі, яких станом на 1 січня 2010р. було в наявності 11,1 тис.т (з них 99,5% припадає на відходи, що містять гексахлорбензол), а також відходи пестицидів і агрохімікатів, непридатні чи заборонені пестициди (7,4 тис.т).

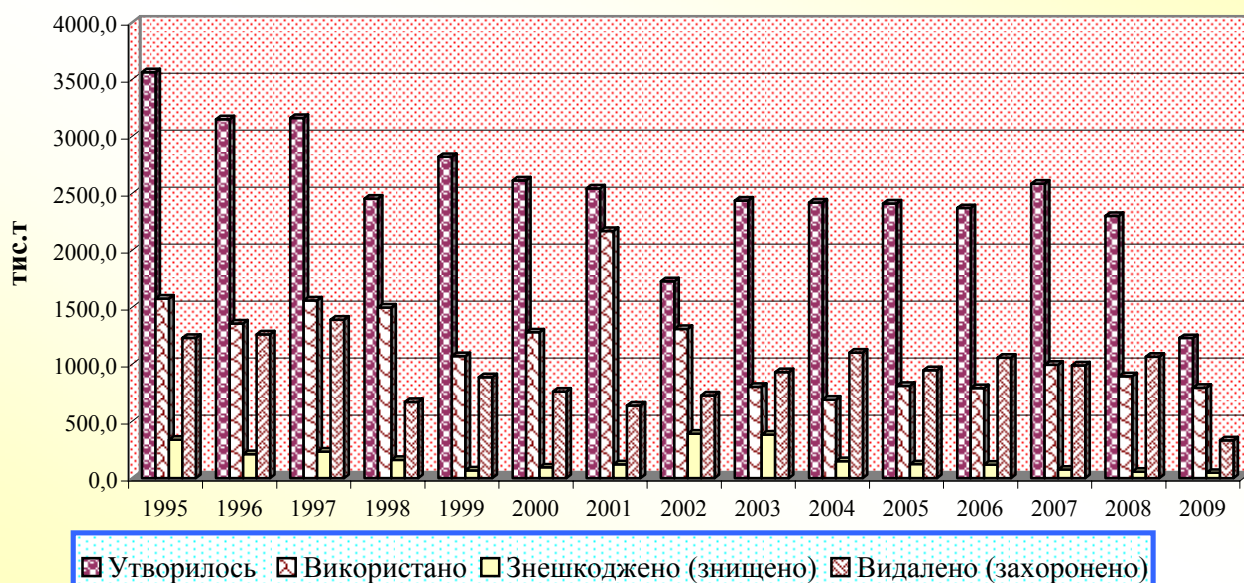
**Основні показники поводження з відходами
I-III класів небезпеки**

Main indicators of handling the wastes of the I-III grades of hazard (thousand tons)

(тис. т)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Утворення небезпечних відходів	3562,9	2613,2	2411,8	2370,9	2585,2	2301,2	1230,3
Одержано від інших підприємств	28,1	56,4	172,3	156,1	129,9	204,6	64,9
у т.ч. з інших країн	6,3	2,0	1,3	1,5	0,5
Утилізовано (використано)	1576,9	1280,9	811,3	790,0	995,4	894,8	794,4
Знешкоджено (знищено)	338,8	95,3	123,5	120,0	75,4	56,3	47,3
у т.ч. спалено	71,4	62,1	39,6	32,2	15,8
Видалено (захоронено)	1232,3	760,6	948,5	1057,0	990,6	1066,3	333,2
Передано іншим підприємствам	973,9	646,2	2382,0	1879,6	1329,3	648,4	557,6
у т.ч. іншим країнам	32,3	14,2	20,0	5,9	4,1
Відправлено у місця неорганізованого складування за межі підприємств	248,4	13,2	1,8	1,9	1,4	4,8	0,8
Вилучено відходів з інших причин, вклю- чаючи уточнення класу небезпеки	6273,5	1071,2	476,5	169,0	23,9
у т.ч. втрати відходів внаслідок виті- кання, випаровування, пожеж, крадіжок	106,6	12,7	24,2	0,5	0,5
Наявність на кінець року у місцях видалення відходів та на території підприємств	54841,0	26244,1	21674,0	20121,5	20131,8	21017,2	20852,3
у розрахунку на 1 км ² території країни, тонн	90,9	43,5	35,9	33,3	33,4	34,8	34,6

Утворення та поводження з відходами I-III класів небезпеки

**Наявність відходів I-III класів небезпеки у
місцях видалення відходів
та на території підприємств за класами небезпеки**

*Accumulation of wastes of the I-III grades of hazard in managed dump-sites and on the
territory of enterprises by grades (at the end of the year, thousand tons)*

<i>(на кінець року, тис. т)</i>							
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Всього	54841,0	26244,1	21674,0	20121,5	20131,8	21017,2	20852,3
у тому числі							
I класу небезпеки	28,9	149,1	38,6	39,0	36,2	34,7	35,5
II класу небезпеки	16499,1	1685,2	1846,9	1886,2	2108,7	2164,8	2289,5
III класу небезпеки	38313,0	24409,8	19788,5	18196,3	17986,9	18817,7	18527,3

**Утворення відходів I-III класів небезпеки
на підприємствах країни
за класами небезпеки**

*Production of wastes of the I-III grades of hazard at the enterprises of the country by grades
(thousand tons)*

<i>(тис.т)</i>							
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Всього	3562,9	2613,2	2411,8	2370,9	2585,2	2301,2	1230,3
у тому числі							
I класу небезпеки	25,5	13,8	12,6	15,0	12,8	10,7	3,8
II класу небезпеки	524,7	176,0	320,8	414,0	430,7	367,2	299,1
III класу небезпеки	3012,7	2423,4	2078,4	1941,9	2141,7	1923,3	927,4

**Утворення відходів I-III класів небезпеки
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Production of wastes of the I-III grades of hazard
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (thousand tons)*

(тис. т)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	3562,9	2613,2	2411,8	2370,9	2585,2	2301,2	1230,3
Автономна							
Республіка Крим	6,9	67,9	126,3	180,3	216,6	219,0	211,2
Вінницька	12,8	0,5	4,1	8,4	5,8	4,1	2,5
Волинська	0,3	0,3	1,1	0,9	1,0	1,2	0,8
Дніпропетровська	1093,4	980,8	296,8	303,7	403,2	306,3	241,9
Донецька	313,4	110,7	675,5	700,3	807,1	642,5	188,7
Житомирська	0,6	0,2	6,5	5,1	5,6	4,6	4,7
Закарпатська	41,2	6,3	191,3	21,1	6,2	3,6	1,1
Запорізька	643,9	375,9	430,0	428,9	394,7	380,4	75,5
Івано-Франківська	70,5	15,4	20,5	12,4	9,8	7,0	4,2
Київська	8,8	0,6	9,1	8,8	7,4	9,0	3,3
Кіровоградська	1,0	0,5	0,7	2,7	3,1	2,7	2,8
Луганська	16,2	150,4	120,7	62,9	79,2	27,9	20,1
Львівська	4,9	1,1	0,8	3,7	2,9	1,4	1,5
Миколаївська	593,1	455,2	197,3	238,1	211,5	203,0	201,0
Одеська	7,0	12,0	5,5	6,2	7,2	8,0	5,9
Полтавська	13,8	39,4	70,8	108,7	145,6	183,3	63,9
Рівненська	5,1	3,7	7,0	5,2	3,5	1,5	1,4
Сумська	329,3	101,6	135,7	133,6	123,8	150,3	69,1
Тернопільська	1,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	11,1
Харківська	319,5	261,2	66,4	81,1	91,3	83,2	75,6
Херсонська	17,8	1,9	18,0	27,6	28,6	30,3	32,9
Хмельницька	0,1	0,2	1,0	1,2	1,8	1,7	1,0
Черкаська	1,1	3,0	8,2	7,5	5,6	9,1	2,5
Чернівецька	27,9	0,1	0,5	0,2	0,2	0,2	0,1
Чернігівська	17,2	18,3	9,0	12,4	9,0	9,0	1,6
м.Київ	12,4	4,7	7,4	8,9	13,5	10,9	5,4
м.Севастополь	3,4	0,9	1,2	0,7	0,7	0,7	0,5

Утворення відходів I-III класів небезпеки у розрахунку на 1 квадратний кілометр території в Автономній Республіці Крим і областях

Counting per square kilometre of territory production of wastes of the I-III grades of hazard in Crimea Autonomous Republic and oblasts (tons)

	<i>(m)</i>						
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	5,9	4,3	4,0	3,9	4,3	3,8	2,0
Автономна							
Республіка Крим	0,3	2,6	4,8	6,9	8,3	8,4	8,1
Вінницька	0,5	0,0	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1
Волинська	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
Дніпропетровська	34,3	30,7	9,3	9,5	12,6	9,6	7,6
Донецька	11,8	4,2	25,5	26,4	30,5	24,2	7,1
Житомирська	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Закарпатська	3,2	0,5	14,9	1,6	0,5	0,3	0,1
Запорізька	23,7	13,8	15,8	15,8	14,5	14,0	2,8
Івано-Франківська	5,1	1,1	1,5	0,9	0,7	0,5	0,3
Київська	0,3	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,1
Кіровоградська	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Луганська	0,6	5,6	4,5	2,4	3,0	1,0	0,8
Львівська	0,2	0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1
Миколаївська	24,1	18,5	8,0	9,7	8,6	8,3	8,2
Одеська	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Полтавська	0,5	1,4	2,5	3,8	5,1	6,4	2,2
Рівненська	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1
Сумська	13,8	4,3	5,7	5,6	5,2	6,3	2,9
Тернопільська	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Харківська	10,2	8,3	2,1	2,6	2,9	2,6	2,4
Херсонська	0,6	0,1	0,6	1,0	1,0	1,1	1,2
Хмельницька	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
Черкаська	0,1	0,1	0,4	0,4	0,3	0,4	0,1
Чернівецька	3,4	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Чернігівська	0,5	0,6	0,3	0,4	0,3	0,3	0,1
м.Київ	15,5	5,9	9,3	11,1	16,9	13,6	6,8
м.Севастополь	3,8	1,0	1,3	0,8	0,8	0,8	0,6

**Утворення відходів I-III класів небезпеки у розрахунку на 1 особу
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Per capita production of wastes of the I-III grades of hazard
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (kg)*

(кг)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	69,2	53,1	51,2	50,7	55,6	49,7	26,7
Автономна							
Республіка Крим	3,1	32,9	63,5	91,0	109,7	111,2	107,4
Вінницька	6,8	0,3	2,4	5,0	3,5	2,5	1,5
Волинська	0,3	0,3	1,1	0,9	1,0	1,2	0,8
Дніпропетровська	282,6	269,6	85,7	88,4	118,2	90,5	71,9
Донецька	59,9	22,5	145,4	152,2	177,0	142,2	42,1
Житомирська	0,4	0,1	4,9	3,9	4,3	3,5	3,6
Закарпатська	32,0	5,0	153,4	17,0	5,0	2,9	0,9
Запорізька	309,0	191,8	230,1	231,3	214,5	208,2	41,6
Івано-Франківська	48,1	10,8	14,7	8,9	7,1	5,1	3,0
Київська	4,6	0,3	5,1	5,0	4,2	5,2	1,9
Кіровоградська	0,8	0,4	0,7	2,5	3,0	2,6	2,7
Луганська	5,8	57,6	49,8	26,3	33,4	11,9	8,7
Львівська	1,8	0,4	0,3	1,4	1,1	0,5	0,6
Миколаївська	440,2	353,8	161,1	195,9	175,1	169,2	168,5
Одеська	2,7	4,8	2,3	2,6	3,0	3,3	2,5
Полтавська	7,9	23,7	45,3	70,2	95,0	120,7	42,4
Рівненська	4,3	3,2	6,0	4,5	3,0	1,3	1,2
Сумська	234,5	76,5	109,9	109,6	102,8	126,3	58,6
Тернопільська	1,1	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	10,2
Харківська	102,9	88,5	23,4	28,8	32,6	29,8	27,2
Херсонська	14,0	1,6	15,9	24,6	25,7	27,5	30,0
Хмельницька	0,1	0,1	0,7	0,9	1,3	1,3	0,7
Черкаська	0,7	2,1	6,1	5,6	4,2	6,9	1,9
Чернівецька	29,5	0,1	0,5	0,2	0,2	0,2	0,1
Чернігівська	12,7	14,4	7,6	10,7	7,9	8,0	1,4
м.Київ	4,7	1,8	2,8	3,3	4,9	4,0	1,9
м.Севастополь	8,3	2,3	3,2	1,8	1,8	1,8	1,3

**Утворення відходів I класу небезпеки
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Production of wastes of the I grade of hazard
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (tons)*

<i>(тонн)</i>							
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	25543,4	13769,6	12585,1	15015,7	12752,8	10678,4	3763,3
Автономна							
Республіка Крим	—	2,5	14,1	55,2	131,9	77,4	96,4
Вінницька	16,9	0,0	27,5	27,5	25,4	25,1	44,8
Волинська	48,1	36,7	25,1	24,6	24,1	26,9	24,4
Дніпропетровська	6874,8	2127,3	745,1	176,1	230,8	150,7	248,0
Донецька	5724,5	136,4	67,7	306,0	156,3	336,2	213,6
Житомирська	32,8	15,7	940,4	82,1	1021,8	100,0	63,7
Закарпатська	0,0	31,4	10,8	40,6	18,5	10,8	6,9
Запорізька	17,1	54,9	55,6	58,7	67,6	55,6	146,3
Івано-Франківська	216,0	0,0	10,3	7,9	6,0	10,9	8,2
Київська	284,2	53,6	83,2	108,6	82,7	77,1	44,0
Кіровоградська	12,0	14,9	48,9	37,7	15,7	12,4	9,8
Луганська	232,1	790,2	516,1	618,8	703,9	565,8	488,6
Львівська	0,7	2,6	16,3	20,4	22,4	21,4	20,9
Миколаївська	93,7	37,2	58,7	49,8	33,9	32,6	25,6
Одеська	90,0	71,8	327,2	37,7	31,9	53,6	22,6
Полтавська	128,9	264,1	292,9	309,1	320,1	316,6	284,3
Рівненська	10,7	31,5	414,7	63,0	113,5	87,7	87,0
Сумська	0,8	31,8	198,1	141,5	137,6	155,8	229,2
Тернопільська	3,4	8,5	15,7	8,3	7,7	9,2	27,4
Харківська	229,4	550,2	1497,0	2192,5	1195,1	903,9	567,5
Херсонська	0,0	92,8	98,1	106,2	1113,4	161,0	131,5
Хмельницька	1,1	40,2	32,9	23,8	35,5	28,8	29,1
Черкаська	19,1	85,4	176,5	93,0	106,5	91,5	87,2
Чернівецька	4,3	8,8	25,2	24,9	40,1	8,7	10,1
Чернігівська	11318,0	9180,0	6147,4	10279,9	6928,5	7249,2	738,6
м.Київ	180,6	29,3	101,5	104,9	119,3	101,2	98,7
м.Севастополь	4,2	71,8	638,1	16,9	62,6	8,3	8,9

**Утилізовано відходів I-III класів небезпеки
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Utilization of wastes of the I-III grades of hazard
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (thousand tons)*

<i>(тис. т)</i>							
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	1576,9	1280,9	811,3	790,0	995,4	894,8	794,4
Автономна							
Республіка Крим	0,5	34,1	13,7	13,4	12,9	15,2	13,5
Вінницька	0,3	0,2	4,3	7,1	4,5	3,0	2,2
Волинська	0,1	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Дніпропетровська	1103,1	800,8	267,9	279,6	420,6	302,4	321,9
Донецька	171,6	38,3	170,0	130,9	124,9	119,0	93,9
Житомирська	0,1	0,0	0,8	0,1	0,1	0,1	0,2
Закарпатська	0,5	2,3	5,8	17,3	1,6	1,1	0,7
Запорізька	47,5	8,6	25,8	14,8	19,0	16,7	8,2
Івано-Франківська	2,3	1,2	9,4	5,3	4,4	2,1	0,3
Київська	6,2	0,4	4,2	2,9	2,6	1,3	1,6
Кіровоградська	0,2	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4
Луганська	0,5	6,8	32,0	4,7	3,2	1,7	0,9
Львівська	2,0	0,2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
Миколаївська	229,6	259,0	216,5	213,6	253,9	196,6	241,0
Одеська	2,4	4,7	0,8	1,1	1,0	0,9	0,8
Полтавська	0,8	7,4	5,0	47,8	78,1	119,2	25,4
Рівненська	0,0	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3
Сумська	0,1	8,9	39,3	30,9	47,0	94,6	37,4
Тернопільська	0,1	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	11,1
Харківська	8,3	102,9	9,4	6,5	6,5	6,3	4,6
Херсонська	0,1	0,3	0,7	6,3	5,8	6,3	27,6
Хмельницька	0,0	0,1	0,4	0,3	0,2	0,3	0,1
Черкаська	0,2	0,5	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1
Чернівецька	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0
Чернігівська	0,0	0,8	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2
м.Київ	0,4	2,4	2,5	5,4	7,0	5,8	1,2
м.Севастополь	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

**Утилізовано відходів I класу небезпеки
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Utilization of wastes of the I grade of hazard
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (tons)*

(тонн)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	10409,5	1846,0	517,3	892,3	709,6	425,7	102,1
Автономна							
Республіка Крим	—	—	0,0	—	2,0	0,1	—
Вінницька	—	—	—	—	—	—	—
Волинська	8,7	1,1	2,8	0,6	0,9	0,7	0,7
Дніпропетровська	6645,5	931,1	0,1	0,1	—	—	0,0
Донецька	3546,1	159,0	9,7	19,3	33,8	53,6	1,8
Житомирська	0,2	0,6	6,2	1,8	0,3	0,3	0,2
Закарпатська	—	1,2	0,0	—	3,4	3,6	—
Запорізька	2,0	10,9	0,6	0,1	—	—	—
Івано-Франківська	—	—	0,1	0,0	—	0,1	0,0
Київська	16,0	11,9	—	0,0	—	0,1	—
Кіровоградська	71,7	51,0	12,7	0,4	—	9,5	—
Луганська	9,5	435,8	1,8	49,7	10,6	1,2	3,6
Львівська	—	—	0,1	—	—	—	—
Миколаївська	0,1	—	0,2	0,2	0,1	0,1	—
Одеська	9,0	14,0	—	9,0	—	—	—
Полтавська	69,2	42,2	0,1	0,0	—	—	—
Рівненська	—	—	0,5	0,1	0,3	1,4	0,9
Сумська	—	0,4	—	—	0,2	0,7	0,3
Тернопільська	0,0	0,6	0,9	1,5	0,7	0,0	0,0
Харківська	19,0	65,1	475,3	803,1	640,6	350,2	89,9
Херсонська	—	5,3	1,5	4,7	4,7	4,0	3,7
Хмельницька	—	37,7	—	0,2	0,7	—	—
Черкаська	—	42,9	1,8	0,1	0,0	0,1	0,0
Чернівецька	2,5	12,1	0,1	0,1	10,5	0,0	0,0
Чернігівська	9,7	21,1	2,7	1,3	0,8	—	0,9
м.Київ	0,3	2,0	0,1	—	—	—	0,1
м.Севастополь	—	—	—	—	0,0	—	—

**Знешкоджено (знищено) відходів I-III класів небезпеки
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Neutralization (destruction) of wastes of the I-III grades of hazard
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (thousand tons)*

(тис. т)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	338,8	95,3	123,5	120,0	75,4	56,3	47,3
Автономна							
Республіка Крим	0,0	0,1	0,2	0,1	0,0	0,5	2,1
Вінницька	0,0	0,0	0,1	0,6	0,5	0,5	0,0
Волинська	0,2	0,0	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1
Дніпропетровська	1,4	1,5	11,0	23,4	20,6	8,7	1,7
Донецька	5,5	8,9	24,3	6,7	7,2	6,5	4,7
Житомирська	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Закарпатська	0,4	2,6	5,2	17,3	1,0	0,1	0,0
Запорізька	0,4	0,6	0,7	0,8	0,5	0,2	0,2
Івано-Франківська	1,6	3,9	2,2	2,8	3,2	3,2	2,4
Київська	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	3,4	0,0
Кіровоградська	0,1	0,0	0,3	0,1	0,2	0,3	0,1
Луганська	0,2	15,5	53,4	44,7	24,2	15,6	9,7
Львівська	0,2	0,0	0,6	1,7	0,7	0,5	0,7
Миколаївська	187,1	6,8	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Одеська	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,2
Полтавська	0,3	11,5	3,4	1,2	1,3	1,5	1,1
Рівненська	3,9	1,4	5,7	4,1	1,1	0,7	0,0
Сумська	1,5	3,6	0,6	1,1	1,3	3,7	20,7
Тернопільська	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Харківська	123,2	20,7	0,4	1,8	1,5	1,6	1,0
Херсонська	2,6	0,1	7,7	1,6	0,2	0,5	0,3
Хмельницька	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Черкаська	0,1	1,9	1,5	0,8	0,3	0,1	1,7
Чернівецька	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	—
Чернігівська	9,7	15,7	5,1	10,1	10,5	7,6	0,1
м.Київ	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
м.Севастополь	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

**Знешкоджено (знищено) відходів I класу небезпеки
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Neutralization (destruction) of wastes of the I grade of hazard
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (tons)*

(тонн)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	9763,8	10189,6	6522,1	12201,5	12680,5	10142,6	2679,2
Автономна							
Республіка Крим	—	—	—	0,1	0,1	—	0,0
Вінницька	—	—	—	—	0,0	0,0	0,1
Волинська	—	0,4	—	—	0,1	—	—
Дніпропетровська	3,3	7,0	—	—	—	—	—
Донецька	10,5	1,4	715,2	793,1	706,3	786,8	751,4
Житомирська	—	—	91,9	31,4	21,0	37,4	15,7
Закарпатська	0,0	0,1	1,5	0,5	0,3	0,2	0,1
Запорізька	7,6	30,2	2,7	1,0	—	—	—
Івано-Франківська	—	—	0,2	—	—	—	—
Київська	—	100,0	0,8	2,2	—	0,3	0,0
Кіровоградська	—	0,0	46,3	31,0	8,6	14,7	6,6
Луганська	—	4,3	28,6	28,4	38,8	29,0	37,5
Львівська	—	—	0,3	0,1	—	—	—
Миколаївська	1,6	—	—	—	—	—	—
Одеська	—	4,4	—	—	—	—	—
Полтавська	0,0	2,3	—	339,9	477,3	503,1	289,3
Рівненська	3,4	—	0,2	—	0,0	—	—
Сумська	—	0,2	397,3	796,3	892,3	1011,9	1414,3
Тернопільська	—	0,1	1,0	0,0	—	—	0,0
Харківська	19,6	24,0	200,7	2,4	0,7	—	0,4
Херсонська	—	7,2	6,7	28,7	13,4	102,8	75,2
Хмельницька	—	11,4	—	—	—	—	—
Черкаська	—	0,2	7,0	2,6	0,3	6,8	0,0
Чернівецька	—	—	0,4	0,2	0,2	0,0	—
Чернігівська	9717,0	9953,6	4959,7	10061,8	10440,6	7572,0	4,6
м.Київ	—	2,4	61,6	81,8	80,5	77,6	84,0
м.Севастополь	0,8	40,4	0,0	—	—	—	0,0

**Відправлено відходів I-III класів небезпеки у
місця видалення відходів
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Removal of wastes of the I-III grades of hazard to the managed dump-sites
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (thousand tons)*

(тис.т)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	1232,3	760,6	948,5	1057,0	990,6	1066,3	333,2
Автономна							
Республіка Крим	3,8	32,7	109,7	163,9	198,6	202,2	193,9
Вінницька	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Волинська	0,0	0,0	0,1	0,4	0,4	0,5	0,1
Дніпропетровська	44,3	44,1	9,3	15,4	12,3	12,8	8,8
Донецька	94,5	44,9	66,1	156,6	203,4	337,9	47,0
Житомирська	—	0,1	—	—	—	3,8	4,0
Закарпатська	40,1	0,2	83,0	1,5	0,2	0,2	0,0
Запорізька	584,2	335,9	398,4	407,3	431,1	423,1	59,9
Івано-Франківська	68,5	2,0	0,1	0,1	0,3	0,0	0,2
Київська	1,3	0,0	152,1	152,4	0,3	0,4	0,0
Кіровоградська	0,6	0,2	0,1	0,3	0,0	0,0	0,0
Луганська	11,2	114,9	20,2	7,0	39,2	3,7	1,8
Львівська	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Миколаївська	0,0	91,8	45,7	51,0	36,6	34,5	7,5
Одеська	0,1	0,0	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0
Полтавська	7,7	0,6	0,0	2,4	2,1	2,5	1,7
Рівненська	0,0	1,8	0,6	0,6	1,9	0,0	0,0
Сумська	325,9	86,1	61,3	91,9	59,0	39,7	4,1
Тернопільська	—	—	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Харківська	2,8	3,7	0,2	5,4	4,2	3,3	3,7
Херсонська	10,0	1,3	—	—	0,5	0,2	0,2
Хмельницька	0,1	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4	0,2
Черкаська	0,1	0,0	0,3	0,2	0,1	0,8	0,0
Чернівецька	27,5	—	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Чернігівська	0,0	0,0	0,2	—	—	0,1	0,0
м.Київ	9,3	0,1	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1
м.Севастополь	0,1	0,1	0,3	0,3	0,1	0,1	0,0

**Відправлено відходів I-III класів небезпеки у місця
неорганізованого складування за межі підприємств
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Removal of wastes of the I-III grades of hazard to the unorganized dumps outside
the enterprises in Crimea Autonomous Republic and oblasts (thousand tons)*

(тис. т)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	248,4	13,2	1,8	1,9	1,4	4,8	0,8
Автономна							
Республіка Крим	0,0	0,1	—	—	—	—	—
Вінницька	0,0	0,0	—	0,0	—	—	—
Волинська	0,0	—	0,0	—	—	—	—
Дніпропетровська	4,2	2,2	0,2	0,4	0,6	1,0	0,6
Донецька	6,0	1,4	—	—	—	—	—
Житомирська	0,4	—	0,0	0,5	0,1	0,0	0,0
Закарпатська	0,3	0,5	0,4	0,0	0,1	0,0	0,0
Запорізька	0,1	0,0	—	—	—	—	—
Івано-Франківська	0,0	0,0	—	0,1	—	—	—
Київська	0,4	0,0	0,0	0,1	—	—	—
Кіровоградська	0,0	—	—	—	—	—	—
Луганська	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Львівська	0,1	0,0	0,0	0,0	—	—	—
Миколаївська	0,0	—	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Одеська	68,5	5,0	0,3	0,5	0,3	0,2	0,1
Полтавська	3,6	2,9	0,0	0,0	0,0	—	0,0
Рівненська	0,1	0,0	—	—	—	—	—
Сумська	0,0	0,0	—	—	0,0	—	—
Тернопільська	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	—
Харківська	154,8	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Херсонська	0,1	0,1	0,0	—	—	—	—
Хмельницька	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Черкаська	1,2	0,0	0,8	0,3	0,3	3,6	—
Чернівецька	6,0	0,0	0,0	0,0	—	—	—
Чернігівська	1,3	0,0	—	—	—	—	0,0
м.Київ	0,1	0,0	—	—	—	—	—
м.Севастополь	0,0	0,0	—	—	—	—	—

**Наявність відходів I-III класів небезпеки у місцях
видалення відходів та на території
підприємств в Автономній Республіці Крим і областях**

*Accumulation of wastes of the I-III grades of hazard in the managed dump-sites and
on the territory of enterprises in Crimea Autonomous Republic and oblasts
(at the end of the year, thousand tons)*

(на кінець року, тис. т)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	54841,0	26244,1	21674,0	20121,5	20131,8	21017,2	20852,3
Автономна							
Республіка Крим	289,6	636,7	966,5	1129,5	1326,7	1528,7	1722,5
Вінницька	8,2	5,5	1,2	0,8	0,5	0,3	0,3
Волинська	0,2	0,4	0,7	0,7	1,3	1,7	1,5
Дніпропетровська	9028,9	9114,9	951,3	943,4	946,3	932,3	833,2
Донецька	4542,2	2156,2	7270,1	6347,6	6182,8	6515,2	6331,8
Житомирська	0,7	0,9	20,4	24,4	27,6	31,5	35,4
Закарпатська	40,8	0,6	392,3	4,1	0,5	0,5	0,4
Запорізька	25288,0	6002,5	7477,1	7885,5	7844,1	8199,9	8259,0
Івано-Франківська	831,8	640,6	48,9	51,2	55,0	56,8	64,5
Київська	7,3	11,1	158,4	158,6	159,8	158,7	157,7
Кіровоградська	13,9	14,8	15,2	16,0	15,2	15,3	15,3
Луганська	758,2	3440,3	1744,6	889,4	928,8	921,7	902,6
Львівська	85,9	445,8	240,5	238,9	238,8	237,6	189,6
Миколаївська	764,3	1933,8	679,8	543,4	455,8	413,8	325,2
Одеська	181,9	166,8	1,9	2,5	1,5	1,2	1,2
Полтавська	11,6	23,0	3,7	9,4	11,5	14,6	15,5
Рівненська	1,3	4,6	9,9	10,4	12,3	12,5	12,6
Сумська	12235,8	1245,2	1661,4	1753,1	1812,0	1850,8	1855,6
Тернопільська	0,3	0,3	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Харківська	240,4	65,6	8,8	90,8	95,0	103,4	110,4
Херсонська	246,4	149,5	6,8	6,9	6,8	10,6	9,0
Хмельницька	2,3	2,4	2,0	2,0	2,0	2,3	2,1
Черкаська	6,1	7,2	2,1	2,8	1,0	2,0	1,6
Чернівецька	80,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Чернігівська	4,8	3,3	6,6	6,5	3,1	2,6	3,3
м.Київ	151,4	171,4	3,1	2,9	2,8	2,8	1,6
м.Севастополь	18,7	0,5	0,5	0,5	0,3	0,2	0,2

**Наявність відходів I-III класів небезпеки у місцях видалення
відходів та на території підприємств у розрахунку на 1
квадратний кілометр території в Автономній Республіці Крим і областях**

*Per square kilometre accumulation of wastes of the I-III grades of hazard in managed
dump-sites and on the territory of enterprises in Crimea Autonomous Republic and oblasts
(at the end of the year, tons)*

(на кінець року, т)							
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	90,9	43,5	35,9	33,3	33,4	34,8	34,6
Автономна							
Республіка Крим	11,1	24,4	37,0	43,3	50,8	58,6	66,0
Вінницька	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Волинська	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Дніпропетровська	283,0	285,7	29,8	29,6	29,7	29,2	26,1
Донецька	171,4	81,4	274,3	239,5	233,3	245,9	238,9
Житомирська	0,0	0,0	0,7	0,8	0,9	1,1	1,2
Закарпатська	3,2	0,0	30,6	0,3	0,0	0,0	0,0
Запорізька	929,7	220,7	274,9	289,9	288,4	301,5	303,6
Івано-Франківська	59,8	46,1	3,5	3,7	4,0	4,1	4,6
Київська	0,3	0,4	5,6	5,6	5,7	5,6	5,6
Кіровоградська	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6
Луганська	28,4	128,9	65,3	33,3	34,8	34,5	33,8
Львівська	3,9	20,4	11,0	11,0	11,0	10,9	8,7
Миколаївська	31,1	78,6	27,6	22,1	18,5	16,8	13,2
Одеська	5,5	5,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Полтавська	0,4	0,8	0,1	0,3	0,4	0,5	0,5
Рівненська	0,1	0,2	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
Сумська	514,1	52,3	69,8	73,7	76,1	77,8	78,0
Тернопільська	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Харківська	7,7	2,1	0,3	2,9	3,0	3,3	3,5
Херсонська	8,6	5,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3
Хмельницька	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Черкаська	0,3	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
Чернівецька	9,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Чернігівська	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
м.Київ	189,3	214,3	3,9	3,6	3,5	3,5	2,0
м.Севастополь	20,8	0,6	0,6	0,6	0,3	0,2	0,2

**Наявність відходів I-III класів небезпеки у місцях
видалення відходів та на території підприємств у розрахунку на 1 особу
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Per capita accumulation of wastes of the I-III grades of hazard in managed dump-sites
and on the territory of enterprises in Crimea Autonomous Republic and oblasts
(at the end of the year, kg)*

<i>(на кінець року, кг)</i>							
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	1064,6	533,7	460,1	430,1	432,9	454,3	452,8
Автономна							
Республіка Крим	131,0	308,4	485,9	570,3	672,1	776,3	876,0
Вінницька	4,4	3,1	0,7	0,5	0,3	0,2	0,2
Волинська	0,2	0,4	0,7	0,7	1,3	1,6	1,4
Дніпропетровська	2334,0	2505,7	274,8	274,6	277,5	275,3	247,6
Донецька	867,8	437,9	1564,3	1379,4	1355,9	1441,5	1412,2
Житомирська	0,5	0,6	15,3	18,4	21,0	24,2	27,4
Закарпатська	31,7	0,5	314,6	3,3	0,4	0,4	0,3
Запорізька	12136,7	3063,4	4000,4	4253,2	4263,3	4487,9	4546,7
Івано-Франківська	567,9	449,5	35,1	36,9	39,7	41,1	46,7
Київська	3,8	6,0	89,4	90,2	91,6	91,6	91,4
Кіровоградська	11,3	12,8	14,1	15,1	14,5	14,8	15,0
Луганська	270,2	1318,5	719,5	371,3	392,1	393,3	388,8
Львівська	31,1	167,3	93,1	92,9	93,1	92,9	74,3
Миколаївська	567,3	1503,0	555,1	447,0	377,4	344,9	272,7
Одеська	70,1	66,7	0,8	1,0	0,6	0,5	0,5
Полтавська	6,6	13,8	2,4	6,1	7,5	9,6	10,3
Рівненська	1,1	3,9	8,5	9,0	10,7	10,9	10,9
Сумська	8711,9	938,1	1345,2	1438,3	1504,9	1554,8	1574,9
Тернопільська	0,3	0,3	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Харківська	77,4	22,2	3,1	32,2	33,9	37,1	39,8
Херсонська	194,3	124,8	6,0	6,2	6,1	9,6	8,2
Хмельницька	1,5	1,7	1,4	1,5	1,5	1,7	1,6
Черкаська	4,0	5,0	1,6	2,1	0,8	1,5	1,2
Чернівецька	84,6	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Чернігівська	3,5	2,6	5,6	5,6	2,7	2,3	3,0
м.Київ	57,3	65,6	1,2	1,1	1,0	1,0	0,6
м.Севастополь	45,7	1,3	1,3	1,3	0,8	0,5	0,5

**Наявність відходів I класу небезпеки у місцях
видалення відходів та на території підприємств
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Accumulation of wastes of the I grade of hazard in managed dump-sites and on
the territory of enterprises in Crimea Autonomous Republic and oblasts
(at the end of the year, tons)*

(тонн)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	28932,6	149120,9	38612,5	39049,9	36208,3	34673,8	35453,1
Автономна							
Республіка Крим	0,0	6,6	4,8	4,3	66,0	11,0	2,8
Вінницька	40,9	12,1	20,7	17,4	16,6	26,6	29,8
Волинська	11,9	76,5	277,5	246,1	245,0	158,3	25,4
Дніпропетровська	267,3	121,6	88,2	78,8	76,9	70,0	62,7
Донецька	1638,2	1746,0	1832,4	1988,1	1970,9	1967,5	1994,4
Житомирська	238,4	306,7	326,0	296,7	288,9	257,9	262,0
Закарпатська	59,4	6,0	5,8	2,1	3,0	3,0	3,4
Запорізька	529,9	966,8	228,7	221,3	255,6	237,1	232,3
Івано-Франківська	10806,0	11939,6	11098,7	11099,8	11097,1	11101,0	11097,9
Київська	1412,2	1836,1	159,1	145,1	164,1	176,7	169,5
Кіровоградська	2060,6	2040,9	1536,6	1537,0	1537,7	1452,9	1432,9
Луганська	1383,9	10244,0	14460,5	14416,9	14417,6	14372,9	14328,1
Львівська	8,1	18,7	2,2	6,0	5,5	8,2	8,4
Миколаївська	207,0	192,3	11,6	6,8	7,8	7,4	8,7
Одеська	40,3	68,0	430,9	237,4	406,0	380,5	356,6
Полтавська	552,8	579,7	121,1	147,5	195,1	216,1	197,3
Рівненська	6,6	48,7	120,9	95,1	94,1	90,0	86,5
Сумська	12,3	1422,5	742,3	660,3	645,3	625,0	846,0
Тернопільська	18,8	23,9	12,1	22,2	83,9	22,1	26,2
Харківська	2012,8	606,0	289,3	1043,8	1389,5	746,6	616,9
Херсонська	258,6	112084,3	855,9	741,1	718,3	696,1	661,8
Хмельницька	352,3	555,1	317,6	259,2	165,0	163,9	162,9
Черкаська	2094,5	1262,9	111,4	78,9	65,3	65,0	491,8
Чернівецька	15,7	32,5	16,5	19,6	17,1	16,1	15,8
Чернігівська	4590,6	2653,6	5496,3	5613,2	1959,8	1490,7	2026,9
м.Київ	309,8	185,3	41,5	40,2	310,6	308,3	300,8
м.Севастополь	3,7	84,5	3,9	25,0	5,6	2,9	5,3

**Основні показники поводження з відходами I-III класів небезпеки
в Автономній Республіці Крим та областях у 2009 році**

*Main indicators of handling the wastes of the I-III grades of hazard
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (tons)*

(тонни)

	Утворилось	Утилізо- вано	Знешкод- жено	Видалено (захоронено)	Відправлено у місця неорганізо- ваного складування за межі підприємств	Наявність у місцях видалення відходів та на території підприємств на кінець року
УКРАЇНА	1230338,3	794406,6	47298,4	333246,2	805,1	20852306,4
Автономна						
Республіка Крим	211249,4	13534,6	2067,9	193910,6	—	1722535,5
Вінницька	2490,2	2235,9	6,6	1,3	—	341,0
Волинська	805,8	230,6	52,9	58,0	—	1451,7
Дніпропетровська	241896,4	321848,4	1722,5	8854,4	617,5	833157,9
Донецька	188658,7	93931,7	4733,3	46995,5	—	6331837,1
Житомирська	4720,5	166,1	131,0	3983,0	14,4	35428,5
Закарпатська	1073,8	708,8	44,0	19,4	11,2	331,4
Запорізька	75546,6	8146,0	206,0	59882,4	—	8259000,2
Івано-Франківська	4224,7	251,8	2375,6	169,3	—	64491,4
Київська	3299,1	1646,6	6,5	37,6	—	157710,9
Кіровоградська	2799,8	409,3	85,7	15,1	—	15303,3
Луганська	20131,0	930,8	9696,4	1786,7	4,7	902569,2
Львівська	1473,4	457,2	679,5	40,0	—	189621,1
Миколаївська	201047,5	241018,2	288,2	7463,1	1,9	325196,6
Одеська	5876,3	744,0	173,6	11,8	115,0	1204,6
Полтавська	63910,2	25443,5	1110,0	1660,9	14,1	15544,2
Рівненська	1370,6	268,2	4,1	13,0	—	12596,4
Сумська	69147,1	37389,9	20715,5	4147,3	—	1855559,9
Тернопільська	11140,3	11054,8	2,6	1,1	—	126,7
Харківська	75552,7	4612,0	1025,1	3712,2	0,4	110385,7
Херсонська	32877,5	27645,4	313,6	169,9	—	9026,5
Хмельницька	1018,1	139,9	8,9	219,6	25,3	2103,4
Черкаська	2484,2	93,5	1685,6	3,9	—	1623,7
Чернівецька	116,4	41,8	—	0,5	—	70,7
Чернігівська	1586,5	218,1	49,5	30,2	0,6	3288,4
м.Київ	5358,7	1182,5	104,1	51,4	—	1596,8
м.Севастополь	482,8	57,0	9,7	8,0	—	203,6

**Утворення відходів I-III класів небезпеки та їхня наявність
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Production of the wastes of the I-III grades of hazard and their accumulation
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand tons)*

(тис. т)

	Утворення відходів			Наявність у місцях видалення відходів та на території підприємств на кінець року		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі	
		I класу небезпеки	II класу небезпеки		I класу небезпеки	II класу небезпеки
Україна	1230,3	3,8	299,1	20852,3	35,5	2289,5
Автономна Республіка Крим	211,2	0,1	207,0	1722,5	0,0	1721,6
Вінницька	2,5	0,1	0,3	0,3	0,0	0,1
Волинська	0,8	0,0	0,4	1,5	0,0	0,1
Дніпропетровська	241,9	0,3	5,3	833,2	0,1	47,7
Донецька	188,7	0,2	42,1	6331,8	2,0	248,6
Житомирська	4,7	0,1	0,3	35,4	0,3	0,2
Закарпатська	1,1	0,0	0,2	0,4	0,0	0,1
Запорізька	75,5	0,2	0,7	8259,0	0,2	0,2
Івано-Франківська	4,2	0,0	0,4	64,5	11,1	1,6
Київська	3,3	0,1	0,2	157,7	0,2	4,6
Кіровоградська	2,8	0,0	0,4	15,3	1,4	0,7
Луганська	20,1	0,5	11,0	902,6	14,3	69,5
Львівська	1,5	0,0	0,4	189,6	0,0	152,6
Миколаївська	201,0	0,0	0,8	325,2	0,0	0,7
Одеська	5,9	0,0	0,2	1,2	0,4	0,1
Полтавська	63,9	0,3	2,8	15,5	0,2	0,6
Рівненська	1,4	0,1	0,3	12,6	0,1	1,6
Сумська	69,1	0,2	23,4	1855,6	0,9	37,1
Тернопільська	11,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0
Харківська	75,6	0,6	1,7	110,4	0,6	0,9
Херсонська	32,9	0,1	0,1	9,0	0,7	0,0
Хмельницька	1,0	0,0	0,3	2,1	0,2	0,1
Черкаська	2,5	0,1	0,2	1,6	0,5	0,5
Чернівецька	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
Чернігівська	1,6	0,7	0,2	3,3	2,0	0,2
м.Київ	5,4	0,1	0,1	1,6	0,3	0,0
м.Севастополь	0,5	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0

**Основні показники поводження з відходами I - III класів небезпеки
за групами небезпечних відходів у 2009 році**

*Main indicators on handling the wastes of the I-III grades of hazard
by groups of hazardous wastes in 2009 (tons)*

(m)

	Утворилось	Утилізо- вано	Знешкод- жено	Видалено (захоронено)	Відправлено у місця неорганізова ного складування за межі підприємств	Наявність у місцях видалення відходів та на території підприємств на кінець року
A	1	2	3	4	5	6
Всього	1230338,3	794406,6	47298,4	333246,2	805,1	20852306,4
Відходи, що містять метали та їхні сполуки	418293,4	270483,6	2277,0	69791,3	4,0	10659309,8
Відходи, що містять алюміній та його сполуки	9739,6	7238,8	45,7	5206,1	—	216311,9
Відходи, що містять барій та його сполуки (крім сульфату барію)	14,9	5,8	0,1	0,0	—	118,1
Відходи, що містять берилій та його сполуки	—	—	—	—	—	274,0
Відходи, що містять ванадій та його сполуки	160,3	—	—	17,2	—	1629,3
Відходи, що містять вольфрам та його сполуки	26,2	0,1	2,7	0,7	0,0	16,7
Відходи, що містять германій та його сполуки	12,8	—	—	—	—	—
Відходи, що містять залізо та його сполуки	208092,4	72594,6	838,0	48905,7	2,0	8639547,4
Відходи, що містять кадмій та його сполуки	27,2	0,5	2,0	2,1	—	40,6
Відходи, що містять калій металевий у незв'язаній формі	1,0	0,5	—	—	—	—
Відходи, що містять кальцій металевий у незв'язаній формі	96,5	28,4	2,1	1,0	—	20,4
Відходи, що містять кобальт та його сполуки	8,5	—	—	8,3	—	11,0
Відходи, що містять літій металевий у незв'язаній формі	1,7	—	—	—	—	0,0
Відходи, що містять магній металевий у незв'язаній формі	—	—	1,0	—	—	—
Відходи, що містять марганець та його сполуки	107215,5	147517,4	0,1	136,6	—	687211,1
Відходи, що містять мідь та її сполуки	3935,0	907,1	—	11,0	—	1618,5
Відходи, що містять молібден та його сполуки	0,0	—	—	—	—	1247,4
Відходи, що містять натрій металевий у незв'язаній формі	1,5	1,6	0,2	—	—	7,3
Відходи, що містять нікель та його сполуки	304,6	3,4	—	19,5	—	16600,1
Відходи, що містять ніобій та його сполуки	0,4	—	—	—	—	—

продовження

continued

A	1	2	3	4	5	6
Відходи, що містять олово та його сполуки	8,3	6,3	—	—	—	3,0
Відходи, що містять ртуть та її сполуки (у тому числі люмінесцентні лампи)	1109,1	2,0	1189,6	278,5	0,1	723,1
Відходи, що містять свинець та його сполуки (у т. ч. батареї акумуляторні цілі чи розламані)	12515,1	33446,0	98,7	258,0	1,4	2515,5
Відходи, що містять срібло та його сполуки	31,8	—	0,0	0,1	—	13,3
Відходи, що містять стронцій та його сполуки	32,2	—	—	1,4	—	1,4
Відходи, що містять тантал та його сполуки	3,9	—	—	—	—	—
Відходи, що містять титан та його сполуки	113,7	—	—	107,7	—	13749,4
Відходи, що містять хром та його сполуки	4162,4	5,0	3,6	1057,5	—	22567,4
Відходи, що містять цинк та його сполуки	2188,4	1455,7	3,5	15,0	—	159225,2
Відходи, що містять цирконій та його сполуки	11520,7	—	0,2	—	—	3592,4
Інші відходи, що містять метали та їхні сполуки	56969,7	7270,4	89,5	13764,9	0,5	892265,3
Відходи, що містять неметали та їхні сполуки	61745,8	11342,0	2648,2	32885,8	10,1	5665313,9
Відходи, що містять арсен та його сполуки	215,1	0,4	214,6	—	—	22,7
Відходи, що містять кремній та його сполуки (крім хлорсиланів і кремнійорганічних мономерів)	31236,3	5502,8	217,0	22483,4	10,1	5354039,0
Відходи, що містять селен та його сполуки	—	—	—	0,0	—	0,1
Відходи, що містять телур та його сполуки	0,3	—	—	—	—	1,7
Відходи, що містять неорганічні сульфіді	145,3	145,1	—	—	—	212,7
Відходи, що містять фосфор та його неорганічні сполуки	6,9	1,1	0,1	4,6	—	570,1
Відходи, що містять неорганічні сполуки фтору (за виключенням фториду кальцію)	3532,8	487,0	—	—	—	169,2
Відходи, що містять хлор та його неорганічні сполуки	17854,9	4827,8	0,2	8993,1	—	206339,6
Відходи, що містять солі азотистої кислоти, оксиди азоту	0,8	—	—	—	—	107,8
Відходи, що містять азиди (солі азотноводневої кислоти) чи речовини вибухового характеру	3897,0	—	1848,0	0,4	—	227,3
Відходи, що містять солі хлорної кислоти	0,4	—	0,3	—	—	6224,0
Відходи, що містять неорганічні перекиси	0,4	0,4	—	—	—	—

продовження

continued

A	1	2	3	4	5	6
Відходи, що містять неорганічні ціаніди	0,2	—	—	—	—	0,2
Інші відходи, що містять неметали та їхні сполуки	4855,4	377,4	368,0	1404,3	—	97399,5
Відходи, що містять карбоніли металів	3,8	—	—	—	0,0	—
Відходи, що містять карбоніли хрому	3,8	—	—	—	0,0	—
Відходи, що містять корозійні речовини	243482,2	17674,7	20944,5	194739,2	11,1	1943967,6
Відходи, що містять кислотні розчини чи кислоти у твердому стані, відпрацьовані кислоти	231522,3	17214,0	19322,1	194718,6	—	1936554,5
Відходи, що містять основні розчини чи основи у твердому стані, відпрацьовані основи, луги	11139,6	25,2	1462,0	2,8	—	764,6
Відходи виробництва, приготування та використання мийних та очищувальних засобів на основі неорганічних кислот чи лугів (крім поверхнево-активних речовин (ПАР), мила, детергентів)	207,3	0,4	158,3	—	11,0	339,5
Відходи, що містять азбест (пил, порошок та волокна), шифер некондиційний чи розламаний	456,8	435,1	1,7	17,8	0,1	238,2
Відходи, що містять відпрацьовані каталізатори	156,2	—	0,4	—	—	6070,8
Відходи, що містять органічні аміни, інші органічні азотовмісні сполуки	10,4	0,4	—	0,4	—	518,4
Відходи, що містять аліфатичні аміни	5,5	0,4	—	0,4	—	2,0
Відходи, що містять ароматичні аміни	3,7	—	—	—	—	515,0
Відходи, що містять ізоціанати	1,2	—	—	—	—	1,4
Відходи виробництва та застосування органічної хімії чи такі, що містять органічні сполуки інші	21197,7	5733,6	5192,9	1490,5	34,4	491212,2
Відходи, що містять органічні сполуки сірки	153,5	4,1	1,1	—	0,1	169714,2
Відходи, що містять органічні сполуки фосфору	0,3	—	—	—	—	9,8
Відходи, що містять органічні сполуки фтору	0,2	—	—	0,0	—	2,2
Відходи, що містять органічні сполуки хлору (за виключенням хлорорганічних розчинників та хлорфенолів)	37,7	1,7	128,3	—	—	183,0
Відходи, що містять ефіри	62,0	0,0	—	1,4	—	2490,2
Відходи, що містять формальдегід	100,7	4,8	31,2	19,1	—	929,4

продовження

continued

A	1	2	3	4	5	6
Відходи, що містять креозоти	1388,2	222,1	684,9	284,5	—	1587,6
Відходи, що містять феноли та фенолові сполуки (у т.ч. хлорфеноли)	556,1	0,0	60,7	447,3	—	17149,3
Відходи, що містять галогеновані органічні розчинники	63,5	3,4	—	0,5	—	4936,5
Відходи, що містять органічні розчинники (крім галогенованих розчинників)	4995,2	54,7	4105,6	6,0	—	8868,2
Відходи, що містять хлорсилани та кремнійорганічні мономери	1,1	—	—	—	—	0,0
Відходи, що містять органогалогенні сполуки (крім інертних полімеризованих матеріалів)	1,7	1,4	—	—	—	116,1
Відходи, що містять поліциклічні чи гетероциклічні ароматичні органічні сполуки	1206,4	344,7	99,3	176,4	—	101983,3
Відходи, що містять поліхлоровані терфеніли, поліхлоровані нафталіни, полібромовані дифеніли (у т. ч. мастила трансформаторні) і т.п.	410,4	93,5	1,6	2,3	7,0	273,2
Відходи виробництва, виготовлення та використання хімічних речовин (консервантів) для просочування деревини	—	24,0	—	—	—	—
Відходи виробництва, приготування та використання чорнил, фарб, барвників, пігментів, лаків, оліфи, мастики, друкарської фарби та аналогічної продукції для покриття	2811,6	59,1	4,2	360,3	18,4	49374,4
Відходи виробництва, виготовлення та використання синтетичних смол, каучуку, латексу, пластифікаторів, клеїв та інших зв'язувальних матеріалів	7164,1	4370,3	10,5	60,6	8,9	5639,3
Відходи виробництва, приготування та використання хімікатів та фотоматеріалів	934,1	44,4	2,2	—	0,0	1845,0
Відходи оброблення металевих та пластмасових поверхонь включно з відходами гальванічного виробництва	871,5	11,6	63,3	125,4	—	29904,0
Відходи у вигляді смолистих залишків перегонки, дистиляції чи будь-якої піролітичної обробки, процесу	342,6	384,1	—	6,7	—	48621,6
Відходи, що містять бенз(а)пірен та інші поліароматичні вуглеводні	96,8	109,7	—	—	—	47584,9

продовження

continued

A	1	2	3	4	5	6
Відходи, що містять стійкі органічні забруднювачі (СОЗ)	1,3	—	77,6	—	—	11138,7
Гептахлор	—	—	—	—	—	0,2
Гексахлорбензол (ГХБ)	—	—	—	—	—	11087,6
Дихлордифенілтрихлоретан (ДДТ)	0,1	—	—	—	—	10,5
Поліхлордифеніли (ПХД)	1,2	—	77,6	—	—	40,4
Відходи пестицидів і агрохімікатів, непридатні чи заборонені пестициди	24,3	13,2	1344,1	125,6	—	7361,9
Відходи виробництва, приготування та використання пестицидів, непридатні та заборонені до використання, неідентифіковані пестициди	6,0	12,4	1343,7	56,0	—	6883,4
Відходи виробництва, приготування та використання агрохімічної продукції іншої, у т. ч. непридатної або забороненої до використання	0,0	—	0,4	69,6	—	473,5
Відходи, що містять тару та пакування з під пестицидів	18,3	0,8	—	—	—	5,0
Відходи, що містять озоноруйнівні речовини	0,1	—	—	—	—	—
Відходи побутової хімії в аерозольній упаковці, у тому числі препаратів для боротьби з побутовими комахами	0,1	—	—	—	—	—
Відходи медичного чи ветеринарного походження, фармацевтичної продукції та від лікування людей чи тварин, інші медичні відходи	42344,2	40568,9	328,4	20,0	670,4	7869,5
Прилади медичного призначення, що не відповідають установленим вимогам, відповідним чином не маркировані, зіпсовані чи використані (у т. ч. шприци, термометри, набори для діагностичних аналізів, медичні інструменти тощо)	34,9	1,5	234,3	—	0,7	3,6
Відходи виробництва та приготування фармацевтичної продукції	96,4	0,4	0,4	—	—	366,0
Відходи, що містять фармацевтичні чи ветеринарні сполуки та проміжні продукти їхнього виробництва	72,5	—	—	—	0,1	1581,2
Відходи, що містять біоциди та фітофармацевтичні речовини	0,5	—	0,5	—	—	—
Відходи, що утворюються при дезинфекції, дезинсекції, деритаризації	18,3	0,3	11,1	—	—	—

продовження

continued

A	1	2	3	4	5	6
Відходи, що містять речовини знезаражувальні та антисептичні, зіпсовані, відпрацьовані чи неідентифіковані	17,7	0,0	7,6	—	3,0	0,1
Відходи, що містять інфекційні речовини	77,8	0,1	72,8	—	0,2	3,6
Відходи агропромислового комплексу (крім пестицидів та отрутохімікатів, які прийшли у непридатність або заборонені для використання)	42026,1	40566,6	1,7	20,0	666,4	5915,0
Відпрацьовані нафтопродукти, нафтошлами та нафтовідходи	106201,0	90942,9	10961,0	4322,2	29,8	404104,0
Нафтовідходи та нафтошлами	44915,3	34363,0	1278,2	1358,7	0,5	111406,6
Відходи, що містять відпрацьовані та непридатні для використання за їхнім первинним призначенням мінеральні масла, у т. ч. масляні фільтри	17232,0	10504,4	304,0	340,7	2,8	5136,1
Відходи, що містять відпрацьовані мастильно-охолоджувальні рідини, масляно-водяні, вуглеводнево-водяні суміші та емульсії	30446,2	43512,0	4933,2	2026,0	10,7	146333,0
Відходи, забруднені нафтопродуктами (ґрунт, деревина, дрантя)	13607,5	2563,5	4445,6	596,8	15,8	141228,3
Відходи гірничої промисловості і розроблення кар'єрів при добуванні та збагаченні руд і мінеральної сировини	663,7	—	—	7,5	—	18297,5
Відходи, що містять забруднений ґрунт, пісок, глину включно з відходами драгування	674,5	18,9	43,7	165,8	4,0	2256,4
Відходи пилогазоочищувальних споруд та установок	30311,5	29078,2	—	27,4	0,0	20054,1
Відходи від очищення промислових та комунальних стічних вод	12116,3	171,1	6,5	4797,2	0,3	979047,4
Відходи, що містять тару з під хімічних речовин, яка не має маркування або незво-ротну тару, що забруднена потенційно небезпечними речовинами (крім тари з під пакування пестицидів)	349,0	7,9	21,4	24,3	—	1451,5
Залишки від операцій по видаленню промислових відходів	359,4	0,1	32,1	335,1	—	2656,3
Інші відходи	292559,7	328371,1	3421,0	24513,9	41,0	637747,2

**Структура показників поводження з відходами I - III класів небезпеки
за основними групами небезпечних відходів у 2009 році**

*Structure of indicators on handling the wastes of the I-III grades of hazard
by main groups of hazardous wastes in 2009 (percent)*

(відсотків)

	Утворилось	Утилізо- вано	Знешкод- жено	Видалено (захоронено)	Відправлено у місця неорганізо- ваного складування за межі підприємств	Наявність у місцях видалення відходів та на території підприємств на кінець року
A	1	2	3	4	5	6
Всього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Відходи, що містять метали та їхні сполуки	34,0	34,1	4,8	20,9	0,5	51,1
Відходи, що містять неметали та їхні сполуки	5,0	1,4	5,6	9,9	1,3	27,2
Відходи, що містять карбоніли металів	0,0	—	—	—	0,0	—
Відходи, що містять корозійні речовини	19,8	2,2	44,3	58,4	1,4	9,3
Відходи, що містять органічні аміни, інші органічні азотовмісні сполуки	0,0	0,0	—	0,0	—	0,0
Відходи виробництва та застосування органічної хімії чи такі, що містять органічні сполуки інші	1,7	0,7	11,0	0,5	4,3	2,4
Відходи, що містять стійкі органічні забруднювачі (CO3)	0,0	—	0,2	—	—	0,1
Відходи пестицидів і агрохімікатів, непридатні чи заборонені пестициди	0,0	0,0	2,8	0,0	—	0,0
Відходи, що містять озоноруйнівні речовини	0,0	—	—	—	—	—
Відходи медичного чи ветеринарного поход- ження, фармацевтичної продукції та від лікування людей чи тварин, інші медичні відходи	3,4	5,1	0,7	0,0	83,2	0,0

продовження

continued

A	1	2	3	4	5	6
Відпрацьовані нафто-продукти, нафтошлами та нафтовідходи	8,6	11,5	23,2	1,3	3,7	1,9
Відходи гірничої промисловості і розроблення кар'єрів при добуванні та збагаченні руд і мінеральної сировини	0,1	—	—	0,0	—	0,1
Відходи, що містять забруднений ґрунт, пісок, глину включно з відходами драгування	0,1	0,0	0,1	0,1	0,5	0,0
Відходи пилогазоочишувальних споруд та установок	2,5	3,7	—	0,0	0,0	0,1
Відходи від очищення промислових та комунальних стічних вод	1,0	0,0	0,0	1,4	0,0	4,7
Відходи, що містять тару з під хімічних речовин, яка не має маркування або незворотну тару, що забруднена потенційно небезпечними речовинами (крім тари з під пакування пестицидів)	0,0	0,0	0,0	0,0	—	0,0
Залишки від операцій по видаленню промислових відходів	0,0	0,0	0,1	0,1	—	0,0
Інші відходи	23,8	41,3	7,2	7,4	5,1	3,1

**Основні показники поводження з відходами I-III класів небезпеки
за видами економічної діяльності у 2009 році**

*Main indicators of handling the wastes of the I-III grades of hazard
by types of economic activity in 2009 (thousand tons)*

(т)

	Утворилось	Викорис- тано	Знешкод- жено	Відправ- лено у спеціально відведені місця чи об'єкти, включаючи полігони твердих побутових відходів	Відправ- лено у місця неорганізо- ваного складу- вання за межі підпри- ємств	Наявність у спеціально відведених місцях чи об'єктах та на території підприємств на кінець року
Всього	1230338,3	794406,6	47298,4	333246,2	805,1	20852306,4
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	230827,6	281754,5	74,2	7476,7	67,8	197191,6
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	411,0	135,6	11,2	0,1	0,1	381,3
Рибальство, рибництво та пов'язані з ними послуги	100,7	35,9	0,8	0,5	—	26,1
Добувна промисловість	16755,3	7627,7	51,7	416,1	29,5	133870,4
у тому числі						
добування паливно-енергетичних корисних копалин	11715,0	6213,1	36,1	267,4	15,3	25979,9
добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	5040,3	1414,6	15,6	148,7	14,2	107890,5
Переробна промисловість	916638,1	491988,0	36862,6	321137,3	89,7	20329122,4
у тому числі						
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	9537,1	556,2	48,0	33,9	14,3	712,1
текстильне виробництво, виронництво одягу, хутра та виробів з хутра	495,3	3,6	0,3	1,5	—	67,2
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	5130,0	5,2	0,2	18,7	0,5	137062,2
оброблення деревини та виробниц- тво виробів з деревини, крім меблів	603,9	154,0	87,0	3,8	—	228,9
целюлозно-паперове виробництво, видавнича діяльність	8325,1	61,1	12,6	3983,0	13,0	34800,5
виробництво коксу, продуктів нафто- перероблення та ядерних матеріалів	7423,6	3195,2	1687,3	757,4	—	351741,0
хімічне виробництво	299829,5	52307,8	28007,8	208411,1	—	4956723,3
виробництво гумових та пластма- сових виробів	1575,0	363,8	32,4	42,5	—	19257,0
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	8201,3	928,4	60,7	185,0	11,3	32649,5
металургійне виробництво та вироб- ництво готових металевих виробів	460753,1	402423,5	4719,5	97744,3	0,4	14548394,8
виробництво машин та устаткування	68982,6	7301,6	525,4	6575,0	23,5	214345,8

продовження

continued

	Утворилось	Викорис- тано	Знешкод- жено	Відправ- лено у спеціально відведені місця чи об'єкти, включаючи полігони твердих побутових відходів	Відправ- лено у місця неорганізо- ваного складу- вання за межі підпри- ємств	Наявність у спеціально відведених місцях чи об'єктах та на території підприємств на кінець року
виробництво електричного, елек- тонного та оптичного устаткування	9861,2	298,7	12,0	68,5	25,0	2752,0
виробництво транспортних засобів та устаткування	27376,3	1226,1	1572,8	1675,3	1,7	20233,1
інші галузі промисловості	8544,1	23162,8	96,6	1637,3	—	10155,0
Виробництво та розподілення електро- енергії, газу та води	9414,4	3036,4	539,7	322,1	1,6	15261,4
Будівництво	2493,4	772,7	50,6	115,1	0,6	63727,2
Торгівля, ремонт автомобілів, побу- тових виробів та предметів особистого вжитку	1638,6	1259,6	17,6	4,5	1,3	1384,4
Діяльність готелів та ресторанів	23,1	7,2	3,0	—	0,8	6,4
Діяльність транспорту та зв'язку	40778,6	6993,8	6369,4	193,3	609,2	14263,6
у тому числі						
наземного транспорту	9894,9	2978,0	2878,1	69,4	0,7	2032,8
водного транспорту	1341,0	72,8	0,4	0,5	—	16,4
авіаційного транспорту	55,7	0,2	38,9	—	—	2,0
Фінансова діяльність	53,7	—	—	0,0	—	1,4
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	3783,7	43,2	130,6	171,9	0,0	487,2
Державне управління	1725,6	216,3	189,4	7,6	—	3099,4
Освіта	270,4	72,1	0,0	0,2	—	63,0
Охорона здоров'я та надання соціаль- ної допомоги	3884,2	12,8	23,3	2,5	4,0	104,5
Надання комунальних та індивідуаль- них послуг; діяльність у сфері культури та спорту	1538,2	448,1	2974,3	3397,8	0,5	93314,3
у тому числі						
санітарні послуги, прибирання сміття та знищення відходів	963,8	146,3	2973,4	3397,5	0,5	93101,7
діяльність громадських організацій	2,8	1,2	—	—	—	1,9
діяльність у сфері культури та спор- ту, відпочинку та розваг	501,4	299,8	0,8	0,2	—	201,1
надання індивідуальних послуг	70,2	0,8	0,1	0,1	—	9,6
Інші	1,7	2,7	—	0,5	—	1,8

ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

2009

ДОВКІЛЛЯ
УКРАЇНИ

**Охорона та використання
лісових ресурсів**

2009

Timber resources protection and use

Лісогосподарська діяльність

У 2009р. вироблено продукції лісового господарства у фактичних цінах на суму 3138,1 млн.грн., що на 244,7 млн.грн. (на 7,2%) менше, ніж у 2008р. Частка продукції лісозаготівель у загальних обсягах продукції лісового господарства становила 84,6%.

Рубки лісу та заготівля деревини у 2009 році

	Площа		Заготівля деревини			
	тис.га	у % до попереднього року	тис.куб.м			у % до попереднього року
			усього	у т.ч. ліквідної	з неї ділової	
Рубки лісу – всього	357,9	84,2	15876,5	14221,4	6182,1	89,8
рубки головного користування	26,8	94,3	7211,8	6704,4	3817	95,8
рубки формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства	329,5	83,7	8600,3	7463,3	2349,8	85,5
рубки лісу, не пов'язані з веденням лісового господарства	1,6	53,4	64,4	53,7	15,3	61,6

Із загальних обсягів заготовленої деревини лісоматеріали круглі становили 6181,6 тис.куб.м (39%), дров'яна деревина для технологічних потреб – 3390,8 тис.куб.м (21%), дрова для опалення – 4219,2 тис. куб.м (27%).

У 2009р. лісогосподарськими підприємствами від рубок головного користування (включаючи підготовчі роботи 2010р.) фактично заготовлено 6,7 млн.куб.м ліквідної деревини, у тому числі за господарствами: твердолистяному – 1,9 млн.куб.м, м'яколистяному – 1,2 млн.куб.м, хвойному – 3,6 млн.куб.м.

Лісогосподарськими підприємствами проводилася заготівля продукції побічного лісового користування та лісових матеріалів. У 2009р. ними було заготовлено 3,0 тис.т деревних соків, 643 тис.шт. новорічних ялинок, 58 т кори, 3,2 тис.т лісових ягід та дикорослих плодів, 11 т горіхів, 2,8 тис.т сіна, 558 т грибів, 205 т лікарських рослин.

Протягом 2009р. відтворення лісів проведено на 80,9 тис.га земель лісового фонду, що на 0,9% більше, ніж у 2008р., з них 64,5 тис.га – садіння і висівання лісу, 16,4 тис.га – природне поновлення. У вкриті лісом землі переведено 48,2 тис.га лісових культур та ділянок з природним поновленням, що на 14% менше, ніж у 2008р.

Станом на 1 травня 2009р. залишок неочищених площ рубок складав 5,8 тис.га, що в 1,3 раза менше, ніж у 2008р., а залишок невивезеної деревини, яка підлягала реалізації, зменшився в 1,4 раза і становив 717,9 тис.куб.м.

Внаслідок порушень лісового законодавства (10,3 тис. випадків) було заподіяно шкоди лісовому господарству на 53,9 млн.грн., знищено та пошкоджено 28,6 тис.куб.м деревини (на 23% менше, ніж у 2008р.).

Площа лісу, пройдена пожежами, в цілому по країні порівняно з попереднім роком збільшилась на 14% і склала 6,3 тис.га, проте заподіяні ними збитки зменшились у 2,4 раза і склали 24,7 млн.грн. Під час пожеж згоріло та пошкоджено 0,2 млн.куб.м лісу на пні та заготовленої лісової продукції (у 2008р. – 0,4 млн.куб.м) загальною вартістю 5,3 млн.грн. (22% від загальної суми збитків).

Частка лісових земель, що зазнали низових пожеж, склала 83,9%, або 5300 га, верхових – 16,0%, або 1010 га, підземних – 0,1%, або 5 га. Крім того, пожежами пошкоджено 451 га нелісових земель, віднесених до лісового фонду країни.

Впродовж 2009р. від пошкоджень шкідливими комахами, хворобами лісу, впливу несприятливих погодних умов та лісових пожеж загинуло 13,5 тис.га лісових насаджень, що на 4,8 тис.га менше проти попереднього року. В лісах на площі 139,7 тис.га у 2009р. виявлено нові осередки шкідників і хвороб лісу, з неї 26,6% припадає на осередки хвоєгризучих шкідників.

Виконання лісозахисних заходів зі знищення осередків шкідників та хвороб лісу проведено на площі 100,2 тис.га (20% площ лісу, пошкодженого на початок року). Основна частина робіт по захисту лісів від шкідників (76,2 тис.га, або 76,1%) проводилась біологічними препаратами, решта (24,0 тис.га, або 23,9%) – хімічними препаратами. В результаті здійснення заходів та під впливом природних факторів ліквідовано осередків шкідників та хвороб лісу на площі 97,0 тис.га проти 110,7 тис.га у 2008р.

У той же час, на кінець 2009р. залишилося 546,5 тис.га лісу, пошкодженого шкідниками та хворобами (проти 510,0 тис.га у 2008р.), що становить 5,1% від площі лісового фонду. Із загальної ураженої площі лісу 310,2 тис.га пошкоджено хворобами, 155,3 тис.га – хвоєгризучими шкідниками, 43,4 тис.га – листогризучими, 37,6 тис.га – іншими шкідниками. Понад третина площі лісу, ураженої шкідниками та хворобами (192,1 тис.га), потребує негайних заходів боротьби.

Динаміка основних показників ведення лісового господарства

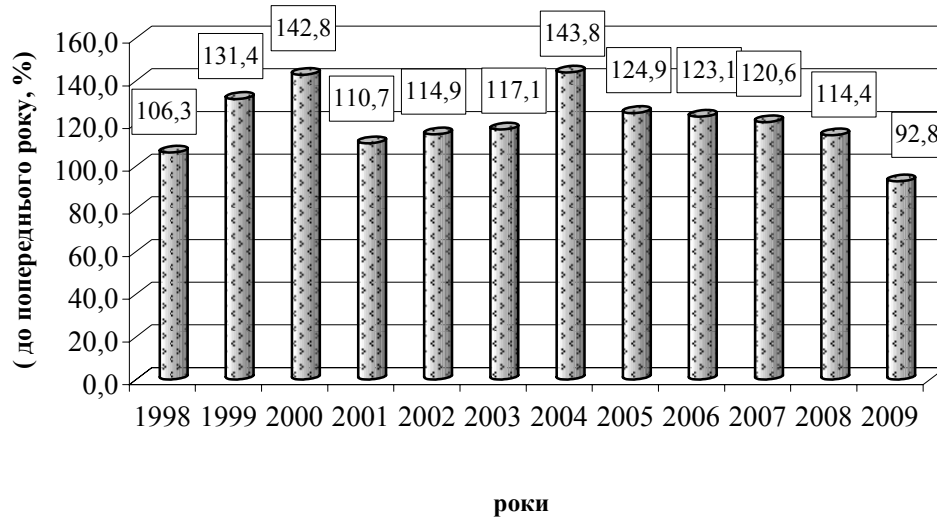
Main indicators dynamics of the forestry management

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Обсяги продукції лісового господарства (у фактичних цінах), млн.грн.	...	744,4	1991,1	2451,1	2956,3	3382,7	3138,1
Заготівля деревини, тис.куб.м	17124	17760	19014	17688	15876
з неї ліквідної	9741	11262	15244	15849	16884	15724	14221
у т.ч.							
від рубок головного користування	4574	5236	6456	6828	7075	6997	6704
від рубок формування і оздоровлення лісів та інших заходів	5167	6025	8788	9021	9809	8727	7517
Площа рубок, тис.га	504,2	455,1	464,7	468,2	476,2	425,3	357,9
у т.ч.							
головного користування	20,3	22,2	27,1	28,1	29,4	28,4	26,8
формування і оздоровлення лісів та інших заходів	483,9	432,9	437,6	440,1	446,8	396,9	331,1
Збір живиці, т	...	4416,2	1622,1	1147,4	1012,5	270,4	—
Відтворення лісів, тис.га	38,4	37,8	58,6	66,7	73,6	80,2	80,9
у т.ч.							
садіння і висівання лісу	33,9	29,8	45,8	54,0	60,0	64,9	64,5
природне поновлення лісу	4,5	8,0	12,8	12,7	13,6	15,3	16,4
Переведено лісових культур у вкриті лісом землі, тис.га	36,0	26,9	26,5	29,5	31,5	44,6	48,2
Залишки деревини на лісосіках ¹ , тис.куб.м	461,8	692,2	767,7	710,6	961,8	1024,6	717,9
Залишок неочищених площ ¹ , тис.га	4,4	4,1	2,4	8,7	7,6	7,5	5,8
Кількість лісових пожеж	3758	3696	4223	3842	6100	4042	7036
Лісова площа, пройдена пожежами, тис.га	3,5	1,6	2,3	4,3	13,8	5,5	6,3
Збитки, заподіяні лісовими пожежами ² , тис.грн.	178,5	1367,6	3535,0	5917,6	188412,2	58750,3	24686,4

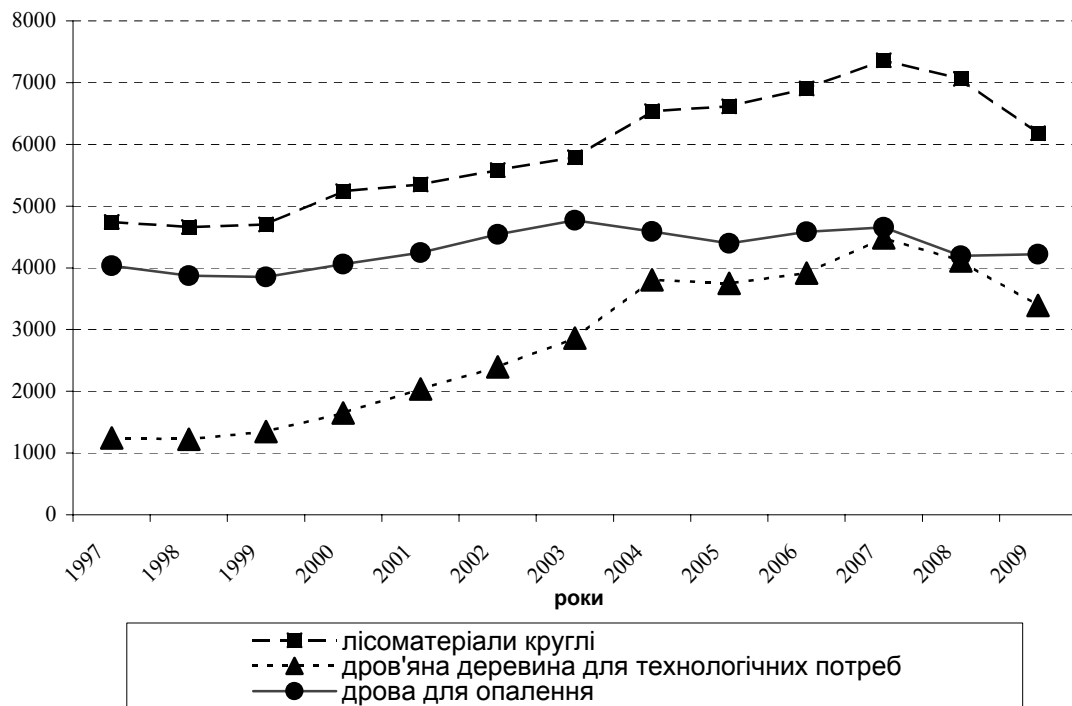
¹ Станом на 1 травня відповідного року

² За 1995р.- млрд.крб.

**Темпи росту обсягів продукції
лісового господарства (у фактичних цінах)**

**Заготівля ліквідної деревини за категоріями технічної
придатності, тис.куб.м**

**Обсяги продукції лісового господарства
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Forestry output, works and services
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (million hryvnia)*

(у фактичних цінах, млн.грн.)

	1997	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	373,0	744,4	1991,1	2451,1	2956,3	3382,7	3138,1
Автономна							
Республіка Крим	2,9	6,4	11,9	16,9	21,8	28,0	38,6
Вінницька	12,4	27,6	77,5	102,2	121,0	142,6	129,9
Волинська	25,5	26,8	96,2	118,0	148,9	166,5	152,8
Дніпропетровська	2,6	4,5	11,1	14,2	18,0	21,5	23,7
Донецька	1,3	3,3	9,5	12,6	16,6	23,2	29,6
Житомирська	49,3	93,6	258,9	322,5	387,4	460,4	436,8
Закарпатська	18,5	58,2	107,9	130,6	162,5	170,9	165,3
Запорізька	2,0	2,4	6,1	9,6	12,5	14,7	18,7
Івано-Франківська	23,6	37,9	97,0	114,3	148,6	172,2	170,7
Київська	32,6	68,1	170,9	196,1	225,6	259,4	231,9
Кіровоградська	4,1	10,6	22,3	30,3	40,6	48,8	40,8
Луганська	5,9	12,2	27,6	35,9	47,4	56,0	61,9
Львівська	27,2	62,7	157,5	193,4	235,4	242,3	213,6
Миколаївська	3,2	3,4	9,7	14,1	18,2	21,0	26,5
Одеська	3,0	4,4	21,7	28,4	34,8	36,9	35,9
Полтавська	8,2	20,2	47,9	59,0	62,1	80,4	72,2
Рівненська	31,4	63,0	191,6	225,4	278,9	325,5	308,8
Сумська	18,1	34,0	114,5	168,1	189,9	217,3	205,8
Тернопільська	5,9	18,2	37,5	46,9	56,1	61,2	49,4
Харківська	16,2	40,7	75,3	83,3	91,2	99,8	81,3
Херсонська	3,0	3,7	19,8	25,0	43,2	37,0	35,2
Хмельницька	16,6	33,3	98,1	116,8	124,5	137,2	128,5
Черкаська	11,9	23,7	75,6	91,0	113,0	128,1	110,8
Чернівецька	21,1	33,5	82,1	107,9	131,5	153,5	161,9
Чернігівська	24,5	48,1	142,5	167,9	197,9	233,8	179,0
м.Київ	1,6	3,3	17,7	18,0	25,3	40,1	23,9
м.Севастополь	0,4	0,6	2,7	2,7	3,4	4,4	4,6

**Площа рубок лісу за видами рубок
в Автономній Республіці Крим та областях у 2009р.**

*Area of the actual felling of the forest
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thsd.hectares)*

(тис. га)

	Площа земель лісового фонду ¹	Площа рубок лісу	У тому числі			
			рубки головного користу- вання	рубки фор- мування і оздоровлен- ня лісів та інші заходи	з них	
					рубки догляду	інші рубки та заходи
Україна	10782,2	357,9	26,8	331,1	78,9	252,2
Автономна Республіка Крим	331,2	3,4	—	3,4	1,4	2,0
Вінницька	362,6	19,2	1,3	17,9	6,6	11,3
Волинська	697,3	31,9	2,3	29,6	5,5	24,1
Дніпропетровська	198,6	1,5	—	1,5	0,5	1,0
Донецька	213,2	4,4	—	4,4	1,1	3,3
Житомирська	1089,5	43,3	4,4	38,9	9,1	29,8
Закарпатська	694,0	23,2	1,1	22,1	4,5	17,6
Запорізька	121,9	1,9	—	1,9	0,3	1,6
Івано-Франківська	626,0	19,6	1,3	18,3	3,5	14,8
Київська	746,0	17,6	1,8	15,8	4,4	11,4
Кіровоградська	167,8	3,9	0,2	3,7	0,6	3,1
Луганська	340,0	11,6	0,1	11,5	2,9	8,6
Львівська	689,9	18,5	2,6	15,9	6,2	9,7
Миколаївська	127,4	2,0	—	2,0	0,4	1,6
Одеська	260,0	4,5	0,0	4,5	0,9	3,6
Полтавська	270,6	7,7	0,3	7,4	1,6	5,8
Рівненська	845,9	40,9	2,6	38,3	5,1	33,2
Сумська	444,9	18,8	1,4	17,4	4,0	13,4
Тернопільська	196,4	7,8	0,6	7,2	2,8	4,4
Харківська	419,4	9,8	0,2	9,6	1,7	7,9
Херсонська	265,1	4,5	—	4,5	1,4	3,1
Хмельницька	285,9	11,8	1,1	10,7	4,4	6,3
Черкаська	345,0	16,5	0,9	15,6	4,3	11,3
Чернівецька	258,0	12,0	2,2	9,8	3,5	6,3
Чернігівська	713,4	18,5	2,4	16,1	1,8	14,3
м.Київ	34,6	2,9	—	2,9	0,3	2,6
<u>м.Севастополь</u>	37,6	0,2	—	0,2	0,1	0,1

¹ За підсумками державного обліку лісового фонду на 1 січня 1996 року.

**Рубки догляду за лісом в молодих насадженнях
(освітлення та прочищення)
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Protection felling of the new plantations
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (thousand hectares)*

	<i>(тис.га)</i>							
	1990	1995 ¹	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	117,1	88,0	51,3	53,2	53,3	53,9	50,3	33,8
Автономна Республіка								
Крим	1,6	0,9	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1
Вінницька	6,3	5,8	3,7	3,2	3,2	3,5	3,2	3,2
Волинська	11,6	6,4	4,4	4,3	4,1	4,1	4,2	3,3
Дніпропетровська	2,1	0,3	0,1	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2
Донецька	1,3	0,8	0,7	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
Житомирська	10,8	10,7	5,7	6,9	7,3	7,6	7,4	3,5
Закарпатська	7,6	6,6	2,1	4,2	4,0	3,9	4,0	1,2
Запорізька	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
Івано-Франківська	6,8	7,6	3,9	3,3	3,4	3,7	3,3	2,1
Київська	4,1	3,0	2,1	2,5	2,5	2,5	2,4	1,2
Кіровоградська	1,3	1,0	0,4	0,7	0,5	0,5	0,4	0,2
Луганська	1,3	1,0	0,6	0,7	0,6	0,8	0,7	0,8
Львівська	13,3	8,1	5,7	5,1	5,2	5,2	4,7	3,5
Миколаївська	0,9	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Одеська	0,8	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
Полтавська	2,3	1,0	0,4	0,8	0,9	0,9	0,9	0,7
Рівненська	14,8	8,3	4,0	3,4	3,2	3,2	3,1	2,2
Сумська	3,2	3,8	1,6	2,5	2,5	2,4	2,1	2,1
Тернопільська	5,1	3,1	2,3	1,5	1,6	1,6	1,5	1,5
Харківська	2,5	1,4	0,7	0,9	0,9	0,8	0,7	0,6
Херсонська	1,1	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0
Хмельницька	5,7	4,8	3,2	3,1	2,8	2,9	2,1	2,2
Черкаська	3,7	3,1	1,7	1,9	2,2	2,2	2,0	1,6
Чернівецька	3,2	4,4	3,2	3,0	3,0	3,1	3,2	2,0
Чернігівська	5,3	4,1	3,1	3,1	3,4	3,4	3,0	0,7
м.Київ		0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
м.Севастополь	...	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

¹ Крім того, в лісових насадженнях Укрзалізниці (Мінтранс) рубки догляду за лісом у молодих насадженнях (освітлення і прочищення), склали в 1995р. 0,5 тис.га.

**Заготівля ліквідної деревини
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Marketable timber storage in Crimea Autonomous Republic
and oblasts (thousand cubic meters)*

	<i>(тис.м³)</i>						
	1997	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	10597,6	11261,7	15244,3	15848,6	16884,3	15723,7	14221,4
Автономна							
Республіка Крим	45,0	54,4	60,1	57,7	63,0	71,9	65,5
Вінницька	451,3	438,2	624,7	649,4	722,5	690,2	639,6
Волинська	800,9	641,8	877,1	976,2	1023,2	907,3	849,3
Дніпропетровська	38,1	54,4	48,6	43,4	47,8	61,2	36,5
Донецька	58,0	36,5	51,6	55,4	62,6	62,8	66,2
Житомирська	1411,3	1356,3	1977,7	2166,3	2206,4	2157,3	2099,6
Закарпатська	608,3	906,7	1032,3	1010,0	1117,2	953,4	905,2
Запорізька	13,7	21,6	18,0	21,2	21,4	23,2	24,9
Івано-Франківська	466,3	518,0	784,6	826,3	950,5	864,7	839,3
Київська	640,4	950,1	1287,8	1252,6	1270,3	1210,2	999,5
Кіровоградська	85,2	101,2	213,8	206,4	213,3	202,7	181,0
Луганська	324,9	205,6	152,4	170,7	182,2	181,7	167,4
Львівська	679,5	774,1	1036,2	1126,9	1244,7	1165,9	960,4
Миколаївська	29,0	34,4	36,3	44,8	45,3	33,6	34,1
Одеська	78,9	71,5	136,7	134,4	124,6	100,5	88,3
Полтавська	206,4	386,7	328,1	337,7	333,0	324,7	315,8
Рівненська	914,0	816,0	1191,3	1262,7	1341,9	1320,6	1256,8
Сумська	627,4	640,2	902,9	987,4	977,6	954,9	854,8
Тернопільська	204,8	243,7	260,5	278,5	288,6	262,5	223,2
Харківська	377,1	406,9	578,3	519,6	519,8	451,1	422,7
Херсонська	97,7	68,6	146,5	128,3	370,2	155,3	130,5
Хмельницька	495,8	520,4	718,6	709,3	665,3	590,1	557,2
Черкаська	390,0	406,9	567,2	575,7	616,3	588,2	544,8
Чернівецька	560,1	569,3	804,3	826,0	920,9	866,1	821,8
Чернігівська	900,1	938,0	1284,9	1369,4	1451,8	1400,1	1051,5
м.Київ	89,1	97,8	122,2	110,4	101,7	121,4	82,6
м.Севастополь	4,3	2,4	1,6	1,9	2,2	2,1	2,9

**Заготівля лісоматеріалів круглих
в Автономній Республіці Крим і областях**

***Roundwood procurement in the total volume of salable wood procurement
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (thousand cubic meters)***

	<i>(тис.м³)</i>						
	1997	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	4741,9	5239,2	6617,0	6906,7	7364,4	7062,6	6181,6
Автономна Республіка							
Крим	4,5	8,9	3,6	3,8	4,9	11,3	6,9
Вінницька	125,4	148,0	184,9	218,1	256,3	222,0	201,7
Волинська	229,0	201,1	484,7	486,7	533,1	501,6	412,1
Дніпропетровська	4,1	14,0	11,2	8,0	10,6	11,6	5,3
Донецька	18,3	14,1	9,1	9,3	9,6	7,4	6,5
Житомирська	632,0	615,7	829,2	912,5	996,8	1031,5	961,0
Закарпатська	312,1	489,4	411,4	412,1	450,7	394,9	349,9
Запорізька	0,0	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	—
Івано-Франківська	237,7	274,0	387,1	398,0	447,8	427,9	386,9
Київська	344,1	497,1	546,3	530,2	549,3	540,0	475,7
Кіровоградська	25,1	30,4	47,0	50,4	49,0	51,5	45,0
Луганська	189,5	77,3	34,4	31,8	27,8	26,4	17,0
Львівська	357,4	398,6	445,3	494,4	528,3	504,0	430,7
Миколаївська	2,5	5,3	5,1	5,0	4,8	2,7	3,1
Одеська	14,9	11,4	16,1	11,1	8,2	7,2	5,5
Полтавська	85,5	232,8	156,5	153,4	148,9	145,9	144,2
Рівненська	444,8	417,8	789,9	852,1	916,7	901,1	750,6
Сумська	323,0	345,8	455,3	523,6	498,7	460,0	452,6
Тернопільська	49,7	59,2	57,5	59,0	58,9	65,4	56,6
Харківська	174,7	202,4	182,9	172,2	169,4	144,4	91,2
Херсонська	8,3	8,1	14,6	12,7	34,4	14,7	7,5
Хмельницька	210,8	238,1	335,5	317,2	298,8	256,9	222,2
Черкаська	142,2	155,3	176,9	170,7	200,1	186,3	169,9
Чернівецька	288,2	266,2	333,5	357,5	391,0	370,8	363,8
Чернігівська	485,3	498,8	675,0	692,8	751,1	750,5	603,6
м.Київ	32,2	29,1	23,7	23,8	18,8	26,3	12,0
м.Севастополь	0,6	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

**Породна структура заготівлі лісоматеріалів круглих
в Автономній Республіці Крим та областях у 2009 році**

*Species of procured roundwood
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009*

(тис.м³)

	Заготівля лісоматеріалів круглих для виробництва						
	пиломатеріалів і заготовок				класної фанери і шпону		
	хвойних	дубових	букових	ясеневих	дубових	букових	ясеневих
Україна	3468,2	469,6	170,1	95,7	21,2	4,4	3,6
Автономна Республіка Крим	5,2	0,6	0,2	0,0	—	—	—
Вінницька	15,5	49,7	0,0	26,9	1,9	—	1,3
Волинська	167,5	19,2	—	1,0	1,8	—	0,0
Дніпропетровська	3,7	—	—	—	—	—	—
Донецька	1,5	0,4	—	—	—	—	—
Житомирська	558,8	64,6	—	3,0	4,2	—	0,1
Закарпатська	168,8	15,0	80,1	1,9	0,7	1,7	0,0
Запорізька	—	—	—	—	—	—	—
Івано-Франківська	271,9	4,7	18,1	0,1	0,4	0,5	—
Київська	319,8	29,0	—	6,1	0,8	—	0,3
Кіровоградська	2,8	24,9	—	7,3	0,3	—	—
Луганська	7,1	1,1	—	0,5	—	—	—
Львівська	265,3	29,4	21,4	0,8	0,7	0,3	—
Миколаївська	1,6	0,3	—	0,0	—	—	—
Одеська	0,5	2,6	—	0,1	—	—	—
Полтавська	70,2	8,7	—	0,7	0,1	—	—
Рівненська	418,9	50,0	—	1,2	2,3	—	—
Сумська	279,5	43,8	—	16,8	2,1	—	1,1
Тернопільська	9,7	15,4	8,6	2,7	0,5	0,2	0,0
Харківська	61,4	15,6	—	1,8	0,1	—	—
Херсонська	4,8	—	—	0,1	—	—	—
Хмельницька	112,9	26,5	—	5,9	1,6	—	—
Черкаська	58,1	36,0	—	16,7	1,9	—	0,8
Чернівецька	238,3	13,7	41,7	1,0	0,8	1,6	0,0
Чернігівська	414,3	18,2	—	1,1	1,0	0,1	0,0
м.Київ	10,1	0,2	—	—	—	—	—
м.Севастополь	—	—	—	—	—	—	—

**Заготівля деревини від рубок формування і оздоровлення
лісів та інших заходів, пов'язаних з веденням лісового господарства
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Wood procurement due to fellings designed for forest formation and sanitation,
other actions connected with forestry management
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (thousand cubic meters)*

	<i>(тис.м³)</i>							
	1990	1995 ¹	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	7775,4	6199,3	7017,4	10205,9	10428,9	11076,6	10054,8	8600,3
Автономна Республіка								
Крим	85,7	68,6	65,7	69,1	66,3	69,0	81,1	75,5
Вінницька	349,2	329,2	259,2	417,1	391,5	403,1	367,9	327,1
Волинська	476,5	374,1	347,8	400,9	503,5	509,9	484,5	418,9
Дніпропетровська	53,9	37,3	75,7	57,0	51,3	55,4	74,3	43,4
Донецька	98,2	72,1	42,6	59,4	63,8	71,6	71,6	75,4
Житомирська	682,8	668,4	651,3	1087,6	1162,0	1060,6	1078,7	1021,9
Закарпатська	676,2	184,1	434,4	759,1	748,0	872,7	756,1	738,1
Запорізька	20,0	14,5	23,6	20,2	24,0	23,3	26,0	28,1
Івано-Франківська	732,1	389,6	322,7	578,1	632,3	790,6	654,0	637,1
Київська	462,6	488,6	526,0	834,7	769,9	778,2	739,9	511,5
Кіровоградська	83,3	62,9	78,3	195,1	188,2	188,4	178,2	150,2
Луганська	158,1	108,4	272,2	147,8	165,1	180,0	182,2	173,7
Львівська	637,1	393,0	478,5	706,9	760,6	873,5	756,5	547,0
Миколаївська	44,8	29,4	41,0	76,1	53,6	53,9	41,4	39,5
Одеська	67,6	76,6	74,5	151,8	148,6	130,0	106,2	97,3
Полтавська	174,7	130,8	395,4	291,3	297,4	284,8	267,7	281,8
Рівненська	663,5	383,3	432,8	784,2	776,2	786,1	772,0	713,5
Сумська	318,3	431,8	407,1	559,1	700,1	667,9	633,3	451,0
Тернопільська	223,4	143,7	187,7	178,4	176,8	158,6	135,1	135,4
Харківська	366,2	298,4	423,7	638,6	574,5	547,1	461,4	436,7
Херсонська	70,8	46,3	87,1	173,3	154,0	485,0	208,3	166,3
Хмельницька	273,4	278,2	310,2	459,7	434,3	388,2	336,9	311,7
Черкаська	270,0	307,5	269,0	421,5	380,9	404,2	388,5	344,4
Чернівецька	296,7	251,6	207,6	397,1	420,0	501,3	441,8	394,9
Чернігівська	490,3	520,7	485,2	584,7	641,9	664,5	650,1	373,2
м.Київ	...	102,3	114,9	155,0	140,9	125,2	157,6	102,7
м.Севастополь	...	7,9	3,2	2,1	3,2	3,5	3,5	4,0

¹ Крім того, в лісових насадженнях Укрзалізниці (Мінтранс) від рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства та інших рубок, отримано деревини у 1995р.- 26,1 тис.м³.

**Заготівля ліквідної деревини від рубок формування і оздоровлення
лісів та інших заходів, пов'язаних з веденням лісового господарства
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Salable wood procurement due to felling connected with forestry management, other
fellings and clean-up of the impenetrable forest
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (thousand cubic meters)*

	(тис.м ³)							
	1990	1995 ¹	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	6887,4	5147,0	6025,3	8788,3	9020,5	9808,9	8726,9	7517,0
Автономна Республіка								
Крим	73,8	56,2	53,8	60,1	57,7	58,9	71,9	65,5
Вінницька	326,4	296,7	234,7	380,3	357,2	377,6	334,0	291,4
Волинська	421,7	314,1	313,6	363,2	461,8	309,7	468,8	400,0
Дніпропетровська	48,5	30,1	53,1	48,6	43,4	48,5	61,2	36,5
Донецька	73,9	52,1	36,5	51,6	55,4	51,3	62,8	66,2
Житомирська	593,4	548,3	547,5	917,7	983,4	912,0	917,2	887,7
Закарпатська	556,0	113,0	376,7	612,3	605,8	579,5	599,2	598,7
Запорізька	17,7	11,8	21,6	18,0	21,3	18,0	23,2	24,9
Івано-Франківська	591,8	247,5	240,8	468,8	511,6	459,7	527,0	532,9
Київська	417,8	417,7	439,6	705,2	647,7	701,9	626,8	437,5
Кіровоградська	76,2	53,0	70,1	179,2	173,6	178,2	164,1	137,8
Луганська	133,1	76,6	192,1	120,3	136,1	119,9	150,6	144,2
Львівська	518,7	282,4	381,3	595,9	642,8	586,4	643,3	457,7
Миколаївська	39,9	23,5	34,4	36,3	44,8	35,4	33,6	34,1
Одеська	60,9	68,9	66,1	136,7	132,7	136,8	93,5	84,8
Полтавська	166,5	116,1	353,8	249,4	254,2	248,1	234,5	244,3
Рівненська	619,0	333,7	406,7	753,0	752,1	696,9	758,6	703,6
Сумська	289,7	377,7	358,8	481,9	607,8	476,8	555,6	385,4
Тернопільська	211,7	129,3	167,1	156,5	153,6	141,2	115,4	114,6
Харківська	351,6	274,5	369,1	542,2	479,1	538,9	402,4	381,4
Херсонська	61,6	35,7	68,7	146,5	128,3	146,1	155,3	130,5
Хмельницька	257,7	251,5	285,7	409,9	388,2	407,1	300,9	269,4
Черкаська	246,6	265,8	235,6	358,6	323,2	357,8	332,4	294,4
Чернівецька	248,6	189,2	166,3	344,0	365,8	344,1	390,1	363,4
Чернігівська	484,6	487,8	451,4	528,3	580,6	524,5	581,0	344,6
м.Київ	...	87,7	97,8	122,2	110,4	121,6	121,4	82,6
м.Севастополь	...	6,1	2,4	1,6	1,9	1,6	2,1	2,9

¹ Крім того, в лісових насадженнях Укрзалізниці (Мінтранс) від рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства та інших рубок, заготовлено ліквідної деревини в 1995р. - 19,9 тис.м³

**Відтворення лісів на землях лісового фонду
в Автономній Республіці Крим і областях**

***Reforestation on the lands of the forest fund
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (hectares)***

(за)

	1990	1995	2000 ¹	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	37458	38398	37806	58638	66690	73624	80230	80912
Автономна Республіка								
Крим	935	323	89	47	520	1015	1006	1693
Вінницька	1060	1025	1047	1322	1873	2613	3135	3097
Волинська	1715	2690	3177	4744	5543	5795	4895	4245
Дніпропетровська	441	805	529	436	814	1150	992	2271
Донецька	739	305	461	648	773	983	872	2271
Житомирська	4179	4604	4621	7458	7972	8577	8875	8190
Закарпатська	2825	2348	2205	2747	2852	2772	3016	2721
Запорізька	351	550	438	645	740	1260	1156	2011
Івано-Франківська	2227	2281	2039	2816	2978	2850	3195	2907
Київська	3317	2881	2583	4169	3559	3681	3517	3629
Кіровоградська	353	282	398	868	778	1218	1851	2744
Луганська	1103	1210	1756	4428	4668	5327	4181	5423
Львівська	2556	2539	3126	4754	4411	4438	4841	4364
Миколаївська	1301	873	393	845	1182	1726	1844	2830
Одеська	1204	1085	407	441	1610	2425	2705	3500
Полтавська	823	892	626	1971	2151	2559	2686	2748
Рівненська	3077	3805	3466	4807	5903	6899	7611	5704
Сумська	879	1322	1453	2185	2488	2599	3090	3306
Тернопільська	659	860	782	1136	1347	1397	1768	1300
Харківська	966	892	1639	1799	2235	1760	1754	2355
Херсонська	1656	366	185	1212	1399	1592	5538	2051
Хмельницька	1171	1280	1231	2008	1889	1731	2673	2690
Черкаська	935	1096	1149	1219	1795	2090	2096	2166
Чернівецька	967	1311	1436	2195	2480	2220	2544	2255
Чернігівська	2019	2590	2476	3524	4550	4795	4283	4316
м.Київ	...	118	93	190	150	120	66	75
м.Севастополь	...	65	1	24	30	32	40	50

¹Крім того, відтворення лісу на землях лісового фонду по Укрзалізниці (Мінтранс) становило 11 га у 2000р.

**Садіння і висівання лісу
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Forest planting and sowing
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (hectares)*

(га)

	1990	1995	2000 ¹	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	35352	33896	29802	45855	54008	60051	64877	64499
Автономна Республіка								
Крим	902	313	89	30	486	1011	967	1567
Вінницька	1060	994	1008	1276	1812	2502	2852	2879
Волинська	1508	2306	1776	3093	4158	4584	3522	2836
Дніпропетровська	441	805	522	406	793	1116	938	2119
Донецька	739	290	403	583	682	924	809	2186
Житомирська	4071	3983	3605	5308	5738	5845	5635	5554
Закарпатська	2081	1823	1687	1955	1999	1868	1977	1511
Запорізька	351	550	438	624	740	1260	1153	2011
Івано-Франківська	2043	2132	1577	1699	1660	1465	1699	1308
Київська	3317	2704	2121	3437	2847	2912	2670	2728
Кіровоградська	353	282	389	844	741	1185	1797	2661
Луганська	1103	1210	1756	4160	4554	5161	4081	5104
Львівська	2306	2112	2572	4138	4010	3691	3865	3096
Миколаївська	1301	867	292	666	1038	1537	1686	2661
Одеська	1204	1085	352	389	1548	2399	2498	3362
Полтавська	823	786	552	1701	1846	2255	2278	2279
Рівненська	2929	2803	1868	2997	4242	5229	5692	3963
Сумська	879	1247	1383	1921	2191	2279	2781	2947
Тернопільська	659	860	760	959	1232	1286	1667	1201
Харківська	966	842	1587	1775	2190	1730	1701	2185
Херсонська	1656	366	105	578	856	1185	5458	1653
Хмельницька	1171	1201	1120	1884	1693	1518	2307	2193
Черкаська	935	1053	1020	949	1571	1827	1817	1929
Чернівецька	637	826	834	1391	1416	1196	1406	1051
Чернігівська	1917	2273	1903	2894	3789	3934	3523	3401
м.Київ	...	118	82	174	146	120	58	70
м.Севастополь	...	65	1	24	30	32	40	44

¹ Крім того, посадка і посів лісу по Укрзалізниці (Мінтранс) склала 11 га у 2000р.

**Природне поновлення лісу
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Natural renewal of the forests
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (hectares)*

(за)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	2106	4502	8004	12783	12682	13573	15353	16413
Автономна Республіка								
Крим	33	10	—	17	34	4	39	126
Вінницька	—	31	39	46	61	111	283	218
Волинська	207	384	1401	1651	1385	1211	1373	1409
Дніпропетровська	—	—	7	30	21	34	54	152
Донецька	—	15	58	65	91	59	63	85
Житомирська	108	621	1016	2150	2234	2732	3240	2636
Закарпатська	744	525	518	792	853	904	1039	1210
Запорізька	—	—	—	21	—	—	3	—
Івано-Франківська	184	149	462	1117	1318	1385	1496	1599
Київська	—	177	462	732	712	769	847	901
Кіровоградська	—	—	9	24	37	33	54	83
Луганська	—	—	—	268	114	166	100	319
Львівська	250	427	554	616	401	747	976	1268
Миколаївська	—	6	101	179	144	189	158	169
Одеська	—	—	55	52	62	26	207	138
Полтавська	—	106	74	270	305	304	408	469
Рівненська	148	1002	1598	1810	1661	1670	1919	1741
Сумська	—	75	70	264	297	320	309	359
Тернопільська	—	—	22	177	115	111	101	99
Харківська	—	50	52	24	45	30	53	170
Херсонська	—	—	80	634	543	407	80	398
Хмельницька	—	79	111	124	196	213	366	497
Черкаська	—	43	129	270	224	263	279	237
Чернівецька	330	485	602	804	1064	1024	1138	1204
Чернігівська	102	317	573	630	761	861	760	915
м.Київ	...	—	11	16	4	—	8	5
м.Севастополь	...	—	—	—	—	—	—	6

**Переведення лісових культур у вкриті лісом землі
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Forest crops transplantation into the forested land
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (hectares)*

	(га)							
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	32784	35981	26881	26460	29490	31540	44605	48216
Автономна Республіка								
Крим	1028	756	131	16	112	76	5	30
Вінницька	1255	1006	537	803	769	900	844	992
Волинська	1845	1833	1694	1869	2006	2040	2134	4195
Дніпропетровська	575	302	294	358	259	178	393	341
Донецька	650	847	159	166	179	263	295	319
Житомирська	3775	3990	3617	3437	4332	4061	13706	6533
Закарпатська	2721	1855	1714	1683	1647	1573	1818	2132
Запорізька	270	250	332	143	154	203	187	349
Івано-Франківська	1691	2011	2375	1575	1656	1501	1661	2314
Київська	1444	5775	1751	1634	2201	3111	4495	4389
Кіровоградська	472	316	532	274	823	532	726	943
Луганська	1543	1431	380	800	1043	984	1256	1896
Львівська	2588	2425	2029	2611	2762	2950	3047	3834
Миколаївська	364	629	333	406	215	166	255	325
Одеська	599	368	856	295	265	322	255	355
Полтавська	427	562	481	588	654	981	1531	1711
Рівненська	2766	2821	2260	2010	2198	2267	2383	4329
Сумська	861	852	1084	988	1153	1428	1447	1981
Тернопільська	574	530	576	871	747	810	809	913
Харківська	1316	959	402	1452	1298	1342	1704	1641
Херсонська	1063	978	588	190	152	176	106	441
Хмельницька	1198	1501	1032	862	1009	1188	1428	1600
Черкаська	1216	920	808	784	818	982	880	1186
Чернівецька	843	817	726	701	806	703	777	1768
Чернігівська	1700	2029	1875	1800	2087	2710	2347	3467
м.Київ	—	—	84	134	127	74	115	215
м.Севастополь	—	88	231	10	18	19	1	17

**Заготівля другорядних лісових матеріалів
та продукції побічного лісового користування
в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році**

*Procurement of the secondary forest materials and products of the byline
forest use in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009*

	Ново- річні ялинки, тис.шт	Дико- рослі плоди, т	Гриби, т	Ягоди, т	Лікар- ські рослини, т	Дерев- ні соки, т	Сіно, т	Горіхи, т	Деревна зелень, т
Україна	642,7	61,7	557,7	3107,7	205,2	3031,6	2798,1	10,6	20,9
Автономна Республіка									
Крим	—	—	—	—	0,6	—	78,0	—	1,4
Вінницька	2,1	—	—	—	—	—	103,7	—	—
Волинська	102,1	—	45,0	166,5	14,3	732,9	161,4	—	—
Дніпропетровська	17,5	—	—	—	—	—	4,0	—	—
Донецька	16,1	—	—	—	—	—	2,0	—	—
Житомирська	38,0	—	387,0	702,0	15,0	—	—	—	—
Закарпатська	43,5	43,0	6,7	50,5	—	45,0	436,2	—	9,0
Запорізька	8,9	0,6	—	—	—	—	4,0	—	—
Івано-Франківська	58,3	—	9,0	405,5	—	13,8	318,2	—	—
Київська	7,3	—	—	—	—	1,0	352,0	—	—
Кіровоградська	27,8	—	—	—	0,4	—	2,2	2,1	—
Луганська	19,9	—	—	—	0,3	—	34,5	—	—
Львівська	16,8	—	—	—	—	—	16,0	—	—
Миколаївська	5,2	—	—	—	0,2	—	48,4	4,7	—
Одеська	12,1	—	—	—	—	—	56,7	—	3,0
Полтавська	46,6	—	—	—	32,4	128,1	243,0	—	7,5
Рівненська	34,0	—	110,0	1780,0	127,0	95,0	369,0	—	—
Сумська	24,9	—	—	—	—	—	8,6	—	—
Тернопільська	12,7	—	—	—	—	—	—	—	—
Харківська	32,9	—	—	—	—	—	—	—	—
Херсонська	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Хмельницька	15,0	—	—	2,0	7,0	—	—	1,0	—
Черкаська	1,5	—	—	—	—	50,9	—	—	—
Чернівецька	71,8	18,1	—	1,2	8,0	175,9	461,7	2,8	—
Чернігівська	25,7	—	—	—	—	1789,0	78,5	—	—
м.Київ	—	—	—	—	—	—	1,0	—	—
м.Севастополь	2,0	—	—	—	—	—	19,0	—	—

**Залишок неочищених площ місць рубок в лісах
Автономної Республіки Крим і областей ¹**

*Unclear area of fellings in the forests of
Crimea Autonomous Republic and oblasts (hectares)*

	(га)							
	1990	1995	2000 ²	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	4773	4384	3863	2418	8687	7628	7459	5770
Автономна Республіка								
Крим	189	62	12	53	17	20	49	50
Вінницька	2	1	40	—	603	243	183	266
Волинська	268	—	808	—	1	723	385	329
Дніпропетровська	—	—	—	828	281	53	438	114
Донецька	—	164	—	6	92	411	18	25
Житомирська	5	—	89	117	50	282	717	1093
Закарпатська	171	129	253	345	157	255	617	1221
Запорізька	—	5	—	80	—	—	—	—
Івано-Франківська	194	956	147	110	31	141	83	57
Київська	1143	244	95	91	474	188	89	195
Кіровоградська	—	—	68	—	—	—	49	47
Луганська	738	659	384	137	1056	536	1169	619
Львівська	114	40	1	22	111	181	121	64
Миколаївська	—	—	—	—	—	7	—	—
Одеська	672	—	—	—	—	—	—	—
Полтавська	25	82	386	148	14	14	84	45
Рівненська	—	—	—	16	2561	1367	579	361
Сумська	145	55	—	—	1122	626	565	33
Тернопільська	10	33	50	30	—	13	1090	62
Харківська	524	1329	318	271	989	1223	473	243
Херсонська	92	6	—	—	—	—	—	—
Хмельницька	—	—	438	8	10	35	—	14
Черкаська	233	182	268	24	—	—	—	—
Чернівецька	43	39	52	27	74	—	33	101
Чернігівська	205	398	454	105	597	1130	505	601
м.Київ	...	—	—	—	447	180	212	230
м.Севастополь	...	—	—	—	—	—	—	—

¹ Дані подаються станом на 1 травня відповідного року.

² Крім того, у 2000 році залишок неочищених площ місць рубок по Укрзалізниці (Мінтранс) склав 190 гектарів.

Кількість лісових пожеж в Автономній Республіці Крим і областях

Number of forest fires in Crimea Autonomous Republic and oblasts (units)

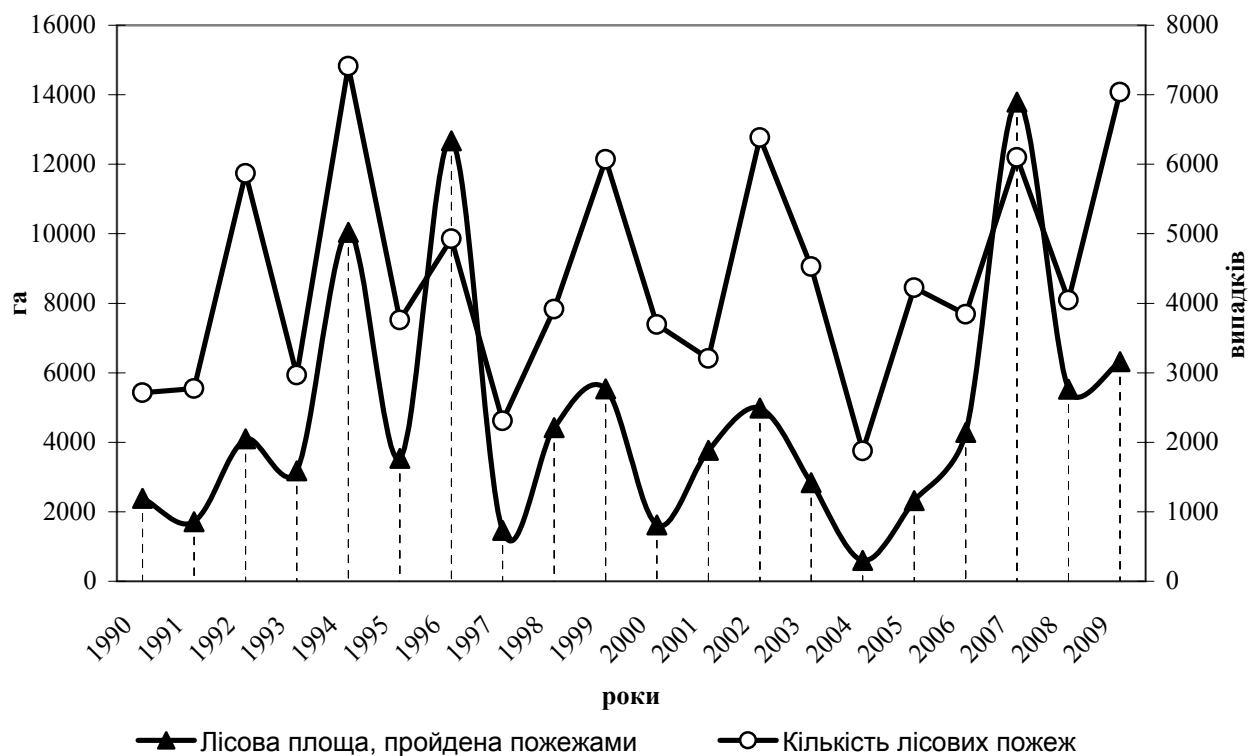
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	2714	3758	3696	4223	3842	6100	4042	7036
Автономна Республіка								
Крим	149	53	238	213	116	202	153	143
Вінницька	—	—	—	5	2	5	2	4
Волинська	169	131	161	116	355	52	11	68
Дніпропетровська	130	235	250	323	236	444	325	288
Донецька	285	235	268	338	148	596	302	398
Житомирська	188	403	183	117	78	66	200	581
Закарпатська	2	5	27	1	1	2	4	4
Запорізька	45	140	106	227	88	233	258	167
Івано-Франківська	8	4	11	2	2	2	—	—
Київська	299	350	377	236	246	501	482	1260
Кіровоградська	17	32	55	121	57	170	20	69
Луганська	239	359	353	303	270	643	586	605
Львівська	60	34	24	11	4	13	2	12
Миколаївська	3	42	115	103	91	369	67	63
Одеська	—	1	13	15	15	83	44	53
Полтавська	122	148	223	387	236	270	89	234
Рівненська	218	375	127	38	148	54	32	162
Сумська	53	56	43	208	144	192	82	273
Тернопільська	3	2	9	—	—	—	—	—
Харківська	309	542	303	408	346	461	380	696
Херсонська	80	106	127	357	448	438	250	256
Хмельницька	19	38	71	25	39	62	33	98
Черкаська	142	140	164	249	218	426	181	448
Чернівецька	2	2	2	4	1	—	—	2
Чернігівська	172	246	204	228	272	253	223	324
м.Київ	...	44	180	153	246	475	274	752
м.Севастополь	...	35	62	35	35	88	42	76

**Лісова площа, пройдена пожежами
в Автономній Республіці Крим і областях**

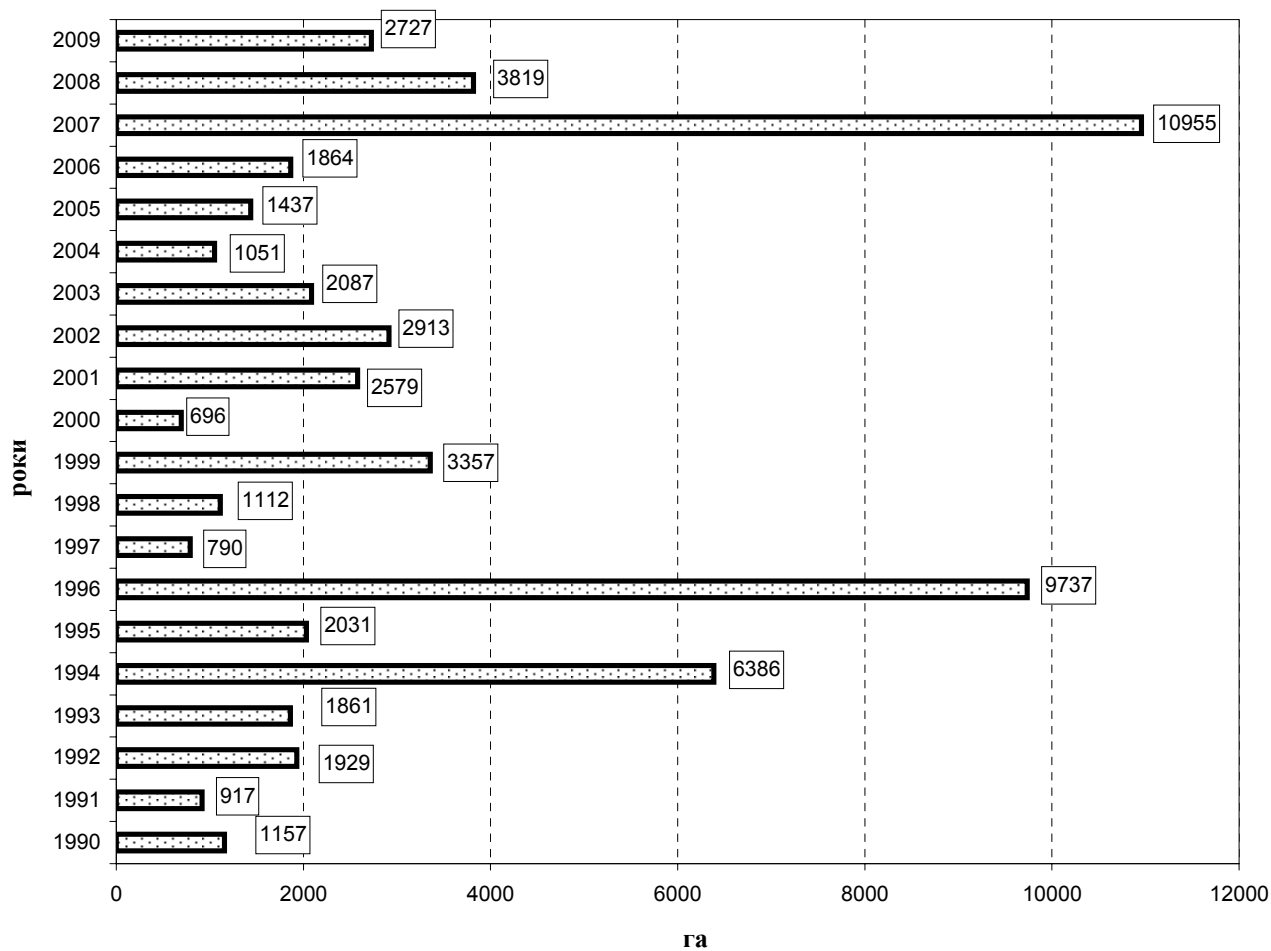
***Burnt forest area
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (hectares)***

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	2388	3537	1618	2325	4287	13787	5529	6315
Автономна Республіка								
Крим	168	25	149	75	90	1482	164	46
Вінницька	—	—	—	3	13	13	3	10
Волинська	209	84	110	58	1738	24	5	48
Дніпропетровська	49	212	94	186	87	410	305	253
Донецька	74	54	115	140	392	497	217	137
Житомирська	133	194	53	22	24	15	170	1485
Закарпатська	4	3	51	—	5	2	15	9
Запорізька	19	61	35	124	20	162	263	125
Івано-Франківська	67	54	9	—	2	7	—	—
Київська	119	76	82	78	193	245	386	603
Кіровоградська	6	15	70	143	11	45	5	35
Луганська	135	438	147	78	316	755	511	1539
Львівська	16	19	17	6	2	7	4	18
Миколаївська	34	20	132	58	64	261	83	20
Одеська	—	—	60	121	13	161	40	53
Полтавська	97	23	30	418	38	42	185	74
Рівненська	29	588	41	16	243	39	35	272
Сумська	46	23	33	189	189	160	47	298
Тернопільська	13	—	3	—	—	—	—	—
Харківська	70	902	18	86	43	99	1844	274
Херсонська	915	525	71	237	431	8886	257	131
Хмельницька	5	1	4	3	15	12	12	84
Черкаська	66	31	49	51	52	86	43	77
Чернівецька	3	5	4	11	1	—	—	5
Чернігівська	111	141	112	160	247	203	869	458
м.Київ	...	28	59	25	53	124	41	118
м.Севастополь	...	15	70	37	5	50	25	143

Лісові пожежі

Загибель лісових насаджень від пожеж

**Збитки, заподіяні лісовими пожежами в Автономній
Республіці Крим і областях**

*Losses originating from forest fires
in Crimea Autonomous Republic and oblasts*

(тис. грн.)

	1990 ¹	1995 ¹	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	1066,7	178493,8	1367,6	3535,0	5917,6	188412,2	58750,3	24686,4
Автономна Республіка								
Крим	33,1	1173,1	42,1	154,4	302,7	97788,7	1711,8	140,1
Вінницька	—	—	—	23,1	1,9	10,8	25,8	57,4
Волинська	26,2	2795,1	67,5	43,8	1488,6	28,6	11,5	38,3
Дніпропетровська	5,8	6500,0	63,2	232,7	66,7	906,7	405,3	211,2
Донецька	13,7	522,3	434,0	90,9	290,4	364,1	199,6	100,6
Житомирська	3,1	6061,4	24,9	40,8	16,6	4,7	177,0	2664,9
Закарпатська	9,6	5,2	61,8	—	52,0	65,3	34,5	24,5
Запорізька	1,0	1047,8	24,1	103,1	16,0	113,7	361,9	227,0
Івано-Франківська	22,6	306,1	6,1	—	4,2	9,8	—	—
Київська	11,2	32954,7	48,0	111,8	75,5	127,4	377,6	1268,5
Кіровоградська	0,5	171,0	36,6	44,4	10,4	30,1	6,8	24,8
Луганська	36,1	11059,9	135,9	99,2	504,2	1426,0	1244,9	8936,4
Львівська	0,3	115,3	4,6	3,2	—	9,6	4,6	17,1
Миколаївська	15,2	711,0	126,3	97,0	85,2	650,0	832,4	35,6
Одеська	—	18,0	0,4	45,4	16,1	134,6	20,0	7,7
Полтавська	22,8	155,3	60,0	1653,3	186,1	327,0	1088,5	363,9
Рівненська	4,7	19282,7	9,7	14,4	211,7	83,9	36,1	392,1
Сумська	1,4	525,8	4,0	222,2	166,5	195,5	33,7	104,7
Тернопільська	4,4	2,8	—	—	—	—	—	—
Харківська	5,4	90786,0	53,3	100,4	85,2	142,6	36153,6	1601,7
Херсонська	836,6	111,7	27,3	204,2	2241,8	85420,0	1509,5	650,7
Хмельницька	1,5	59,6	1,9	5,8	4,3	12,5	10,0	82,8
Черкаська	8,9	22,1	8,9	66,7	43,3	130,6	98,0	119,8
Чернівецька	1,2	24,5	0,9	—	—	—	—	9,2
Чернігівська	1,4	3411,0	52,1	39,3	20,7	162,9	14234,2	6225,1
м.Київ	...	655,0	2,2	43,6	23,8	70,0	37,0	86,1
м.Севастополь	...	16,4	71,8	95,3	3,7	197,1	136,0	1296,2

¹ За 1990р. - тис. крб., за 1995р. - млн.крб.

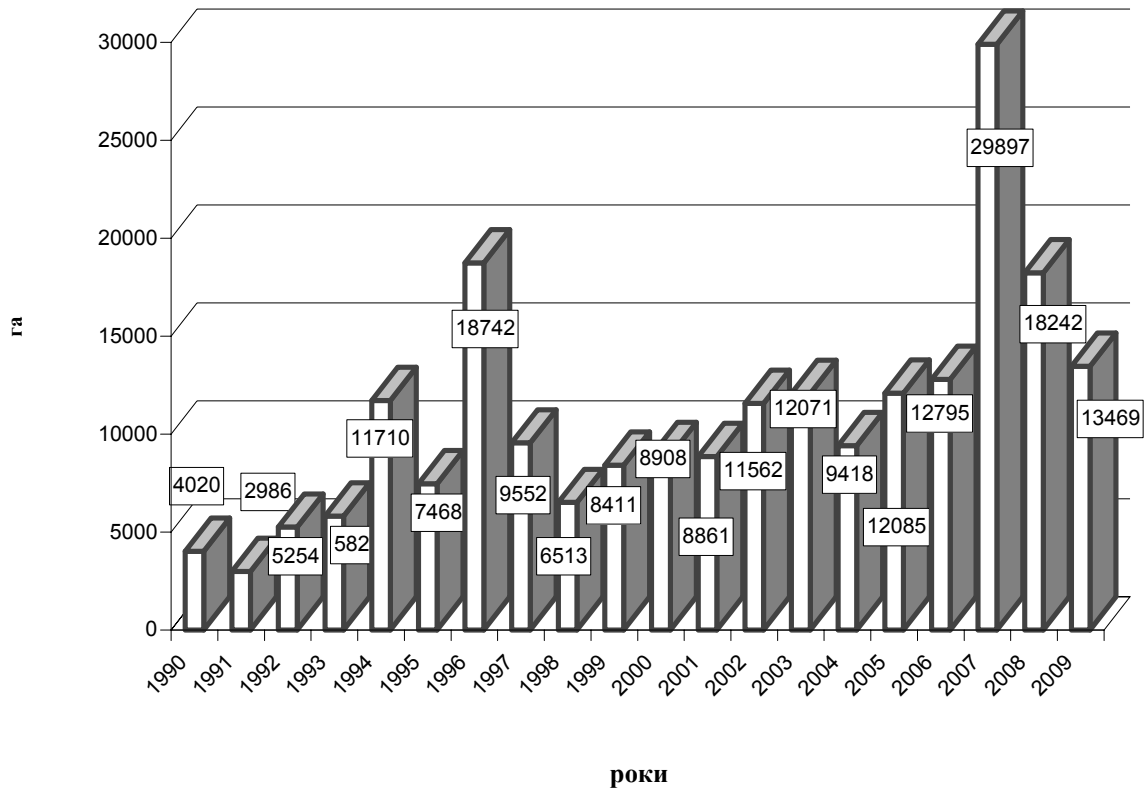
Лісозахисні роботи в лісовому фонді

Forest protection works in the forest fund

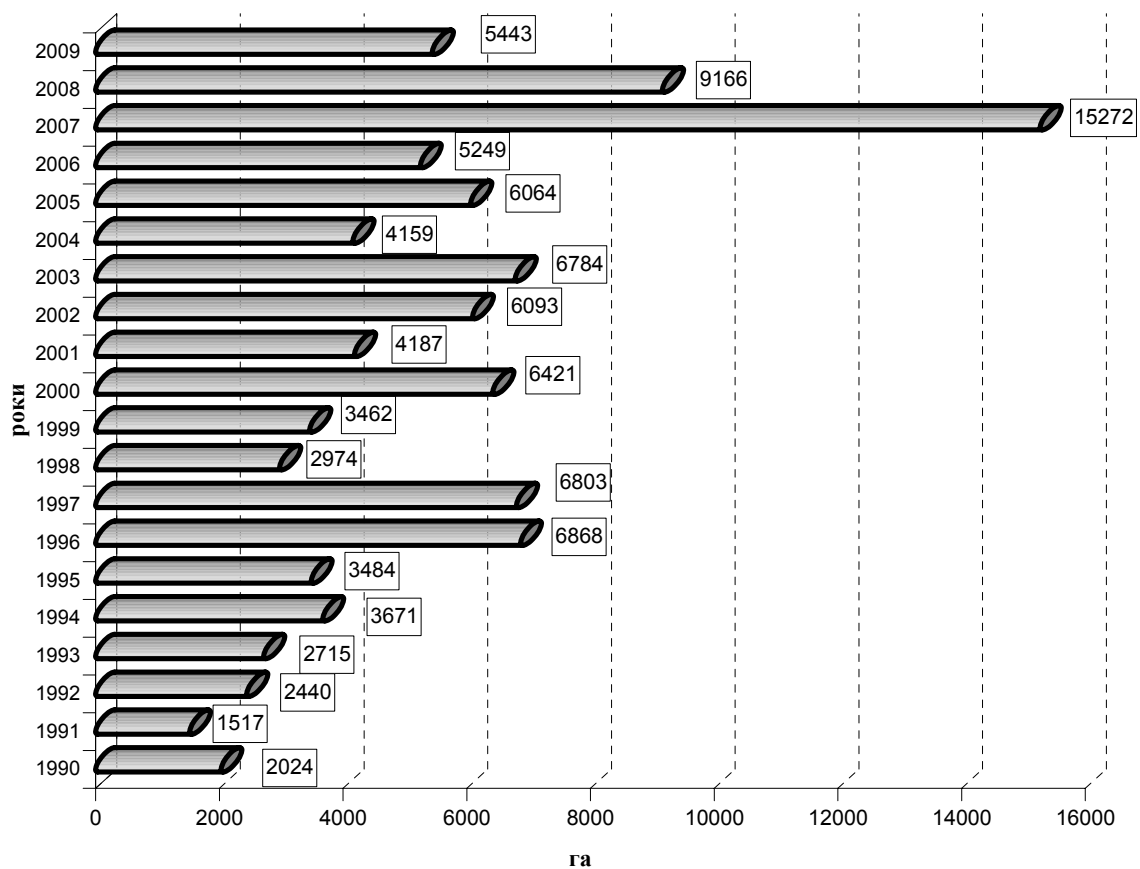
(на кінець року)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Загальна площа осередків шкідників і хвороб лісу, тис.га	343,5	420,5	443,7	602,6	542,1	492,6	496,6	546,5
Захист лісу від шкідників і хвороб, тис.га	304,6	289,6	174,3	234,8	183,4	180,0	121,5	100,2
у тому числі								
біологічними препаратами	278,0	228,5	159,1	188,6	159,8	159,0	98,9	76,2
хімічними препаратами	26,6	61,1	15,2	46,2	23,6	21,0	22,6	24,0
Зменшення площі осередків шкідників та хвороб лісу в результаті проведення заходів та під впливом природних факторів, тис.га	131,8	108,2	71,8	138,1	94,4	89,8	110,7	97,0
Загибель лісових насаджень, га	4020	7468	8908	12085	12795	29897	18242	13469
у тому числі від								
пошкоджень шкідливими комахами	48	536	388	860	1129	821	926	1146
хвороб лісу	323	1252	1278	3294	4329	2793	3883	3628
антропогенних факторів	276	92	120
несприятливих погодних умов	2024	3484	6421	6064	5249	15272	9166	5443
лісових пожеж	1157	2031	696	1437	1864	10955	3819	2727
Порушення лісового законодавства:								
кількість випадків	14536	16228	15549	13116	10298
маса знищеної або пошкодженої деревини, тис.м ³	42,2	40,7	30,8	36,9	28,6
заподіяна шкода, тис.грн.	20219,9	19570,6	14040,6	30557,9	53855,8

Загибель лісових насаджень

Загибель лісових насаджень від несприятливих погодних умов

**Причини загибелі лісових насаджень
в Автономній Республіці Крим та областях у 2009 році**

*Causes of forest plantations death
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009*

	Загинуло лісових насаджень, га		У тому числі від			
	усього	2009р. у % до 2008р.	пошкоджень шкідливими комахами	хвороб лісу	впливу несприят- ливих погодних умов	лісових пожеж
Україна	13469	73,8	1146	3628	5443	2727
Автономна Республіка Крим	107	82	1	–	26	10
Вінницька	85	100	–	72	3	–
Волинська	773	108	–	456	229	75
Дніпропетровська	96	37	–	1	–	94
Донецька	377	267	–	–	322	15
Житомирська	1135	170	–	190	93	817
Закарпатська	1424	118	691	296	418	7
Запорізька	36	32	–	–	–	36
Івано-Франківська	962	98	48	636	278	–
Київська	336	83	45	54	18	214
Кіровоградська	420	77	–	397	11	12
Луганська	2367	245	2	61	1477	730
Львівська	638	90	143	324	151	1
Миколаївська	154	106	–	–	129	2
Одеська	266	100	–	78	177	11
Полтавська	206	88	–	84	108	14
Рівненська	1736	100	–	415	1151	170
Сумська	132	121	–	31	78	23
Тернопільська	99	85	–	96	3	–
Харківська	441	23	183	6	118	116
Херсонська	104	2	–	–	4	53
Хмельницька	335	82	14	51	258	12
Черкаська	170	100	12	25	110	21
Чернівецька	682	118	3	310	244	-
Чернігівська	329	46	4	45	37	243
м.Київ	–	–	–	–	–	–
м.Севастополь	59	51	–	–	–	51

**Загибель лісових насаджень від пожеж
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Afforestation loss owing to the fires
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (hectares)*

(за)								
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	1157	2031	696	1437	1864	10955	3819	2727
Автономна Республіка								
Крим	22	—	8	8	8	366	30	10
Вінницька	—	1	—	5	—	—	2	—
Волинська	69	106	110	117	473	242	31	75
Дніпропетровська	8	105	46	40	161	295	243	94
Донецька	18	5	26	28	89	89	5	15
Житомирська	35	230	41	373	266	114	153	817
Закарпатська	—	7	3	—	—	50	13	7
Запорізька	2	11	5	27	2	42	104	36
Івано-Франківська	67	5	9	—	2	8	—	—
Київська	39	8	20	16	65	42	201	214
Кіровоградська	—	4	70	10	11	27	3	12
Луганська	54	180	26	16	120	548	429	730
Львівська	11	8	—	—	2	2	—	1
Миколаївська	14	9	74	20	12	192	60	2
Одеська	—	—	3	13	5	78	3	11
Полтавська	22	52	15	404	24	18	105	14
Рівненська	5	144	30	16	158	19	21	170
Сумська	—	6	—	40	48	25	20	23
Тернопільська	23	—	—	—	—	—	—	—
Харківська	5	552	4	61	44	45	1651	116
Херсонська	742	514	3	108	272	8592	126	53
Хмельницька	4	—	—	—	—	—	—	12
Черкаська	8	31	16	23	12	23	39	21
Чернівецька	1	2	—	—	—	—	—	—
Чернігівська	8	31	145	77	66	104	567	243
м.Київ	...	19	—	28	14	16	5	—
м.Севастополь	...	1	42	7	10	18	8	51

**Загибель лісових насаджень від впливу несприятливих погодних умов
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Afforestation loss owing to the unfavourable weather conditions
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (hectares)*

(2a)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	2024	3484	6421	6064	5249	15272	9166	5443
Автономна Республіка								
Крим	–	101	34	2	30	5	–	26
Вінницька	29	18	2353	55	59	79	8	3
Волинська	–	91	346	157	134	743	288	229
Дніпропетровська	16	–	9	65	29	5	20	–
Донецька	113	–	–	267	21	434	122	322
Житомирська	69	132	197	257	303	95	167	93
Закарпатська	31	157	490	366	220	1163	440	418
Запорізька	17	36	–	14	–	–	–	–
Івано-Франківська	12	318	180	28	110	1087	362	278
Київська	66	21	2	1	19	79	24	18
Кіровоградська	120	2	26	332	368	255	66	11
Луганська	–	7	378	1239	804	4261	381	1477
Львівська	1179	243	158	165	133	349	170	151
Миколаївська	–	189	69	–	5	194	40	129
Одеська	–	269	680	247	338	1750	178	177
Полтавська	47	30	49	–	–	–	53	108
Рівненська	131	844	345	1463	1211	1585	1390	1151
Сумська	6	–	38	113	102	66	17	78
Тернопільська	38	104	426	2	10	14	8	3
Харківська	–	21	–	173	104	273	80	118
Херсонська	55	544	8	40	276	1723	4677	4
Хмельницька	–	211	402	527	445	337	333	258
Черкаська	–	27	–	28	6	160	41	110
Чернівецька	95	40	154	444	482	458	207	244
Чернігівська	–	35	77	79	40	157	37	37
м.Київ	...	44	–	–	–	–	–	–
м.Севастополь	...	–	–	–	–	–	57	–

**Порушення лісового законодавства
в Автономній Республіці Крим і областях у 2009 році**

*Violation of the forestry legislation
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009*

	Кількість незаконних вирубувань, одиниць	Обсяги знищеної або пошкоджені деревини, тис. куб.м	Шкода, заподіяна лісовому господарству, тис. грн.
Україна	10298	28,6	53855,8
Автономна			
Республіка Крим	356	0,4	463,7
Вінницька	288	0,5	973,2
Волинська	882	0,6	1113,9
Дніпропетровська	32	0,1	207,1
Донецька	208	0,6	899,3
Житомирська	719	2,8	5358,4
Закарпатська	1197	5,5	9754,1
Запорізька	132	0,2	341,2
Івано-Франківська	675	1,5	3040,4
Київська	380	1,7	3074,3
Кіровоградська	34	0,7	2163,0
Луганська	376	0,5	1232,7
Львівська	1625	5,2	10080,4
Миколаївська	22	0,1	288,7
Одеська	61	0,2	305,0
Полтавська	164	0,4	358,0
Рівненська	1271	0,9	1890,6
Сумська	426	0,4	630,2
Тернопільська	399	0,3	438,3
Харківська	93	1,8	3795,0
Херсонська	232	0,2	271,6
Хмельницька	38	1,0	1773,1
Черкаська	190	0,7	1667,5
Чернівецька	165	1,2	2004,6
Чернігівська	319	0,9	1495,6
м.Київ	14	0,2	235,9
м.Севастополь	—	—	—

ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

2009

ДОВКІЛЛЯ
УКРАЇНИ

**Мисливське господарство
та заповідні зони**

2009

Hunting and natural reserved areas

Мисливське господарство та заповідні зони

Для диких тварин, які перебувають у стані природної волі, ліс є основним помешканням, що обумовлює необхідність комплексного підходу до вирішення проблем забезпечення стійкості лісових біоценозів та підвищення ефективності мисливства.

У 2009р. мисливський фонд України налічував 8 видів копитних тварин (232,2 тис. голів), 19 – хутрових звірів (2,2 млн. штук), 12 – пернатої дичини (10,0 млн. штук). Зокрема, в мисливських угіддях країни мешкали 278 зубрів, 496 муфлонів, 5,6 тис. лосів, 20,2 тис. оленів, 143,6 тис. козуль, 58,6 тис. кабанів, 1,7 млн. зайців, 183,2 тис. ондатр, 75,3 тис. лисиць, 62,4 тис. куниць, 66,7 тис. білок, 62,4 тис. байбаків, 38,9 тис. бобрів, 27,0 тис. борсуків, 8,5 тис. горностаїв, 2,7 млн. качок, 1,2 млн. перепілок, 986,9 тис. куріпок, 316,8 тис. фазанів тощо. Окремі мешканці мисливських угідь (зубри, борсуки, видри, коти лісові, рисі, горностаї, норки, глухарі) занесені до Червоної книги України.

Право ведення мисливського господарства з загальною площею угідь 46,5 млн.га надано 988 господарствам країни. Серед основних користувачів мисливських угідь – підприємства, підпорядковані Українському товариству мисливців та рибалок, які використовують 69% площі мисливських угідь, та Держкомлісгоспу (12%).

Загальні витрати на ведення мисливського господарства у 2009р. порівняно з 2008р. збільшились на 20,8 млн.грн. і склали 142 млн.грн., а частка коштів, витрачених з Державного бюджету, становила 10%. На охорону, відтворення, облік диких тварин та впорядкування мисливських угідь витрачено 35% усіх коштів (49,9 млн.грн.), з яких 58% – витрати на відтворення мисливських тварин та біотехнічні заходи.

В середньому по країні у розрахунку на 1000 га мисливських угідь на охорону диких тварин витрачено 405 грн., що на 53 грн. більше, ніж у 2008р., а на відтворення мисливських тварин (включаючи біотехнічні заходи) – 624 грн., що на 68 грн. більше, ніж у 2008р.

Від ведення мисливського господарства із 1000 га угідь отримано продукції на 1651 грн. (у 2008р. – на 1381 грн.). Загальні надходження від ведення мисливського господарства зросли з 64,8 млн.грн. у 2008р. до 76,7 млн.грн. у 2009р. Окупність ведення мисливського господарства збільшилась на 1 в.п. та становила 54%.

Частка добутих копитних тварин у загальній кількості тих, які мешкають у мисливських угіддях, була на рівні 5,3% (допустимий норматив добування становить до 10%), хутрових звірів – 13,6% (до 50%), пернатої дичини – 21,3% (до 50%).

В останні роки спостерігається тенденція збільшення чисельності усіх копитних тварин. Так, у 2009р. чисельність копитних тварин порівняно з 2008р. збільшилася на 7%, а порівняно з 2000р. – на 31% (у 2008р. проти 2007р. – на 5%, у 2007р. проти 2006р. – на 6%).

Завдяки проведенню заходів, що сприяли відтворенню та охороні диких тварин, у 2009р. порівняно з 1995р. збільшилася чисельність бобрів (у 4,2 раза), котів лісових (у 3,2 раза), видр (у 2,4 раза), ондатр та норок вільних (у 2,2 раза), тхорів чорних (у 2 рази).

У 2009р. в Україні функціонувало 144 розплідники зі штучного розведення копитних тварин, в яких утримувалось з метою розведення 1991 особин. На утримання цих розплідників витрачено 2370,6 тис.грн., що на 145,8 тис.грн. менше, ніж у 2008р. Найбільша кількість копитних тварин налічується у розплідниках зі штучного розведення тварин у Донецькій (297 кабанів, 32 лані, 17 оленів), Івано-Франківській (27 муфлонів, 65 оленів, 48 ланей та 56 кабанів), Вінницькій (29 оленів, 80 ланей, 5 муфлонів, 52 кабани), Київській (29 оленів, 50 ланей, 69 кабанів), Житомирській (42 олені, 6 ланей, 76 кабанів), Чернігівській (20 оленів, 86 кабанів) областях.

На підтримання та вивчення природного розвитку основних екологічних процесів, збереження унікальних та типових екологічних систем, різноманіття генетичних ресурсів біосфери спрямована діяльність об'єктів природно-заповідного фонду країни. Нині в країні функціонує 43 заповідних території загально-державного значення, що на 24 більше, ніж у 1991р., з них 17 природних та 4 біосферних заповідників, 22 природних парки. Їх загальна площа склала 1,2 млн.га проти 361 тис.га у 1991р. Найбільша кількість об'єктів природно-заповідного фонду припадає на Автономну Республіку Крим (6 об'єктів загальною площею 63,9 тис.га), Івано-Франківську (4 об'єкти площею 102,8 тис.га), Волинську, Закарпатську, Львівську та Херсонську області (по 3 об'єкти відповідно площею 91,3, 133,5, 44,5 та 194,7 тис.га).

На утримання об'єктів природно-заповідного фонду у 2009р. витрачено 132,1 млн.грн., що на 10,6 млн.грн. перевищує кошти 2008р. Обсяги цих витрат із Державного бюджету порівняно з попереднім роком зросли на 7,9 млн.грн. і склали 98,3 млн.грн. На кінець року в установах об'єктів природно-заповідного фонду країни працювало 4,2 тис. чоловік, з них – 0,3 тис. наукових співробітників, 1,7 тис. працівників служби охорони та рекреації.

Особливій охороні на території об'єктів природно-заповідного фонду підлягають види рослин і тварин, рослинні угруповання, що перебувають під загрозою зникнення. Це 374 види рослин та 262 види тварин, занесених до Червоної книги України, а також 106 рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, з яких 44 – лісових, 5 – чагарникових та чагарничкових, 21 – степових, 15 – лучних, 9 – болотних, 12 – водних.

Основні показники економічної діяльності мисливського господарства та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення

Main indicators of economic activity of hunting preserves and state natural reserves

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
<u>Мисливське господарство</u>							
Кількість господарств	719	841	868	865	886	921	988
Площа мисливських угідь на кінець року, тис.га	50631,6	47806,9	47341,4	47242,1	47252,2	46931,9	46484,1
у тому числі охоплених мисливським упорядкуванням	46425,8	37131,1	39532,4	42481,7	45032,9	45670,3	43852,9
Кількість працівників, чол.	4432	4965	5887	5818	6060	6361	6600
Кількість мисливських тварин, тис. голів							
копитні тварини	237,3	177,8	195,0	197,1	208,0	218,1	232,2
хутрові звірі	2497,7	2416,4	2348,4	2290,4	2224,7	2278,3	2245,6
перната дичина	11794,6	9417,5	9280,9	9753,8	9647,1	10139,7	10015,2
Витрати на ведення мисливського господарства, тис.грн. ¹	640,7	20811,1	58078,6	70376,9	93121,0	121223,2	142042,3
у тому числі							
на охорону диких та відтворення мисливських тварин, включаючи біотехнічні заходи	218,0	9365,7	21140,3	24385,0	33815,4	44446,3	49862,0
на штучне розведення мисливських звірів і птахів для розселення	6,7	278,4	1168,8	1400,0	2112,7	3846,0	4380,2
<u>Об'єкти природно-заповідного фонду</u>							
Кількість	20	31	36	38	38	39	43
Площа, тис.га	417,6	887,5	1056,5	1104,3	1107,0	1146,8	1225,7
Кількість працівників, чол.	2069	3235	3598	3694	3726	3780	4157
Витрати у фактичних цінах, тис.грн	298124,1 ¹	15690,2	55219,7	65240,0	92133,9	121528,2	132130,1

¹ У фактичних цінах: 1995р.- млрд.крб.

**Площа мисливських угідь
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Area of the allotted hunting land
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (thousand hectares)*

(тис.га)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	50631,6	47806,9	47341,4	47242,1	47252,2	46931,9	46484,1
Автономна Респуб-							
ліка Крим	2026,0	2101,2	2007,4	2018,6	1962,1	1953,7	1966,7
Вінницька	1963,0	1963,1	2116,2	2116,2	2118,9	2135,0	2135,1
Волинська	1841,8	1581,5	1583,7	1583,7	1583,7	1583,7	1588,1
Дніпропетровська	2632,2	2547,2	2547,2	2548,6	2548,0	2548,0	2548,0
Донецька	2227,2	2014,1	2018,9	2019,4	2019,5	2007,1	2007,1
Житомирська	2571,2	2283,3	2292,1	2292,8	2263,9	2232,6	1626,0
Закарпатська	1074,7	1026,3	1146,5	1056,2	1024,1	1072,4	1063,7
Запорізька	2263,7	2129,4	2151,7	2151,2	2151,7	2151,7	2151,7
Івано-Франківська	877,6	1012,2	968,7	968,7	968,7	968,7	989,0
Київська	2425,8	2091,0	1984,6	1989,0	2208,9	1991,0	1991,0
Кіровоградська	2186,4	1982,1	1982,1	1982,1	1982,1	1982,1	1955,7
Луганська	2286,9	2096,7	2141,3	2141,4	2122,0	2128,9	2125,5
Львівська	1881,5	1752,3	1752,3	1758,8	1763,9	1770,8	1770,9
Миколаївська	2286,0	2068,3	2068,3	2068,3	2068,3	2068,3	2068,3
Одеська	2745,0	2391,3	2425,5	2425,6	2425,7	2416,9	2500,8
Полтавська	2557,5	2355,8	1903,6	1883,5	1873,7	1905,2	1915,0
Рівненська	1638,1	1682,2	1567,2	1567,2	1565,3	1424,9	1447,2
Сумська	2152,0	2050,6	2053,9	2053,7	2053,8	2051,7	2059,1
Тернопільська	1041,6	973,0	972,9	972,9	912,1	912,1	972,9
Харківська	2660,9	2643,8	2639,6	2639,6	2639,5	2639,5	2639,5
Херсонська	2252,4	2195,9	2193,2	2193,2	2193,2	2196,5	2193,8
Хмельницька	1711,2	1563,1	1573,3	1575,2	1575,4	1575,4	1575,4
Черкаська	1711,6	1728,1	1635,5	1633,0	1622,4	1615,1	1610,8
Чернівецька	721,1	642,7	642,7	642,7	644,0	642,8	644,8
Чернігівська	2755,2	2820,4	2828,0	2814,7	2815,5	2811,9	2793,5
м.Київ	94,0	28,1	92,6	93,3	93,3	93,4	93,4
м.Севастополь	47,0	83,2	52,4	52,5	52,5	52,5	51,1

**Площа угідь, охоплених мисливським упорядкуванням
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Area on which the works on the maintenance of the hunting land in good order are
executed in Crimea Autonomous Republic and oblasts (thousand hectares)*

(тис.га)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	46425,8	37131,1	39532,4	42481,7	45032,9	45670,3	43852,9
Автономна Респуб-							
ліка Крим	2026,0	2051,8	1585,2	1988,2	1899,1	1945,8	1952,4
Вінницька	1698,0	1716,5	252,2	2111,4	2095,2	2135	2135,1
Волинська	1725,3	1312,0	896,9	761,4	1358,8	1395	1463,0
Дніпропетровська	2632,2	2543,8	2524,1	2528,9	2528,3	2531	2524,1
Донецька	2227,2	2013,8	1954,5	1966,9	1987,6	1976,4	1914,6
Житомирська	2571,2	2234,2	2200,9	2201,6	2172,7	2143,7	774,3
Закарпатська	1074,7	31,0	1068,2	1000,8	927,4	984,5	942,7
Запорізька	2250,5	368,0	2132,6	2134,9	2145,8	2140,5	2143,5
Івано-Франківська	876,1	893,4	919,6	968,2	968,7	963,8	989,0
Київська	2411,0	1920,1	1984,6	1988,6	2208,9	1991	1991,0
Кіровоградська	2186,4	1948,7	1636,1	1982,1	1982,1	1982,1	1955,7
Луганська	2286,9	1980,6	2141,3	1586,4	2094,7	2119,8	2124,5
Львівська	1876,8	1081,7	1578,3	1596,2	1636,3	1595,2	1647,3
Миколаївська	2279,0	1823,7	2067,0	2067,0	1965,1	1985,4	1985,4
Одеська	2745,0	1382,2	2358,7	2413,6	2416,5	2405,8	2408,5
Полтавська	2557,5	2348,9	1881,7	1812,6	1856	1840,1	1890,2
Рівненська	1632,9	1420,8	684,2	1149,4	1351,5	1136,4	787,5
Сумська	1294,0	2031,7	2053,9	2053,7	2053,8	2051,7	2049,1
Тернопільська	1041,6	—	972,9	972,9	912,1	912,1	912,1
Харківська	2660,9	2635,5	2639,6	2639,6	2573,8	2627,3	2638,7
Херсонська	2221,9	2030,4	1557,6	1978,3	2188,7	2069,4	2059,8
Хмельницька	1711,2	1550,3	1428,4	1551,1	1559,7	1559,7	1563,5
Черкаська	1489,4	333,2	1562,8	1529,0	1602,8	1614,8	1610,8
Чернівецька	153,4	642,7	633,3	633,3	634,6	633,4	635,4
Чернігівська	655,7	728,8	676,8	724,5	1771,6	2789,3	2615,0
м.Київ	94,0	24,1	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6
м.Севастополь	47,0	83,2	52,4	52,5	52,5	52,5	51,1

**Кількість працівників, зайнятих у мисливському господарстві
в Автономній Республіці Крим і областях**

*Number of workers engaged in hunting preserves
in Crimea Autonomous Republic and oblasts (persons)*

	<i>(чоловік)</i>						
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	4432	4965	5887	5818	6060	6361	6600
Автономна Респуб-							
ліка Крим	251	295	365	366	387	379	399
Вінницька	199	128	202	200	207	243	266
Волинська	238	215	218	202	157	186	198
Дніпропетровська	99	127	147	141	151	160	173
Донецька	97	235	298	314	312	317	321
Житомирська	242	234	313	318	341	352	316
Закарпатська	163	145	142	123	136	161	167
Запорізька	96	206	233	232	250	262	263
Івано-Франківська	182	162	140	136	149	157	160
Київська	393	327	360	375	462	429	381
Кіровоградська	102	111	124	133	141	142	126
Луганська	148	215	246	252	237	230	238
Львівська	310	375	390	344	337	344	379
Миколаївська	120	180	169	170	181	248	242
Одеська	163	213	211	206	205	217	235
Полтавська	132	245	268	257	276	283	315
Рівненська	253	198	247	242	250	275	354
Сумська	169	207	221	220	224	253	253
Тернопільська	83	94	95	90	81	86	85
Харківська	147	212	273	270	277	283	299
Херсонська	213	213	248	243	308	332	335
Хмельницька	127	123	146	143	127	137	133
Черкаська	163	140	243	242	259	266	257
Чернівецька	99	114	134	132	128	135	134
Чернігівська	211	226	386	397	410	419	489
м.Київ	14	6	33	34	37	36	47
м.Севастополь	18	19	35	36	30	29	35

**Витрати на ведення мисливського
господарства в Автономній Республіці Крим і областях**

*Total costs of hunting management
in Crimea Autonomous Republic and oblasts*

(у фактичних цінах, тис. грн.)

	1995 ¹	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	640691,3	20811,1	58078,6	70376,9	93121,0	121223,2	142042,3
Автономна Респуб-							
ліка Крим	38006,5	1883,6	3981,6	4591,9	5781,8	7065,0	8949,9
Вінницька	35664,3	636,4	1795,5	2226,6	2758,4	3810,5	4694,8
Волинська	39377,1	805,2	1959,3	2362,4	2789,5	3524,1	4335,0
Дніпропетровська	15749,2	896,4	1664,2	1552,4	3129,4	4311,9	6215,5
Донецька	29599,0	936,4	2877,5	3411,1	4422,3	5715,7	7434,4
Житомирська	34287,2	1029,0	3669,0	4669,6	5513,5	7219,9	8456,3
Закарпатська	12340,9	452,6	1288,0	1624,3	2006,6	3023,3	3744,8
Запорізька	16224,9	784,0	1841,0	1998,4	2746,0	3713,3	4398,3
Івано-Франківська	13932,2	401,5	991,7	1061,3	1680,0	2371,6	2171,1
Київська	64696,9	1783,1	5356,1	7356,9	12608,4	14881,2	13626,7
Кіровоградська	13535,6	505,9	764,7	798,3	1088,0	1999,1	2051,9
Луганська	25002,6	587,8	1124,4	1312,7	1894,7	2468,2	2778,4
Львівська	33731,5	1024,4	3437,5	4152,4	4457,5	6262,4	7495,5
Миколаївська	11513,4	487,0	770,6	919,9	1333,1	1520,8	1929,9
Одеська	15030,0	749,7	1368,2	1469,1	1732,3	2923,4	3854,1
Полтавська	21701,4	1182,3	3033,3	3377,6	4628,6	6888,2	8359,2
Рівненська	45771,2	832,9	2318,5	2693,8	3083,3	3971,9	5320,2
Сумська	29230,0	1018,2	2170,0	3202,8	4055,7	5037,7	5457,2
Тернопільська	9563,8	302,7	642,5	856,0	748,9	1318,5	1769,2
Харківська	22198,6	1282,2	3873,4	4501,8	5299,3	6832,8	9406,8
Херсонська	31105,0	1070,3	2638,3	3339,7	3519,6	6061,8	6900,7
Хмельницька	15607,4	569,0	1337,3	1834,7	2342,3	2440,2	2809,0
Черкаська	22073,8	424,1	3056,7	3046,2	5213,1	6528,1	6918,8
Чернівецька	12790,3	316,8	978,4	1305,6	1684,5	2213,2	2822,9
Чернігівська	28695,3	646,7	4279,6	5489,2	7100,2	7778,6	8369,3
м.Київ	1597,0	30,8	570,7	739,6	922,6	727,6	785,7
м.Севастополь	1666,2	172,1	290,6	482,6	581,4	614,2	986,7

¹ 1995р.- млн.крб.

**Витрати на охорону диких та відтворення мисливських тварин,
включаючи біотехнічні заходи в Автономній Республіці Крим і областях**

*Costs on wild animals protection and game animals reproduction including biotechnology
activities in Crimea Autonomous Republic and oblasts*

(у фактичних цінах, тис. грн.)

	1995 ¹	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Україна	217961,7	9365,7	21140,3	24385,0	33815,4	44446,3	49862,0
Автономна Респуб-							
ліка Крим	7188,8	507,9	698,3	609,6	918,1	1246,3	1589,2
Вінницька	7366,6	367,8	518,9	732,5	944,3	1332,9	1932,9
Волинська	9873,5	223,9	598,7	859,9	1013,8	1224,2	1495,9
Дніпропетровська	7820,0	584,4	793,8	683,8	1404,4	1598,1	2058,6
Донецька	9463,6	313,3	666,6	908,0	1154,8	1326,8	1691,8
Житомирська	7706,9	494,5	1498,0	1697,7	2174,5	2968,8	3402,0
Закарпатська	5834,3	219,2	424,6	433,7	658,3	834,9	1251,6
Запорізька	4198,1	301,7	438,8	418,6	530,4	743,1	843,2
Івано-Франківська	4372,7	186,1	288,4	297,8	601,8	791,2	663,1
Київська	35123,7	1077,7	2864,2	2784,3	5782,0	7098,3	6055,1
Кіровоградська	3207,3	216,9	337,6	409,8	411,2	655,9	570,2
Луганська	8928,7	284,5	360,7	442,4	564,4	672,3	885,0
Львівська	9317,7	303,4	911,2	1097,1	1239,4	1898,2	1996,6
Миколаївська	4400,5	298,4	324,7	335,2	534,0	512,7	772,2
Одеська	5616,7	313,2	446,6	509,5	735,0	1033,1	1149,6
Полтавська	7033,0	484,9	1387,0	1431,2	2085,2	3180,4	3802,0
Рівненська	17372,9	354,3	727,6	828,0	981,9	1459,2	1878,1
Сумська	7096,0	493,4	599,6	1271,9	1788,2	2162,2	1939,2
Тернопільська	4392,0	117,4	201,2	244,3	287,1	495,4	722,8
Харківська	6363,6	710,9	1529,3	1923,7	2127,8	2924,7	4042,1
Херсонська	14707,8	662,6	727,3	1199,0	1251,2	2040,3	2131,4
Хмельницька	2576,2	231,2	430,9	602,2	791,2	786,1	672,1
Черкаська	12867,0	241,0	1769,7	1409,5	2330,2	3173,6	3573,0
Чернівецька	4725,3	123,7	426,1	513,1	651,6	1006,8	1099,9
Чернігівська	9009,6	195,3	1861,1	2264,6	2150,2	2779,9	2781,6
м.Київ	166,0	14,2	193,2	300,0	549,4	322,3	374,6
м.Севастополь	1233,2	43,9	116,2	177,6	155,0	178,6	488,2

¹ 1995р.- млн.крб.

Загальна кількість копитних тварин

Total number of hoofed animals (heads)

(голів)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Копитні тварини	237279	177788	195005	197103	208009	218103	232245
у тому числі							
лосі	9068	4771	4510	4396	4730	5042	5573
олені	21342	15986	17606	17899	18480	19610	20219
кабани	47070	36181	43119	44808	48982	53084	58571
козулі	157035	118974	126267	126556	131831	136441	143574
зубри	659	426	303	306	258	269	278
лані	1331	1021	2692	2664	3143	3083	3423
муфлони	723	370	419	391	491	476	496
кулани	51	59	89	83	94	98	111

Загальна кількість хутрових звірів

Total number of fur-bearing animals (thousand units)

(тис. штук)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Хутрові звірі	2497,7	2416,4	2348,4	2290,4	2224,7	2278,3	2245,6
у тому числі							
білки	55,8	59,5	62,1	61,1	61,8	64,1	66,7
зайці	2062,6	1874,1	1789,8	1738,1	1659,2	1701,8	1661,9
куниці	39,0	53,1	59,5	59,6	63,3	64,1	62,4
лисиці	87,1	116,3	87,8	85,6	80,4	77,8	75,3
ондатри	85,0	146,4	172,0	177,2	183,9	186,6	183,2
норки вільні	2,5	3,4	3,6	4,4	4,5	4,8	5,6
бобр	9,3	15,0	23,4	26,5	30,8	35,4	38,9
вовки	2,1	2,8	2,6	2,4	2,6	2,7	2,6
ведмеді бурі	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4
дикі кролики	0,7	0,2	0,3	0,1	0,1	0,4	0,1
байбаки	110,5	76,7	69,8	54,5	56,4	56,5	62,4
єнотовидні собаки	8,2	9,9	10,6	11,0	10,5	10,9	10,6
борсуки	15,7	24,7	24,7	26,2	26,2	27,2	27,0
видри	5,6	8,7	11,7	11,9	12,2	13,1	13,3
тхори чорні	12,6	20,0	21,8	23,1	24,3	23,7	24,9
коти лісові	0,4	0,6	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2
рисі	0,3	0,3	0,4	0,5	0,4	0,4	0,6
горностаї	...	4,4	7,0	6,8	6,7	7,3	8,5
нутрії	...	0,0	0,0	–	0,0	–	0,0

Загальна кількість пернатої дичини

Total number of game birds (thousand units)

(тис. штук)

	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Перната дичина	9417,5	9280,9	9753,8	9647,1	10139,7	10015,2
у тому числі						
куріпки	1013,7	890,1	902,6	872,0	930,7	986,9
глухарі	3,8	3,8	3,9	3,6	3,8	3,6
тетеруки	13,3	12,7	13,7	13,3	13,0	12,5
гуси	162,2	103,7	124,1	109,8	100,9	104,5
качки	3125,3	2892,8	2907,4	2899,3	2932,8	2719,2
фазани	271,2	281,6	282,3	305,0	292,8	316,8
перепілки	799,3	927,9	1083,0	1053,1	1232,1	1205,3
рябчики	16,4	21,6	22,7	22,5	23,2	23,4
лебеді	55,1	21,9	21,0	18,2	20,2	22,1
лиски	1527,4	1667,1	1747,4	1744,1	1826,3	1779,9
кулики	1018,0	938,4	1064,0	1045,5	1054,2	1097,0
голуби	1411,8	1519,3	1581,7	1560,7	1709,7	1744,0

Розселення і добування звірів і птахів у мисливському господарстві у 2009 році

Settlement and shoot of the animals and birds in the hunting preserves in 2009 (heads/units)

(голів/штук)

	Розселено	Добуто		Розселено	Добуто
Копитні тварини	690	12361	Перната дичина	24287	2128892
лосі	—	1	куріпки	—	88238
олені	75	591	гуси	—	13988
кабани	515	6311	качки	8742	695163
козулі	—	5259	фазани	15545	35310
зубри	10	—	перепілки	—	247612
лані	60	107	рябчики	—	14
муфлони	30	92	лиски	—	442753
Хутрові звірі	126	304311	кулики	—	182060
зайці	—	222238	голуби	—	423754
куниці	—	237			
лисиці	—	76863			
ондатри	—	352			
бобри	—	83			
вовки	—	1538			
дикі кролики	75	—			
байбаки	51	177			
єнотовидні собаки	—	2780			
тхори чорні	—	43			
		167			

**Загальна кількість у розплідниках та фермах
основного поголів'я диких тварин і пернатої дичини**

*Total number of the main population of the wild animals and birds
in the breeding farms and farms (heads)*

(голів)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Копитні тварини	149	336	1145	1281	1358	1789	1991
олені	23	68	233	268	277	409	344
лані	71	152	107	119	158	196	244
муфлони	49	64	68	51	67	89	80
кабани	6	52	735	841	855	1093	1321
козулі	—	—	2	2	1	—	—
лосі	—	—	—	—	—	2	2
Перната дичина	6590	3297	9621	17140	18716	29209	39172
фазани	5578	2739	5881	7276	9167	14300	19887
качки	1012	558	3500	9364	9029	14894	19285
перепілки	—	—	240	500	520	—	—

**Штучне розведення мисливських
звірів і птахів для розселення у 2009 році**

Artificial breeding of the game animals and birds for settling in 2009

	Кількість розплідників (ферм), одиниць	Витрати на утримання розплідників, тис.грн.	Реалізовано мисливським господарствам з метою розселення у мисливських угіддях, голів/штук
Копитні тварини	144	2370,6	183
олені	21	457,2	2
лані	11	118,2	—
муфлони	5	88,0	1
кабани	107	1686,0	180
лосі	—	21,2	—
Перната дичина	40	2009,6	6453
фазани	27	1215,6	4327
качки	13	794,0	2126

ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

2009

ДОВКІЛЛЯ
УКРАЇНИ

**Витрати на охорону
навколишнього природного
середовища та екологічні платежі**

2009

***Expenditures on environmental
protection and ecological payments***

Витрати на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі

Протягом 2009р. на охорону навколишнього природного середовища підприємствами, організаціями та установами було витрачено 11,1 млрд.грн., з яких 72% (8,0 млрд.грн.) – поточні витрати на охорону природи, пов'язані з експлуатацією і обслуговуванням засобів природоохоронного призначення, 23% (2,5 млрд.грн.) – інвестиції в основний капітал, направлені на будівництво і реконструкцію природоохоронних об'єктів, придбання обладнання для реалізації заходів екологічного спрямування і 5% (0,6 млрд.грн.) – витрати на капітальний ремонт природоохоронного обладнання. За рахунок коштів Державного та місцевих бюджетів було освоєно 20,5% капітальних інвестицій і здійснено 4,1% поточних витрат, а основним джерелом фінансування витрат на охорону довкілля, як і в попередні роки, були власні кошти підприємств – відповідно 76,5% і 95,8%.

Більше половини капітальних інвестицій та поточних витрат від сумарного обсягу по країні було освоєно підприємствами Дніпропетровської (2573,4 млн.грн.), Донецької (1844,1) та Луганської (1512,5 млн.грн.) областей.

Протягом 2009р. підприємствам, організаціям, установам за забруднення навколишнього природного середовища і порушення природоохоронного законодавства пред'явлено екологічних платежів на загальну суму 1209,6 млн.грн., з них 58% (702,2 млн.грн.) – збори за викиди в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел, 34% (408,5 млн.грн.) – збори за розміщення відходів та 7% (88,0 млн.грн.) – збори за скиди забруднювальних речовин у водойми. На позови про відшкодування збитків і втрат, заподіяних в результаті порушення природоохоронного законодавства, та штрафи за адміністративні правопорушення у сфері охорони природи припадає 1% екологічних платежів (відповідно 8,8 та 2,1 млн.грн.).

Основними платниками зборів за забруднення навколишнього природного середовища були підприємства, які виробляють та розподіляють електроенергію, газ та воду (пред'явлено зборів на суму 541,3 млн.грн., або 45% від сумарного обсягу по країні), добувної промисловості (252,3 млн.грн., або 21%), металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів (188,9 млн.грн., або 16%).

Підприємствами, організаціями, установами країни фактично сплачено протягом 2009р. 1107,1 млн.грн. зборів за забруднення навколишнього природного середовища (з урахуванням погашення заборгованості за попередні роки). Серед регіонів країни найнижчою була частка сплати пред'явлених зборів за забруднення довкілля у м.Севастополі (62%), а також у Закарпатській (64%), Луганській (73%), Кіровоградській (78%) і Донецькій (79%) областях.

У сумарному обсязі фактично сплачених зборів за забруднення навколишнього природного середовища по країні дві третини – це збори, які надійшли від підприємств Дніпропетровської (256,2 млн.грн.), Донецької (232,4 млн.грн.), Запорізької (64,0 млн.грн.), Луганської (85,8 млн.грн.) областей та м.Києва (99,0 млн.грн.).

**Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на
охорону та раціональне використання природних ресурсів
за джерелами фінансування
у 2009 році**

*Capital investments and operating costs of the enterprises, organizations, establishments
on the protection and effective use of the natural resources
by funding sources in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі із				
		Держав- ного бюджету	з нього із Державного фонду охорони навколиш- нього природного середовища	місцевих бюджетів	з них із місцевих фондів охорони навколиш- нього природного середовища	власних коштів
Капітальні інвестиції та поточні витрати - всього	11073467,2	526725,7	83454,1	422211,9	287951,0	10025215,7
у тому числі						
охорона атмосферного повітря і клімату	2308945,3	10262,2	—	8259,9	6077,5	2232501,6
очищення зворотних вод	5189041,6	32550,5	6140,7	170055,0	123180,7	4960743,1
поводження з відходами	2328319,2	33571,4	4208,7	115047,2	64653,7	2171869,0
захист і реабілітація грунту, підземних і поверхневих вод	641664,7	243764,4	69428,8	59774,0	54989,8	333758,8
зниження шумового і вібраційного впливу (за винятком заходів для охорони праці)	25897,9	17256,5	—	6355,2	—	2286,1
збереження біорізнома- нїття і середовища існу- вання	225949,0	94886,6	1705,5	46409,7	28147,9	82747,0
радіаційна безпека (за винятком заходів для за- побігання аваріям і катастрофам)	101914,1	37517,0	—	1858,3	1858,3	61925,9
науково-дослідні роботи природоохоронного спрямування	57010,8	23674,1	1583,0	6221,0	5990,6	26499,2
інші напрями природоохоронної діяльності	194724,6	33243,0	387,4	8231,6	3052,5	152885,0

Капітальні інвестиції підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за джерелами фінансування у 2009 році

Capital investments of the enterprises, organizations, establishments on the protection and effective use of the natural resources by funding sources in 2009 (thousand hryvnia)

(тис.грн.)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі із				
		Держав- ного бюджету	з нього із Державного фонду охорони навколиш- нього природного середовища	місцевих бюджетів	з них із місцевих фондів охорони навколиш- нього природного середовища	власних коштів
Капітальні інвестиції - всього	3040732,7	276365,9	68427,0	346715,2	264850,1	2325940,3
у тому числі						
охорона атмосферного повітря і клімату	1273789,3	5622,3	—	7812,7	5646,0	1203358,4
очищення зворотних вод	882525,3	12984,7	1605,0	165123,1	122922,9	680066,2
поводження з відходами	400016,9	6747,9	3339,6	81391,9	58679,4	306081,1
захист і реабілітація ґрун- ту, підземних і поверхневих вод	401425,6	221586,1	61910,1	57029,0	52658,1	119314,9
зниження шумового і вібраційного впливу (за ви- нятком заходів для охорони праці)	25214,9	17248,0	—	6355,2	—	1611,6
збереження біорізнома- нїття і середовища існу- вання	31849,9	4429,1	1360,2	21044,6	21014,6	6197,7
радіаційна безпека (за винятком заходів для за- побігання аваріям і катас- трофам)	6996,8	—	—	375	375	6352,5
науково-дослідні роботи природоохоронного спря- мування	9151,2	4019,0	108,6	2027,6	1910,2	2489,1
інші напрями природоохо- ронної діяльності	9762,8	3728,8	103,5	5556,1	1643,9	468,8

**Витрати підприємств, організацій, установ на капітальний ремонт основних засобів
природоохоронного призначення за джерелами фінансування
у 2009 році**

*Expenses of the enterprises, organizations, establishments
on the extensive repairs of the basic production assets intended for the environmental
protection by funding sources in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі із				
		Держав- ного бюджету	з нього із Державного фонду охорони навколиш- нього природного середовища	місцевих бюджетів	з них із місцевих фондів охорони навколиш- нього природного середовища	власних коштів
Витрати на капітальний ремонт - всього	554160,4	168870,1	25709,7	41280,6	34200,1	341503,2
у тому числі						
охорона атмосферного повітря і клімату	166468,1	4899,6	—	56,3	56,3	161077,2
очищення зворотних вод	149759,3	7935,6	633,0	28143,0	21505,4	111975,2
поводження з відходами	59144,6	—	—	2504,4	2495,2	56530,1
захист і реабілітація ґрун- ту, підземних і поверхневих вод	163712,1	142809,2	24973,2	10067,5	9633,8	10579,5
зниження шумового і віб- раційного впливу (за винят- ком заходів для охорони праці)	12558,1	11833,0	—	—	—	725,1
збереження біорізноманіт- тя і середовища існування	753,4	59,3	—	360,4	360,4	333,7
радіаційна безпека (за винятком заходів для за- побігання аваріям і катас- трофам)	49,9	—	—	—	—	49,9
науково-дослідні роботи природоохоронного спря- мування	6,1	—	—	—	—	6,1
інші напрями природоохо- ронної діяльності	1708,8	1333,4	103,5	149,0	149,0	226,4

Поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та раціональне використання природних ресурсів за джерелами фінансування у 2009 році

Operating costs of the enterprises, organizations, establishments on the protection and effective use of the natural resources by funding sources in 2009 (thousand hryvnia)

(тис.грн.)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі із				
		Держав- ного бюджету	з нього із Державного фонду охорони навколиш- нього природного середовища	місцевих бюджетів	з них із місцевих фондів охорони навколиш- нього природного середовища	власних коштів
Поточні витрати - всього	8032734,5	250359,8	15027,1	75496,7	23100,9	7699275,4
у тому числі						
охорона атмосферного по- вітря і клімату	1035156,0	4639,9	—	447,2	431,5	1029143,2
очищення зворотних вод	4306516,3	19565,8	4535,7	4931,9	257,8	4280676,9
поводження з відходами	1928302,3	26823,5	869,1	33655,3	5974,3	1865787,9
захист і реабілітація ґрунту, підземних і поверхневих вод	240239,1	22178,3	7518,7	2745,0	2331,7	214443,9
зниження шумового і вібра- ційного впливу (за винятком заходів для охорони праці)	683,0	8,5	—	—	—	674,5
збереження біорізноманіття і середовища існування	194099,1	90457,5	345,3	25365,1	7133,3	76549,3
радіаційна безпека (за ви- нятком заходів для запобі- гання аваріям і катастрофам)	94917,3	37517,0	—	1483,3	1483,3	55573,4
науково-дослідні роботи природоохоронного спряму- вання	47859,6	19655,1	1474,4	4193,4	4080,4	24010,1
інші напрями природоохо- ронної діяльності	184961,8	29514,2	283,9	2675,5	1408,6	152416,2

**Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ
на охорону та раціональне використання природних ресурсів
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Capital investments and operating costs of the enterprises, organizations, establishments
on the protection and effective use of the natural resources
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі				
		капітальні інвестиції			із загального обсягу - інвестиції в капітальний ремонт	поточні витрати
		всього	з них			
			в очищення	в інтегровані технології		
Україна	11073467,2	3040732,7	1993087,3	983592,4	554160,4	8032734,5
Автономна						
Республіка Крим	254221,9	85419,4	28403,9	55305,1	17168,2	168802,5
Вінницька	96214,9	29229,7	21596,8	7605,6	1381,8	66985,2
Волинська	56116,4	12066,0	10747,2	1158,5	651,7	44050,4
Дніпропетровська	2573404,6	734197,5	597329,2	134172,7	83623,1	1839207,1
Донецька	1844071,8	601464,9	459008,3	116915,0	122287,3	1242606,9
Житомирська	53704,4	5221,4	2382,6	2832,4	2646,9	48483,0
Закарпатська	49381,6	2936,2	306,6	1891,6	468,9	46445,4
Запорізька	949168,6	304966,5	111507,1	191586,0	27697,1	644202,1
Івано-Франківська	306094,9	193451,3	26961,7	162564,6	96721,3	112643,6
Київська	228980,8	32745,2	27731,1	4208,9	3750,2	196235,6
Кіровоградська	86770,0	8405,5	6787,0	1513,9	2816,1	78364,5
Луганська	1512545,5	385307,1	363381,8	21145,5	18077,7	1127238,4
Львівська	222375,9	90235,8	45151,9	43532,4	31155,4	132140,1
Миколаївська	180551,2	49882,7	16399,2	29787,8	24943,8	130668,5
Одеська	268621,8	53215,6	20126,1	31755,8	22725,5	215406,2
Полтавська	426008,8	66132,9	53559,3	12364,5	37202,6	359875,9
Рівненська	158171,8	34849,9	22854,8	4609,7	4238,7	123321,9
Сумська	136551,3	19501,4	7775,0	11509,0	4164,6	117049,9
Тернопільська	29004,0	10121,7	2132,5	7989,2	7957,2	18882,3
Харківська	591107,3	83948,5	19257,6	63488,1	1042,7	507158,8
Херсонська	60138,3	5485,2	2160,3	2152,0	1790,9	54653,1
Хмельницька	130170,2	6744,8	2341,4	3626,9	3187,2	123425,4
Черкаська	75635,1	22003,8	14126,1	7211,6	928,1	53631,3
Чернівецька	70730,3	32766,7	1200,0	30600,3	31190,3	37963,6
Чернігівська	184839,7	45662,4	27074,5	17295,8	4425,2	139177,3
м. Київ	480858,3	110715,5	88807,4	16730,6	1010,5	370142,8
м. Севастополь	48027,8	14055,1	13977,9	38,9	907,4	33972,7

**Капітальні інвестиції підприємств, організацій, установ на охорону
та раціональне використання природних ресурсів за джерелами фінансування
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Capital investments of the enterprises, organizations, establishments
on the protection and effective use of the natural resources by financing sources
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено- всього	У тому числі із				
		Державного бюджету	з нього із Державного фонду охорони навколишнього природного середовища	місцевих бюджетів	з них із місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища	власних коштів
Україна	3040732,7	276365,9	68427,0	346715,2	264850,1	2325940,3
Автономна Респуб-						
ліка Крим	85419,4	8779,2	—	10168,6	5662,8	6956,9
Вінницька	29229,7	2198,0	400,0	7659,0	170,0	19372,7
Волинська	12066,0	1623,3	—	961,3	162,7	9481,4
Дніпропетровська	734197,5	7169,4	—	72215,3	67694,6	653667,6
Донецька	601465,0	5282,3	1194,1	98667,4	92650,8	497384,5
Житомирська	5221,4	2633,5	326,3	506,5	—	2081,4
Закарпатська	2936,2	498,9	—	21,8	—	2414,3
Запорізька	304966,5	835,0	—	42729,0	42203,7	261402,5
Івано-Франківська	193451,3	103964,5	499,1	17554,3	12929,3	70382,0
Київська	32745,2	3550,4	271,8	3027,1	2737,6	25946,6
Кіровоградська	8405,5	3938,8	—	2120,6	2120,6	2346,1
Луганська	385307,1	3933,7	3529,4	20520,8	14994,6	351072,5
Львівська	90235,8	36193,8	35183,1	2736,5	2036,5	51190,7
Миколаївська	49882,7	—	—	—	—	49882,7
Одеська	53215,6	24853,6	279,1	2166,7	—	20753,7
Полтавська	66132,9	2902,1	780,0	5027,0	1347,1	54980,8
Рівненська	34849,9	2352,0	598,9	1357,0	343,8	31140,9
Сумська	19501,4	1185,0	103,4	6015,8	123,5	12300,5
Тернопільська	10121,7	8223,4	5450,0	1416,3	—	445,9
Харківська	83948,5	—	—	7356,7	5433,9	76322,6
Херсонська	5485,1	1231,4	—	627,0	354,7	3626,7
Хмельницька	6744,8	1722,6	348,0	738,5	464,5	4283,7
Черкаська	22003,8	4716,1	4716,1	7120,1	6921,1	10167,6
Чернівецька	32766,7	30099,3	14747,7	1464,2	614,2	947,3
Чернігівська	45662,4	14576,2	—	3319,1	2993,0	17740,1
м. Київ	110715,5	3903,4	—	18109,1	1578,3	88703,0
м. Севастополь	14055,1	—	—	13109,5	1312,8	945,6

**Витрати підприємств, організацій, установ на капітальний ремонт
основних засобів природоохоронного призначення за джерелами фінансування
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Expenses of the enterprises, organizations, establishments on the extensive repairs of
the basic production assets intended for the environmental protection by financing sources
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено- всього	У тому числі із				
		Держав- ного бюджету	з нього із Державного фонду охорони навко- лишнього природ- ного середовища	місцевих бюджетів	з них із місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища	власних коштів
Україна	554160,4	168870,1	25709,7	41280,6	34200,1	341503,2
Автономна Респуб-						
ліка Крим	17168,2	8180,0	—	2265,7	2265,7	6678,7
Вінницька	1381,8	417,0	—	25,0	25,0	939,8
Волинська	651,7	234,2	—	299,8	39,8	117,7
Дніпропетровська	83623,2	—	—	12061,9	8262,4	71561,3
Донецька	122287,3	—	—	3561,3	3561,3	118726,0
Житомирська	2646,9	2231,9	—	206,5	—	208,5
Закарпатська	468,9	—	—	—	—	468,9
Запорізька	27697,0	375,0	—	5789,1	5789,1	21532,9
Івано-Франківська	96721,3	89555,9	390,5	4273,0	3356,7	1957,4
Київська	3750,2	2671,8	271,8	184,8	184,8	893,6
Кіровоградська	2816,1	—	—	1485,4	1485,4	1330,7
Луганська	18077,7	239,8	239,8	7934,5	7934,5	8731,7
Львівська	31155,4	4892,3	4892,3	700,0	—	25463,1
Миколаївська	24943,8	—	—	—	—	24943,8
Одеська	22725,5	18148,8	—	—	—	4576,7
Полтавська	37202,6	176,6	—	312,6	8,8	36713,4
Рівненська	4238,7	1001,5	393,2	320,4	303,4	2916,8
Сумська	4164,6	1081,2	—	39,0	39,0	3044,4
Тернопільська	7957,2	7542,1	5450,0	—	—	415,0
Харківська	1042,7	—	—	187,7	187,7	855,0
Херсонська	1790,9	316,7	—	349,7	268,9	1124,4
Хмельницька	3187,2	—	—	210,0	36,0	2977,2
Черкаська	928,1	—	—	—	—	928,1
Чернівецька	31190,3	29423,8	14072,1	931,7	309,1	579,0
Чернігівська	4425,2	2381,5	—	142,5	142,5	1901,2
м. Київ	1010,5	—	—	—	—	1010,5
м. Севастополь	907,4	—	—	—	—	907,4

**Поточні витрати підприємств, організацій, установ на охорону та
раціональне використання природних ресурсів за джерелами фінансування
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Operating costs of the enterprises, organizations, establishments
on the protection and effective use of the natural resources by financing sources
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено- всього	У тому числі із				
		Державного бюджету	з нього із Дер- жавного фонду охорони навко- лишнього природ- ного середовища	місцевих бюджетів	з них із місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища	власних коштів
Україна	8032734,5	250359,8	15027,1	75496,7	23100,9	7699275,4
Автономна Респуб-						
ліка Крим	168802,5	11766,8	—	1061,8	340,9	155305,8
Вінницька	66985,2	671,5	20,8	2068,8	1265,5	64208,0
Волинська	44050,4	5409,0	—	391,0	16,6	38250,4
Дніпропетровська	1839207,1	26559,0	—	6333,5	2591,9	1805915,1
Донецька	1242606,9	20119,4	229,0	5070,3	3286,1	1217402,9
Житомирська	48483,0	433,7	253,8	706,0	3,6	46545,8
Закарпатська	46445,4	13663,1	—	148,4	148,4	32473,7
Запорізька	644202,1	4869,6	—	6462,5	4756,8	632866,1
Івано-Франківська	112643,6	9334,7	328,1	7113,0	421,2	96191,0
Київська	196235,6	58952,3	11795,6	631,0	82,3	135766,6
Кіровоградська	78364,5	1265,6	—	413,8	5,0	76685,1
Луганська	1127238,4	33881,7	278,0	10403,5	2607,4	1082384,7
Львівська	132140,1	10946,3	—	251,5	221,1	120942,3
Миколаївська	130668,5	72,7	—	6229,1	—	124366,7
Одеська	215406,2	438,1	—	—	—	214968,1
Полтавська	359875,9	3259,3	—	5735,6	534,6	349764,8
Рівненська	123321,9	3029,7	—	2170,9	434,2	118121,3
Сумська	117049,9	2968,5	574,7	413,9	376,3	113666,0
Тернопільська	18882,3	2076,3	—	1095,1	1009,0	15550,7
Харківська	507158,8	15227,1	1174,4	13047,7	2618,8	477992,2
Херсонська	54653,1	14311,8	244,2	332,1	—	40009,2
Хмельницька	123425,4	4464,7	91,0	2665,5	1203,2	116293,8
Черкаська	53631,3	1,5	1,5	139,8	91,2	53189,8
Чернівецька	37963,6	1906,9	—	102,5	88,6	35954,2
Чернігівська	139177,3	4465,2	36,0	2389,4	883,3	132102,1
м. Київ	370142,8	21,7	—	78,0	78,0	369485,2
м. Севастополь	33972,7	243,6	—	42,0	36,9	32873,8

**Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій,
установ на охорону атмосферного повітря і зміни клімату
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Capital investments and operating costs of the enterprises, organizations, establishments
on atmospheric air protection and climate change
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі				
		капітальні інвестиції			із загального обсягу - інвестиції в капітальний ремонт	поточні витрати
		всього	з них			
			в очищення	в інтегровані технології		
Україна	2308945,3	1273789,3	797708,4	472836,2	166468,1	1035156,0
Автономна						
Республіка Крим	63633,5	54175,2	725,1	53450,1	341,4	9458,3
Вінницька	21588,5	17549,6	13580,3	3969,2	157,2	4038,9
Волинська	10975,7	9305,6	9305,6	—	21,7	1670,1
Дніпропетровська	404602,2	190366,8	185731,6	4339,5	23831,0	214235,4
Донецька	402067,5	206804,1	120344,6	86434,7	69232,3	195263,4
Житомирська	2711,8	183,7	8,7	175,0	7,8	2528,1
Закарпатська	998,0	683,1	191,6	449,8	154,3	314,9
Запорізька	384345,1	203981,4	41604,7	162376,7	10041,8	180363,7
Івано-Франківська	65114,3	51078,0	7252,9	43687,9	3228,4	14036,3
Київська	15907,7	2875,2	9,4	2857,5	2541,3	13032,5
Кіровоградська	5954,0	831,2	712,8	45,4	687,4	5122,8
Луганська	546372,8	340470,6	336084,1	4342,4	4951,0	205902,2
Львівська	28587,2	15985,0	13098,4	2450,1	1538,2	12602,2
Миколаївська	35981,0	31144,2	5851,8	24892,4	24943,8	4836,8
Одеська	22557,3	16735,7	9162,5	6245,3	119,0	5821,6
Полтавська	110214,6	30841,5	29347,2	1457,8	20855,5	79373,1
Рівненська	23194,9	20144,6	18594,5	1164,9	975,3	3050,3
Сумська	7271,5	1258,7	69,5	1189,2	759,2	6012,8
Тернопільська	1257,3	343,2	320,5	22,7	338,2	914,1
Харківська	89314,6	62941,9	98,5	62824,5	78,8	26372,7
Херсонська	3935,5	1257,8	155,6	1102,3	162,8	2677,7
Хмельницька	7379,2	709,5	451,0	258,5	210,4	6669,7
Черкаська	2359,5	1641,9	657,4	984,6	671,2	717,6
Чернівецька	478,0	86,8	12,4	69,4	12,4	391,2
Чернігівська	28495,8	4750,6	537,8	4212,8	505,6	23745,2
м. Київ	21729,9	7604,5	3799,9	3794,6	63,2	14125,4
м. Севастополь	1917,9	38,9	—	38,9	38,9	1879,0

**Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій,
установ на очищення зворотних вод
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Capital investments and operating costs of the enterprises, organizations, establishments
on the wastewater treatment
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі				
		капітальні інвестиції			із загального обсягу - інвестиції в капітальний ремонт	поточні витрати
		всього	з них			
			в очищення	в інтегровані технології		
Україна	5189041,6	882525,3	797264,6	84139,6	149759,3	4306516,3
Автономна						
Республіка Крим	106820,2	13363,3	13361,8	1,5	11228,3	93456,9
Вінницька	45317,1	571,1	545,6	25,0	170,6	44746,0
Волинська	31169,6	911,2	870,2	—	630,0	30258,4
Дніпропетровська	1057146,0	240456,4	199028,9	41407,0	21152,1	816689,6
Донецька	967503,6	280220,3	276854,8	3267,7	42806,3	687283,3
Житомирська	29537,9	985,2	985,2	—	211,3	28552,7
Закарпатська	23744,2	858,3	115,0	682,6	40,6	22885,9
Запорізька	286296,5	54264,7	45451,4	8685,1	5601,6	232031,8
Івано-Франківська	81061,6	18833,0	12314,0	6469,0	2953,3	62228,6
Київська	127818,9	23514,4	22795,9	472,9	284,5	104304,5
Кіровоградська	34388,6	2998,7	2998,7	—	2083,1	31389,9
Луганська	669666,7	22578,4	14713,8	7821,7	7502,9	647088,3
Львівська	107241,2	32955,2	31481,2	1474,0	24267,6	74286,0
Миколаївська	72297,4	9255,1	5355,1	3900,0	—	63042,3
Одеська	163665,1	10723,2	10723,2	—	4366,5	152941,9
Полтавська	262016,9	20987,7	20987,7	—	16241,8	241029,2
Рівненська	100181,2	5301,9	3734,4	1567,6	2238,3	94879,3
Сумська	78064,0	13545,1	5389,6	8155,4	1757,9	64518,9
Тернопільська	8799,9	1739,3	1739,2	—	23,7	7060,6
Харківська	320775,8	14854,5	14854,5	—	503,5	305921,3
Херсонська	27030,2	985,5	985,5	—	672,4	26044,7
Хмельницька	62808,4	1736,7	1721,1	15,6	984,0	61071,7
Черкаська	56813,2	12296,8	12296,8	—	89,0	44516,4
Чернівецька	20152,0	1056,3	1056,3	—	735,2	19095,7
Чернігівська	74950,4	15896,6	15886,9	—	1838,9	59053,8
м. Київ	357497,4	69938,9	69320,3	194,5	507,5	287558,5
м. Севастополь	16277,6	11697,5	11697,5	—	868,4	4580,1

**Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств,
організацій, установ на поводження з відходами
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Capital investments and operating costs of the enterprises, organizations, establishments
on the wastes handling
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі				
		капітальні інвестиції			із загального обсягу - інвестиції в капітальний ремонт	поточні витрати
		всього	з них			
			в очищення	в інтегровані технології		
Україна	2328319,2	400016,9	381309,7	17951,2	59144,6	1928302,3
Автономна						
Республіка Крим	26763,0	14593,6	14310,2	283,5	2562,4	12169,4
Вінницька	11818,8	1164,9	1115,6	49,3	393,0	10653,9
Волинська	5007,5	653,3	571,4	—	—	4354,2
Дніпропетровська	920635,7	215663,8	212359,5	3304,2	38441,0	704971,9
Донецька	323856,0	63190,9	58873,6	4317,3	7010,3	260665,1
Житомирська	16178,0	1388,7	1388,7	—	90,3	14789,3
Закарпатська	3471,6	—	—	—	—	3471,6
Запорізька	224241,2	26947,8	21830,9	5116,9	5695,8	197293,4
Івано-Франківська	24971,5	12942,1	7394,8	4880,0	2338,5	12029,4
Київська	50341,2	4654,0	4654,0	—	652,6	45687,2
Кіровоградська	37216,1	3075,5	3075,5	—	1,8	34140,6
Луганська	219050,6	12583,9	12583,9	—	238,7	206466,7
Львівська	14967,0	572,2	572,2	—	—	14394,7
Миколаївська	25021,7	963,0	963,0	—	—	24058,7
Одеська	50658,2	240,4	240,4	—	91,2	50417,9
Полтавська	23739,2	3224,3	3224,3	—	13,6	20514,9
Рівненська	18454,4	515,8	515,8	—	99,3	17938,6
Сумська	42153,5	2315,9	2315,9	—	37,6	39837,6
Тернопільська	7814,0	72,7	72,7	—	49,3	7741,3
Харківська	112798,6	4311,5	4304,7	—	414,3	108487,1
Херсонська	8141,6	852,6	852,6	—	737,4	7289,0
Хмельницька	20074,8	169,3	169,3	—	14,7	19905,5
Черкаська	3759,6	1172,0	1172,0	—	—	2587,6
Чернівецька	12139,5	131,3	131,3	—	—	12008,2
Чернігівська	39124,5	10649,8	10649,8	—	49,5	28474,7
м. Київ	80707,8	15687,2	15687,2	—	213,3	65020,6
м. Севастополь	5213,6	2280,4	2280,4	—	—	2933,2

**Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на
захист і реабілітацію ґрунту, підземних і поверхневих вод
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Capital investments and operating costs of the enterprises, organizations, establishments
on protection and renewal of soil, groundwater and surface water
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі				
		капітальні інвестиції			із загального обсягу - інвестиції в капітальний ремонт	поточні витрати
		всього	з них			
			в очищення	в інтегровані технології		
Україна	641664,7	401425,6	10449,3	389380,9	163712,1	240239,1
Автономна						
Республіка Крим	8957,9	1576,9	6,9	1570,1	1574,1	7381,0
Вінницька	6965,1	3297,6	—	3297,6	661,0	3667,5
Волинська	1517,3	1158,5	—	1158,5	—	358,8
Дніпропетровська	138440,1	85036,0	209,1	84746,9	199,0	53404,1
Донецька	99332,8	25830,6	2935,4	22895,3	3238,4	73502,2
Житомирська	3849,2	2657,4	—	2657,4	2331,0	1191,8
Закарпатська	2089,7	759,3	—	759,2	262,8	1330,4
Запорізька	27658,9	18378,5	2620,1	15357,3	6293,0	9280,4
Івано-Франківська	113809,0	107527,7	—	107527,7	87633,3	6281,3
Київська	13095,5	1150,4	271,8	878,6	271,8	11945,1
Кіровоградська	6611,9	1468,5	—	1468,5	43,9	5143,4
Луганська	19171,7	8981,3	—	8981,3	5385,1	10190,4
Львівська	60355,9	39043,2	—	38986,2	5349,6	21312,7
Миколаївська	11494,5	5224,7	4229,3	995,4	—	6269,8
Одеська	9786,5	9637,2	—	9637,2	6315,8	149,3
Полтавська	17326,4	10921,9	—	10906,7	15,2	6404,5
Рівненська	3942,0	1887,3	10,0	1877,3	885,8	2054,7
Сумська	3402,6	2277,9	—	2164,4	1610,0	1124,7
Тернопільська	9759,9	7966,5	—	7966,5	7545,9	1793,4
Харківська	6794,3	663,6	—	663,6	—	6130,7
Херсонська	1804,9	1216,4	166,7	1049,7	206,7	588,5
Хмельницька	3544,0	1253,1	—	1253,1	1253,0	2290,9
Черкаська	6306,2	6227,0	—	6227,0	167,9	79,2
Чернівецька	32922,6	30530,9	—	30530,9	30442,8	2391,7
Чернігівська	19509,6	13973,5	—	13083,0	2026,0	5536,1
м. Київ	13121,9	12741,5	—	12741,5	—	380,4
м. Севастополь	94,3	38,2	—	—	—	56,1

**Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ
на збереження біорізноманіття і середовища існування
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Capital investments and operating costs of the enterprises, organizations, establishments
on preservation the biodiversity and landscape
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі		
		капітальні інвестиції	з них інвестиції в капітальний ремонт	поточні витрати
Україна	225949,0	31849,9	753,4	194099,1
Автономна				
Республіка Крим	5616,0	557,0	308,7	5059,0
Вінницька	3350,2	26,9	—	3323,3
Волинська	7369,5	37,3	—	7332,2
Дніпропетровська	7884,2	969,9	—	6914,3
Донецька	41233,2	20145,1	—	21088,1
Житомирська	1236,3	6,5	6,5	1229,8
Закарпатська	9971,6	112,9	11,1	9858,7
Запорізька	3604,3	806,5	15,0	2797,8
Івано-Франківська	2516,5	1504,3	315,3	1012,2
Київська	75,9	2,1	—	73,8
Кіровоградська	1034,5	31,6	—	1002,9
Луганська	43736,3	692,9	—	43043,4
Львівська	285,3	58,1	—	227,2
Миколаївська	13934,1	3292,7	—	10641,4
Одеська	439,4	—	—	439,4
Полтавська	10187,3	73,9	—	10113,4
Рівненська	4793,1	40,0	40,0	4753,1
Сумська	4677,5	103,9	—	4573,6
Тернопільська	1026,5	—	—	1026,5
Харківська	22319,0	555,1	40,0	21763,9
Херсонська	16571,3	1112,9	11,6	15458,4
Хмельницька	2475,5	473,9	—	2001,6
Черкаська	162,2	—	—	162,2
Чернівецька	4910,3	961,3	—	3949,0
Чернігівська	15787,3	255,8	5,2	15531,5
м. Київ	723,3	29,3	—	694,0
м. Севастополь	28,4	—	—	28,4

**Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій,
установ на зниження шумового і вібраційного впливу
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Capital investments and operating costs of the enterprises, organizations, establishments
on reduction the noise and vibratory nuisance
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі				
		капітальні інвестиції			із загального обсягу - інвестиції в капітальний ремонт	поточні витрати
		всього	з них			
			в очищення	в інтегровані технології		
Україна	25897,9	25214,9	6355,3	18859,6	12558,1	683,0
Автономна						
Республіка Крим	2,3	—	—	—	—	2,3
Вінницька	6861,9	6619,8	6355,3	264,5	—	242,1
Волинська	—	—	—	—	—	—
Дніпропетровська	21,6	—	—	—	—	21,6
Донецька	65,6	—	—	—	—	65,6
Житомирська	7,0	—	—	—	—	7,0
Закарпатська	—	—	—	—	—	—
Запорізька	1,1	—	—	—	—	1,1
Івано-Франківська	2,0	—	—	—	—	2,0
Київська	81,2	—	—	—	—	81,2
Кіровоградська	161,7	—	—	—	—	161,7
Луганська	55,9	—	—	—	—	55,9
Львівська	642,2	622,0	—	622,0	—	20,2
Миколаївська	—	—	—	—	—	—
Одеська	15874,4	15873,3	—	15873,3	11833,0	1,1
Полтавська	—	—	—	—	—	—
Рівненська	3,4	—	—	—	—	3,4
Сумська	—	—	—	—	—	—
Тернопільська	13,5	—	—	—	—	13,5
Харківська	2102,8	2099,8	—	2099,8	725,1	3,0
Херсонська	1,3	—	—	—	—	1,3
Хмельницька	—	—	—	—	—	—
Черкаська	—	—	—	—	—	—
Чернівецька	—	—	—	—	—	—
Чернігівська	—	—	—	—	—	—
м. Київ	—	—	—	—	—	—
м. Севастополь	—	—	—	—	—	—

**Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ
на радіаційну безпеку (за винятком заходів для запобігання аваріям і катастрофам)
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Capital investments and operating costs of the enterprises, organizations,
establishments on radiation safety
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі			
		капітальні інвестиції		із загального обсягу - інвестиції в капітальний ремонт	поточні витрати
		всього	з них в інтегровані технології		
Україна	101914,1	6996,8	425,0	49,9	94917,3
Автономна					
Республіка Крим	4,2	—	—	—	4,2
Вінницька	4,2	—	—	—	4,2
Волинська	60,3	—	—	—	60,3
Дніпропетровська	19933,1	375,0	375,0	—	19558,1
Донецька	108,7	—	—	—	108,7
Закарпатська	0,2	—	—	—	0,2
Запорізька	8977,8	50,0	50,0	49,9	8927,8
Івано-Франківська	10,9	—	—	—	10,9
Київська	19881,7	—	—	—	19881,7
Кіровоградська	277,8	—	—	—	277,8
Луганська	1170,1	—	—	—	1170,1
Львівська	75,1	—	—	—	75,1
Миколаївська	12560,7	—	—	—	12560,7
Одеська	—	—	—	—	—
Полтавська	13,0	—	—	—	13,0
Рівненська	6498,7	6135,1	—	—	363,6
Сумська	2,2	—	—	—	2,2
Тернопільська	1,5	—	—	—	1,5
Харківська	2214,2	277,4	—	—	1936,8
Херсонська	32,0	—	—	—	32,0
Хмельницька	29657,8	—	—	—	29657,8
Черкаська	—	—	—	—	—
Чернівецька	4,4	—	—	—	4,4
Чернігівська	242,0	—	—	—	242,0
м. Київ	181,3	159,3	—	—	22,0
м. Севастополь	2,2	—	—	—	2,2

**Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ на
науково-дослідні роботи природоохоронного спрямування
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Capital investments and operating costs of the enterprises, organizations, establishments
one the environmental research works
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі		
		капітальні інвестиції	з них інвестиції в капітальний ремонт	поточні витрати
Україна	57010,8	9151,2	6,1	47859,6
Автономна				
Республіка Крим	1221,4	—	—	1221,4
Дніпропетровська	5588,1	1329,6	—	4258,5
Донецька	1185,9	1097,4	—	88,5
Житомирська	—	—	—	—
Закарпатська	66,5	—	—	66,5
Запорізька	1226,6	451,9	—	774,7
Івано-Франківська	10838,2	1029,0	—	9809,2
Київська	545,8	425,0	—	120,8
Кіровоградська	208,7	—	—	208,7
Луганська	—	—	—	—
Львівська	303,3	—	—	303,3
Миколаївська	1084,9	—	—	1084,9
Одеська	2924,9	5,8	—	2919,1
Полтавська	—	—	—	—
Сумська	125,0	—	—	125,0
Тернопільська	273,0	—	—	273,0
Харківська	23095,9	6,1	6,1	23089,8
Херсонська	2156,1	26,5	—	2129,6
Хмельницька	1174,5	168,5	—	1006,0
Черкаська	350,9	283,0	—	67,9
Чернівецька	1,2	—	—	1,2
Чернігівська	1,0	—	—	1,0
м. Київ	4632,1	4328,4	—	303,7
м. Севастополь	6,8	—	—	6,8

**Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ
на інші напрями природоохоронної діяльності
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Capital investments and operating costs of the enterprises, organizations, establishments
on the other environmental activities
in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

<i>(тис.грн.)</i>				
	Фактично витрачено - всього	У тому числі		
		капітальні інвестиції	з них інвестиції в капітальний ремонт	поточні витрати
Україна	194724,6	9762,8	1708,8	184961,8
Автономна				
Республіка Крим	41203,4	1153,3	1153,3	40050,1
Вінницька	309,2	—	—	309,2
Волинська	16,4	—	—	16,4
Дніпропетровська	19153,6	—	—	19153,6
Донецька	8718,6	4176,6	—	4542,0
Житомирська	184,4	—	—	184,4
Закарпатська	9039,9	522,6	—	8517,3
Запорізька	12817,1	85,8	—	12731,3
Івано-Франківська	7770,9	537,2	252,5	7233,7
Київська	1233,0	124,1	—	1108,9
Кіровоградська	916,6	—	—	916,6
Луганська	13321,4	—	—	13321,4
Львівська	9918,6	1000,0	—	8918,6
Миколаївська	8176,8	3,0	—	8173,8
Одеська	2715,9	—	—	2715,9
Полтавська	2511,4	83,5	76,6	2427,9
Рівненська	1107,5	825,1	—	282,4
Сумська	851,7	—	—	851,7
Тернопільська	71,8	—	—	71,8
Харківська	13781,2	338,4	—	13442,8
Херсонська	466,6	33,4	—	433,2
Хмельницька	953,2	134,1	—	819,1
Черкаська	5882,2	383,1	—	5499,1
Чернівецька	122,2	—	—	122,2
Чернігівська	6729,2	136,2	—	6593,0
м. Київ	2264,7	226,4	226,4	2038,3
м. Севастополь	24487,1	—	—	24487,1

**Капітальні інвестиції та поточні витрати підприємств, організацій, установ
на охорону та раціональне використання природних ресурсів
за видами економічної діяльності
у 2009 році**

*Capital investments and operating costs of the enterprises, organizations, establishments
on the protection and effective use of the natural resources
by types of economic activity in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн)

	Фактично витрачено - всього	У тому числі		
		капітальні інвестиції		поточні витрати
		всього	з них витрати на капітальний ремонт	
Капітальні інвестиції та поточні витрати - всього	11073467,2	3040732,7	554160,4	8032734,5
у тому числі				
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	125780,8	80179,2	53642,2	45601,6
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	95607,0	2251,7	636,9	93355,3
Рибальство, рибництво та пов'язані з ними послуги	1088,9	—	—	1088,9
Добувна промисловість	1843278,9	374373,3	80847,6	1468905,6
у тому числі				
добування паливно-енергетичних корисних копалин	344804,9	27731,4	2852,6	317073,5
добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	1498474,0	346641,9	77995,0	1151832,1
Переробна промисловість	4393970,7	1552456,5	178686,5	2841514,2
у тому числі				
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	154924,2	81860,1	2037,2	73064,1
текстильне виробництво, вирощування одягу, хутра та виробів з хутра	2475,1	—	—	2475,1
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	7897,3	512,0	—	7385,3
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	7242,6	501,5	496,0	6741,1
целюлозно-паперове виробництво, видавнича діяльність	91127,1	2909,0	1375,9	88218,1
виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення та ядерних матеріалів	772236,5	102320,5	13498,6	669916,0
хімічне виробництво	701336,4	128612,2	14294,3	572724,2
виробництво гумових та пластмасових виробів	12090,9	45,4	38,4	12045,5
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	166533,8	113843,2	26947,5	52690,6
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	2180435,4	1021258,8	57732,8	1159176,6

продовження

	Фактично витрачено - всього	У тому числі		
		капітальні інвестиції		поточні витрати
		всього	з них витрати на капітальний ремонт	
виробництво машин та устаткування	163240,6	78273,3	58945,1	84967,3
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	32446,5	1369,1	830,2	31077,4
виробництво транспортних засобів та устаткування	82255,4	18149,4	2333,6	64106,0
інші галузі промисловості	19728,9	2802,0	156,9	16926,9
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	2625820,1	374159,7	43155,5	2251660,4
Будівництво	87962,3	38705,4	330,8	49256,9
Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	20292,6	5765,4	1330,5	14527,2
Діяльність готелів та ресторанів	102,6	40,8	24,8	61,8
Діяльність транспорту та зв'язку	293670,3	68839,2	28233,3	224831,1
у тому числі				
наземного транспорту	89790,2	10676,6	2745,9	79113,6
водного транспорту	7449,4	582,5	—	6866,9
авіаційного транспорту	53,2	—	—	53,2
Фінансова діяльність	1131,2	—	—	1131,2
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	233227,6	82011,7	6023,8	151215,9
Державне управління	438627,0	406185,2	146929,3	32441,8
Освіта	3937,7	—	—	3937,7
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	18613,1	8930,9	8407,3	9682,2
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	890356,4	46833,7	5911,9	843522,7
з них на				
санітарні послуги, прибирання сміття та знищення відходів	808088,2	43247,8	5622,5	764840,4

**Екологічні платежі, пред'явлені підприємствам, організаціям,
установам за забруднення навколишнього природного
середовища в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Ecological payments for the environmental pollution presented to enterprises, organizations,
establishments in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Пред'явлено екологічних платежів - всього	У тому числі				
		збори за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин	збори за скиди забрудню- ючих речовин безпосередньо у водні об'єкти	збори за розмі- щення відходів (крім радіоак- тивних)	штрафи за адміністративні правопору- шення в галузі охорони природи	позови про відшкодування збитків, заподіяних порушеннями природоохорон- ного законодавства
Україна	1209666,7	702182,8	88006,1	408529,2	2119,6	8829,0
Автономна						
Республіка Крим	37268,3	6981,4	2543,5	27612,5	68,7	62,2
Вінницька	37725,3	35808,6	473,5	1425,8	13,6	3,8
Волинська	2306,4	1342,6	541,1	408,8	13,9	—
Дніпропетровська	292824,4	136897,6	13541,8	140246,5	185,7	1952,8
Донецька	298863,7	179352,4	24023,5	92235,1	339,6	2913,1
Житомирська	4168,0	2684,2	796,8	624,3	60,2	2,5
Закарпатська	3051,9	1157,0	956,1	931,3	6,6	0,9
Запорізька	71165,7	46474,0	4024,9	20481,2	96,7	88,9
Івано-Франківська	62319,0	54081,3	785,8	7343,1	25,1	83,7
Київська	34532,7	23349,5	1052,3	8981,9	27,3	1121,7
Кіровоградська	8117,6	3835,2	978,2	3151,2	57,5	95,5
Луганська	118990,7	65850,6	8895,0	43557,4	435,0	252,7
Львівська	26479,3	18353,1	4271,1	3451,1	37,7	366,3
Миколаївська	16071,0	3740,3	2697,3	9367,7	26,2	239,5
Одеська	9575,2	6840,3	1692,3	808,8	48,1	185,7
Полтавська	35920,3	13784,9	1197,9	20776,3	83,9	77,3
Рівненська	5730,2	2529,6	1523,1	1599,3	27,9	50,3
Сумська	8447,9	4426,1	1033,3	2625,3	12,8	350,4
Тернопільська	3612,0	2489,7	373,2	318,9	5,5	424,7
Харківська	44662,4	30501,8	4542,0	9272,7	83,5	262,4
Херсонська	5268,6	1924,6	2350,0	975,3	10,2	8,5
Хмельницька	4469,5	2769,1	505,2	1080,4	67,8	47,0
Черкаська	18187,2	15892,9	892,5	1241,2	130,6	30,0
Чернівецька	2241,5	1229,1	701,6	279,6	7,2	24,0
Чернігівська	13637,4	10168,2	656,0	2552,2	89,8	171,2
м.Київ	39179,7	28838,5	3988,4	6215,6	123,3	13,9
м. Севастополь	4850,8	880,2	2969,7	965,7	35,2	—

**Екологічні платежі, фактично сплачені підприємствами, організаціями,
установами за забруднення навколишнього природного середовища
в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Ecological payments for the environmental pollution made by enterprises, organizations,
establishments in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично сплачено екологічних платежів - всього	У тому числі			Пільги, встановлені платникам зборів за забруднення
		збори за забруднення навколишнього природного середовища	штрафи за адміністративні правопорушення в галузі охорони природи	позови про відшкодування збитків, заподіяних порушеннями природоохоронного законодавства	
Україна	1111401,7	1107118,6	2092,5	2190,6	2177,4
Автономна					
Республіка Крим	34081,0	33961,3	67,2	52,5	14,6
Вінницька	42836,0	42818,6	13,6	3,8	—
Волинська	2325,4	2311,1	14,3	—	—
Дніпропетровська	257066,8	256246,9	181,6	638,3	—
Донецька	233158,6	232379,8	353,5	425,3	0,6
Житомирська	3996,5	3933,7	52,9	9,9	—
Закарпатська	1966,4	1958,1	7,4	0,9	—
Запорізька	64206,6	64048,5	96,5	61,6	—
Івано-Франківська	59842,2	59740,7	29,2	72,3	0,3
Київська	32781,8	32737,3	9,3	35,2	—
Кіровоградська	6381,2	6228,5	57,2	95,5	—
Луганська	86359,0	85832,2	419,1	107,7	—
Львівська	23409,2	23368,8	30,5	9,9	0,1
Миколаївська	18188,7	18114,5	26,2	48,0	—
Одеська	9025,0	8790,4	48,9	185,7	—
Полтавська	33365,9	33213,4	75,2	77,3	—
Рівненська	5295,4	5230,9	22,9	41,6	—
Сумська	7003,3	6965,8	13,2	24,3	—
Тернопільська	2886,2	2880,7	5,5	—	—
Харківська	43983,6	43677,2	113,4	193,0	2151,2
Херсонська	5187,6	5172,6	10,0	5,0	10,6
Хмельницька	4666,4	4551,6	67,8	47,0	—
Черкаська	16035,6	15886,6	130,8	18,2	—
Чернівецька	2574,4	2554,6	7,2	12,6	—
Чернігівська	12616,9	12524,5	85,2	7,2	—
м.Київ	99128,8	98995,3	116,9	16,6	—
м. Севастополь	3033,2	2995,0	37,0	1,2	—

**Екологічні збори, пред'явлені підприємствам, організаціям, установам
за забруднення навколишнього природного середовища,
в межах та понад встановлені ліміти в Автономній Республіці Крим і областях
у 2009 році**

*Ecological payments for the natural resources pollution within and in excess of the
contamination limits presented to enterprises, organizations,
establishments in Crimea Autonomous Republic and oblasts in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Екологічні збори, пред'явлені підприємствам, організаціям, установам за:					
	викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря		скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти		розміщення відходів (крім радіоактивних)	
	від стаціонарних джерел	від пересувних джерел	в межах встановлених лімітів	понад встановлені ліміти	в межах встановлених лімітів	понад встановлені ліміти
Україна	634590,7	67592,1	59725,9	28280,2	350489,6	58039,6
Автономна						
Республіка Крим	4755,4	2226,0	2417,9	125,6	27123,2	489,3
Вінницька	33838,9	1969,7	389,4	84,1	1411,6	14,2
Волинська	655,9	686,7	540,7	0,4	385,9	22,9
Дніпропетровська	128731,0	8166,6	7347,6	6194,2	135180,7	5065,8
Донецька	172311,0	7041,4	11298,5	12725,0	57996,1	34239,0
Житомирська	1387,4	1296,8	693,1	103,7	618,9	5,4
Закарпатська	508,9	648,1	802,5	153,6	866,4	64,9
Запорізька	43709,6	2764,4	3960,7	64,2	20337,4	143,8
Івано-Франківська	53341,7	739,6	741,6	44,2	7333,6	9,5
Київська	21063,2	2286,3	886,7	165,6	7887,7	1094,2
Кіровоградська	2072,8	1762,4	519,1	459,1	3093,4	57,8
Луганська	61620,3	4230,3	5936,7	2958,3	31322,9	12234,5
Львівська	15738,8	2614,3	3786,4	484,7	3363,1	88,0
Миколаївська	1444,4	2295,9	1720,2	977,1	9159,3	208,4
Одеська	3605,4	3234,9	1599,6	92,7	609,8	199,0
Полтавська	8793,8	4991,1	1112,6	85,3	20065,3	711,0
Рівненська	1395,8	1133,8	1421,4	101,7	1555,3	44,0
Сумська	3175,7	1250,4	413,7	619,6	1141,8	1483,5
Тернопільська	1386,4	1103,3	342,5	30,7	291,0	27,9
Харківська	26564,2	3937,6	4303,1	238,9	8798,3	474,4
Херсонська	736,3	1188,3	2268,1	81,9	692,5	282,8
Хмельницька	1567,6	1201,5	448,9	56,3	984,1	96,3
Черкаська	13470,1	2422,8	752,2	140,3	945,7	295,5
Чернівецька	587,4	641,7	566,6	135,0	270,9	8,7
Чернігівська	8486,4	1681,8	562,9	93,1	1961,9	590,3
м.Київ	23104,1	5734,4	3988,4	0,0	6184,3	31,3
м. Севастополь	538,2	342,0	904,8	2064,9	908,5	57,2

**Екологічні платежі, пред'явлені підприємствам, організаціям,
установам за забруднення навколишнього природного середовища,
за видами економічної діяльності
у 2009 році**

*Ecological payments for the environmental pollution presented to enterprises, organizations,
establishments by types of economic activity in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Пред'явлено екологічних платежів - всього	У тому числі		
		збори за забруднення навколиш- нього природного середовища	штрафи за адміністра- тивні правопору- шення в галузі охоро- ни природи	позови про відшкодування збитків, заподі- яних порушення- ми природоохо- ронного законодавства
Екологічні платежі, пред'явлені - всього	1209666,7	1198718,1	2119,6	8829,0
у тому числі				
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	17081,6	16906,3	153,0	22,3
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	1583,2	1317,3	20,1	245,8
Рибальство, рибництво та пов'язані з ними послуги	252,7	246,3	5,0	1,4
Добувна промисловість	255419,6	252281,3	249,2	2889,1
у тому числі				
добування паливно-енергетичних корисних копалин	123385,8	120345,6	188,6	2851,6
добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	132033,8	131935,7	60,6	37,5
Переробна промисловість	308678,2	304655,9	997,8	3024,5
у тому числі				
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	15353,4	15073,5	141,6	138,3
текстильне виробництво, вирощування одягу, хутра та виробів з хутра	809,8	804,0	5,7	0,1
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	249,2	228,4	13,3	7,5
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	903,2	890,4	6,9	5,9
целюлозно-паперове виробництво, видавнича діяльність	2153,3	2105,5	46,1	1,7
виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення та ядерних матеріалів	24626,4	24577,4	27,2	21,8
хімічне виробництво	49953,0	49869,8	22,3	60,9
виробництво гумових та пластмасових виробів	1048,0	1043,1	2,8	2,1
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	12072,8	11541,8	60,8	470,2
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	191710,2	188927,8	532,1	2250,3

продовження

	Пред'явлено екологічних платежів - всього	У тому числі		
		збори за забруднення навколиш- нього природного середовища	штрафи за адміністратив- ні правопору- шення в галузі охорони природи	позови про відшкодування збитків, заподіяних порушеннями природо- охоронного законодавства
виробництво машин та устаткування	4178,3	4072,5	71,2	34,6
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	1442,4	1417,1	25,3	—
виробництво транспортних засобів та устаткування	2729,4	2660,3	39,2	29,9
інші галузі промисловості	1448,8	1444,3	3,3	1,2
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	543539,4	541339,6	255,4	1944,4
Будівництво	13595,7	13240,2	47,0	308,5
Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	4175,3	4129,9	27,0	18,4
Діяльність готелів та ресторанів	254,1	249,3	4,8	—
Діяльність транспорту та зв'язку	32400,9	32030,7	73,5	296,7
у тому числі				
наземного транспорту	18323,6	18248,9	12,8	61,9
водного транспорту	575,6	536,1	3,0	36,5
авіаційного транспорту	24,7	23,9	0,8	—
Фінансова діяльність	300,4	300,3	0,1	—
Операції з нерухомим майном, оренда, інжині- ринг та надання послуг підприємцям	5336,6	5223,1	94,6	18,9
Державне управління	2511,1	2393,2	82,6	35,3
Освіта	937,2	932,1	0,2	4,9
Охорона здоров'я та надання соціальної допо- моги	2334,4	2312,5	21,5	0,4
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	21266,3	21160,1	87,8	18,4
з них на				
санітарні послуги, прибирання сміття та знищення відходів	20869,9	20772,0	84,6	13,3

**Екологічні платежі, фактично сплачені підприємствами, організаціями,
установами за забруднення навколишнього природного середовища,
за видами економічної діяльності
у 2009 році**

*Ecological payments for the environmental pollution made by enterprises, organizations,
establishments by types of economic activity in 2009 (thousand hryvnia)*

(тис.грн.)

	Фактично сплачено екологічних платежів - всього	У тому числі		
		збори за забруднення навколиш- нього природного середовища	штрафи за адміністра- тивні правопору- шення в галу- зі охорони природи	позови про відшкодування збитків, запо- діяних порушен- нями природо- охоронного законодавства
Екологічні платежі, фактично сплачені - всього	1111401,7	1107118,6	2092,5	2190,6
у тому числі				
Сільське господарство, мисливство та пов'яза- ні з ними послуги	15392,6	15231,8	141,7	19,1
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	1241,5	1187,7	9,7	44,1
Рибальство, рибництво та пов'язані з ними послуги	230,4	223,9	5,1	1,4
Добувна промисловість	179526,4	178478,3	243,2	804,9
у тому числі				
добування паливно-енергетичних корисних копалин	54958,0	54002,7	187,8	767,5
добування корисних копалин, крім паливно- енергетичних	124568,4	124475,6	55,4	37,4
Переробна промисловість	283358,2	281757,4	1005,9	594,9
у тому числі				
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	15397,0	15100,8	142,4	153,8
текстильне виробництво, виронництво одягу, хутра та виробів з хутра	738,3	732,5	5,7	0,1
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	247,0	218,1	13,8	15,1
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	805,4	792,6	6,9	5,9
целюлозно-паперове виробництво, видавнича діяльність	1998,1	1953,2	43,3	1,6
виробництво коксу, продуктів нафтоперероб- лення та ядерних матеріалів	23296,8	23258,1	27,2	11,5
хімічне виробництво	43853,3	43771,9	23,2	58,2
виробництво гумових та пластмасових ви- робів	958,8	955,0	2,6	1,2
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	12481,0	12348,8	59,8	72,4
металургійне виробництво та виробництво го- тових металевих виробів	174172,5	173407,4	536,7	228,4

	Фактично сплачено екологічних платежів - всього	У тому числі		
		збори за забруднен- ня навко- лишнього природного середовища	штрафи за адміністра- тивні пра- вопорушен- ня в галузі охорони природи	позови про відшкодування збитків, заподія- них порушення- ми природоохо- ронного законодавства
виробництво машин та устаткування	3987,3	3889,8	71,2	26,3
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	1415,1	1387,1	28,0	—
виробництво транспортних засобів та устаткування	2662,2	2601,3	41,7	19,2
інші галузі промисловості	1345,4	1340,8	3,4	1,2
Виробництво та розподілення електроенергії, га- зу та води	558025,8	557554,6	228,1	243,1
Будівництво	9823,5	9691,7	44,2	87,6
Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	3830,8	3782,8	29,7	18,3
Діяльність готелів та ресторанів	250,8	246,0	4,8	—
Діяльність транспорту та зв'язку	32946,9	32586,0	69,0	291,9
у тому числі				
наземного транспорту	16920,0	16843,7	17,2	59,1
водного транспорту	562,5	527,5	3,0	32,0
авіаційного транспорту	51,5	50,7	0,8	—
Фінансова діяльність	286,9	286,8	0,1	—
Операції з нерухомим майном, оренда, інжині- ринг та надання послуг підприємцям	4201,2	4020,3	122,4	58,5
Державне управління	2346,5	2254,2	84,8	7,5
Освіта	844,6	838,3	0,2	6,1
Охорона здоров'я та надання соціальної допо- моги	2189,6	2167,8	21,4	0,4
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	12630,8	16811,0	82,2	12,8
з них на				
санітарні послуги, прибирання сміття та знищення відходів	16561,6	16476,6	79,0	6,0

Визначення термінів

Охорона та використання водних ресурсів

Загальний забір води із природних водних джерел – обсяг вилучених водних ресурсів з природних водних об'єктів (включаючи ріки, озера, моря і підземні горизонти). В загальний обсяг водозабору входять: шахтнорудникові води, що отримуються при видобуванні корисних копалин, відкачуванні ґрунтових вод з будівельних котлованів та інш. Показник включає також обсяг забору транзитної води для подачі в великі канали, нецентралізований забір води населенням із колодязів, артезіанських свердловин, природних водойм і т.і. В цей показник не включається обсяг попуску води через гідровузли для виробництва гідроелектроенергії, шлюзування суден, пропуску риби, підтримання судноплавних глибин та інш.

Забір води із природних водних об'єктів для використання – обсяг вилучених водних ресурсів з природних водних об'єктів (включаючи ріки, озера, моря і підземні горизонти) за виключенням обсягів вод, переданих іншим водокористувачам транзитом в інші водні об'єкти та втрат при транспортуванні.

Втрата води при транспортуванні – втрата води від місця забору до місця споживання (використання) на випаровування, фільтрування та інш. В показник не включаються обсяги води, яка передається для використання сторонньому споживачеві.

(поверхневих, підземних, пластових, шахтних, морських та ін.), забраних або одержаних із водозаборів, що належать підприємству, так і комунальних водопроводів та інших водогосподарчих систем. До складу водовикористання не включаються обсяги зворотного і послідовного (повторного) використання вод (за винятком води, що надійшла на відшкодування втрат у ці зворотні і послідовні водогосподарчі системи), а також колекторно-дренажні стоки.

Оборотне і послідовне (повторне) використання води – обсяг економії забору свіжої води за рахунок застосування системи зворотного і повторного водопостачання, включаючи використання стічних та колекторно-дренажних вод. До оборотного використання не відносяться витрати води в системах комунального та виробничого теплопостачання.

Використання води на виробничі потреби (за винятком потреб сільського господарства) – обсяг використаної води для технічних (технологічних) потреб промисловості, транспорту, будівництва та інших галузей народного господарства, включаючи надходження свіжої води для поповнення систем оборотного водопостачання, а також обсяги води, яка використовувалась у ставковому господарстві.

Використання води на господарсько-питні потреби – обсяг води, яка використовувалась для задоволення побутових та комунальних потреб населення (в тому числі на потреби працівників підприємств).

Використання свіжої води на зрошення – це обсяг води, яка використана для зрошення сільськогосподарських угідь.

Використання свіжої води на сільськогосподарські потреби – обсяг води, яка використовується у сільському господарстві для задоволення всіх потреб, за виключенням зрошення.

Загальне водовідведення - обсяг води, скинутої у природні водні об'єкти та переданої іншим водокористувачам.

Скидання зворотних вод у поверхневі водойми – обсяги нормативно-чистих, нормативно-очищених і забруднених стоків (виробничих і комунальних), скинутих у поверхневі водойми.

Нормативно (умовно)-чисті зворотні води – виробничі і комунальні стоки, відведення яких без очищення в поверхневі природні водні об'єкти не призводить до порушення норм якості води в створі, що контролюється, або пункті водовикористання.

Нормативно-очищені зворотні води – стоки, які пройшли очищення на відповідних спорудах та відведення яких після очищення у водні об'єкти не призводить до порушення встановлених норм якості води в контрольному створі, або пункті водокористування.

Забруднені зворотні води – виробничі та побутові (комунальні) стоки (включаючи шахтні, рудникові, пластові, дренажні), враховуючи залпові скиди, які надходять у поверхневі водні об'єкти без очищення, або після недостатнього очищення і містять забруднюючі речовини в кількості, що призводить до порушення встановлених норм якості води у контрольному створі. До них не входять обсяги стоків, що надходять на поля фільтрації, в накопичувачі, на рельєф місцевості і т.і.

Потужність очисних споруд – це максимальний обсяг зворотних вод, які можна очистити на очисних спорудах на кінець звітного періоду.

Охорона атмосферного повітря

Стаціонарне джерело виділення шкідливих речовин в атмосферне повітря – непересувний технологічний агрегат (установка, пристрій, апарат і т.і.), що виділяє в процесі експлуатації шкідливі речовини. До них відносяться і такі об'єкти, як терикони, резервуари і т.і.

Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел – загальна кількість всіх забруднень, що надійшли в повітряний басейн від джерел викидів, як після проходження пилогазоочисних установок в результаті неповного уловлення і очищення на організованих джерелах забруднення, так і без очищення від організованих і неорганізованих джерел забруднення. Сюди не включаються викиди шкідливих речовин в результаті ерозії ґрунтів (пилових бур), лісових пожеж і т.і.

Забруднення атмосферного повітря – зміна складу і властивостей атмосферного повітря в результаті надходження або утворення в ньому фізичних, біологічних факторів і (або) хімічних сполук, що можуть несприятливо впливати на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

Викиди забруднюючих речовин та парникових газів – надходження в атмосферне повітря забруднюючих речовин та парникових газів або їхніх сумішей.

Забруднююча речовина – речовина хімічного або біологічного походження, що присутня або надходить в атмосферне повітря і може прямо або опосередковано справляти негативний вплив на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

Парниковий газ – газ, який затримує інфрачервоне випромінювання земної поверхні, що призводить до глобального потепління на планеті. До основних парникових газів відносяться – двоокис вуглецю (CO_2), метан (CH_4), оксид азоту (N_2O), гідрофторвуглеці (ГФВ), перфторвуглеці (ПФВ) та гексафторид сірки (SF_6).

Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря від пересувних джерел – загальна кількість забруднень, що надійшли в повітряний басейн під час роботи двигунів автомобільного, авіаційного, залізничного, водного транспорту та виробничої техніки.

Небезпечні відходи та поводження з ними

Відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворюються в процесі людської діяльності і не мають подальшого використання за місцем утворення чи виявлення, та яких їх власник повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення.

Небезпечні відходи - відходи, що мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, які створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та які потребують спеціальних методів та засобів поводження з ними.

Небезпечні відходи містять такі речовини, що мають небезпечні властивості - токсичність, вибухонебезпечність, пожежонебезпечність, високу реакційну здатність, або містять збудників інфекційних хвороб.

Небезпечні відходи класифікуються наступним чином:

I клас – надзвичайно небезпечні;

II клас – високо небезпечні;

III клас – помірно небезпечні.

Поводження з відходами – дії, направлені на попередження (мінімізацію) утворення відходів, збір, транспортування, обробку (переробку), утилізацію, видалення, знешкодження та захоронення, включаючи контроль за цими операціями і нагляд за місцями видалення.

Зберігання відходів – тимчасове розміщення відходів у спеціально відведених місцях чи на об'єктах до їх утилізації або видалення.

Оброблення (перероблення) відходів – здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних зі зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей відходів, з метою підготовки їх до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення.

Утилізація відходів – використання відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів.

Знешкодження відходів – зменшення чи усунення небезпечності відходів шляхом механічного, фізико-хімічного чи біологічного оброблення.

Видалення відходів – здійснення операцій з відходами, що не призводять до їх

Захоронення відходів – остаточне розміщення відходів при їх видаленні у спеціально відведених місцях чи на об'єктах таким чином, щоб довгостроковий шкідливий вплив відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини не перевищував установлених нормативів.

Місця видалення відходів – спеціально відведені місця чи об'єкти (полігони, комплекси, котловани, споруди, ділянки надр тощо), на використання яких для видалення відходів отримано дозвіл від спеціально уповноважених органів у сфері поводження з відходами.

Земельні, лісові ресурси

Рекультивація земель – це комплекс робіт, направлених на відновлення продуктивності, господарської цінності земель, а також покращання умов навколишнього середовища.

Порушення земель – це дії, внаслідок яких землі втрачають господарську цінність або є джерелом негативного впливу на навколишнє середовище у зв'язку з порушенням ґрунтового покриву, гідрологічного режиму та утворення техногенного рельєфу в результаті господарської діяльності.

Меліорація – докорінне поліпшення землі зрошенням, осушенням, обводненням, вапнуванням, гіпсуванням, боротьбою з водною і вітровою ерозіями тощо.

Ліс – тип природних комплексів, у якому поєднуються переважно деревна та чагарникова рослинність з відповідними ґрунтами, трав'яною рослинністю, тваринним світом, мікроорганізмами та іншими природними компонентами, що взаємопов'язані у своєму розвитку, впливають один на одного і на навколишнє природне середовище.

Лісовий фонд – землі, вкриті лісовою рослинністю, а також не вкриті лісовою рослинністю, нелісові землі, які надані та використовуються для потреб лісового господарства.

Обсяг продукції, робіт та послуг лісового господарства включає продукцію лісозаготівель, побічного лісокористування, роботи та послуги, пов'язані з лісгосподарською діяльністю, обраховані у фактичних оптових цінах.

Лісові землі – землі, вкриті лісовою рослинністю та не вкриті нею, але призначені для лісовідновлення (вирубки, згарища, галявини, пустирі).

Вкриті лісовою рослинністю землі – лісові землі, на яких зростають зімкнуті деревостани.

Ведення лісового господарства – здійснення комплексу заходів з охорони, захисту, раціонального використання та відтворення лісів.

Лісосічний фонд – це запаси деревини, призначеної для щорічної заготівлі під час рубок головного користування.

Відновлення лісу – досягнення оптимальної лісистості шляхом створення в максимально короткі строки нових насаджень найбільш економічно та екологічно доцільними способами і технологіями.

Посадка лісу – роботи по посадці сіянців, саджанців, живців та іншого посадкового матеріалу на лісокультурних площах.

Посів лісу – посів насіння лісових культур на землях лісового фонду.

Природне поновлення лісу – сукупність заходів, що сприяють появі, збереженню підросту, молодняка найбільш цінних деревних порід (часткове розрихлювання ґрунту на зрубках, для забезпечення лісовідновлення в результаті нальоту насіння, збереження при рубках лісу підросту господарсько-цінних деревних порід тощо).

Рубки головного користування – це вирубування стиглих деревостанів з метою заготівлі деревини.

Рубки догляду за лісом – періодичні зруби в насадженнях частини дерев, чагарників, що проводяться з початку створення насаджень до головної рубки, з метою формування необхідного складу, форми насаджень та підвищення приросту.

Мисливське господарство та заповідні зони

Мисливське господарство – галузь, завданням якої є використання, охорона і відтворення мисливських тварин, надання послуг мисливцям щодо проведення полювання, розвиток мисливського спорту і мисливського собаківництва.

диких звірів і птахів, що перебувають у стані природної волі у межах мисливських угідь, з метою задоволення матеріальних, рекреаційних потреб громадян та інших суспільних потреб.

Мисливські угіддя – ділянки суші і водного простору (ліси, поля, луки, болота, озера тощо), на яких водяться мисливські тварини і які можуть бути використані для мисливського господарства або добування (відлову, відстрілу) цих тварин.

Заповідники – природоохоронні, науково-дослідні установи міжнародного або загальнодержавного значення, що створюються з метою збереження в природному стані типових, найбільш типових, унікальних природних комплексів біосфери або даного ландшафту, для екологічного моніторингу, розробки наукових засад охорони та ефективного використання навколишнього природного середовища.

Національні природні парки – природоохоронні, рекреаційні, культурно-освітні, науково-дослідні установи загальнодержавного значення, що створюються з метою збереження, відтворення і ефективного використання природних комплексів та об'єктів, які мають особливу природоохоронну, оздоровчу, історико-культурну, наукову, освітню та естетичну цінність.

Витрати на охорону навколишнього природного середовища та екологічні

Капітальні інвестиції, які здійснюються з метою охорони навколишнього природного середовища - це всі витрати звітного року на обладнання, технічне оснащення, будівництво природоохоронного призначення, обраховані у фактичних цінах без урахування податку на додану вартість. Сюди включаються витрати на будівництво нових, розширення, реконструкцію, реставрацію, технічне переобладнання діючих підприємств та об'єктів, капітальний ремонт та придбання обладнання природоохоронного призначення довгострокового користування.

Витрати на капітальний ремонт основних засобів природоохоронного призначення - це всі витрати звітного року, пов'язані з поліпшенням об'єкта, яке призводить до збільшення майбутньої економічної вигоди, в першу чергу очікуваної від використання об'єкта, і на суму яких збільшується первинна вартість основного капіталу.

Поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища – це витрати, які здійснюються на підтримку (утримання та експлуатацію) об'єкта (основних засобів природоохоронного призначення) в робочому стані, та входять до складу витрат поточного періоду.

Екологічні платежі включають збори за забруднення навколишнього природного середовища, що справляються за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними та пересувними джерелами забруднення, скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти та розміщення відходів, штрафи за адміністративні правопорушення в галузі охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів, позови (претензії) про відшкодування збитків і втрат, заподіяних в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.